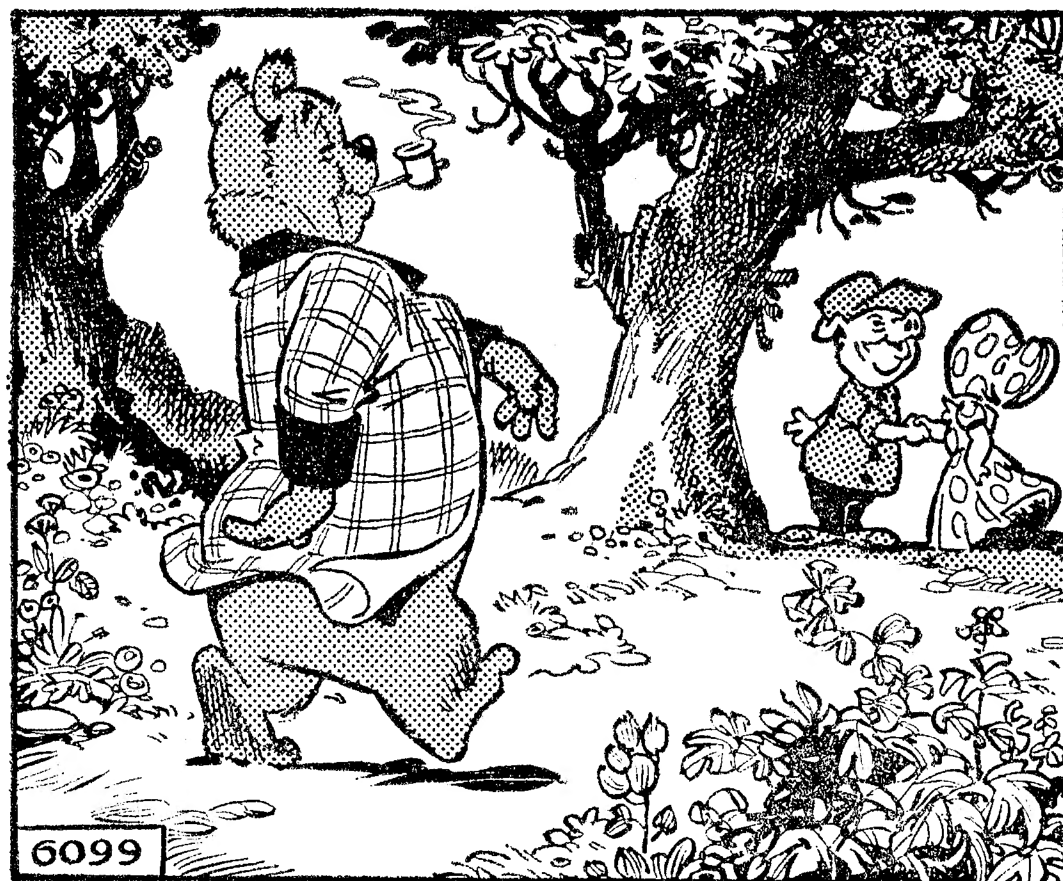
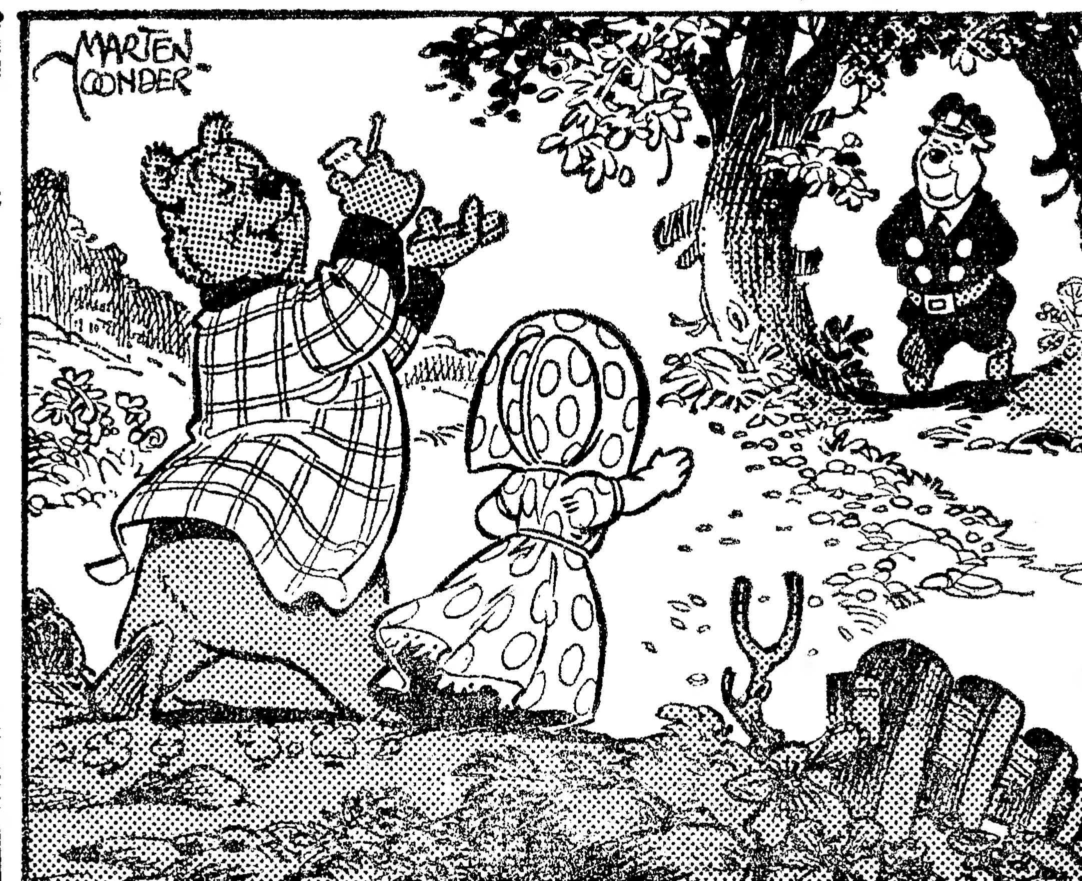
HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Een zachte zomerwind streek over de velden en mengde de zoete geuren van bloeiend gewas met de tabaksrook uit de pijp die heer Bommel had opgestoken, voordat hij was gaan wandelen om van de zuivere lucht te genieten. Tevreden neuriënd liep hij het pad af, dat heuvelafwaarts voerde totdat hij bij een kromming zijn buurvrouw gewaar werd die bezig was de hand van een landbouwer te schudden.

„Nou, maar ik vind je een held!", hoorde hij haar zeggen. „Verbeeld je, om zomaar een brandende stal binnen te gaan! Zonder jou zou al het vee zijn omgekomen!''

De veehouder mompelde iets, dat heer Ollie niet verstond en waar hij ook geen belang in stelde. Voor hem was de aardigheid er af en zijn binnensmonds gezang ging over in een gesmoord kuchje.

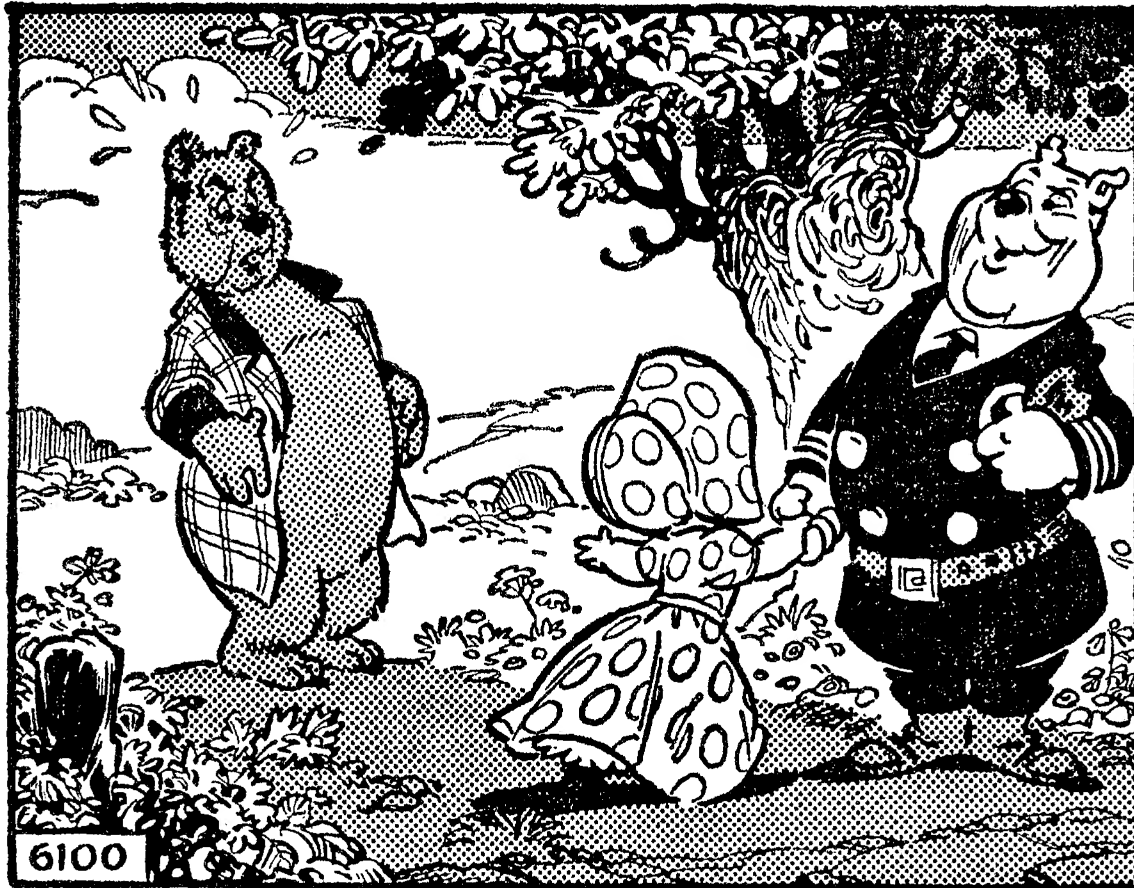
„Dag Ollie!", riep juffrouw Doddel uit. „Ga je ook die kant op? Dat is gezellig, dan ga ik zo ver met je mee. Heb je die boer gezien? Dat was Garmt Klavergroen, je weet wel. Heb je gehoord dat hij al zijn vee gered heeft door op zijn eentje...."

„Ik heb er alles van gehoord, mevrouw!", zei heer Bommel een beetje koeltjes. „Heel flink van zo'n eenvoudig iemand. Ja, ja." Hij zweeg even, doch toen klaarde zijn gelaat op.

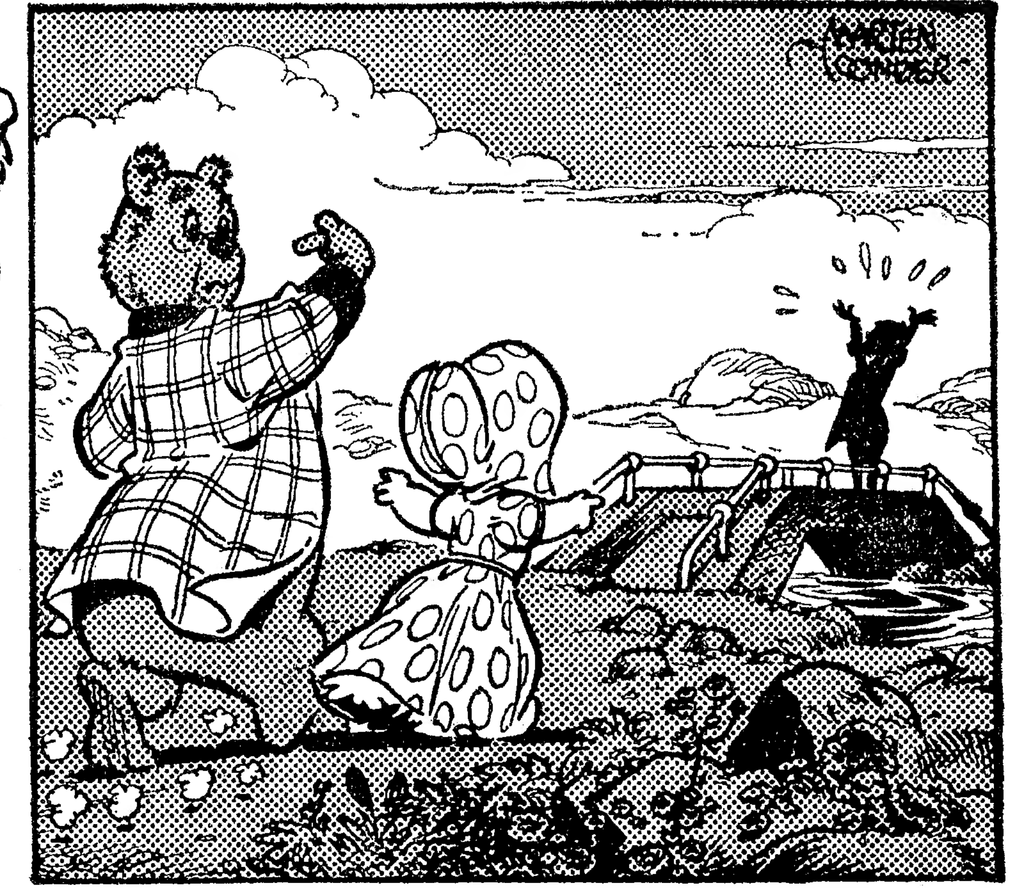
„Het is heel grappig", hernam hij op levendiger toon. „Dit voorval herinnert me er aan, dat ik eens helemaal alleen in een vulkaan ben afgedaald. Er was een vogeltje in gevallen en ik...."

Zijn buurvrouw luisterde echter niet. Ze had commissaris Bulle Bas in het oog gekregen en die zwaaide ze vol geestdrift toe.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Juffrouw Doddel snelde op de naderende commissaris van politie toe en schudde hem warm de hand, zonder op de betrekkende heer Ollie te letten.

„Ik heb het gelezen!", riep ze uit. „Wat ontzettend flink van u om helemaal alleen die bende uit elkaar te slaan. Met zulke politiebeambten kan een alleenstaande vrouw tenminste rustig door de stad lopen. Weet u wat ik vind? Dat u een held bent, dat vind ik!"

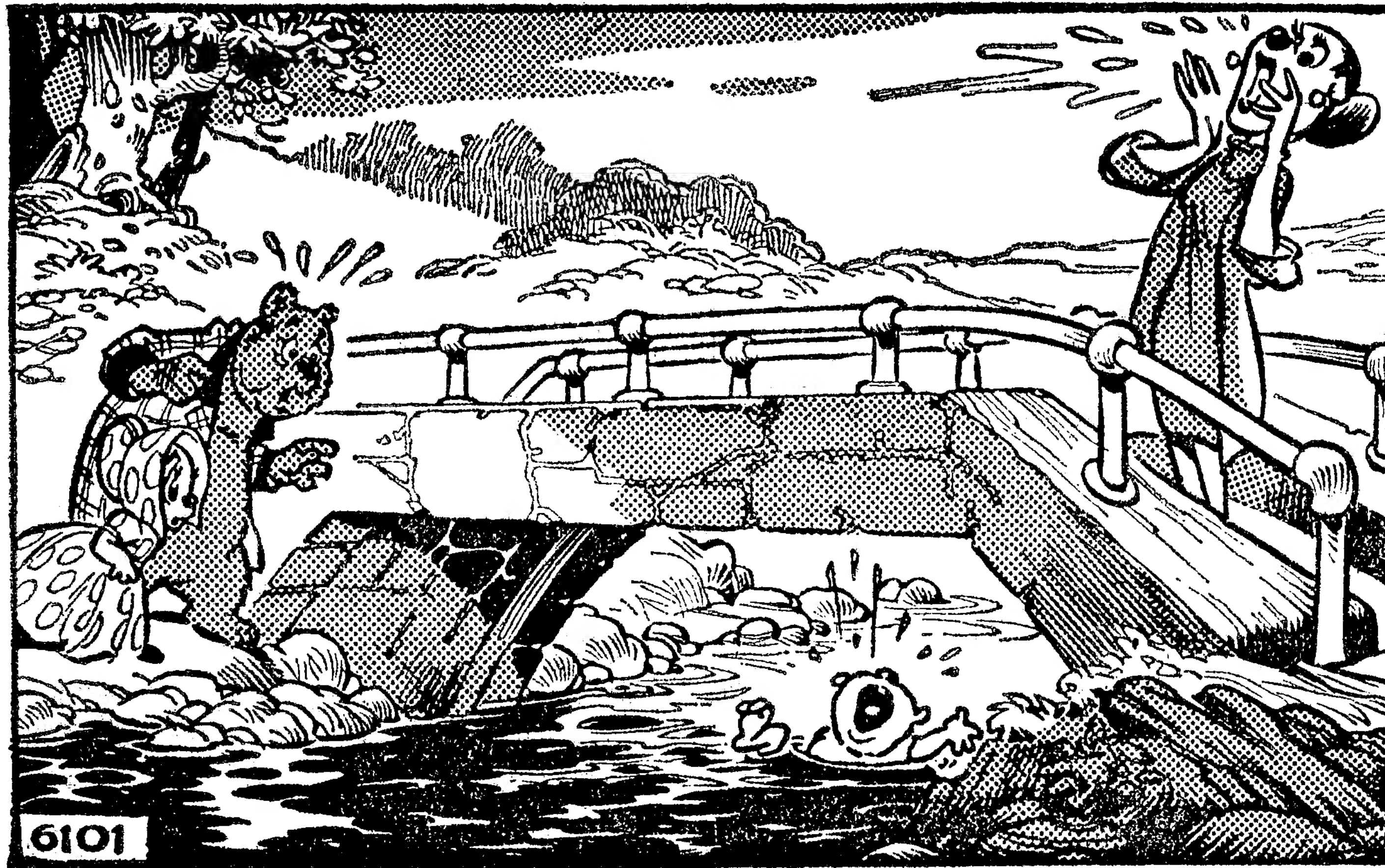
„Kom juffrouw!", zei de politiechef, terwijl er een brede glimlach over zijn gelaat trok. „Het was alleen maar een staaltje van mijn plicht. Daar zijn wij van de politie toch voor, nietwaar?"

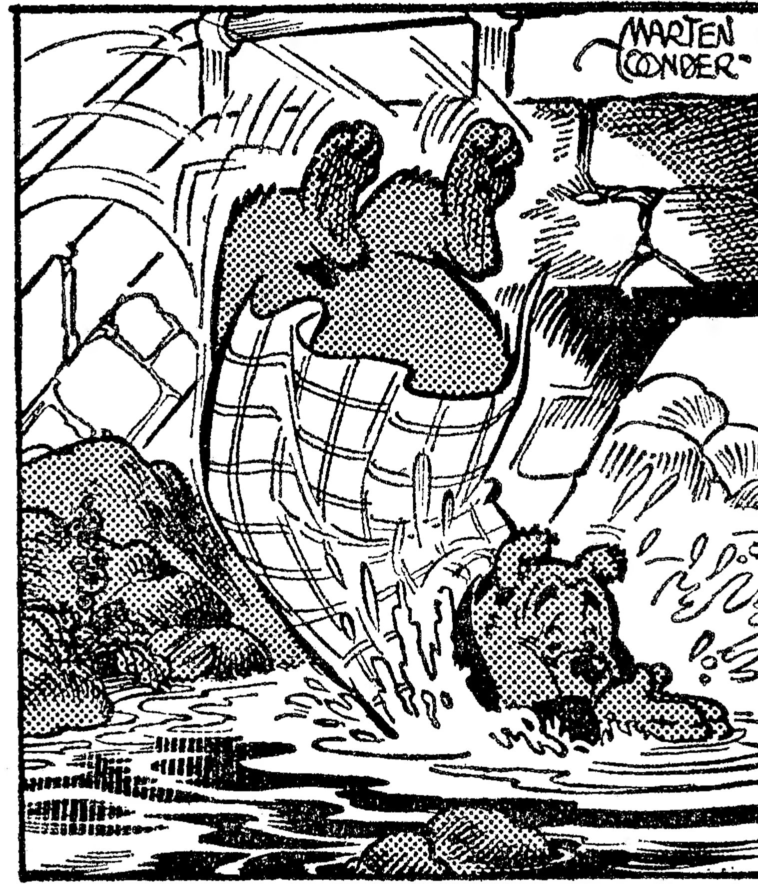
Hij sprak nog meer woorden van dezelfde strekking doch heer Bommel luisterde er niet naar. Hij wachtte gemelijk, totdat er een einde aan het stuitende gesprekje kwam en hervatte toen de wandeling met zijn buurvrouw.

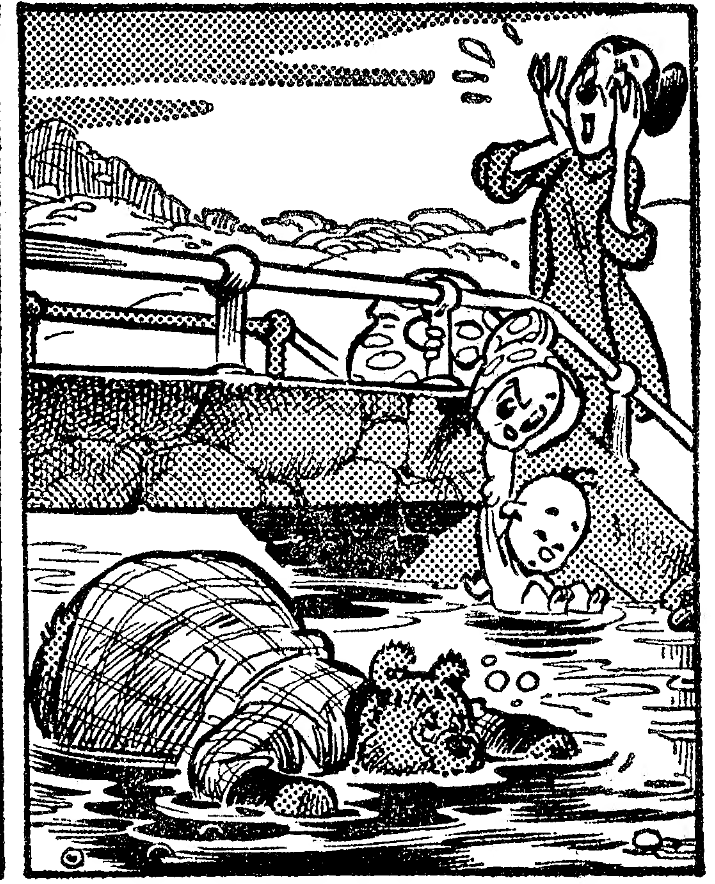
„Die Bas!", sprak hij. „Een flinke agent, hoor! Werkelijk! Hij herinnert me er aan, dat ik eens ongewapend een bende woestijnrovers heb overvallen. Het was nacht en er was geen maan. De jakhalzen huilden en de rovers zaten zwetsend om hun vuur geweren te slijpen. Maar ik..."

„Stil eens even, Ollie!", zei juffrouw Doddel op dringende toon. „Ik hoor roepen! Kijk! Daar staat iemand om hulp te schreeuwen, daar op dat bruggetje! Zie je wel?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

„Daar staat iemand om hulp te roepen!" prevelde heer Bommel ontdaan. „Daar op dat bruggetje. Een dame. Waarom zou ze dat doen?"

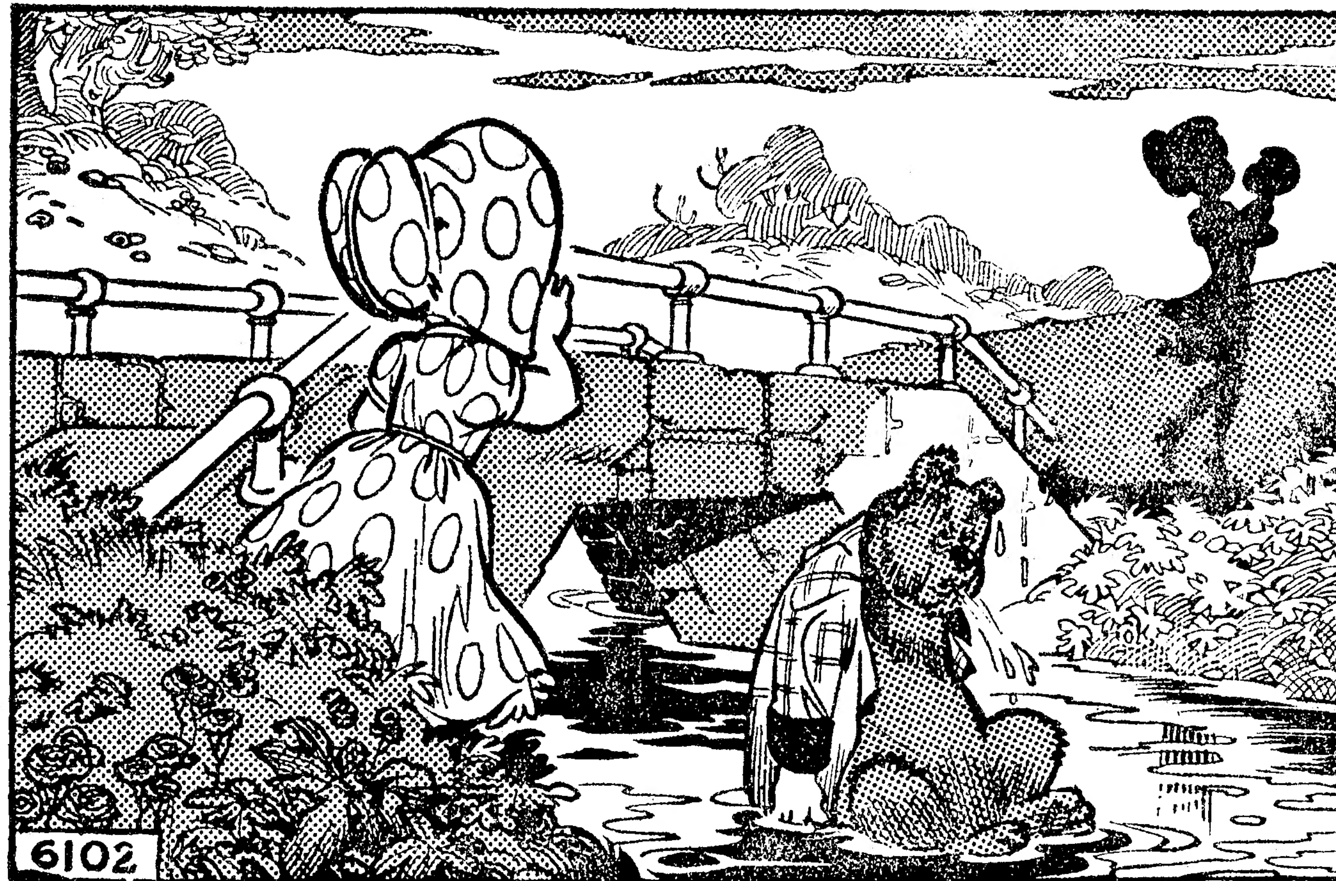
Juffrouw Doddel haastte zich naar de oever van de beek en keek speurend in het water.

„Haar kind is er ingevallen", riep ze uit. „Kijk, daar drijft het!"

Nu brak het koude zweet heer Ollie uit. Het was hem duidelijk, dat er van hem als heer en als Bommel een daad verwacht werd, en gedurende een ogenblik verkeerde hij in een vreselijke tweestrijd. Doch toen trok hij de mond in een vastberaden plooi, sloot de ogen en sprong te water, zoals hij dat wel eens in een zwembad had zien doen.

Het gaf een geweldige plons, doch daar de stroom aan de kant zeer ondiep was kwam hij in zachte modder terecht. Daar zat hij nu op handen en voeten, terwijl het nat hem helder klaterend om het gelaat spoelde. Achter zich hoorde hij hoe zijn buurvrouw de brug oprende en uit zijn ooghoeken zag hij, dat ze de kleine drenkeling bij zijn kraagje uit het water trok. De overspannen moeder staakte haar geschreeuw, zodat er een weldadige stilte over het landschap daalde. Heer Ollie beleefde daar echter geen plezier aan; hij sloot opnieuw de ogen en een diepe zucht borrelde uit zijn wrange mond naar de oppervlakte van de rivier omhoog.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Juffrouw Doddel reikte het kind over aan de gelukkige moeder en repte zich toen over het bruggetje terug naar de oever waar heer Bommel in de modder zat.

„Ollie!” riep ze. „Kom er toch uit! Het is daar veel te nat voor je!”

De drenkeling blies enig overtollig water uit en gluurde uit zijn ooghoeken naar zijn buurvrouw.

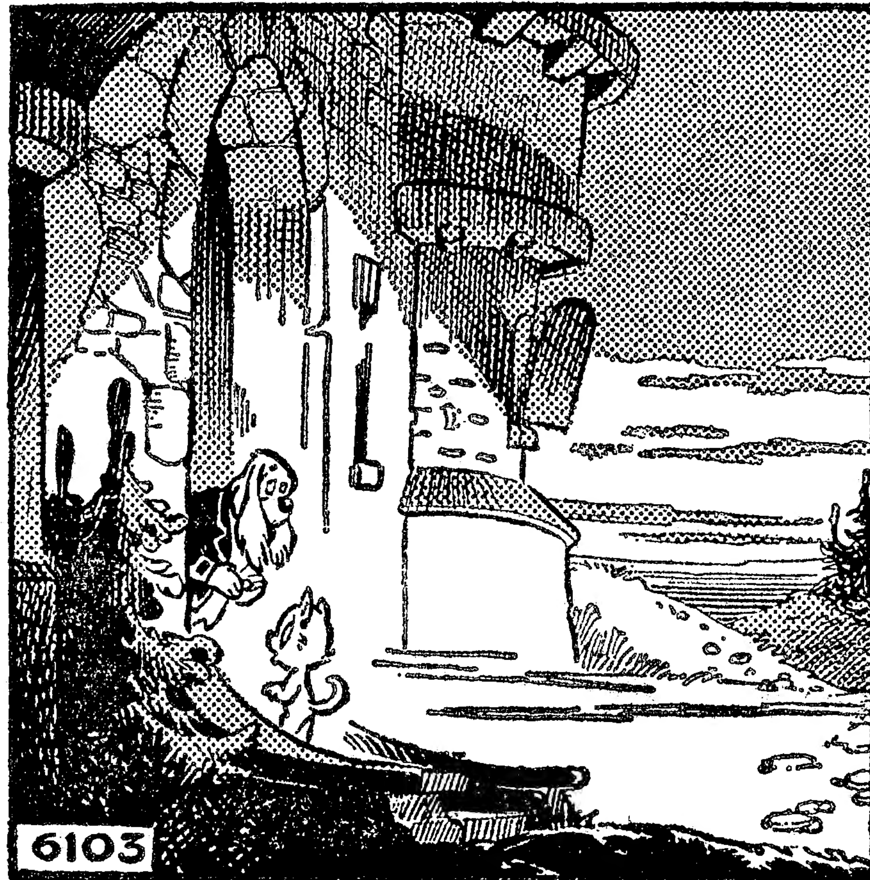
„Trek het je maar niet aan”, hernam deze. „Je hebt het goed bedoeld hoor! Jij kon ook niet weten, dat het hier zo ondiep was, hé? Kom nu maar mee, dan krijg je een lekker kopje warme thee van me.”

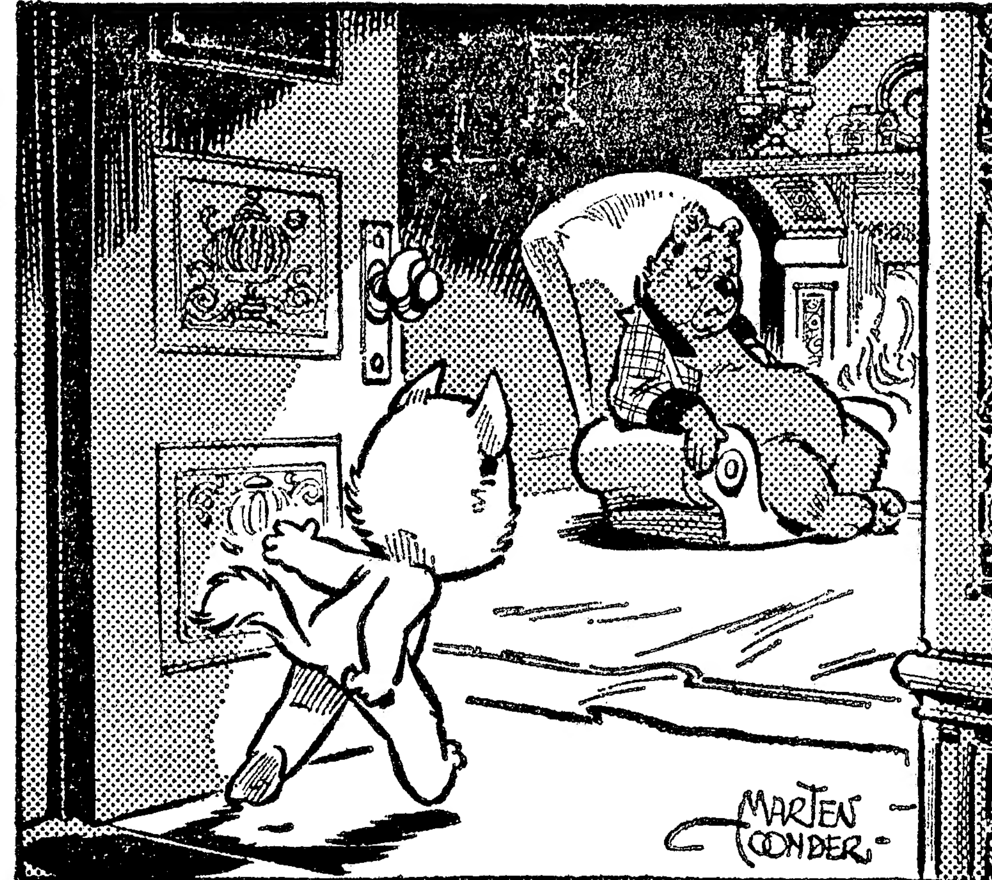
Nu kwam de beklagenswaardige heer plassend overeind, en terwijl de blubber hem langs de ingevallen trekken droop stamelde hij: „Njee, kga njiet meej.... pfffftsj.... Ikkkik.... ik ga niet ferder meej, betoel ik. Uche, uch. Ik bedoel dat ik nog een dringende zaak moet bespreken. Dat herinner ik me opeens, als u begrijpt wat ik bedoel. Tot zjiens, mevrouw.”

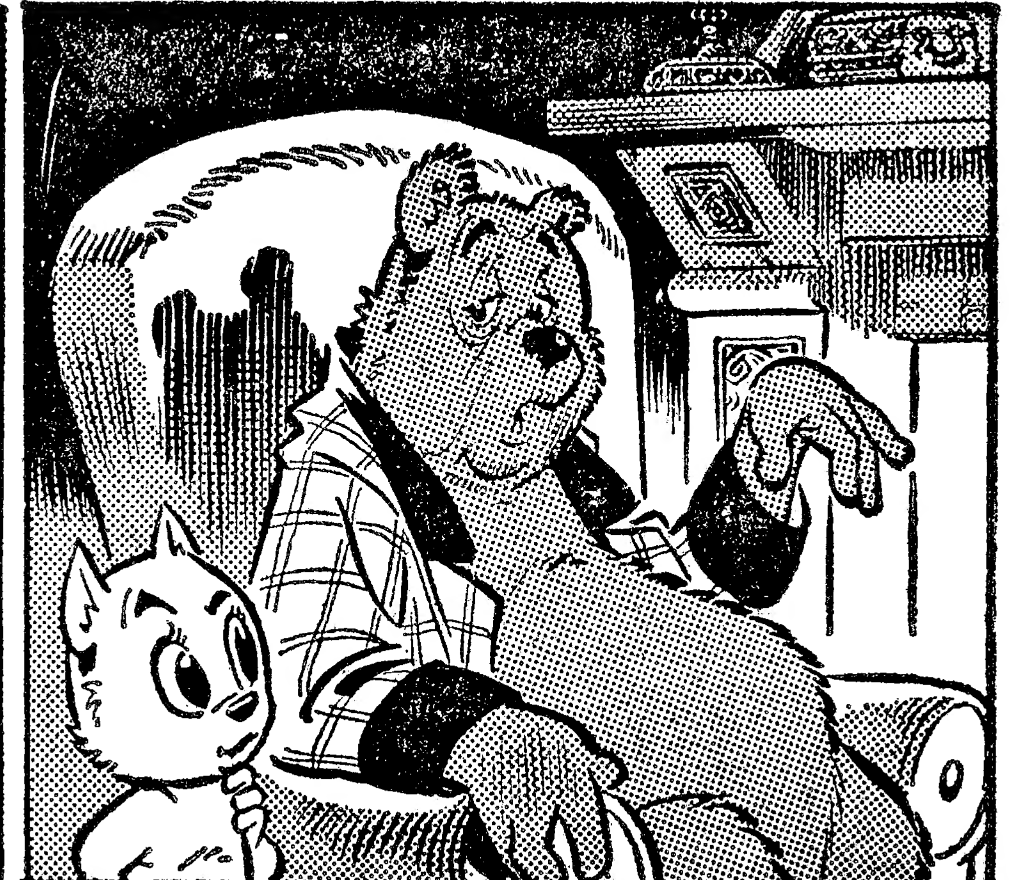
Zo sprekende klotste hij naar de oever, en zonder op of om te kijken sjokte hij met soppende tred het pad op, dat terug naar huis leidde.

„Wat nu?”, zo vroeg hij zich al druipende af. „Een heer, die een modderfiguur geslagen heeft, kan zich niet meer vertonen. Het enige wat mij overblijft is een teruggetrokken leven in een schemerig vertrek. Ach met mij is het afgelopen.....”

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Tegen het vallen van de avond bracht Tom Poes een bezoek aan Bommelstein. „Het is niet zo goed met heer Olivier, jonge heer'', zei de bediende Joost, die hem binnenliet. „Hij schijnt bij het wandelen te water geraakt te zijn. En nu zit hij maar zonder verlichting voor zich uit te staren, met uw welnemen. Misschien kunt u hem opmonteren?"

Tom Poes haastte zich naar binnen en stapte de zitkamer in waar heer Bommel bij het haardvuur zat te schemeren.

„Met mij is het afgelopen", sprak hij op doffe toon. „Ga liever pret maken in de frisse buitenlucht. Vergeet mij maar, jonge vriend."

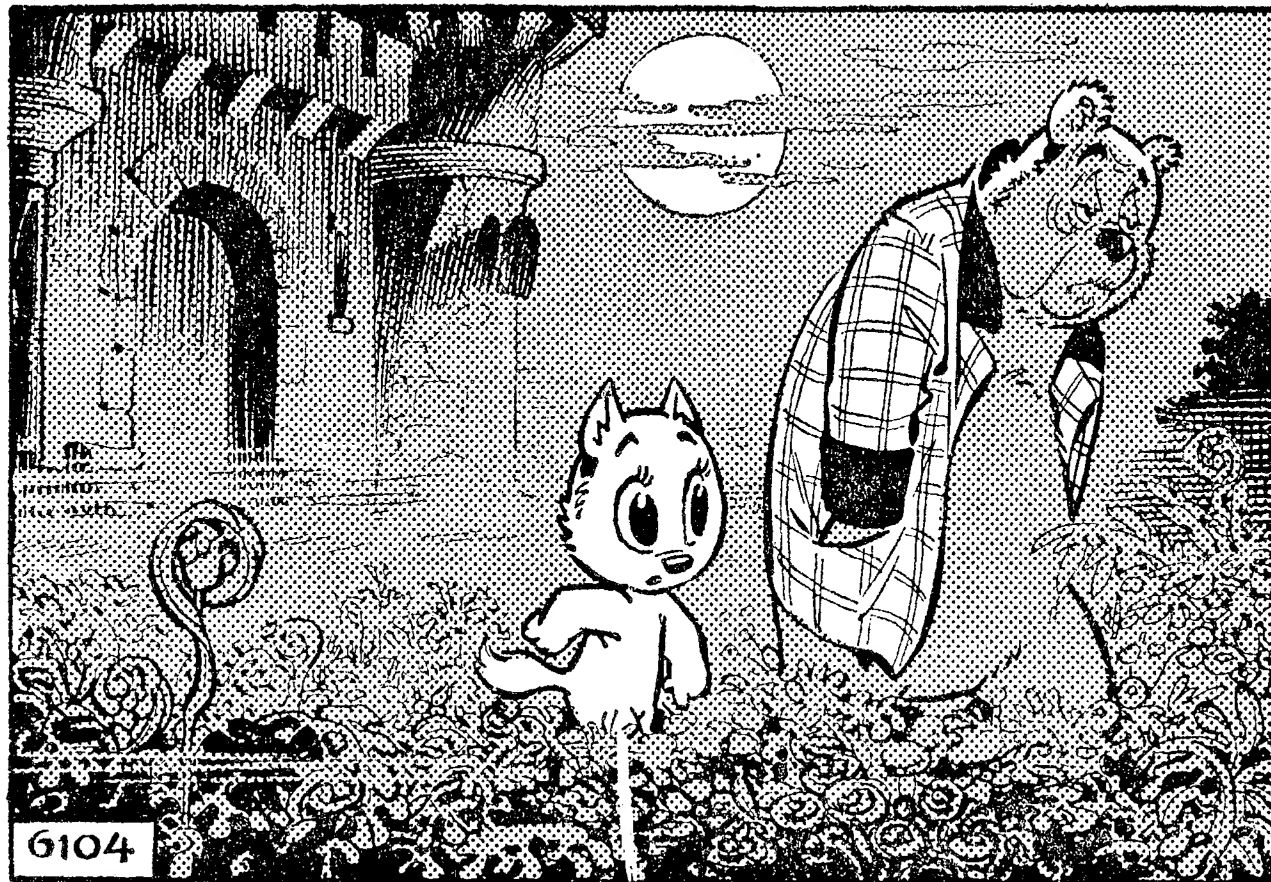
„Wat is er aan de hand?", vroeg Tom Poes ongerust.

„Alles'', hernam heer Ollie. „Iedereen krijgt de eer van dingen, die ik zelf had kunnen doen, maar die ik niet gedaan heb omdat een ander ze al gedaan heeft. Als je tenminste begrijpt wat ik bedoel. Het enige is om nu langzaam uit te doven als een miskende held."

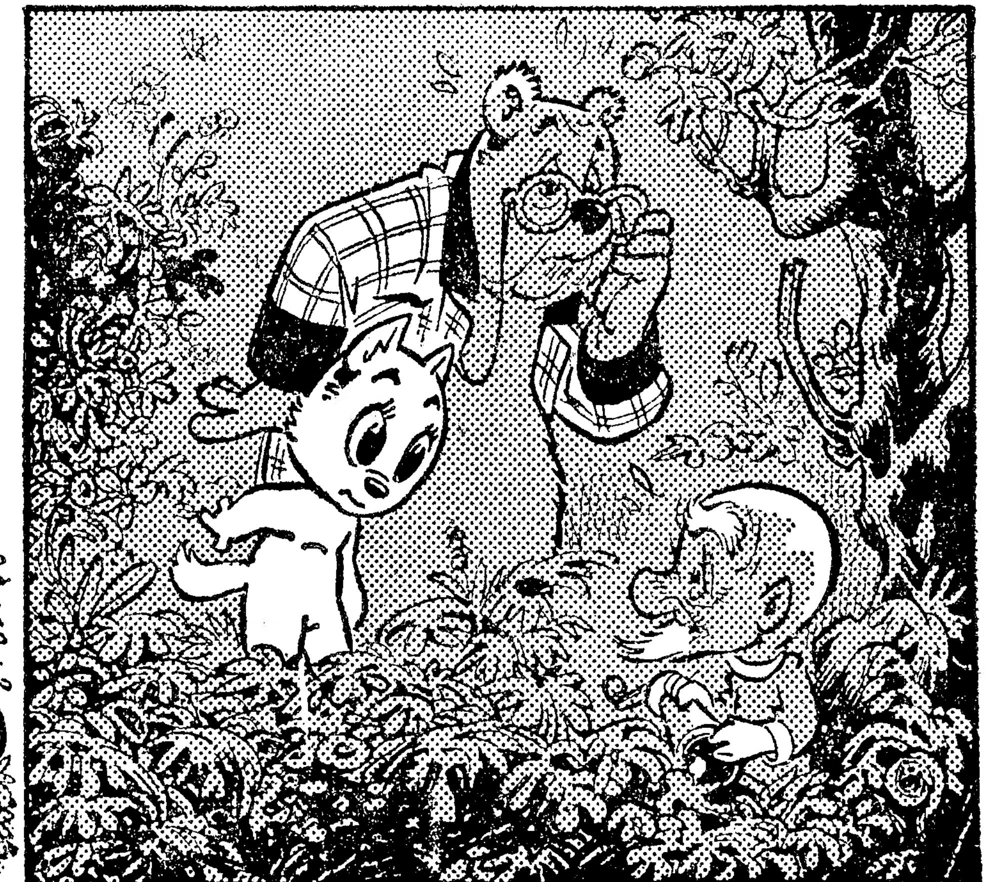
„Hm'', zei Tom Poes, „wat heeft die held er mee te maken?"

Heer Bommel wierp hem een uitgebluste blik toe en schudde droevig het hoofd.

„Jij bent nog te jong om dat te begrijpen'', prevelde hij. „Het leven van een heer heeft geen zin meer wanneer hij niet kan tonen, dat hij meer is dan een ander. Wat is een Bommel met een modderfiguur?"

Op aandringen van Tom Poes verrees heer Ollie uit zijn leunstoel om zich wat in de frisse avondlucht te gaan vertreden.

„Het is nu toch donker", zei hij lusteloos. „Niemand ziet me, en ik loop nu minder gevaar om met de vinger te worden nagewezen. Maar er van genieten zal ik niet. Voor mij heeft het leven zijn betekenis verloren."

Het werd dan ook een vreugdeloze wandeling. Heer Bommel sjokte met nietsziende blik door de varens en de bloembedden terwijl zijn piepende ademhaling het gesjirp der krekels overstemde. Tom Poes zoch te vergeefs naar een opbeurend woord en hij begon al spijt van zijn voorstel te krijgen toen hij plotseling iets tussen de planten zag bewegen.

„He!", riep hij uit. „Kijk daar eens!"

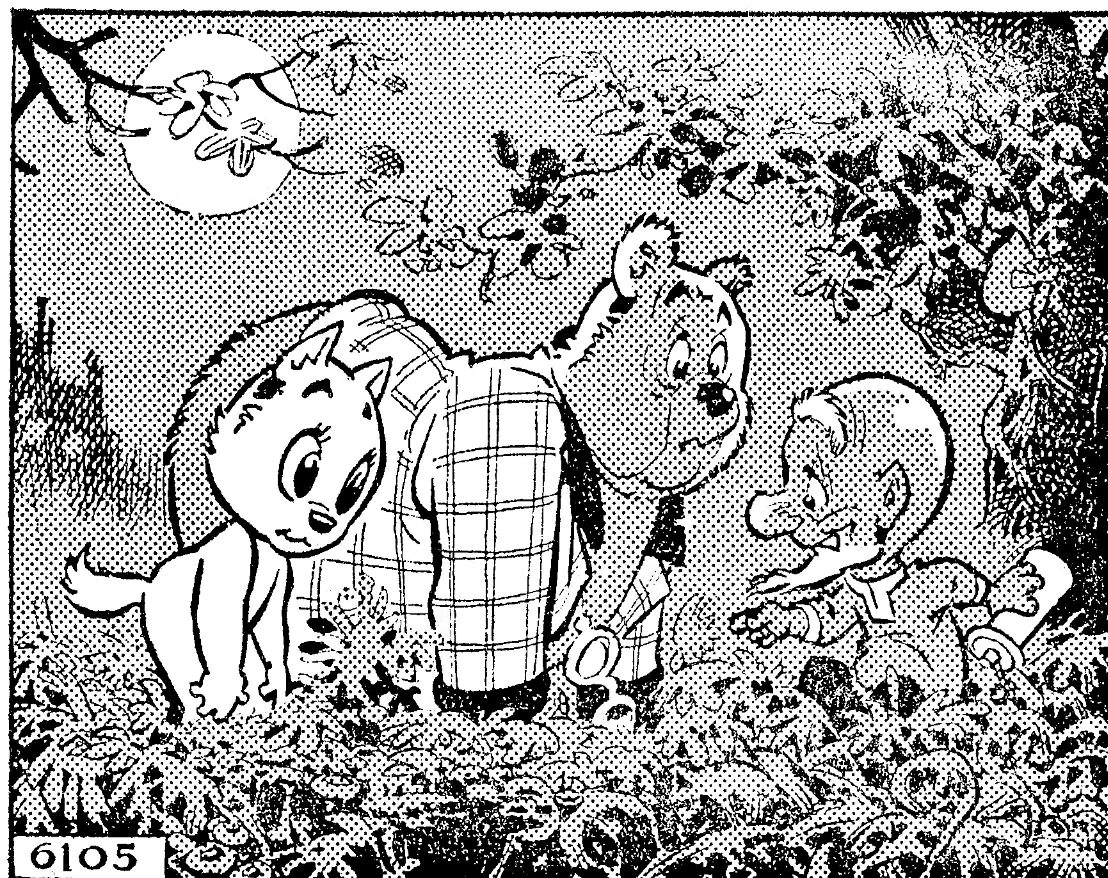
„W-waar?", vroeg heer Ollie opschrikkend uit zijn gepeins.

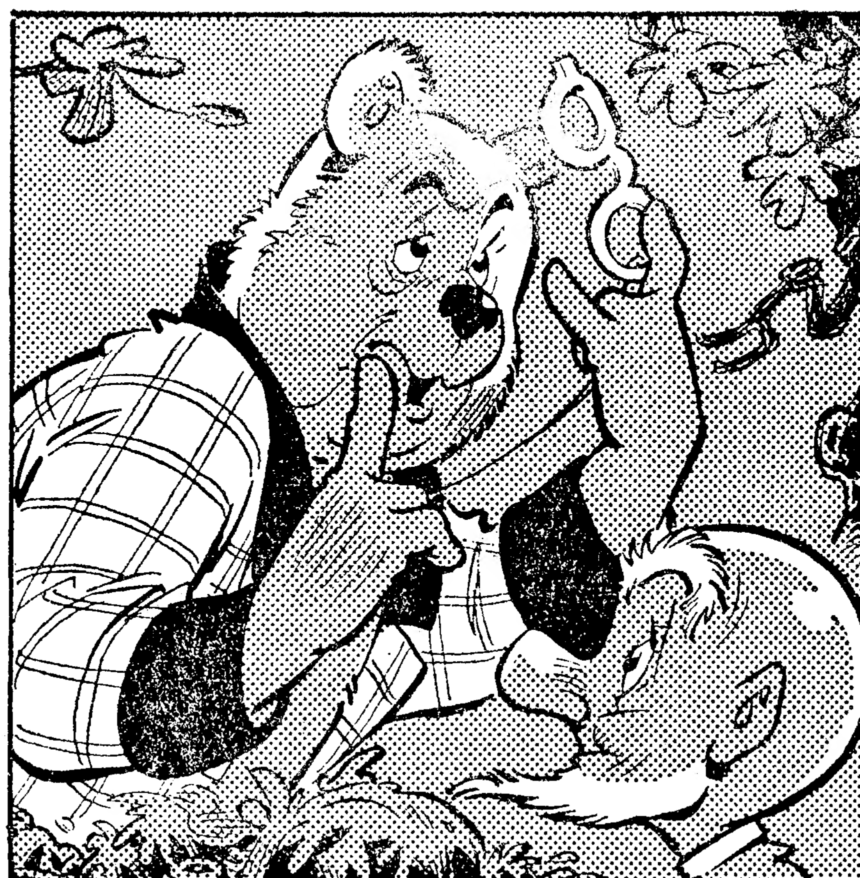
Hij frommelde moeizaam een bril te voorschijn en loerde daar vèrziende door heen terwijl hij mompelde: „Op mijn leeftijd kan men niet zó maar kijken. Men heeft een vergrootglas nodig om kleine dingen te kunnen zien, want men blust uit!"

Op het geluid van zijn stem verscheen er een hoofd boven de varens en in het maanlicht werden de trekken van Kwetal zichtbaar.

„O", zei het ventje, „het is de reus Bommel maar. Ik voelde u niet aankomen, want ik ben bezig een kwillibrus te maken. Maar daarvoor heb ik een doorzichtig sillikaat nodig, dat een beetje gebogen is, zodat de dingen groter schijnen dan ze zijn wanneer men ze huskelt."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Heer Bommel liet zijn bril zakken en hurkte moeilijk tussen de varens neer.

„Kwetal!", sprak hij verrast. „Misschien kan jij me helpen!"

„Ja, ja'', zei het ventje. „Wat hebt u daar voor een goggel aan dat hennep hangen?''

„Wat?", vroeg heer Ollie onthutst. „Dit? Dit is mijn bril. Een soort vergrootglas. Dat heb ik nodig om kleine dingen te kunnen zien, want ik voel, dat ik bezig ben om uit te blussen. Maar misschien kan jij daar iets aan doen...."

„Ja, misschien wel", gaf de dwerg toe, terwijl hij begerig naar de lorgnet keer. „Misschien wel, wie weet? Wat blust er?"

„Kijk", hernam heer Bommel, „iedereen krijgt de eer van dingen die ikzelf had kunnen doen, maar die ik niet gedaan heb omdat een ander mij voor was. Als dat nu eens andersom zou kunnen worden kan ik die bril weer missen. En dan zou jij hem wel mogen hebben, als je begrijpt wat ik bedoel." Kwetal pakte de glazen voorzichtig beet en keek er enige tijd doorheen, maar heer Ollies gelaat.

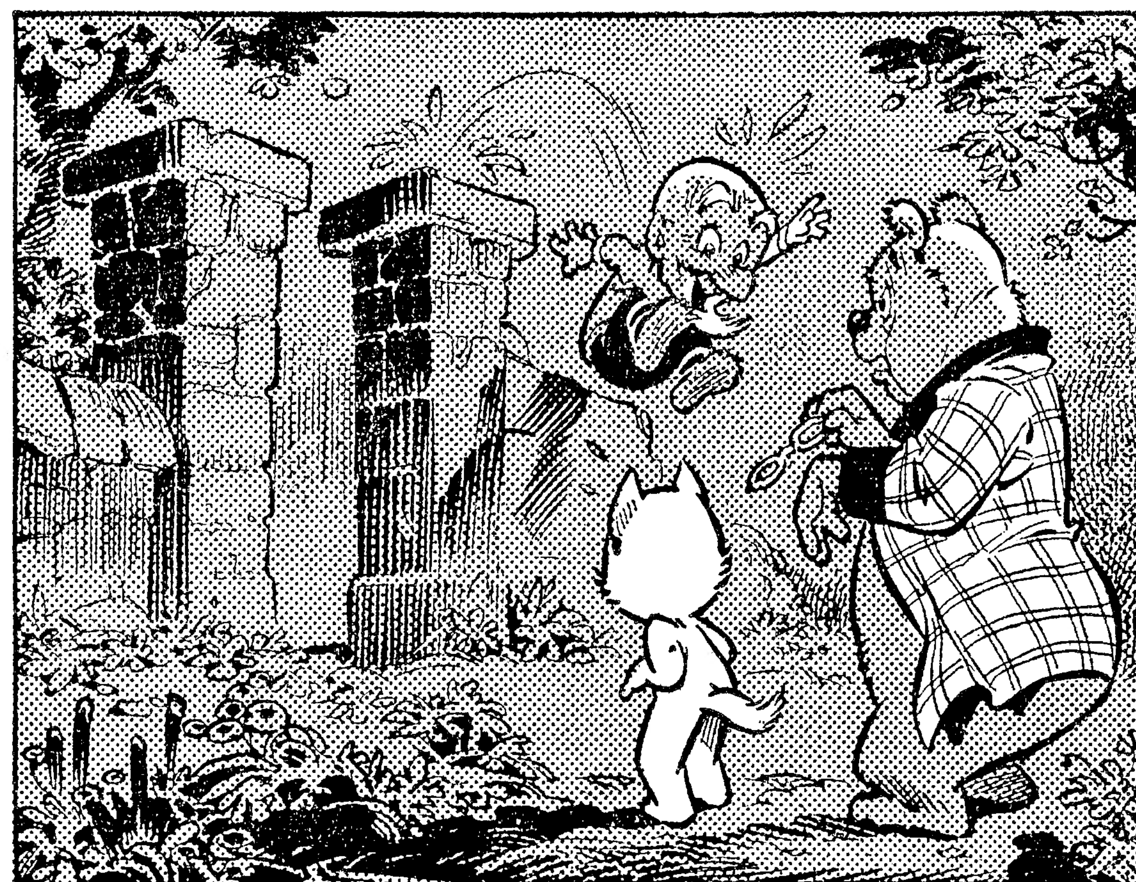
„Geweldig!", prevelde hij. „Het is waar! Kleine dingen worden groter wanneer men hierdoor kijkt! Bommel lijkt wel een reus! Met dit sillikaat zou ik kunnen huskelen Dit moet ik hebben!''

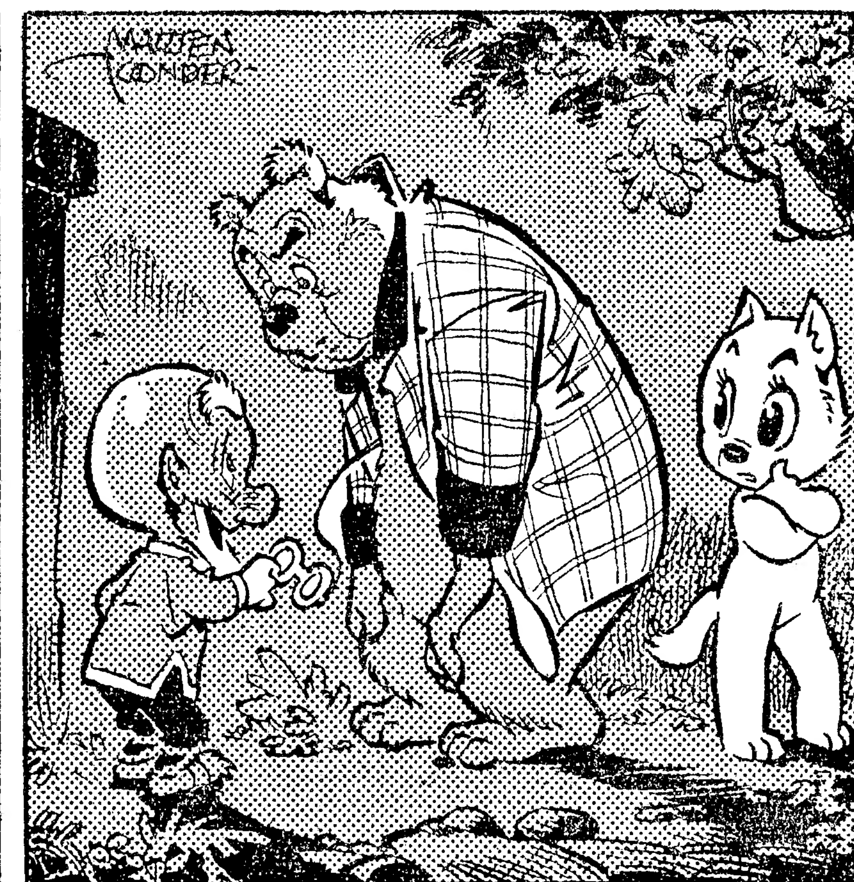
Hij zweeg even, terwijl er denkrimpeltjes over zijn schedel speelden.

„Het is niet zo makkelijk, wat u wilt!" zei hij toen. „Ik moet daar eens even over roeleren. Maar u hoort van me."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Heer Bommel en Tom Poes liepen door de nacht weer naar Bommelstein terug. De maan verlichtte hun pad en de krekels sjirpten, maar heer Ollie had geen aandacht voor de natuur.

„Denk je dat Kwetal mij zal kunnen helpen?", vroeg hij. „Hij is niet dom, maar hij praat soms zo vreemd, en ik weet niet of hij wel begrip heeft voor het denkleven van een heer."

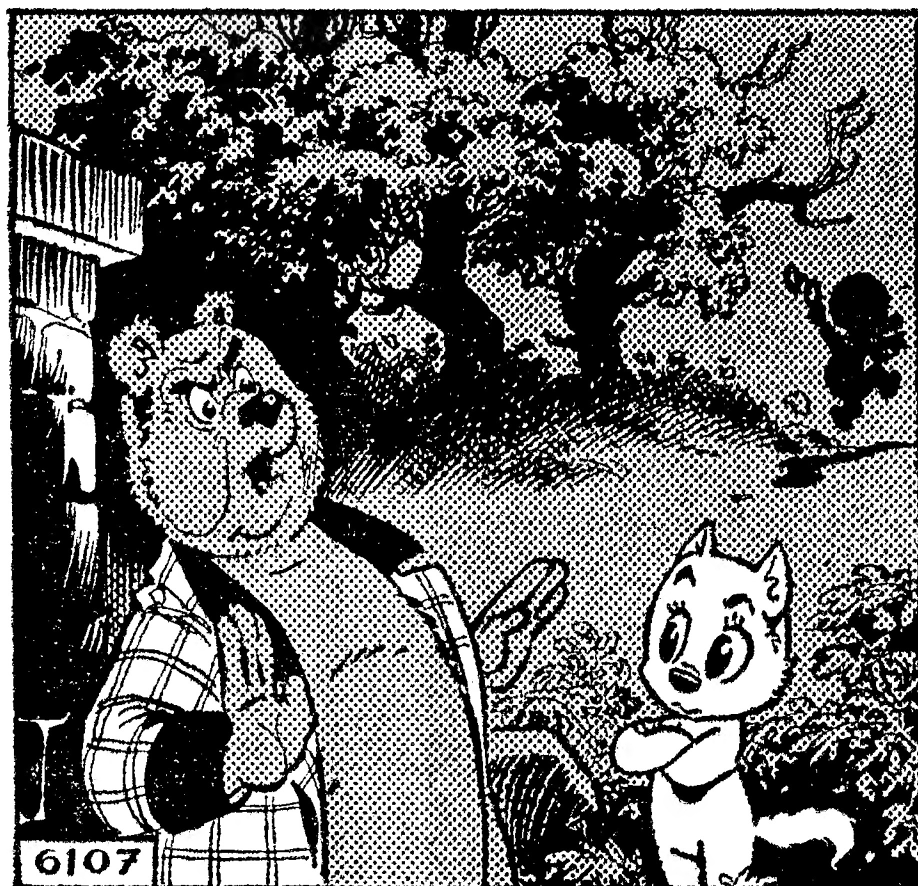
„Hm", zei Tom Poes. „Ik weet het niet. Misschien vraagt u wel een beetje veel van hem. En ik weet ook niet, of het wel goed is, wat u dit keer van hem wilt."

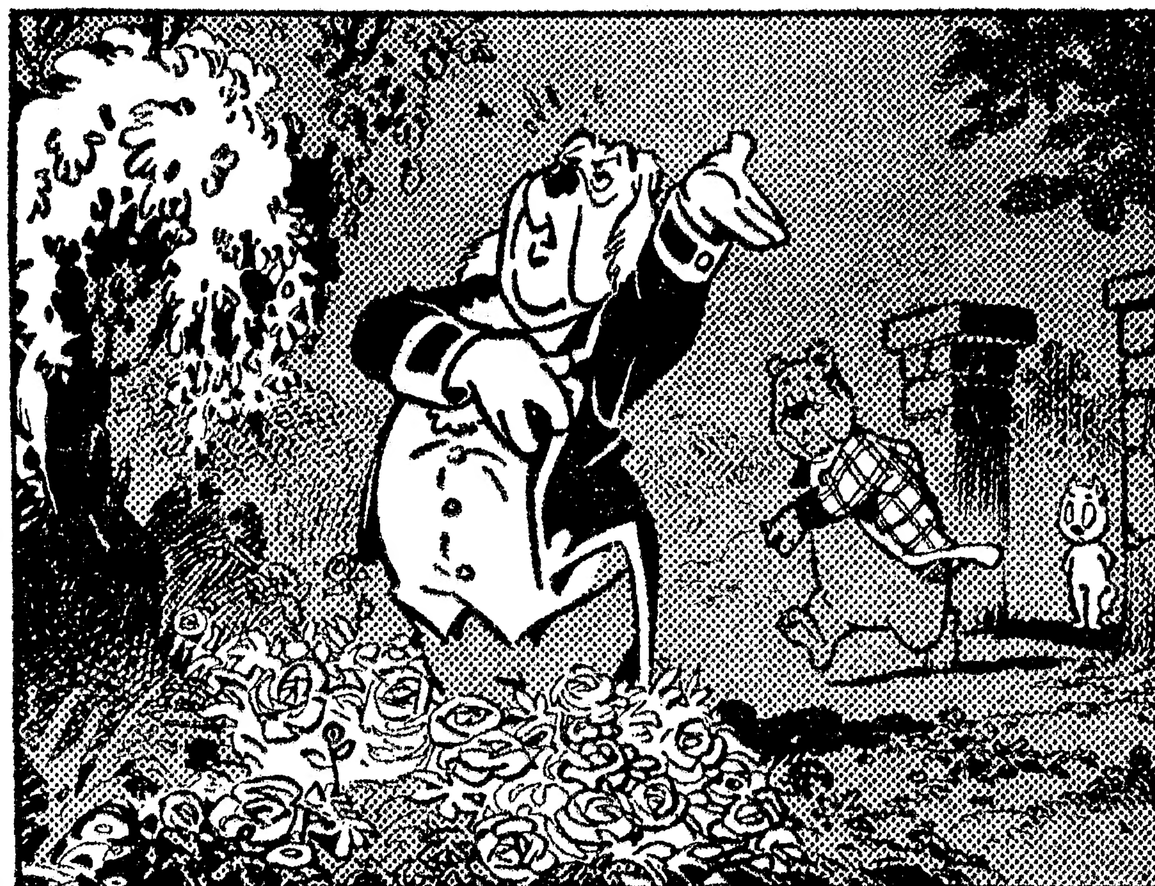
Deze woorden wekten heer Bommels ontstemming op, maar voor hij daar uitdrukking aan had kunnen geven, sprong er plotseling een kleine gedaante van het tuinmuurtje af, dat het gazon van de weg scheidde. Het was Kwetal.

„Ik weet 't al!", riep het ventje uit. „Ik zelf kan nu niet helpen, maar u moet naar de driesprong bij het kerkhof gaan. Daar zit Hillegien dikwijls, als de maan vol is. Ze zal beter kunnen helpen als ik, want ik heb maar een klein denkraam."

„Hillegien?", herhaalde heer Ollie twijfelachtig. „Wie is dat?"

„Een heks!", verklaarde de dwerg. „Zij heeft een van de zeven hukseldraden, u weet wel; en daardoor kan ze het vorige aan het volgende binden. Mag ik nu het sillikaat voor mijn kwillibrus hebben?"

Kwetal huppelde met heer Bommels bril de duisternis in en heer Ollie keek hem tevreden na.

„Nu weet ik tenminste hoe ik uit mijn moeilijkheden kan raken", sprak hij.

„Hm", zei Tom Poes, „ik geloof niet, dat hij u goede raad gegeven heeft; zo'n heks op een driesprong vertrouw ik niet. En wat u wilt is ook niet zo best...."

„Zo", hernam heer Ollie gekwetst. „Is het weer zo ver? Doe ik het weer niet goed? Bah! Bedenk wel, dat het voor het welzijn van anderen is, dat ik een held wil zijn! Je weet toch hoe onbaatzuchtig ik ben!"

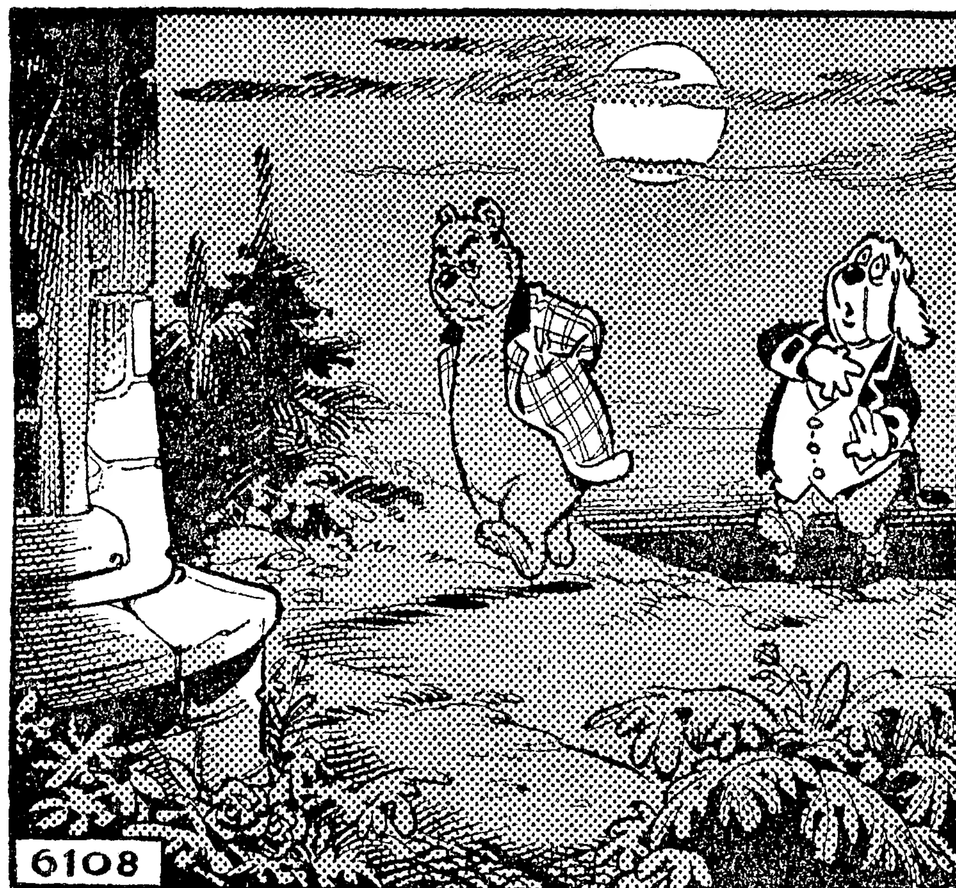
Hij draaide zich gemelijk om en stapte zijn tuinhek binnen zonder welterusten te wensen. Na enige passen werd zijn oor echter getroffen door een mummelende stem, die tussen de zoete geuren van een rozenbed opsteeg en hij bleef getroffen staan. Het was de bediende Joost, die zijn opmerkzaamheid trok door onder de gouden regen een bakervers te declameren.

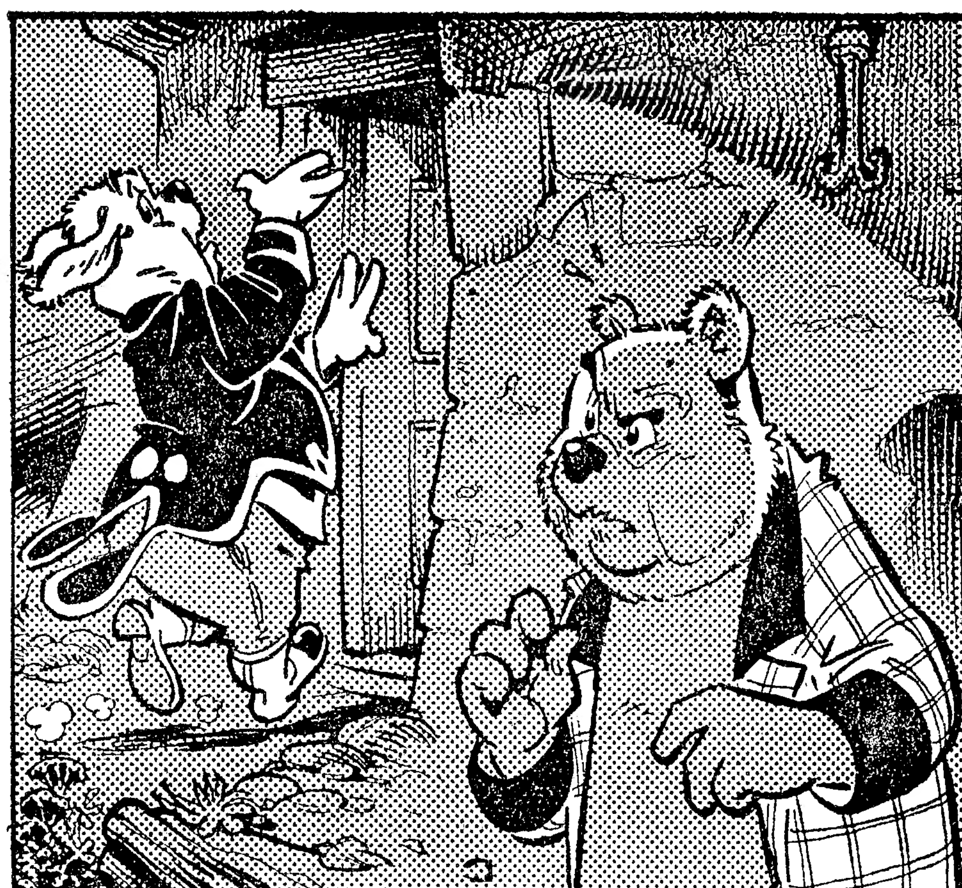
„Op een steen van 't oude kerkhof!" zo neuzelde de trouwe knecht. „Zit Hille, Gille Toverkol. En ze zit daar stil te knopen, Als je 't zien wilt moet je lopen, Als de maan is vol. En ieder die daarhenen gaat, Die krijgt 't kwaad, die krijgt 't kwaad....."

Hij kreeg geen gelegenheid om zijn volkskunst verder uit te dragen, want op dat moment klonk de stem van zijn meester scherp door de maannacht.

„Wat betekent dat, Joost?" riep deze. „Wat bedoel je?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

„Het is volle maan", legde Joost uit. „En daarom schoot mij ineens een gedichtje te binnen, met uw goedvinden. Het gaat over Hille, Gille Toverkol. En ieder die daarhenen gaat, die krijgt 't kwaad, die krijgt 't kwaad. Daar was ik vroeger erg bevreesd voor, als ik zo vrij mag zijn. Dat kwaad deed het hem, vermoed ik. Het is trouwens nog langer en wanneer het u interesseert, wil ik gaarne..."

„Het is onzin", sprak heer Ollie gemelijk. „Spaar me die rijmen, Joost. Je kunt beter gaan slapen, dunkt me."

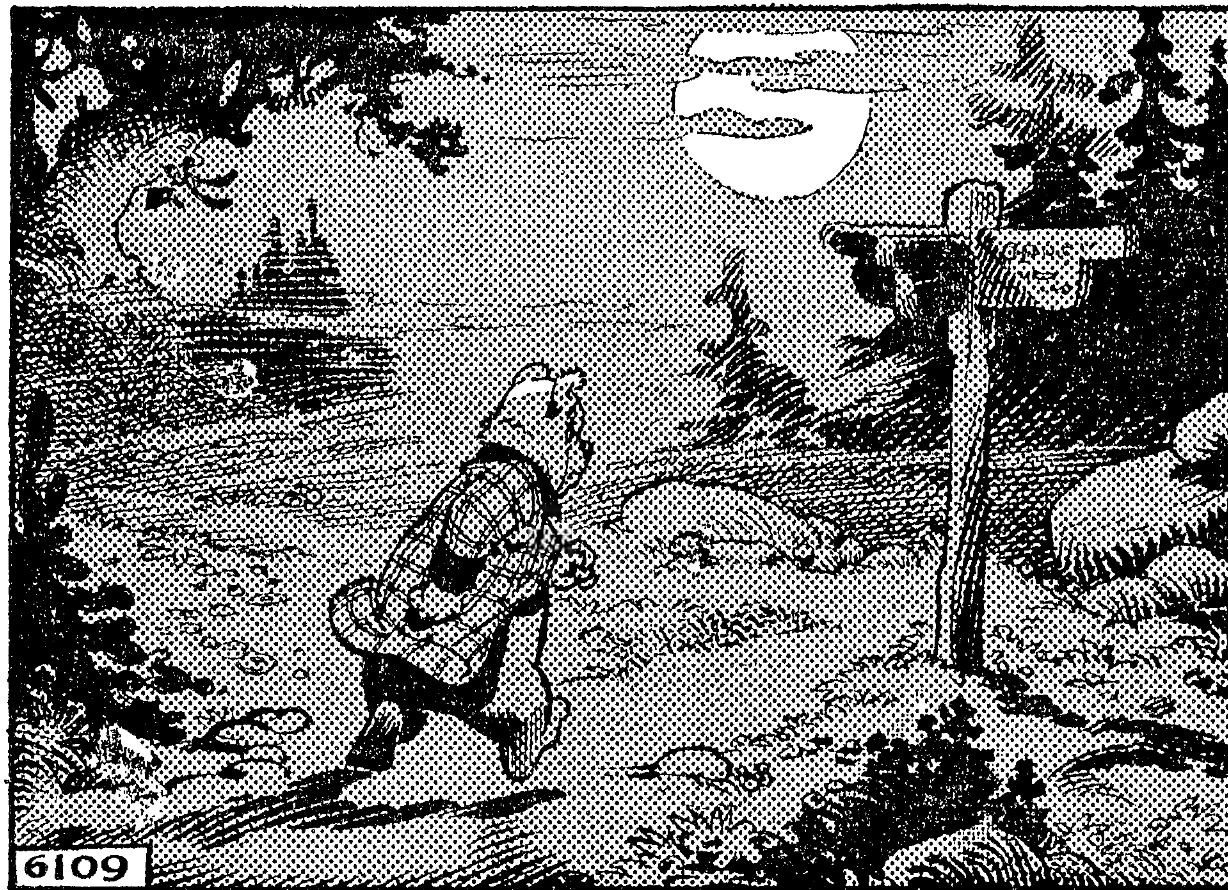
De bediende wendde zijn schreden naar de achterdeur, maar hij kon toch niet nalaten om een besmuikte blik op zijn werkgever te werpen voordat hij naar binnen trad.

„Ik weet het niet", mompelde hij. „Er zit soms iets in die oude versjes. Ik voor mij wil ze niet verwerpen, men kan nooit weten, met uw welnemen."

Heer Bommel wachtte totdat de deur in het slot was gevallen en een nerveus trekje deed zijn ooglid trillen.

„Bah!", prevelde hij, „altijd hetzelfde. Brutale opmerkingen van de jonge vriend en bakerverzen van Joost. Het is soms meer dan een heer verdragen kan. Alsof ikzelf niet weet wat goed voor mij is. Maar ik ga mijn eigen, eenzame weg, tot welzijn van iedereen als men begrijpt wat ik bedoel". En met deze woorden keerde hij Bommelstein de rug toe en begon naar het oude kerkhof te lopen.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De weg, die naar de driesprong leidde, lag bleek en verlaten voor heer Bommel. Het was windstil, er ritselde zelfs geen blaadje en het enige wat bewoog was de schaduw van de voortstappende heer.

„De maan is vol", sprak deze tot zichzelf. „Dat treft. Kwetal zei, dat de oude dame dan meestal bij het oude kerkhof te vinden was. Hm, de maan is vol, Hille Gille Toverkol.... Ach wat! Ik loop hier tenslotte met een goed doel. En ieder die daarhenen gaat, die krijgt 't kwaad.."

Gemelijk hield hij de pas in en staarde om zich heen. Hij was nu in de buurt van een duistere boomgroep gekomen en vale grondmist waaierde hem om de voeten, zodat hij het kil voelde opstijgen. Ook werd hij nu enige zware stenen gewaar.

„Op een steen van 't oude kerkhof", prevelde hij. „Hm! Bah! Ik moet Joost toch eens ernstig onderhouden. Hij heeft mijn gedachten neergehaald met zijn gebeuzel. Ik zoek tenslotte het goede..."

„Zo!", zei een krassende stem, vóór hem in de duisternis, „Zo; het goede, he? Wat zoek je dan wel, m'n ventje? Vertel het dan maar, misschien kan ik je helpen!"

Heer Ollie werd plotseling door de koude nevels bevangen en klappertandend wendde hij zich in de richting waar hij de stem gehoord had. Daar zag hij nu een zwarte gedaante op een steen zitten, die hem met gele ogen bestaarde.

„oo... eh...ulps...", stamelde hij. „Ikkik...ik z-zag u n-niet, bed-bedoel ik. Goede avond. „„Ik bed-bedoel, aangenaam als u be-begrijpt wat ik bedoel."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De oude dame keek mummelend naar heer Bommel en haar gelaat rimpelde als een overjarige appel toen ze vriendelijk glimlachte.

„Wat is er aan de hand, m'n ventje?", vroeg ze met gebarsten stem. „Vertel het maar aan Hillegien. Misschien kan zij je helpen, als het maar niet te gek is."

„Het is niet te gek, mevrouw", zei heer Bommel, zijn moed bijeenrapend. „Ik ben een miskend heer. Iedereen krijgt de eer van dingen die ikzelf had kunnen doen, maar die ik niet heb gedaan omdat een ander mij vóór was, Als u mij tenminste volgen kunt.."

„Zeker", zei het oude mens. „Zeker, manneke; ik volg je. Je wilt de eer hebben van dingen, die je zelf niet hebt gedaan. Ja, ja je bent de enige niet. En als het anders niet is, kan ik je wel helpen. Maar het kost geld, dat zal je begrijpen."

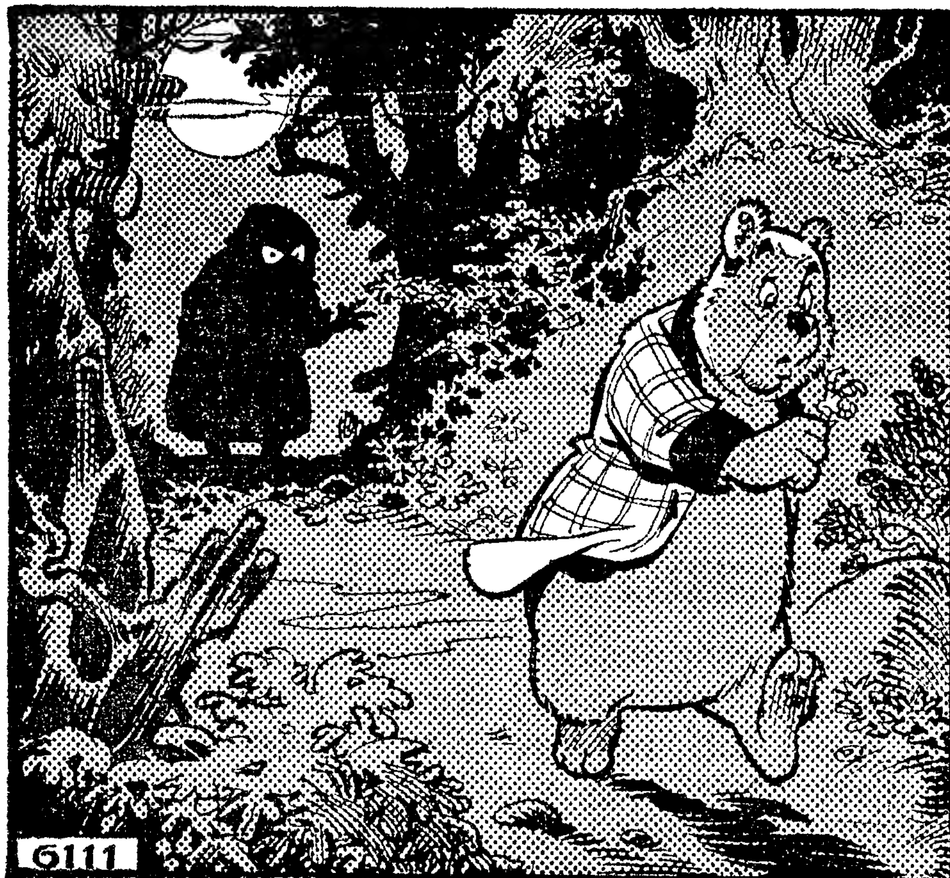
Heer Ollie aarzelde even. De manier waarop de heks zijn bedoeling uitlegde beviel hem niet helemaal maar aan de andere kant verlangde hij er naar om de zaak af te ronden. Daarom trok hij zijn portefeuille en begon met trillende vingers banknoten te tellen totdat het mens hem onderbrak.

„Geen papier", kraste ze. „Het moet goud zijn. Een mooi goudstuk is wel genoeg. Als het maar móói is!"

Heer Bommel betrok. Toen zuchtte hij diep en met een bekommerd gelaat haalde hij een gouden munt voor den dag die hij van zijn goede vader gekregen had.

„Dat is beter", zei de heks begerig. „Hier heb je een kraaiepootje dat je zal geven wat je verlangt. Veel geluk er mee, lieve jongen. Bewaar het goed."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6111

Heer Bommel klemde het kraaiepootje in de vuist en wandelde haastig het pad af. Achter hem stond de heks in het maanlicht te roepen.

„Bewaar het goed", kraste zij. „Het zal je de eer geven voor dingen waar je niet aan toe gekomen bent. Maar denk aan je maat, ventje! Denk aan je maat!"

Heer Ollie schonk echter geen aandacht aan haar woorden, zoals het verloop van deze ware geschiedenis ons zal leren.

Hij staarde peinzend naar het akelige pootje, terwijl gedachten aan heldendom zijn brein doorkruisten.

„Eindelijk zal men het weten!" prevelde hij. „Men zal nog vreemd opkijken wanneer het blijkt, waartoe een heer van mijn stand in staat is!"

Op dat moment zag hij twee gestalten, die over het duistere bospad naderkwamen met behoedzame tred en met wapentuig over de schouders. De ervaren heer begreep onmiddellijk, dat deze wandelaars niet veel goeds in het schild voerden en voorzichtig trok hij zich terug in de schaduwen van een boom.

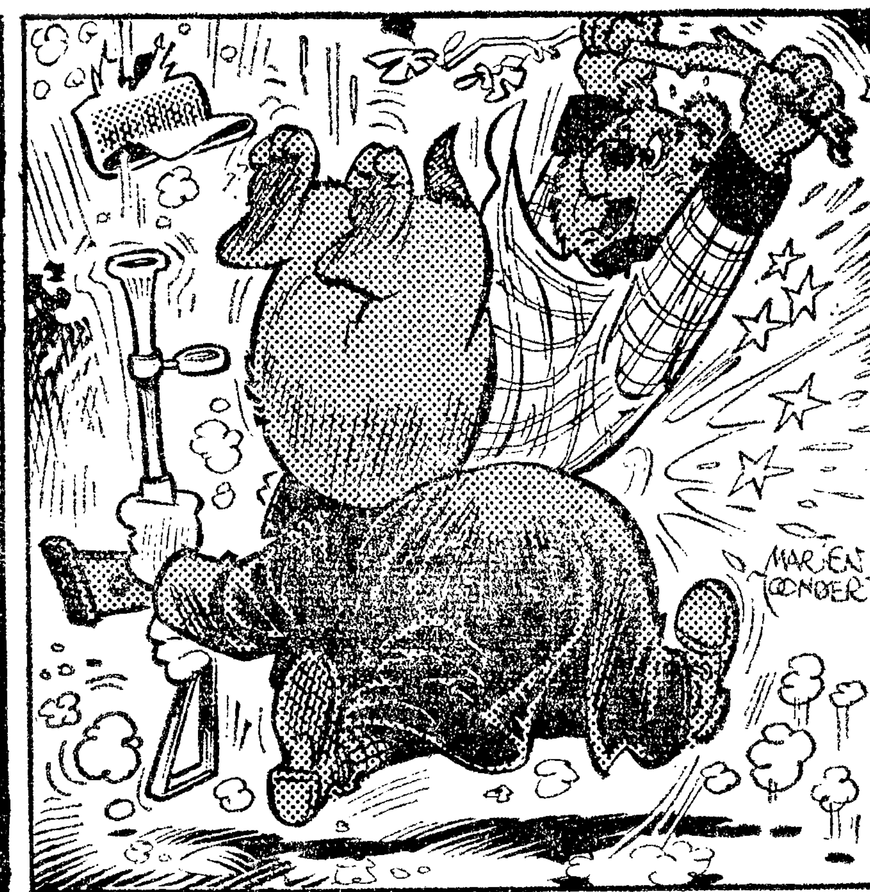
„Hij moet hier langs komen", hoorde hij één van de vreemdelingen zeggen. „Niet wachten, maar direct schieten."

Deze woorden waren genoeg voor heer Bommel. Hij vergat zijn heldendom en begon in doodsangst de woudreus te beklimmen om uit het zicht van de onverlaten te raken.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Bij de boom waarin heer Bommel een toevlucht gezocht had, bleven de beide duisterlingen staan.

„Dit is wel een goeie plek", merkte de grootste op. „Jij daar achter die steen, en ik hier achter de boom. En denk er aan, meteen schieten wanneer de wagen stil staat. Niet praten."

„Maar hoe weten we nou, dat het de goeie wagen is, baas?", vroeg de ander.

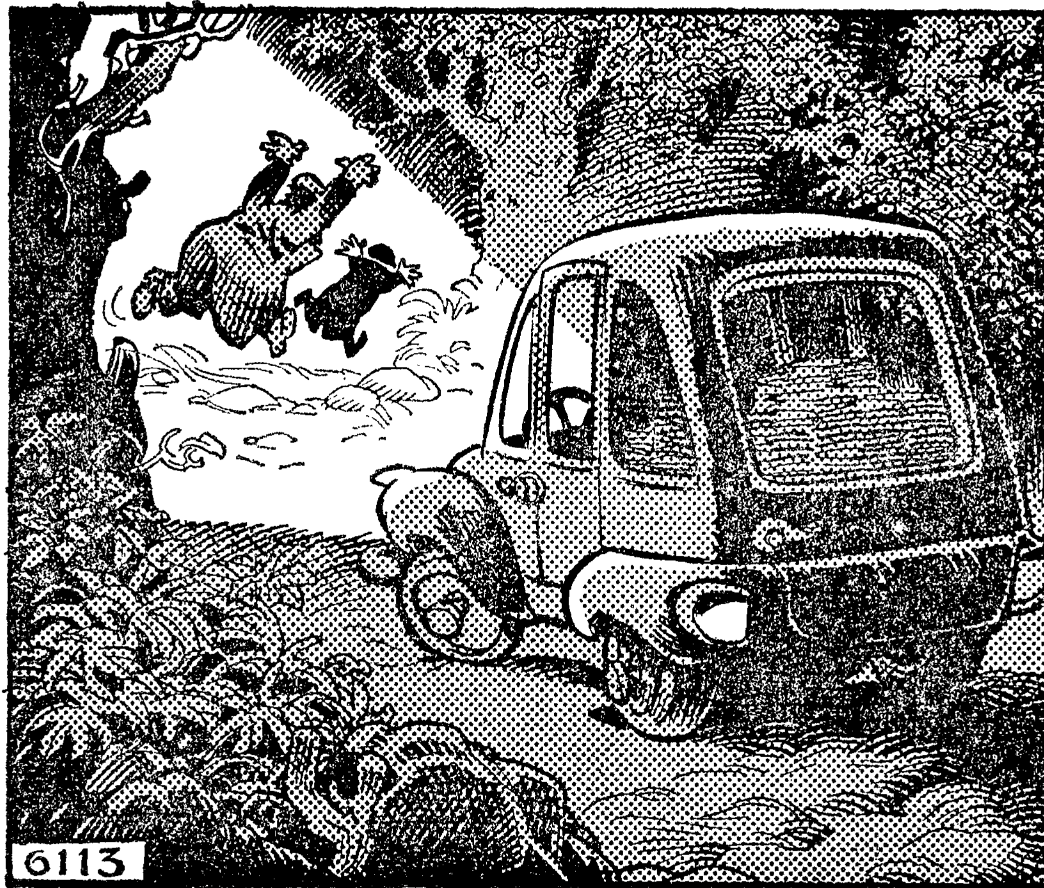
„Omdat hij de enige is, die op dit uur hier langs komt", gromde de eerste. „Niet praten, zei ik. Daar komt hij aan!" Aan het eind van het bospad waren de koplampen van een auto verschenen. Ze kwamen al hobbelend naderbij en het geluid van een automotor galmde hol tussen de stammen.

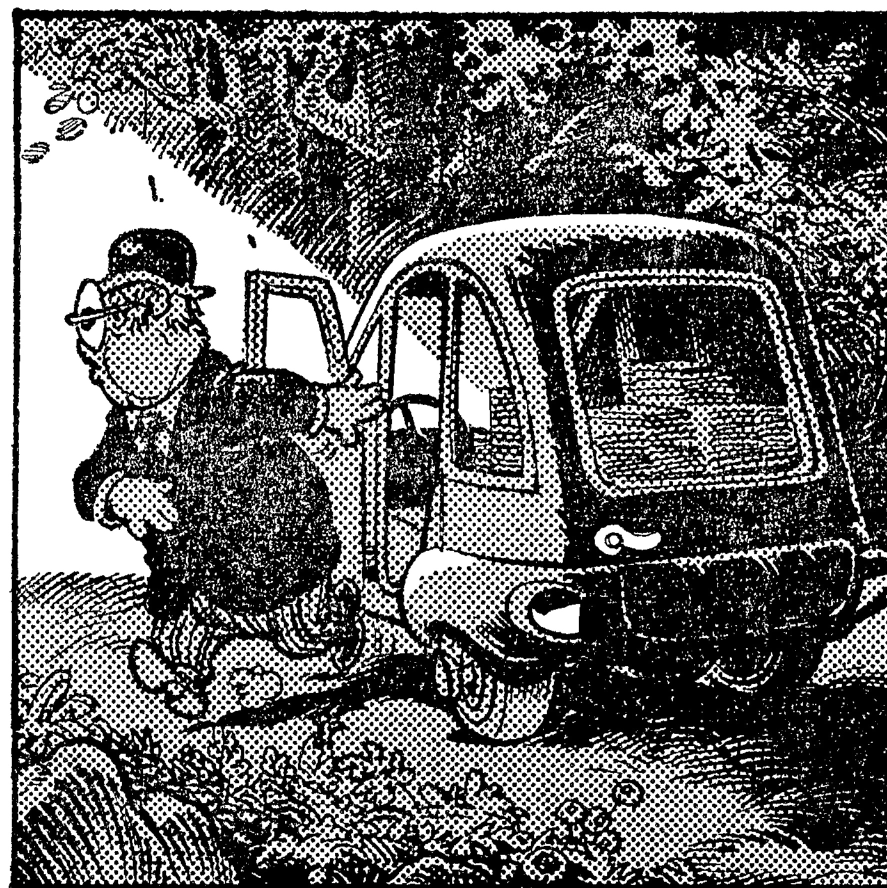
De kleinste vreemdeling stond op vanachter zijn steen en stelde zich midden op de weg op. Heer Ollie zag met angstogen, dat hij zijn akelig wapen begon te richten en een grote ontroering maakte zich van hem meester.

„Hier gaat iets ergs gebeuren", sprak hij tot zichzelf, terwijl hevige trillingen hem bevingen. „En hier zit ik, als heer alleen. Hoe licht kan zo'n kogel niet afdwalen en mij als onschuldige treffen? Ach, wat ben ik begonnen, zo alleen in het bos, bij nacht?"

De tranen sprongen hem in de ogen, en terwijl zijn gebeef verergerde brak de tak waar hij zich in zijn angst aan had vastgeklampt. Met een vreselijke kreet stortte hij naar beneden.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Toen heer Bommel in doodsangst uit de boom tuimelde, kwam hij gelukkig zacht op de grootste schurk terecht, die onder hem zijn schiettuig stond te richten. De rover kwam lelijk op zijn neus terecht, maar hij gunde zich geen tijd om van de pijn te bekomen.

„Een overval!", riep hij met rauwe stem. „We zijn er bij! Lopen!"

Met deze woorden wrong hij zich op ruwe wijze onder de gevallen heer uit en snelde heen, met achterlating van zijn wapen. Zijn maat volgde dit voorbeeld en in het licht van de autolampen verdwenen de beide rabauwen met grote sprongen in het kreupelhout. De auto zelf was met akelig remgepiep tot staan gekomen; het was duidelijk, dat de bestuurder erg geschrokken was van het toneeltje. Maar na enige ogenblikken opende hij behoedzaam het portier en stapte met knikkende knieën op het bospad.

Heer Ollie die met verdraaide ogen tegen het licht van de koplampen zat te knipperen, zag hem naderen en nam moeizaam een zittende houding aan.

„Ddor.... Dork.... Dorknoop....", stamelde hij. „Tis Dorknoper....!"

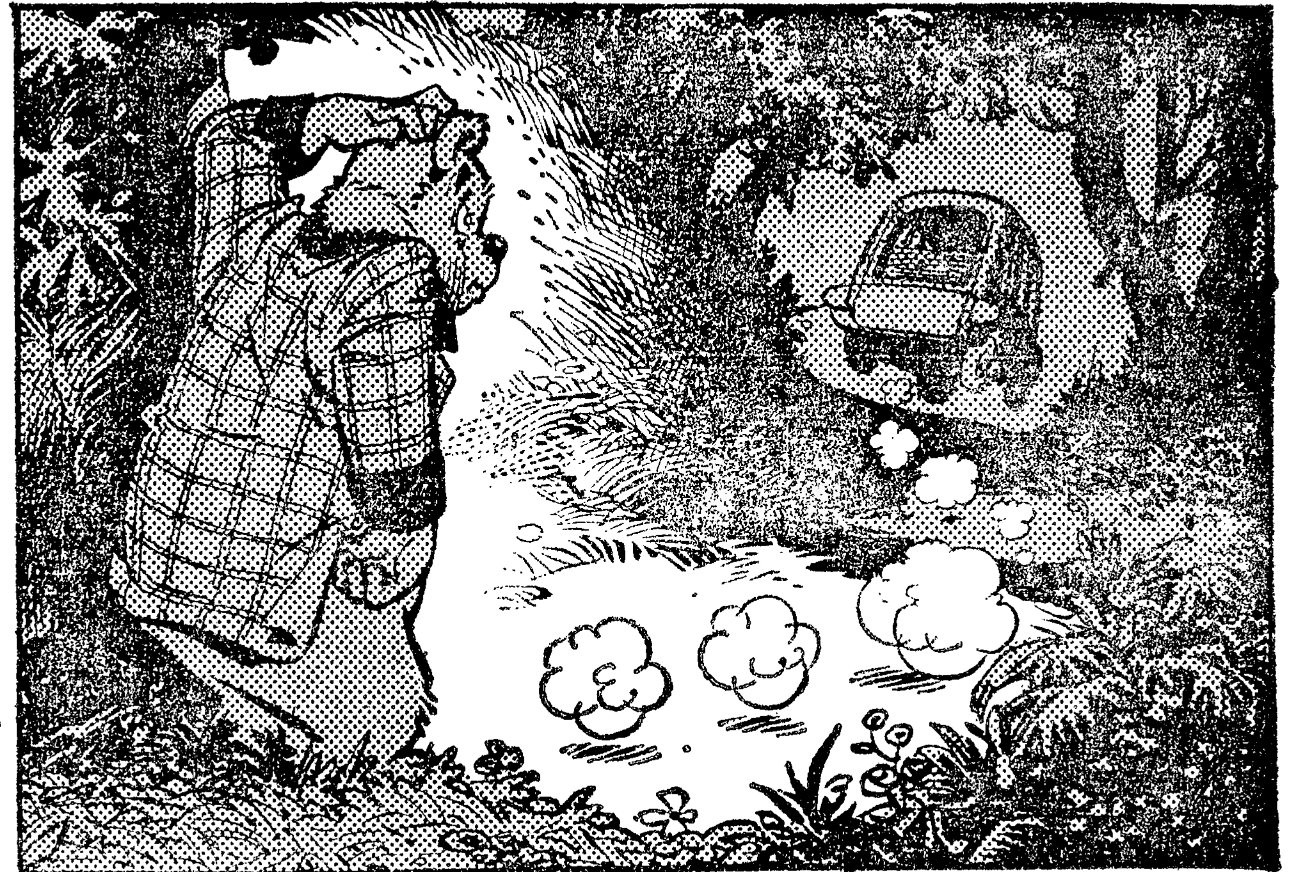
„Inderdaad!", sprak de ambtenaar eerste klasse, beleefd de hoed lichten. „Ik ben u zeer verplicht! Dat was het sterkste staaltje van heldenmoed dat ik ooit gezien heb! Ongewapend op deze onverlaten te springen! Heel mooi van u! Wij ambtenaren zijn dikwijls zo kwetsbaar omdat het publiek afwijzend tegenover ons staat. Daarom doet uw daad mij meer goed, dan ik wel zeggen kan; in de eerste plaats natuurlijk wel omdat u de belastinggelden hebt gered!"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6114

Heer Ollie slaagde er met moeite in om zijn ogen scherp te stellen op de pratende ambtenaar en een peinzende trek rimpelde zijn gelaat.

„Be-belas-belastinggelden", prevelde hij zonder veel begrip.

„Ze zijn veilig!", riep de ambtenaar eerste klasse uit. „Stelt u zich gerust. De schurken wisten natuurlijk dat ik vanavond de inningen naar het stadhuis ging brengen. Stelt u zich eens voor dat al deze fiscale gelden in de handen van onverlaten zouden zijn gevallen! Werkelijk, het is een buitengewoon staaltje! Hoe hebt u er lucht van gekregen?"

„L-lucht", mompelde heer Bommel terwijl hij moeilijk overeind kwam en een diepe zucht slaakte. „L-lucht gekregen...."

„Ja, ja", hernam de heer Dorknoper. „Ik begrijp, dat u nog geen zin hebt om veel te praten, maar te zijner tijd moet u mij alles eens uitvoerig uitleggen.

Nu moet ik gaan, anders wordt de Ontvanger ongerust. Hartelijk dank, meneer Bommel; het is mij een eer u te mogen aanslaan!" Zo sprekend schudde hij de verzakte heer warm de hand waarop hij zich weer naar zijn voertuig begaf en snel verder reed, in de richting van de stad.

Heer Ollie keek hem verwezen na en begon zich toen langzaam de schedel te krabben.

„Buitengewoon staaltje...", fluisterde hij. „Heldenmoed.... Hoe heb ik er lucht van gekregen.....? Dat moet het kraaiepootje zijn als iemand begrijpt wat ik bedoel..."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6115

De ochtend was reeds aangebroken, toen heer Ollie slot Bommelstein naderde. Hij had de nacht al ronddwalend doorgebracht, terwijl hij poogde om zijn gedachten te ordenen, en nu sjokte hij op huis aan om wat te gaan slapen. Op een bankje voor de bijkeuken zat de bediende Joost het ochtendblad te lezen, doch toen hij de sloffende stappen hoorde liet hij de krant zinken en sprong overeind.

„Heer Olivier!", riep hij uit. „Mijn blik viel op uw portret, als u mij toestaat. Vandaar, dat ik even de vrijheid nam om het artikel te lezen."

„O", zei heer Bommel vermoeid, „ja, ja. Nu laat het niet weer gebeuren. Daar houd ik niet van; het is mijn krant..."

„Het spijt mij zeer", hernam de knecht schuldbewust. „Ik hoop, dat u mij voor deze ene keer zult willen verschonen. Maar het is een héél mooi stukje, heer Olivier. Werkelijk! Om zo maar uit een boom op zwaar gewapende rovers te springen! Waar haalt u het vandaan, als ik mij zo mag uitdrukken?"

„Vandaan?", herhaalde heer Bommel. „Van mijn kraaiepoot, denk ik. Als je begrijpt wat ik bedoel..."

„Haha. Heel geestig", sprak Joost. „Het is een eer om u te mogen verplegen, met uw welnemen. Zal ik uw jas wat opstrijken? En wenst u een dubbelgebakken eitje, voordat u naar bed gaat? Of zal het de gewone ochtendpap wezen?"

Doch heer Ollie schudde het hoofd. Hij had enkele zinsneden uit het artikel in het oog gekregen en nu voltrok zich een opleving in zijn wezen.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Heer Bommel had besloten niet naar bed te gaan. Hij nam een warm bad, trok een andere jas aan, die hij met een bloem opfleurde, en begaf zich daarna met fiere tred naar de Kleine Club.

„Het is toch een mooi gevoel om een held te zijn", sprak hij tot zichzelf, terwijl hij het ochtendblad onder de arm klemde. „Ach ja, het is merkwaardig waartoe een heer met een kraaiepoot in staat is. Ik moet er goed op letten, dat ik hem altijd bij me steek; men kan er eigenlijk niet zonder..."

Op dat moment werd hij staande gehouden door de kruidenier Grootgrut, die reeds vroeg doende was om bestellingen op te nemen bij de stadspoort.

„Meneer Bommel!", riep de middenstander uit. „Ik heb over u gelezen! De krant staat er vol van! Mag ik u een onsje extra-fijne Grutsprits aanbieden? Ik stel het erg op prijs om een held als u onder mijn klanten te mogen tellen. Voordat ik van huis ging, zei ik nog tegen mijn vrouw, Truus, zei ik, dat gaat een onsje Grutsprits kosten. Maar ik doe het graag, meneer Bommel! De stad kan trots op u zijn!"

Zijn blijde stem had de opmerkzaamheid van de weduwe Muntjeslager getrokken, die de eerste verdieping van het naastbijgelegen pand bewoonde. Gedreven door een begrijpelijke nieuwsgierigheid boog zij zich uit het venster om een blik op de held te kunnen slaan. Doch zij deed dit met zo'n overijling, dat zij het evenwicht verloor en uit het raam naar beneden stortte.

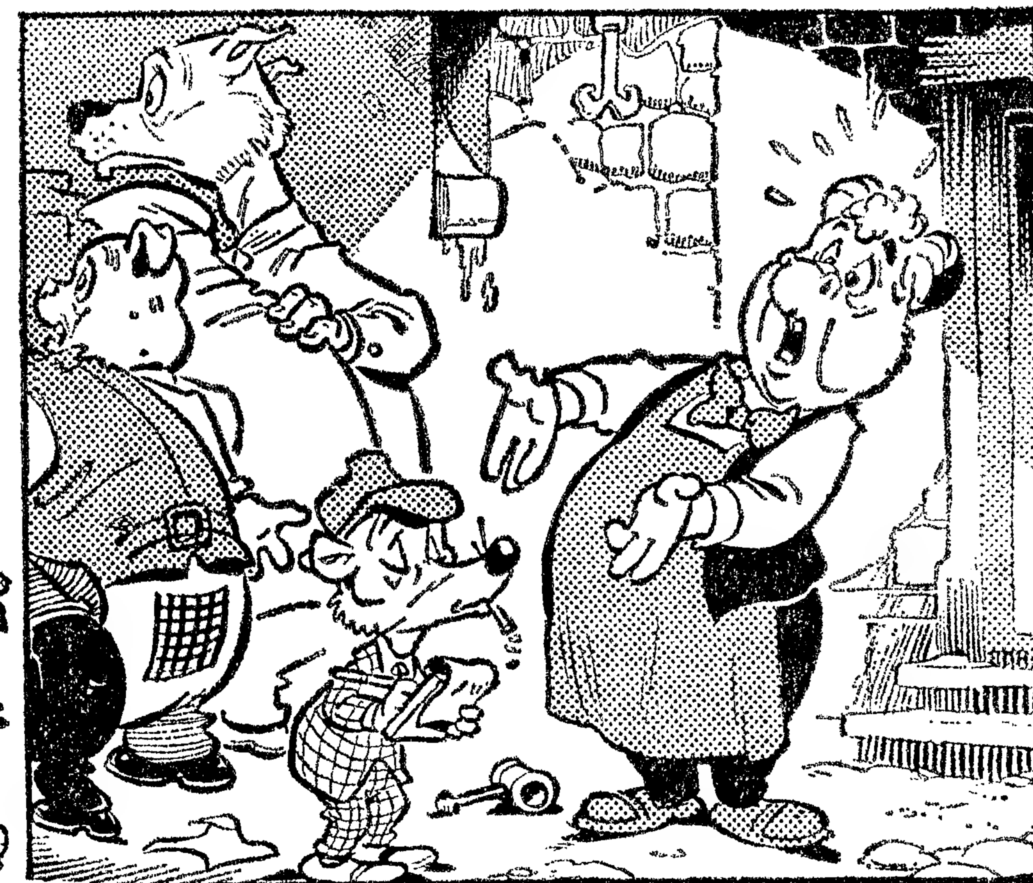
„Pas op!", riep de heer Grootgrut nog; maar het was reeds te laat.......

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6117

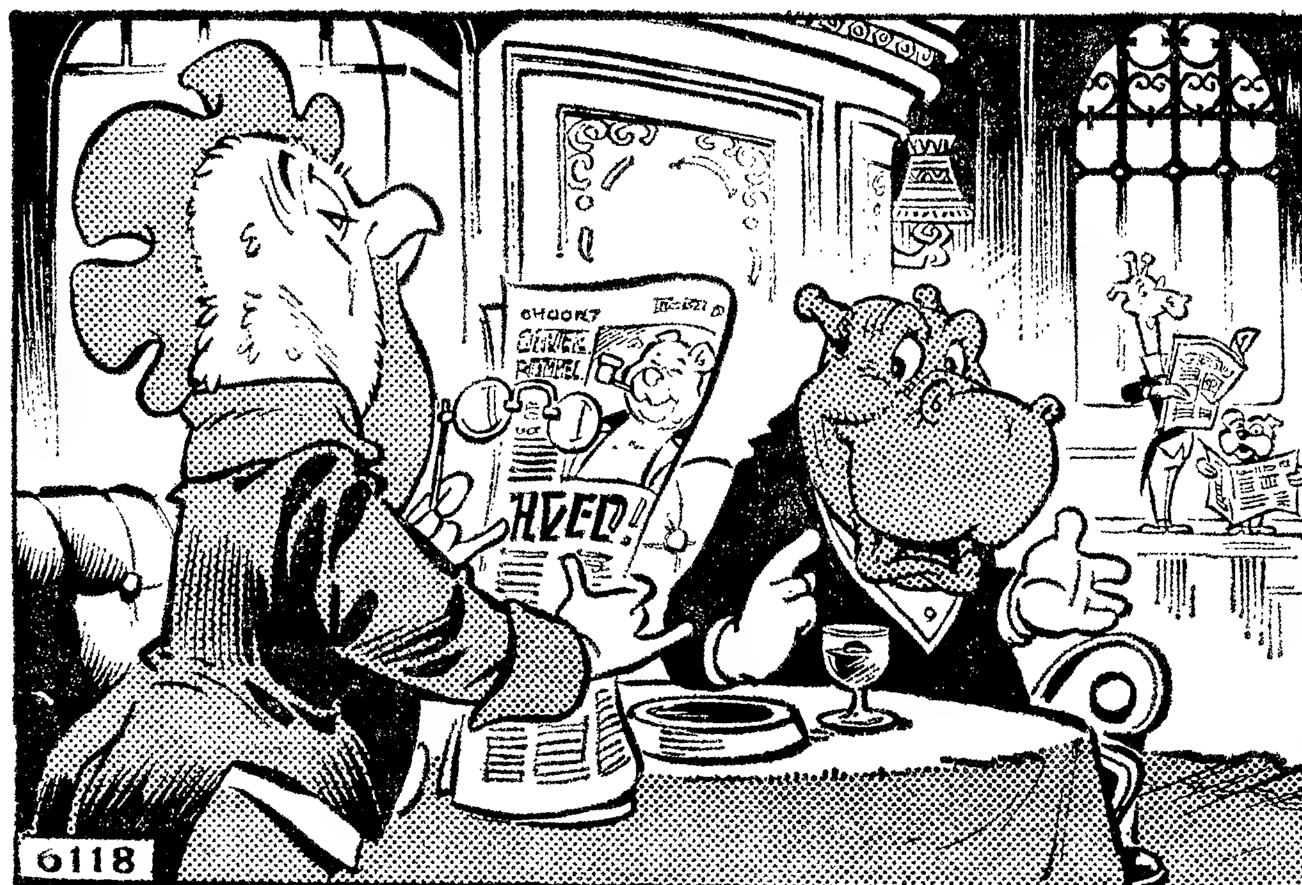
Heer Ollie wilde net in gepaste bewoordingen bedanken voor de grutsprits, toen hij werd getroffen door de weduwe Muntjeslager, die uit de eerste verdieping stortte.

Gelukkig kwam zij op het hoofd en de uitgestrekte armen van de ongelukkige heer terecht, zodat ze zich niet erg bezeerde. Heer Bommel werd echter door een diepe duizeling bevangen, en omdat ook de dame ernstig geschokt was, vormden zij een groepje dat akelig was om aan te zien. Geen wonder dan ook, dat er van alle kanten voorbijgangers toestroomden om zich om de beklagenswaardigen te verdringen. De journalist Argus was het eerst ter plaatse. Door zijn scholing wist hij echter dat men de beste nieuwsgaring bij ooggetuigen kan betrekken en daarom wendde hij zich tot de kruidenier Grootgrut, die geschokt terzijde stond.

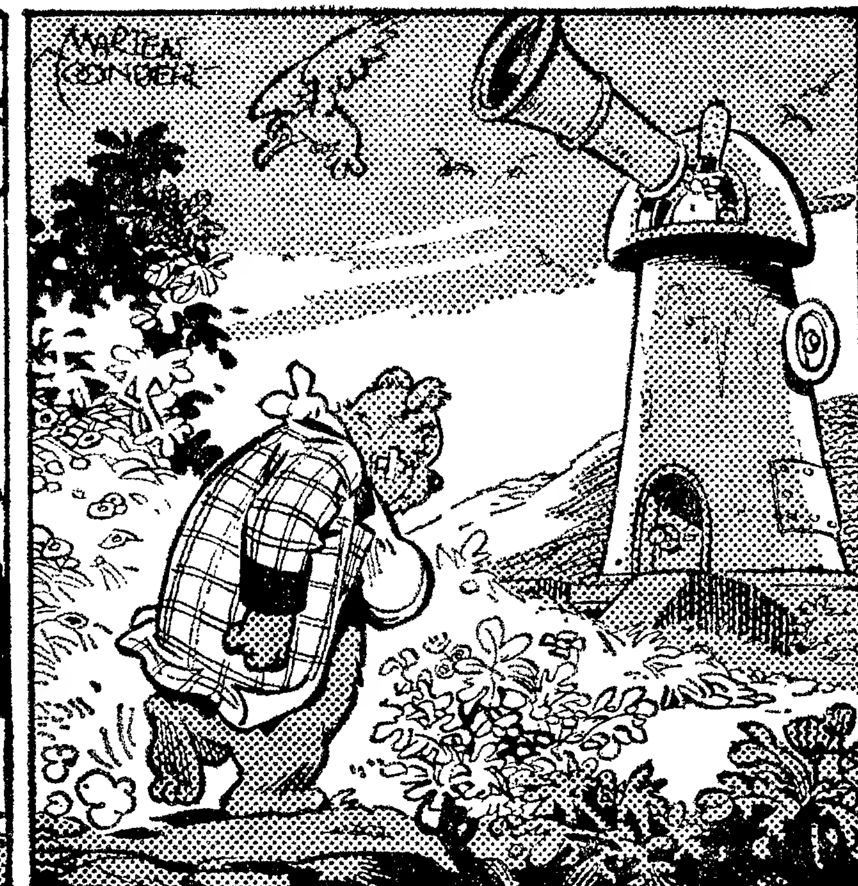
„Ik zal me daar een beetje laten vertrappelen", sprak hij een bloknootje trekkend. „Wat is er gebeurd? Zegt u maar wat u voor de mond komt, ik houd u wel bij."

„Het is meneer B-bommel", riep de middenstander uit. „Een held; hij is mijn beste klant, meneer! Ik bood hem juist een versnapering aan toen het gebeurde. De dame hierboven viel over haar kozijn, maar u moet niet denken, dat hij opzij ging! O nee, dan kent u hem niet! Hij ving haar in zijn armen op zonder een spier te vertrekken. Onder mijn ogen, meneer! Het was niet om aan te zien. Hij is een held, dat zeg ik er van!

En vergeet u niet om er bij te zetten, dat hij mijn beste klant is!"

Na het uitkomen van de middag-editie werd heer Ollie algemeen als een held beschouwd. Zelfs op de Kleine Club vond het drukwerk ingang en maakte het indruk op de aanwezigen.

„Parbleu!”, mompelde de markies de Cantecler verrast. „Daar staat me deze eh... Bommel alweer in de Rommeldammer. Al die publiciteit is een weinig ordinair...”

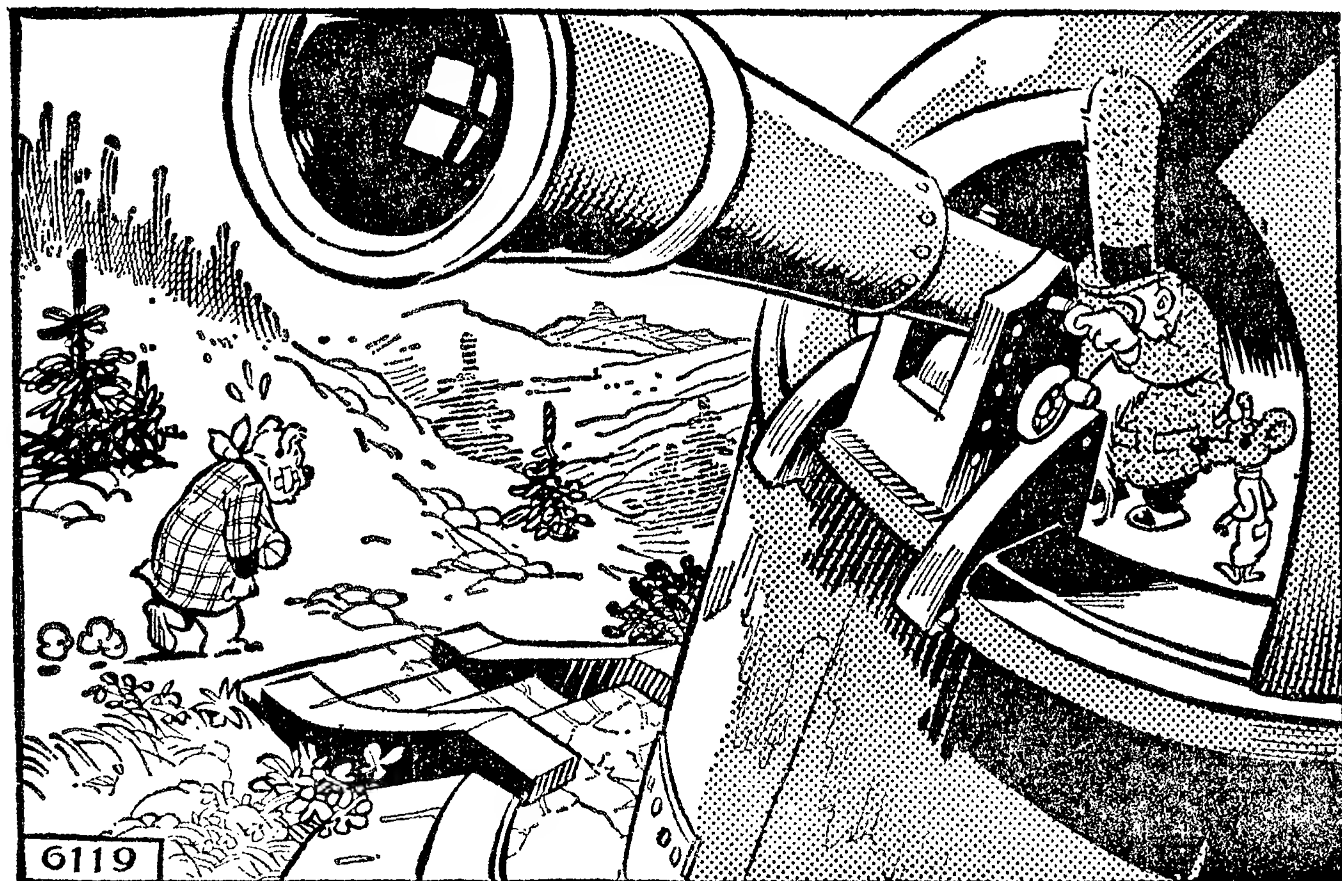
„Nou, maar het is de moeite waard!”, riep de burgemeester uit. „Vannacht heeft hij de belastingen gered en vanmorgen een weduwe! Ik geef het u te doen!”

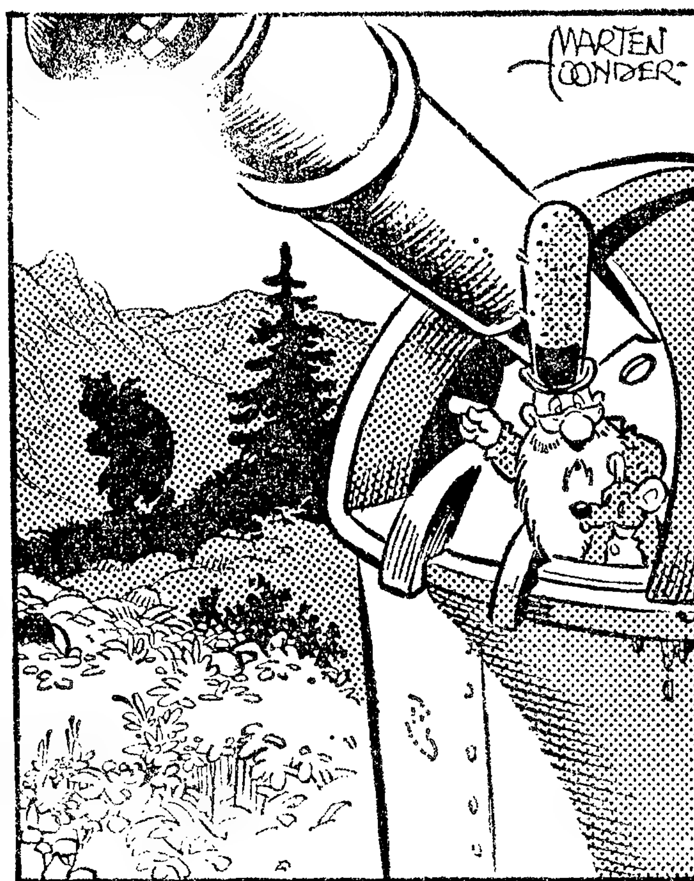
„Fi donc”, hernam de edelman. „Het zou mij te zeer afmatten, amice. Maar ik geef toe, dat zijn optreden een surprise is.”

„Me dunkt”, zei de heer Dickerdack met een brede glimlach. „We moeten nu toch eens iets aardigs voor hem verzinnen. Een erelidmaatschap van de club of zo. Dat kost tenslotte geen geld en het is een aansporing voor anderen om ook eens iets te doen.”

Heer Bommel was geheel onwetend van de eer, die hem boven het hoofd hing. Onopvallend en bescheiden was hij naar huis gegaan, nadat een passerend geneesheer hem verbonden had. Een zware hoofdpijn plaagde hem en vergalde het plezier in de wandeling, zodat het hem ontging, dat er terzijde van de weg een soort uitzichttoren was opgetrokken. Een grote kijker bekroonde dit bouwwerk en enige geleerden bewogen zich peinzend om het apparaat. Het was duidelijk, dat er belangrijke waarnemingen verricht werden maar heer Ollie keek op noch om....

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Heer Bommel begaf zich met een bepleisterd gelaat en een omzwachtelde arm naar huis om van de schrik te bekomen. Zodoende passeerde hij een uitzichttoren waarop twee geleerden doende waren om waarnemingen te verrichten. Ze waren daar zó druk mee, dat ze de in zichzelf gekeerde held niet opmerkten, en daarom is het misschien wel goed om even bij hen te blijven stilstaan, terwijl de gekneusde heer door een heuvel aan het oog onttrokken wordt.

De leider van de werkzaamheden was een zekere professor Prlwytzkofski, een fenomenoloog van naam, die we hier, met behulp van wieltjes een bovenmaatse verrekijker scherp zien stellen.

„Praw!” sprak hij tot zijn assistent, Alexander Pieps, „u hebt recht! Het geeft ener gans buitenordentelijke wolkentesamenstelling aan der kim! Allerhand onpassende gassen hebben zich daar verbonden...”

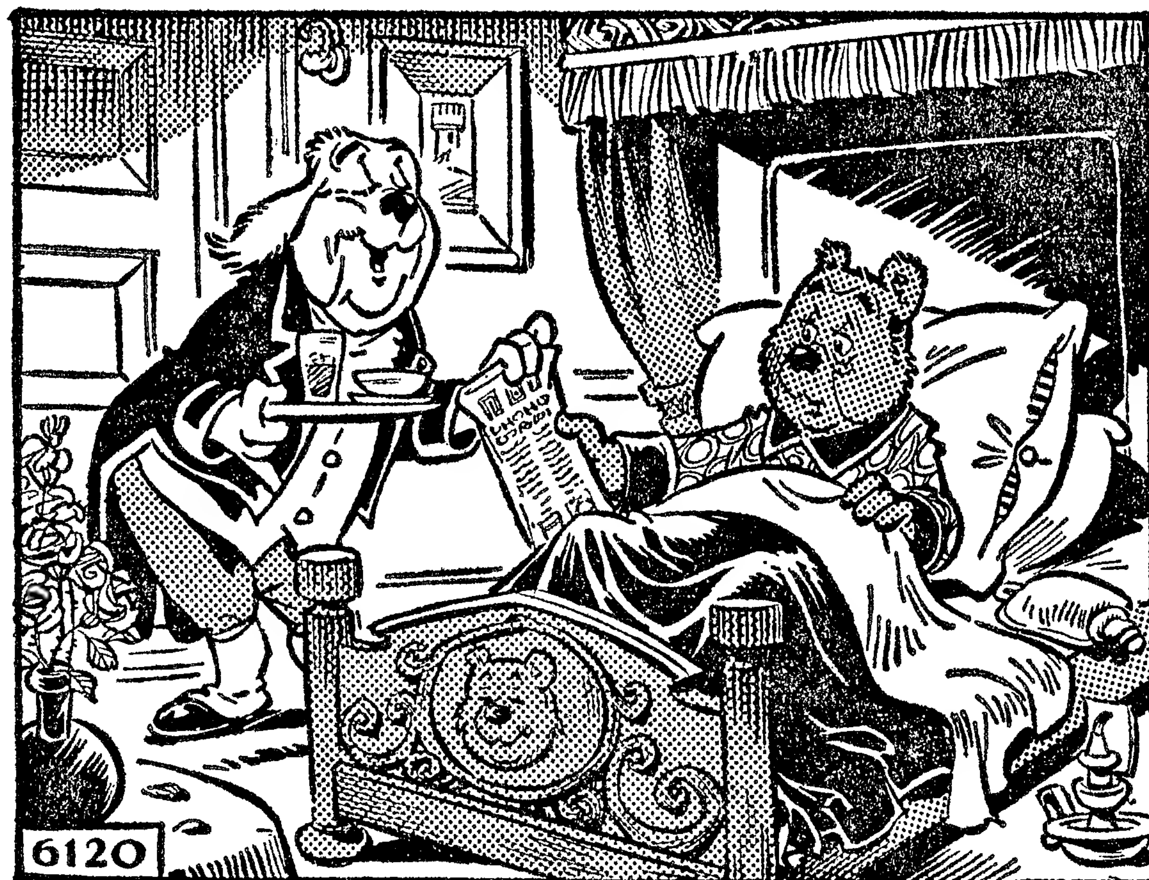
„Dat dacht ik ook al”, zei de assistent nerveus. „Een rare wolk, dacht ik. Die deugt niet. Dat kan ik niet alleen aan. Daarom heb ik u maar even opgebeld.”

„U hebt goed gedaan, meneer Pieps! prees de hoogleraar. „Hier past een nauwe bestudering. Spektraal gezien bevindt zich daar een luchtlaag van giftiger versmelting. Wat mag dat zijn?”

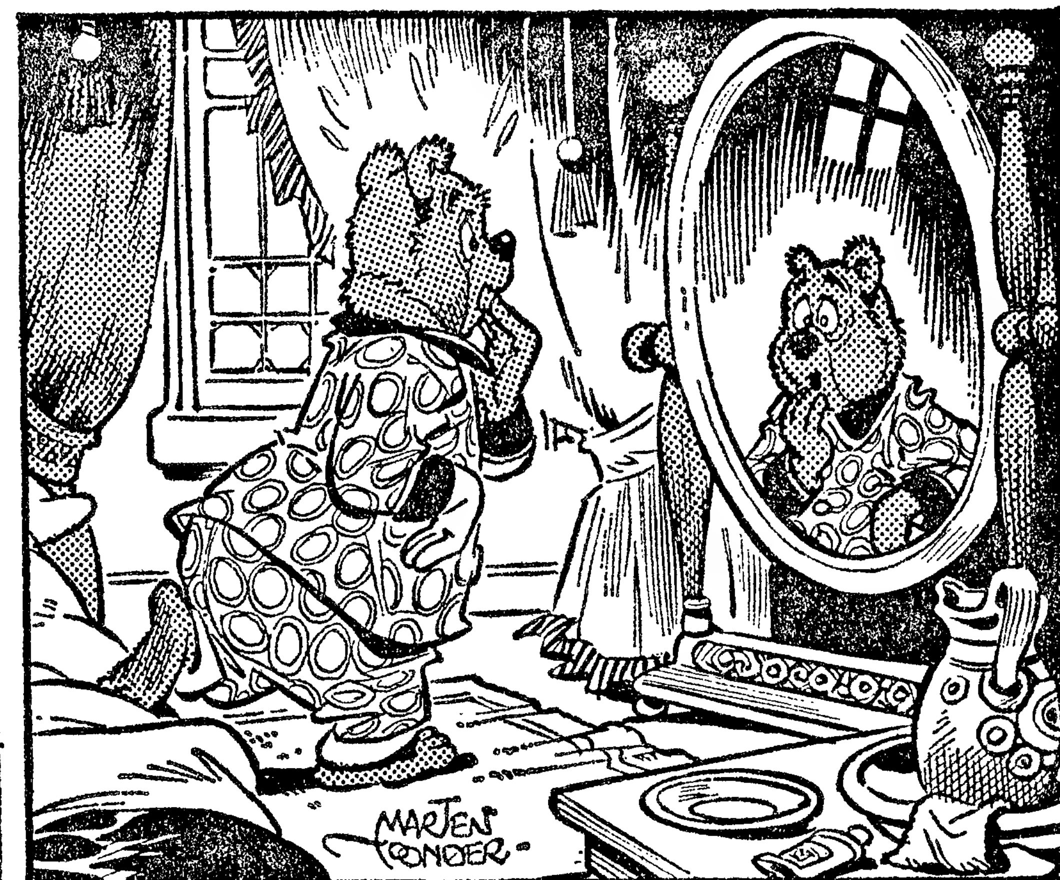
„Ik weet het niet, professor”, zei de heer Pieps, terwijl een rilling zijn witte jas deed rimpelen. „Maar die wolk deugt niet, dat is zeker! D-denkt u dat hij gevaarlijk is? Zou hij hierheen komen? Zitten we hier veilig?”

„Dat speelt ja geen rol!” vermaande de geleerde. „We moeten dezer fenomeen gans wetenschappelijk benaderen. Heb acht, bid ik u. We gaan een fijn-analyse maken; vat uw notietsenpapier, mijnheer Pieps.”

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Toen heer Bommel de volgende morgen wakker werd waren zijn kneuzingen nog wel diep blauw, maar toch kon hij zich zonder al te veel moeite oprichten om zijn ochtendthee te gebruiken.

„Hier is het ochtendblad, heer Olivier", sprak de bediende Joost. „Mijn blik viel er toevallig in, wanneer u mij toestaat, en toen stond ik toch wel even te kijken! Hoe krijgt u het voor elkaar, wanneer ik mij zo mag uitdrukken?"

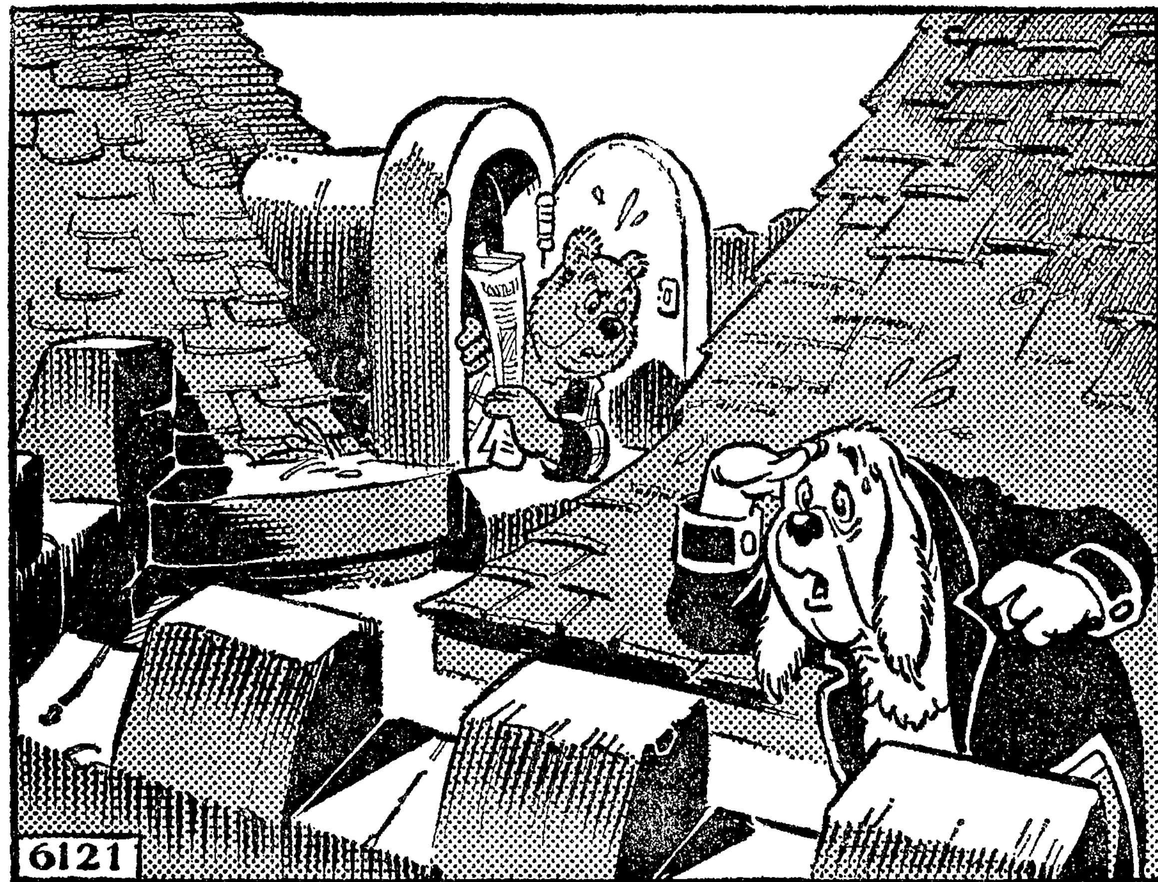
„Het is mijn krant", zei heer Ollie. Hij liet het echter bij deze terechtwijzing en sloeg haastig de pagina op waar zijn portret hem tegenlachte.

„Olivier B.Bommel vangt Vallende Dame op", las hij prevelend. „Na de Belastingen redt de held een arme Weduwe. Wars van vertoon trok hij zich bescheiden terug, na door een passerende geneesheer verbonden te zijn."

„Ach ja", mompelde heer Bommel, terwijl een glimlach zijn pijnlijke trekken plooide. „Het is wonderlijk waartoe een heer in staat is. Hoe krijgt hij het voor elkaar? Komaan, fris uit de veren. Ik denk, dat ik maar eens naar de Kleine Club ga. Men zal mij wel enige vragen willen stellen, bedoel ik eigenlijk."

Met deze gedachte stapte hij voorzichtig uit zijn bed om zich te gaan wassen en als vanzelf viel zijn blik nu op de spiegel. Doch nu verliet zijn opgewektheid hem geheel. Inplaats van een struise heer, blikte hem vanuit het glas een dwergachtige gestalte aan. En vol ontzetting herinnerde hij zich de woorden van de heks: „Pas op je maat, ventje!"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Toen heer Bommel in de spiegel zag, dat hij er sterk gekrompen uitzag herinnerde hij zich de waarschuwing van de heks en zijn goede stemming verdween geheel.

Hij waste zich haastig en begaf zich naar beneden om te ontbijten. Maar zijn ochtendpap stond niet op tafel en van de bediende Joost was geen spoor te bekennen. Dat maakte zijn humeur er niet beter op, dat valt te begrijpen. Toen hij de knecht dan ook na lang zoeken op een torentrans ontdekte liep de gal hem over.

„Joost!", riep hij toornig vanuit het zoldervenster. „Wat doe je daar? Heb je dan helemaal geen gevoel voor mijn toestand? De krant staat er vol van; een bescheiden getroffen held. Maar havermout krijgt hij niet! Men moest eens weten!"

De bediende keerde zich geschrokken om.

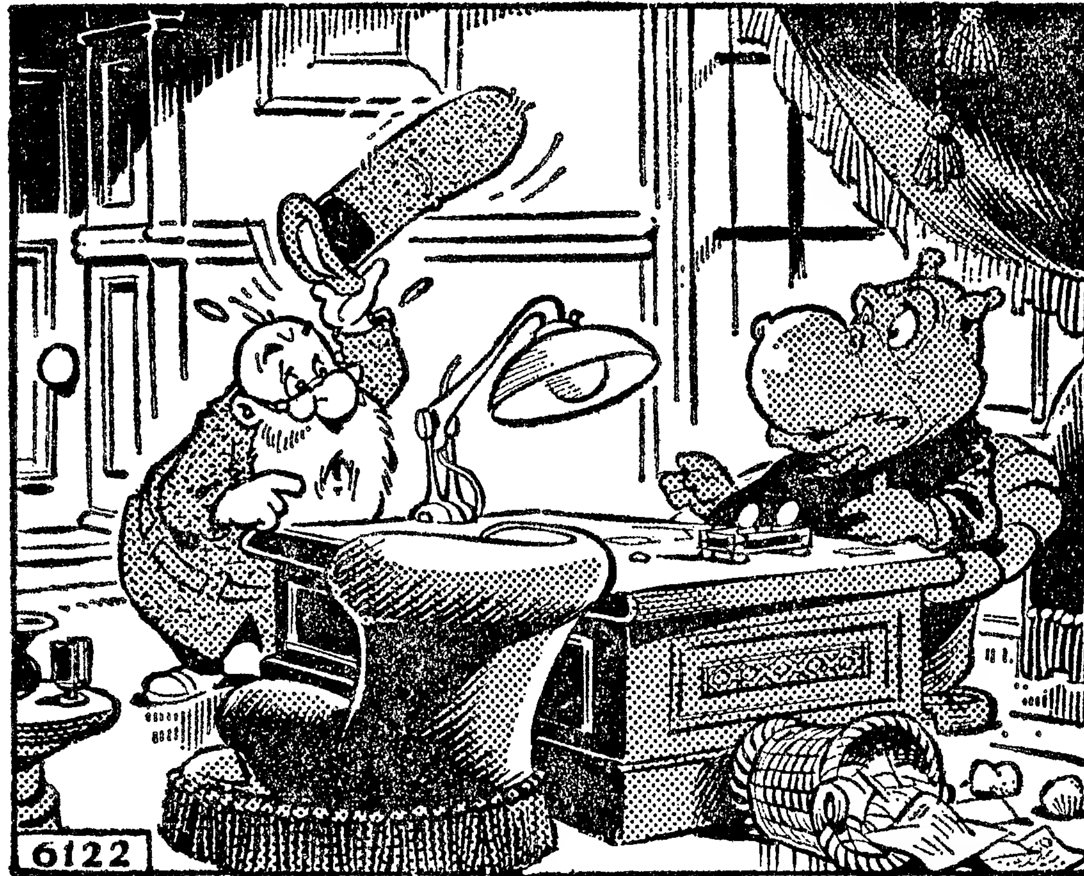
„Ex-excuseer, heer Olivier!", stamelde hij. „Ik ving toevallig een nieuwsbericht uit de radio op, met uw welnemen. De omroeper meldde een donkere wolk buiten de stad, die een rare samenstelling heeft. En toen heb ik de vrijheid genomen om daar even naar te gaan kijken. Op de toren heeft men een voortreffelijk uitzicht, met uw goedvinden. Kijk, als u hier gaat staan, kunt u hem duidelijk zien..."

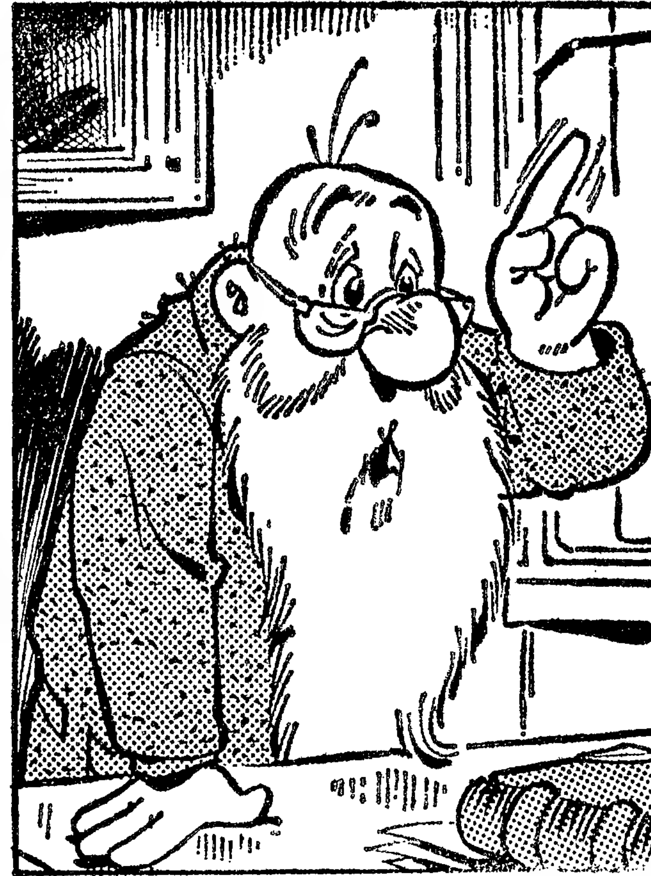
Heer Bommel vergat zijn ontstemming en betrad het dak om een blik op de horizon te slaan. Daar hing een loodzware wolk die de zon aan het oog onttrok en een dreigende schaduw over het groene landschap wierp.

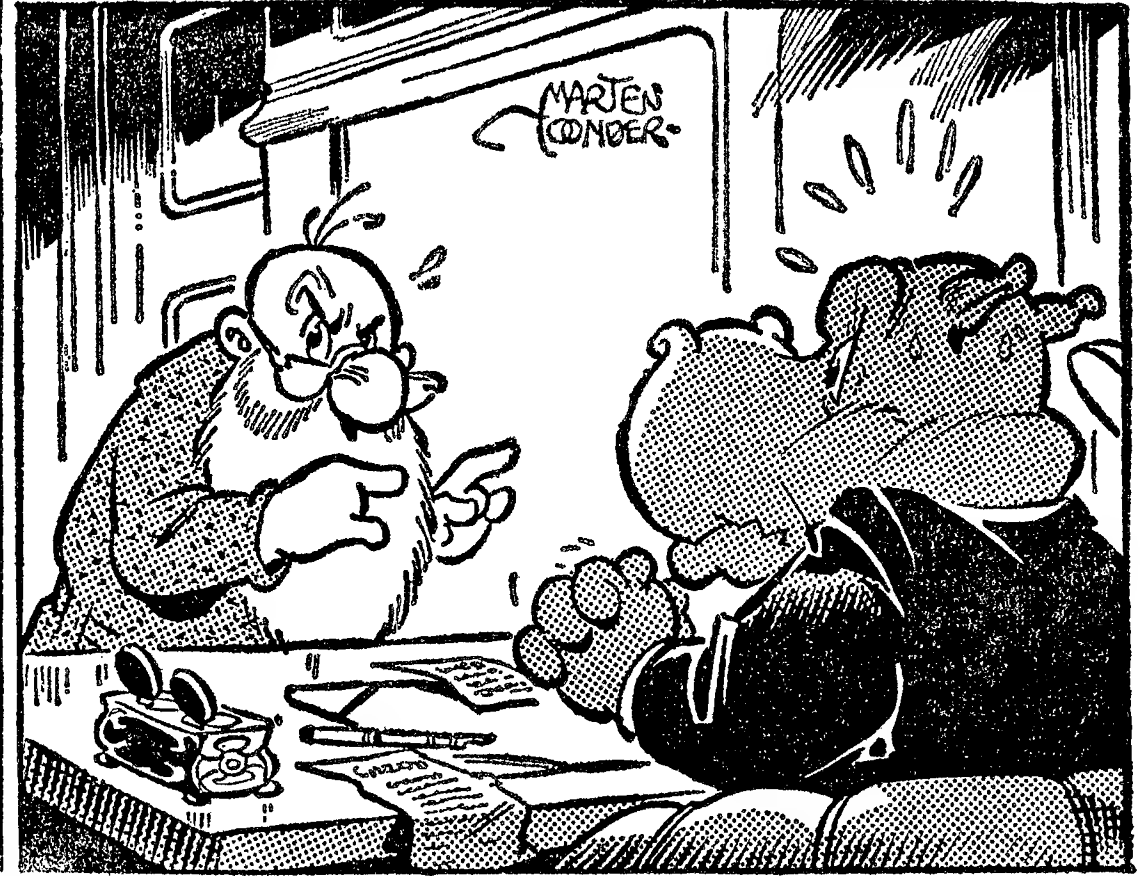
„Er komt onweer", mompelde hij onzeker; doch Joost schudde het hoofd.

„Het is iets anders", zei hij. „De omroeper had het over vergiftigde dampen. Daar loert gevaar, wanneer u mij toestaat!"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6122

Burgemeester Dickerdack werd al vroeg in zijn werkzaamheden gestoord door het binnentreden van professor Prlwytzkofski.

„Onschuldig", sprak de geleerde, zijn hoed lichtend. „Ik mag u niet in onwetendheid laten over een fenomeen, dat wij op de gemeentelijker verzichttoren wetenschappelijk hebben betracht."

„Wat?", riep de burgemeester geschrokken uit. „Wat hebt u betracht?"

„Een giftiger wolkenformatioon aan der oostkimme!", verklaarde de hoogleraar. „Wanneer der windes richting zou anderen is der stad in gevaar! Dat wilde ik u persoonlijk mededelen."

„M-maar dat is erg!", stamelde de magistraat verblekend. „Vergiftigde wolken! Stel je voor! Waar komen die vandaan? Denkt u, dat het een aanval van de vijand is?"

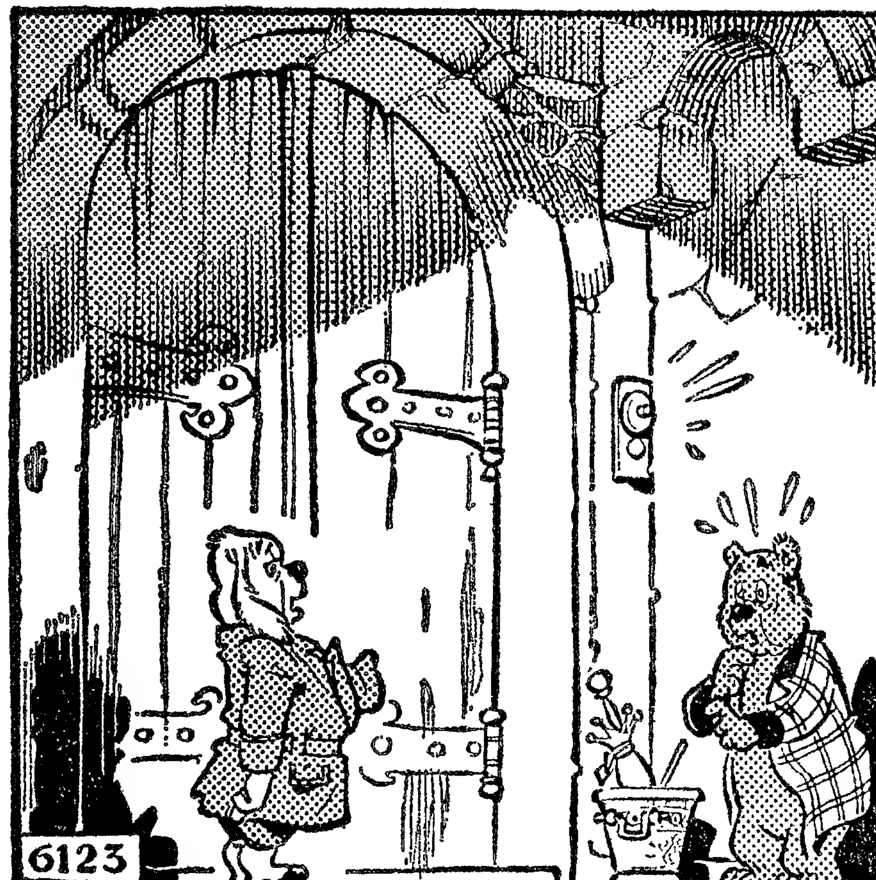
„Zo ziet het uit", hernam de heer Prlwytzkofski. „Gassentezamenrotting van allerhand ongevoeg. Ik dring aan op maatregelen!"

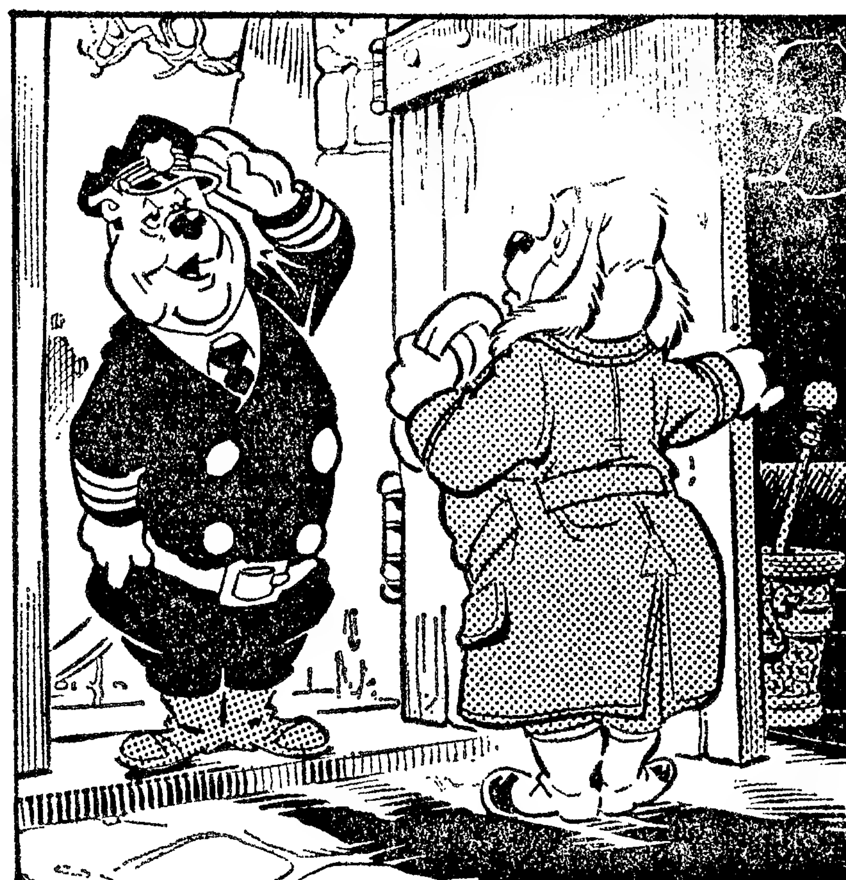
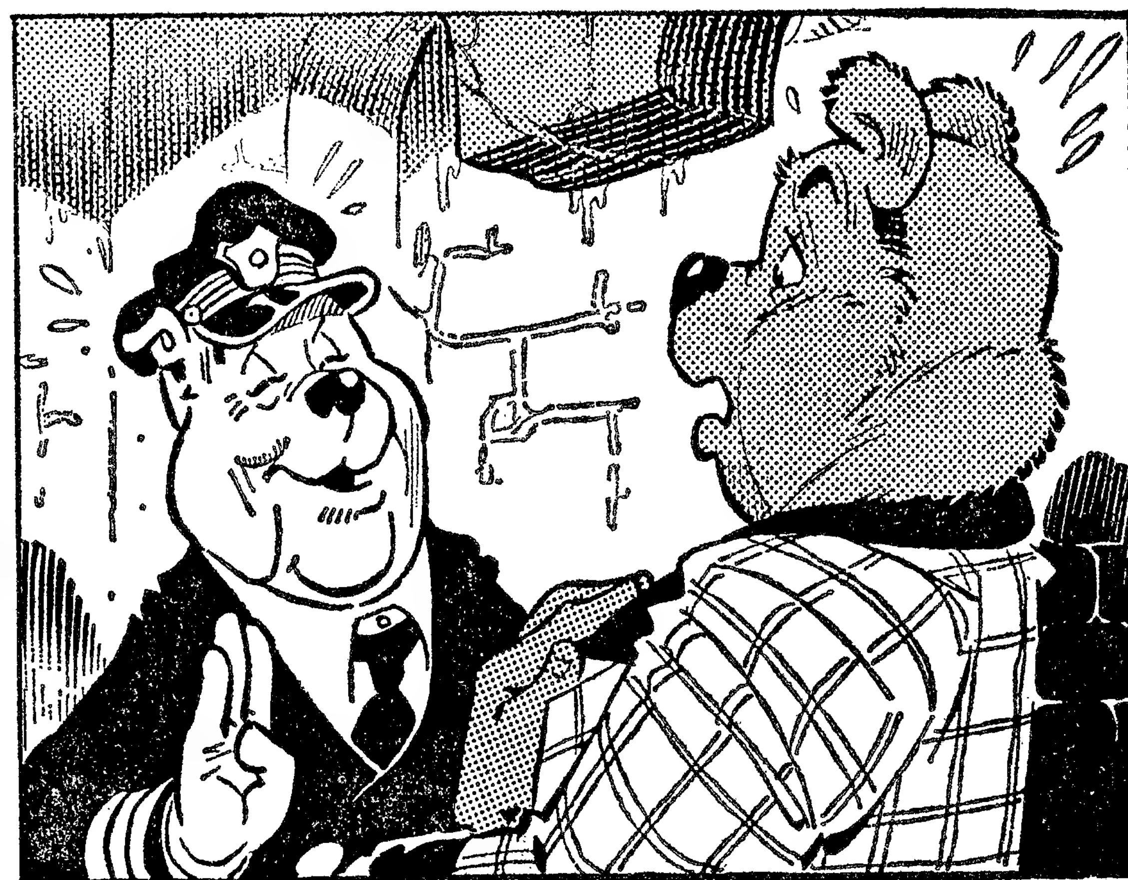
„M-maar wat?", vroeg de burgemeester handenwringend. „Wat kunnen we aan zoiets doen? Wat raad u mij aan?"

„Ik weeg ene bestrooiering na", zei de geleerde peinzend.

Ene betrooiering met retentare zouten zou de giften wellicht doen tenederslaan. Maar zulk een werk is niet van gevaar ontbloot; zeer licht kan men door de dampen bevangen geraken. Een duchtige kerel met heldendom en liefde voor zijn vaderstad; dat is wat wij nodig hebben!"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6123

Toen hij de zwarte wolk enige tijd beklemd had gade geslagen vond heer Bommel zijn tegenwoordigheid van geest terug. Hij liet Joost alle deuren en vensters sluiten en gaf hem toen opdracht om naar de stad te gaan.

„Koop gasmaskers en luchtverversingsmiddelen”, sprak hij.

„Doe het vlug, voord-dat d-die wolk hierheen komt; want dan is het te laat. Je kunt de Oude Schicht wel nemen; als je het kapje opzet zal je misschien niet getroffen worden. Ik zal van hieruit het hoofd aan het gevaar bieden. Maar haast je, J-joost!”

De bediende knikte bleek en hij was op het punt de woning te verlaten toen er doordringend gebeld werd. Op de stoep stond commissaris Bulle Bas.

„Is de heer Bommel thuis?”, vroeg de politiechef. „Ik moet hem spreken.

„Hier ben ik”, zei heer Olie, voorwaarts tredend. „M-maar ik heb eigenlijk geen tijd, met die wolken aan mijn hoofd! Ik bedoel.... De radio zei dat er vergif in zat en ik moet.... Of is het een bekeuring? In de krant staat, dat ik een held ben, als u begrijpt wat ik bedoel, en dan heb ik niet altijd de gelegenheid om op de verkeersborden te letten...”

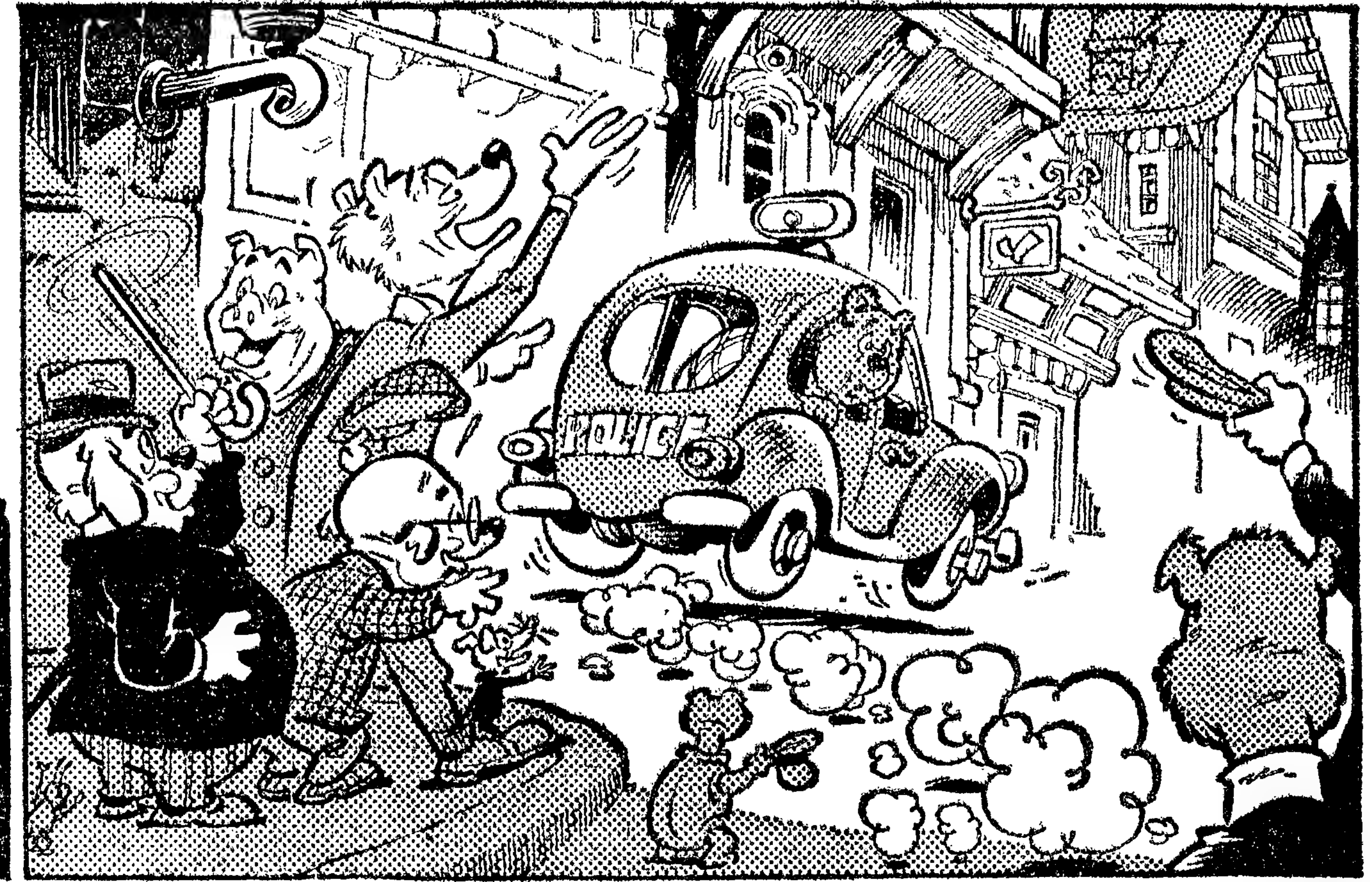
„Dat begrijp ik”, zei de heer Bas geruststellend. „Maar het gaat niet om een bekeuring; integendeel. De burgemeester wil u spreken en als ik het goed begrijp, heeft het iets met die wolk te maken. Juist een kolfje naar uw hand, zei de burgemeester!”

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6124

Heer Ollie werd per politieauto naar het stadhuis gebracht en onmiddellijk bij de burgemeester toegelaten.

„Mooi werk, Bommel!”, riep de magistraat uit. „Blij, dat je er bent. Jij liever dan ik, met die donkere wolk boven je hoofd. Wat een toestand, hé?”

„J-ja”, gaf de heer Olie beklemd toe. „Ik was net bezig om m-maatregelen te nemen toen de po-politie mij kwam halen...”

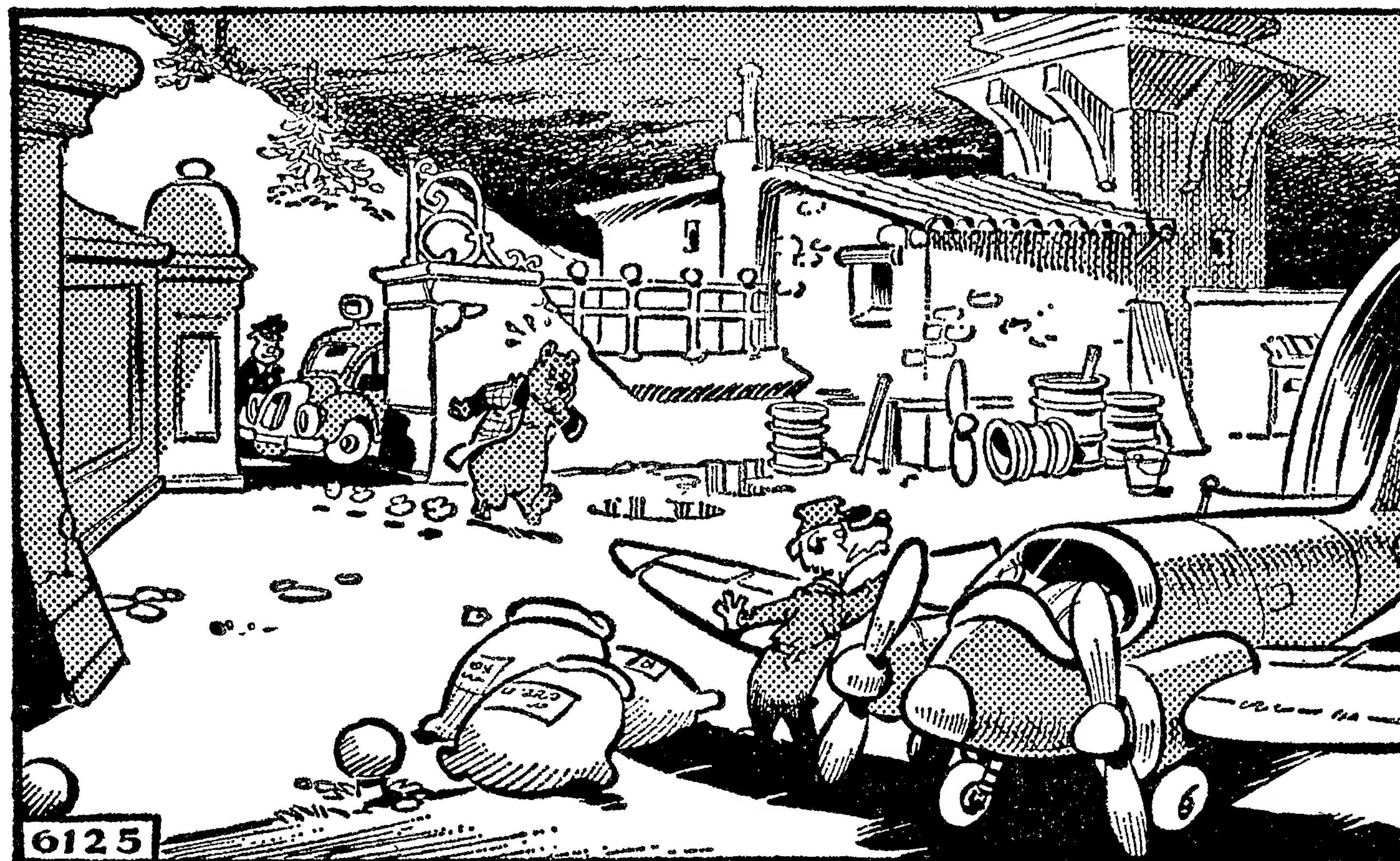
„Goed zo!”, hernam de heer Dickerdack. „Ik wist, dat we op je kon rekenen! Kijk, die wolk, hé? Die is gevaarlijk. Als de wind verandert komt hij naar de stad drijven en dan zijn we er allemaal geweest. Maar ik zal je niet vervelen met wetenschappelijke verklaringen. Die wolk moet onschadelijk gemaakt worden. En dat kan, amice. Een bestrooing met een of ander middeltje,.. en pfft..... Hij is weg!”

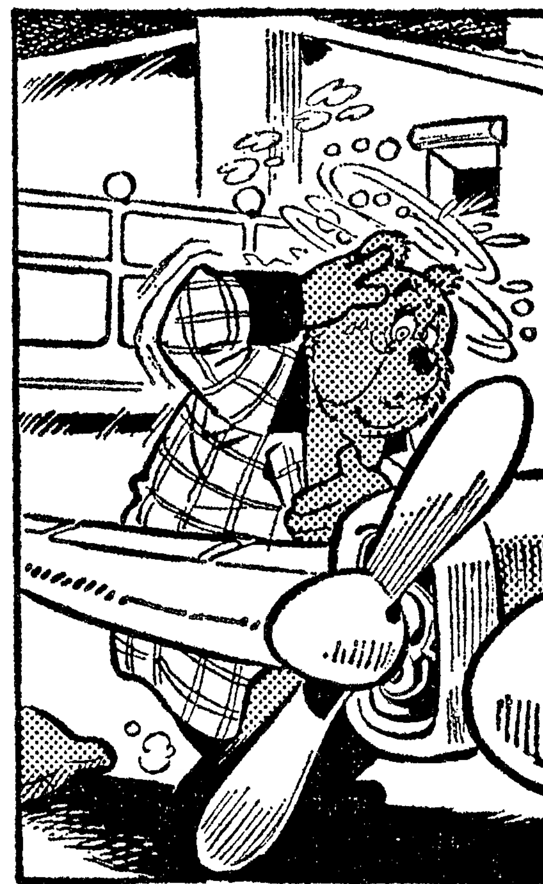
„Dat is prettig”, zei de heer Bommel oplevend. „Pfft, weg. Dat is een hele geruststelling. Nu, dan ga ik maar weer eens...”

„Ho, wacht even”, hernam de hooggeplaatste burger. „Er is een kleine moeilijkheid. Het bespuiten van die wolk is een beetje gevaarlijk. Men kan door dat vergif bevangen raken en daar heeft natuurlijk niemand zin in. Daarom hebben we aan jou gedacht. Voel je ’m? Jij bent tenslotte niet de eerste de beste; jij bent een held! Nee, geen woord meer, jongen. Ik weet hoe bescheiden je bent. Kijk, een vliegtuig en bespuitingszouten staan op het vliegveld gereed, en de commissaris zal je er heenrijden. Ik laat alles aan jou over, doe je best!”

Na deze woorden voerde hij de held met zachte drang naar buiten, en even later was hij reeds onderweg, toegejuicht door enige omstanders.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6125

Heer Bommel werd naar een klein vliegveld gebracht, ten oosten van de stad. Het was er vreemd stil, de enige geluiden werden veroorzaakt door een monteur die aan een kleine machine stond te knutselen. „Dat is Egger Avegaar", zei commissaris Bas, terwijl hij heer Ollie uit het voertuig hielp. „Een prima vakman. Hij heeft de bespuitingszouten ingeladen en zo. U kunt zó opstijgen. Goeie reis en succes!".

Heer Bommel betrad met slepende trek het veld en wierp een ontredderde blik om zich heen. Achter de heuvels hing de loodkleurige wolk; en de zon, die omfloerst door de openingen scheen, wierp een vals licht over het toneel.

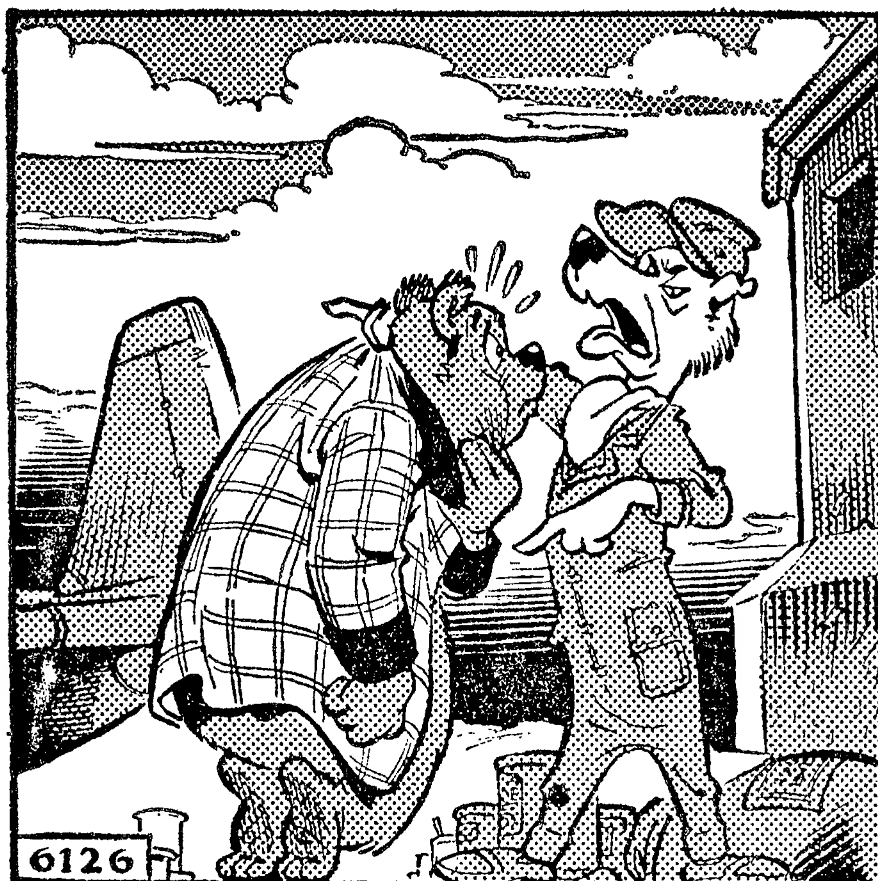
„Goeie reis ...", sprak de aviateur mompelend tot zichzelf. „Succes ... Ach, wat ben ik begonnen? Ik had nu prettig rustig thuis kunnen zitten, als een vergeten en bescheiden heer. En in plaats daarvan moet ik als held in een wankel vliegtuig een vergiftigde wolk gaan bespuiten! Hoe licht kunnen die gassen mij bedwelmen ...".

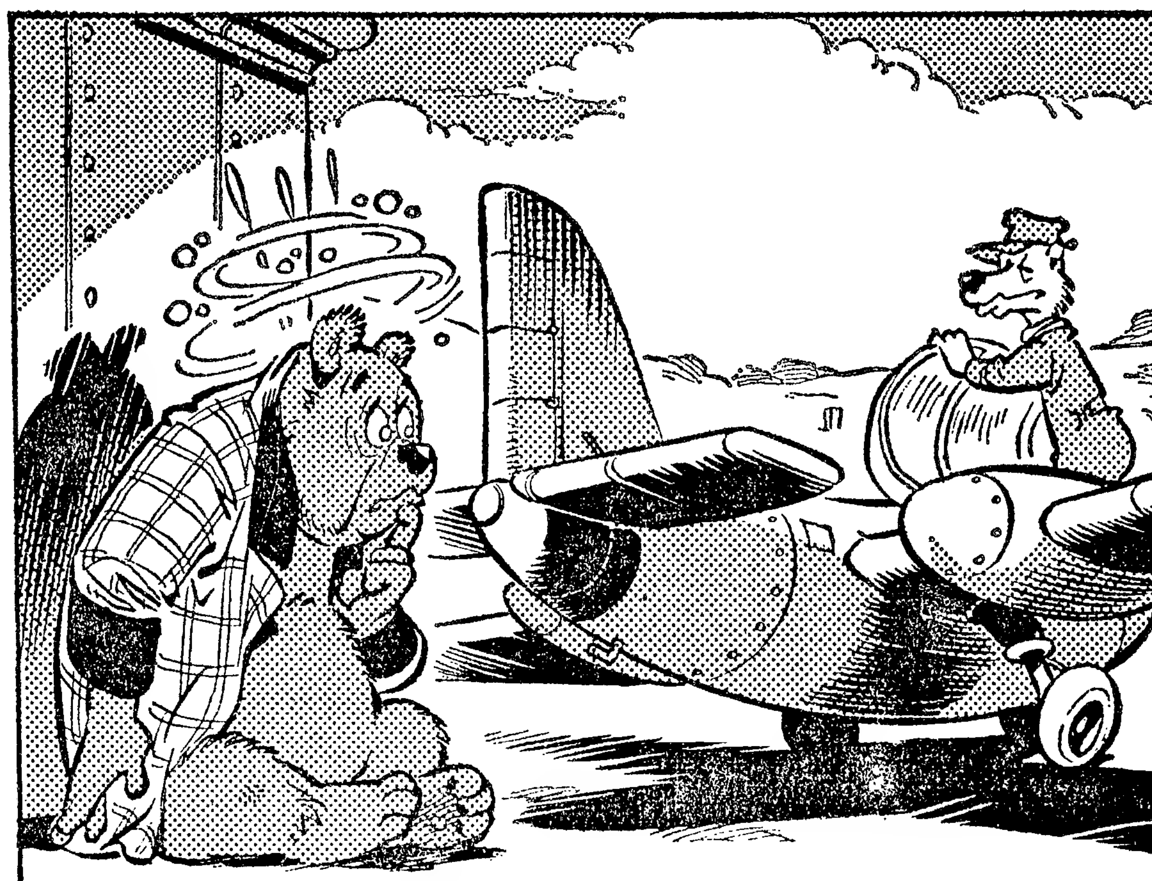
Met deze gedachten was hij bij de machine aangekomen, en toen hij zag hoe gering de afmetingen waren, en hoe dun het plaatwerk was, zakte de moed hem in de voeten, zodat hij licht in het hoofd werd.

„Wat is er aan de hand?" riep de monteur Avegaar, die hem op het cement zag zitten.

„Tisdelucht", verklaarde heer Ollie moeilijk. „De wolk. bedoel ik. D-die is gevaarlijk! Ik ben nog niet helemaal hersteld van mijn kneuzingen en ik heb een teer gestel en er kan zo gemakkelijk iets ergs gebeuren als men aan het spuiten is. Het is vreselijk om een held te zijn ...". De monteur keek hem glurend aan en stiet toen een smadelijk lachje uit. „Held" zei hij schamper.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

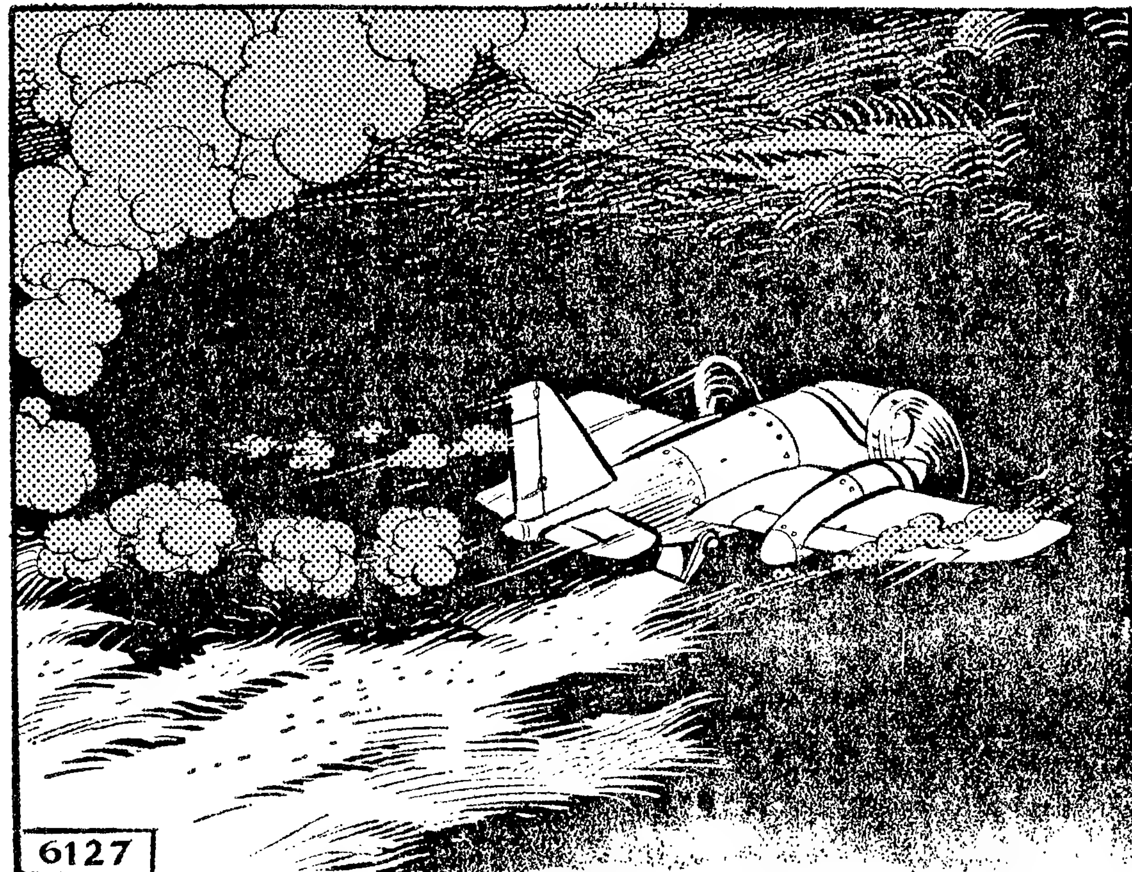
De monteur Avegaar bukte zich en trok de door vrees bevangen heer bij het kraagje omhoog. „Een held, hè?'' vroeg hij walgend. „Ha! Weet je wat je bent? Een waardeloze figuur, die door vriendjes omhooggedrukt wordt, dat ben je! Maar voor dit klusje ben jij niet nodig, slijmjurk! Ik zal het zelf wel doen, dan kan ik ook eens kijken hoe het is om een held te zijn!'' Hij opende zijn hand, zodat heer Bommel met een smak op het cement viel en beklom het vliegtuig.

„Eenwaardeloze figuur'', prevelde heer Ollie stil voor zich heen. „Een sl-slijmjurk! Ach, hoe waar is dat! Als ik in de spiegel kijk ben ik maar een schaduw van mijn vroegere zelf! Een heer met een kraaiepoot moet vandaag of morgen wel door de mand vallen, dat had ik moeten weten!''

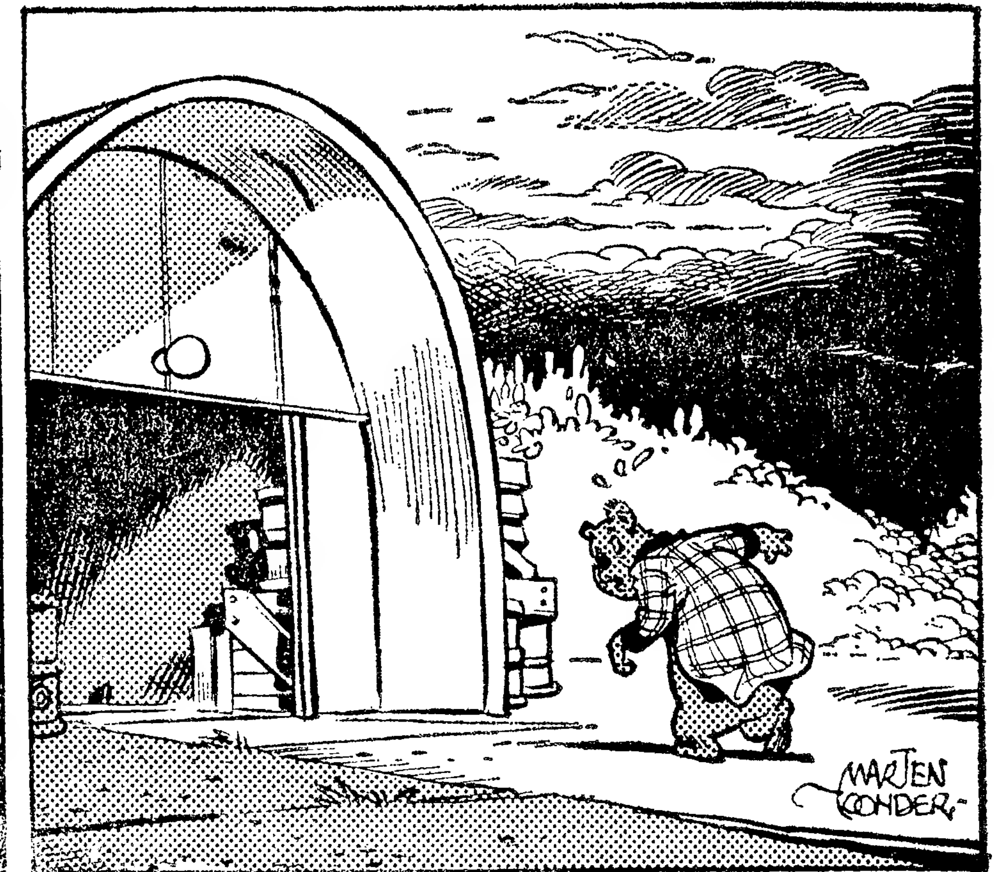
Zijn eentonige gemompel werd overstemd door het aanslaan van de motoren en toen hij een omfloerste blik op het toestel wierp, zag hij het snel de landingsbaan afrijden en opstijgen.

Commissaris Bulle Bas, die voor het vliegveld de wacht hield, hoorde het geronk in de lucht opklimmen en enige voorbijgangers zagen het lichte kistje dapper koers zetten in oostelijke richting waar de wolk hing. „Daar gaat hij'', sprak de politiechef glimlachend. „De held.''

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De monteur Avegaar liet het vliegtuigje spelenderwijs omhoog klimmen totdat het de zwarte wolk onder zich had en trok toen de kleppen van het bestuivingsmechaniek open. Een brede baan van zouten daalde langzaam naar beneden en zakte naar de loodkleurige gassen.

Van de grond af was niet veel van deze werkzaamheden te zien. Flarden van de duistere wolkenmassa onttrokken het toestel soms geruime tijd aan het gezicht en het motorgeronk verdween van tijd tot tijd geheel.

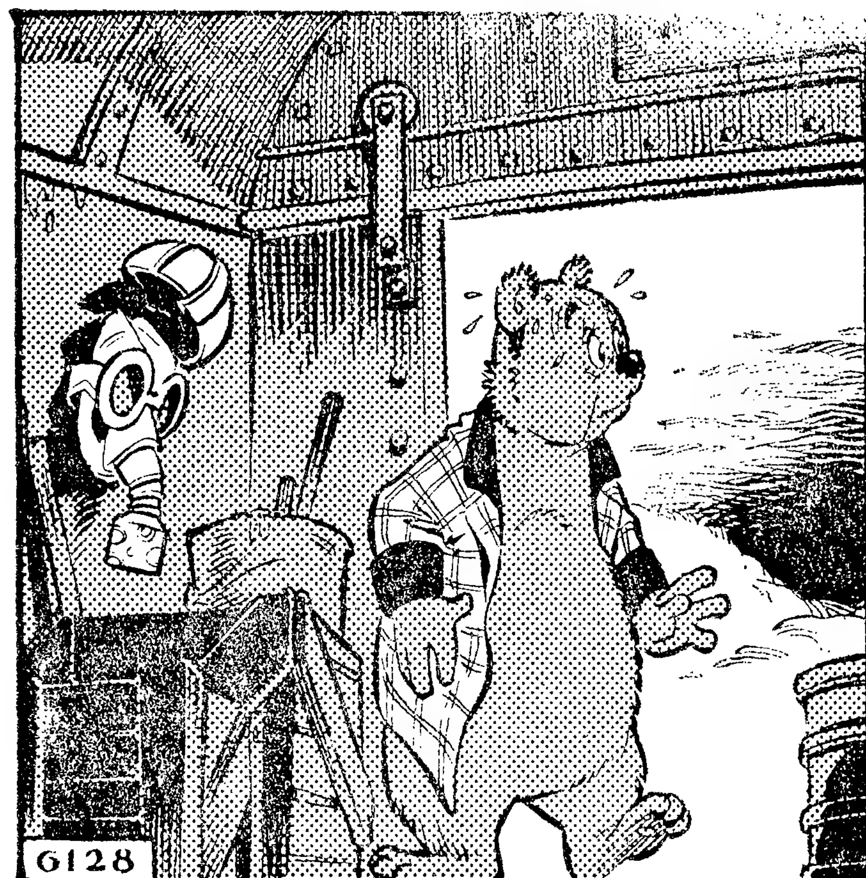
Hij liever dan ik, sprak een der omstanders. Kijk, nu ziet hij helemaal in de derrie.

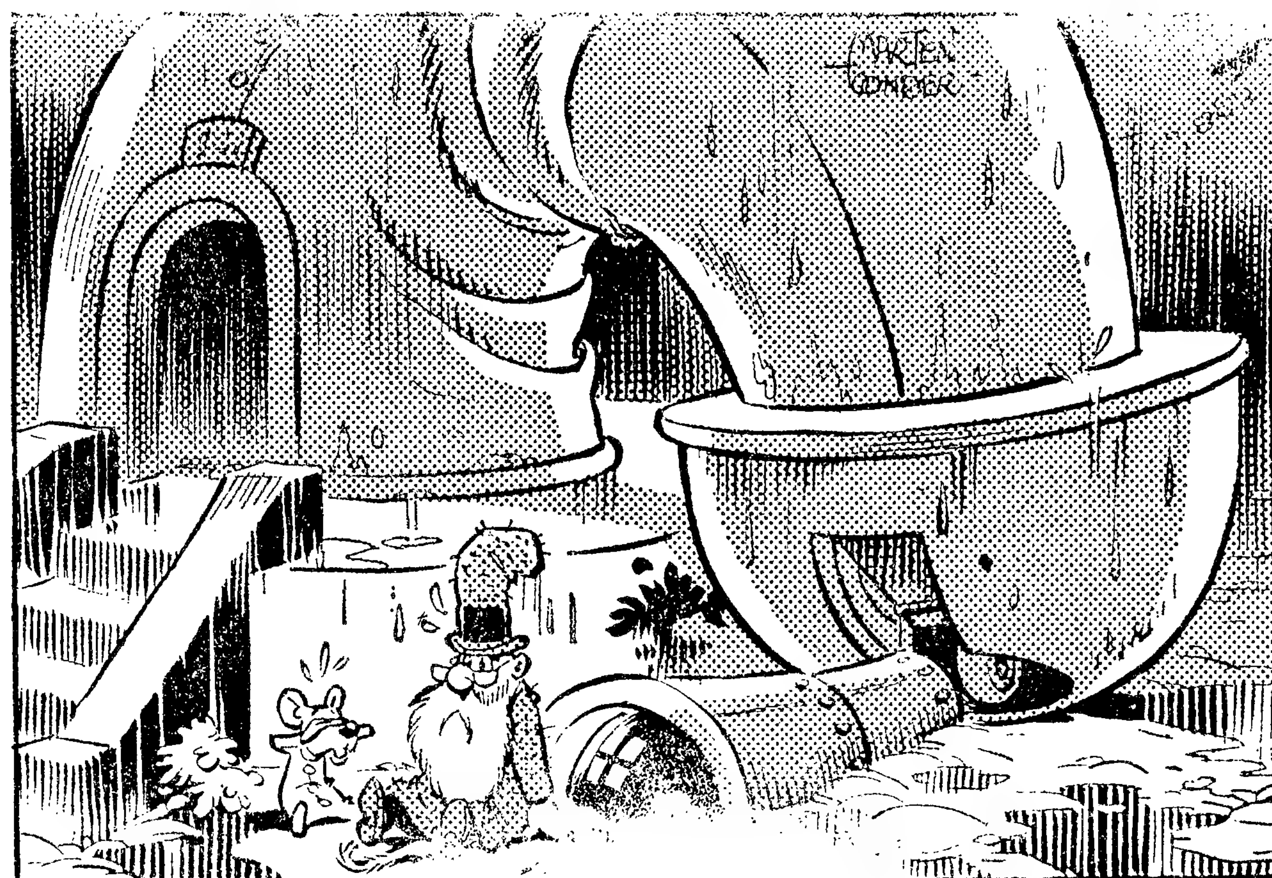
Hij doet het heel aardig, zei de commissaris binnensmonds. Die Bommel is lang geen slechte piloot. Dat was een mooie zwenking! Hm, ik ben bang, dat ik hem wel eens heb onderschat!

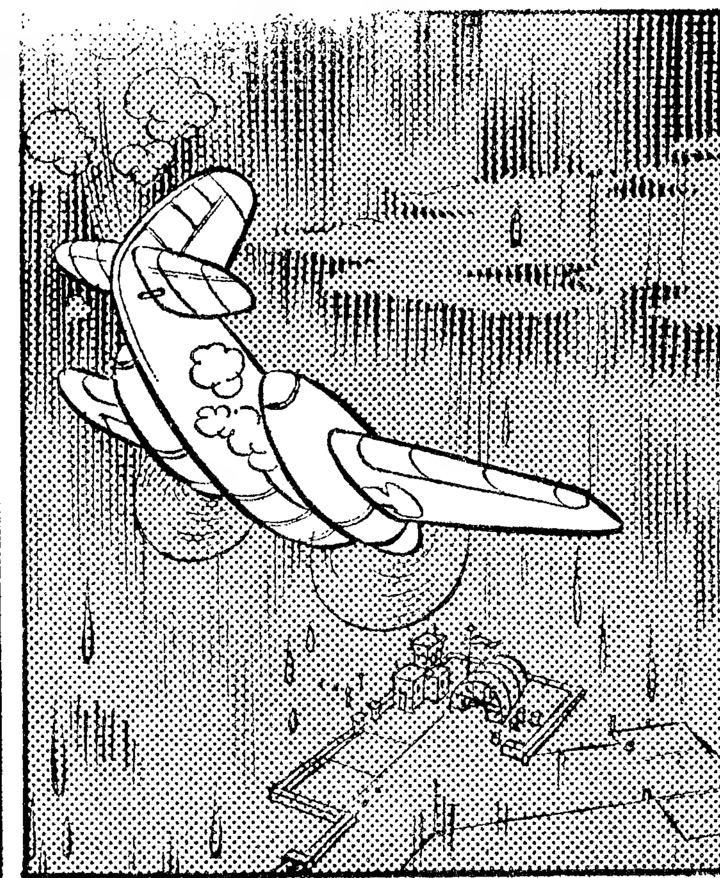
Er was echter in het geheel geen sprake van, dat heer Ollie een mooie zwenking maakte. Hij strompelde met zware voeten in de richting van de hangar, terwijl hij een schichtige blik in de richting van de ingang wierp.

Ik moet verdwijnen, mompelde hij. Onopvallend. Als die monteur straks naar beneden komt, moet ik weg zijn, want ik zou, met mijn zwakke gezondheid de smaad niet kunnen verdragen. Als ik die gebouwen nu maar tussen mezelf en het hek kan houden zal niemand me zien. Een eenzaam en vergeten heer, die de eer wilde hebben van daden, die hij niet zelf verricht had. Zo zal ik de geschiedenis ingaan. Ach, het is maar goed, dat mijn vader dit niet hoeft mee te maken...

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Heer Bommel bereikte onopgemerkt de openstaande hangar en sloop er snel naar binnen. Toen hij een laatste blik achterom wierp zag hij dat de akelige wolkenmassa in beweging was gekomen door de bestrooiing uit het vliegtuig. Brede flarden waaierden er aan alle kanten uit en sloegen naar beneden neer. Het gezicht daarvan benauwde hem.

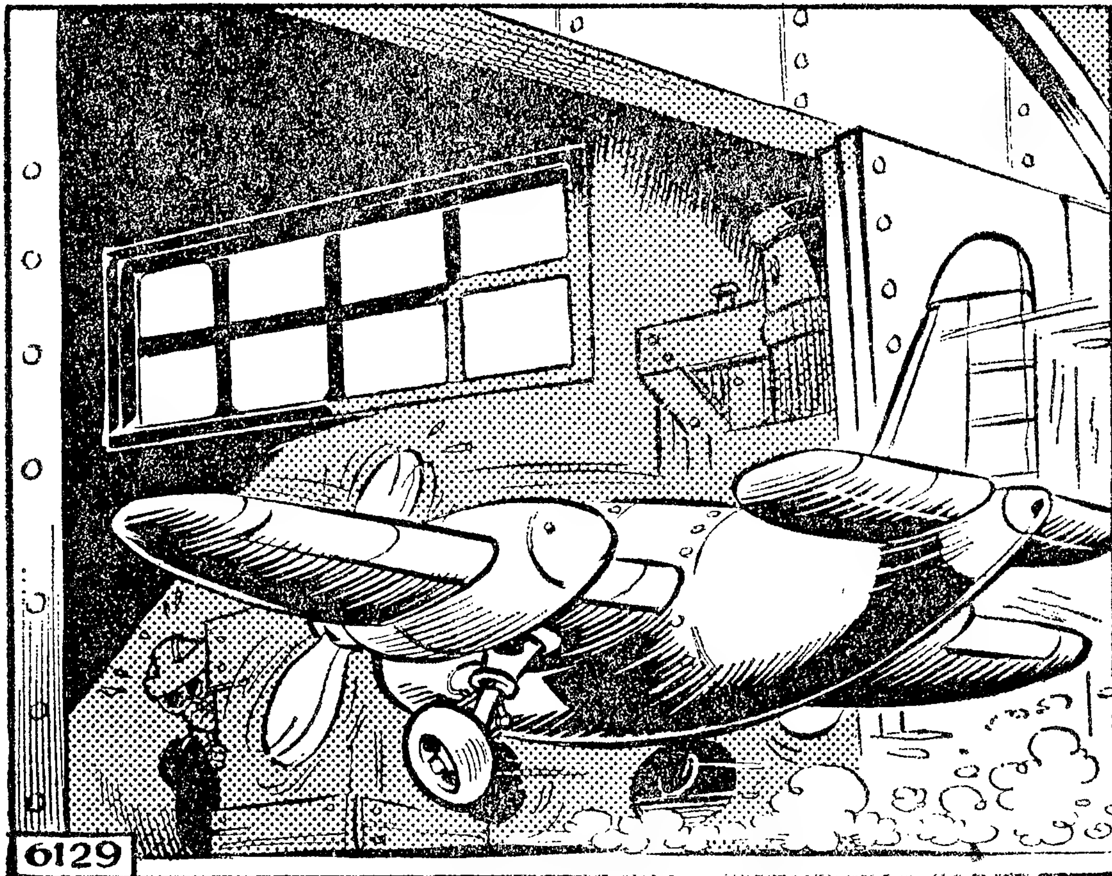
Als straks alles over is, zo dacht hij, en als ik eenzaam en bespot door de velden dwaal, loop ik daar midden in. Midden door de gifgassen, die de een of andere vijand heeft losgelaten. Ik moet daar iets aan doen, want met mijn gevoelige luchtwegen kan men niet voorzichtig genoeg zijn. Als ik nu dat gasmasker meeneem... Met deze gedachte begaf hij zich naar de wand waar hij het nuttige voorwerp had zien hangen en begon het zenuwachtig te bevestigen.

Hij wist niet, dat het gevaar van de wolk reeds was geweken, door de bestrooiing met professor Prlwytzkofski's zouten. De hevige regenval waarin het verschijnsel zich ontlaadde bedierf echter de goede landbouwgrond in de omtrek, en ook sommige gebouwen hadden er erg onder te lijden.

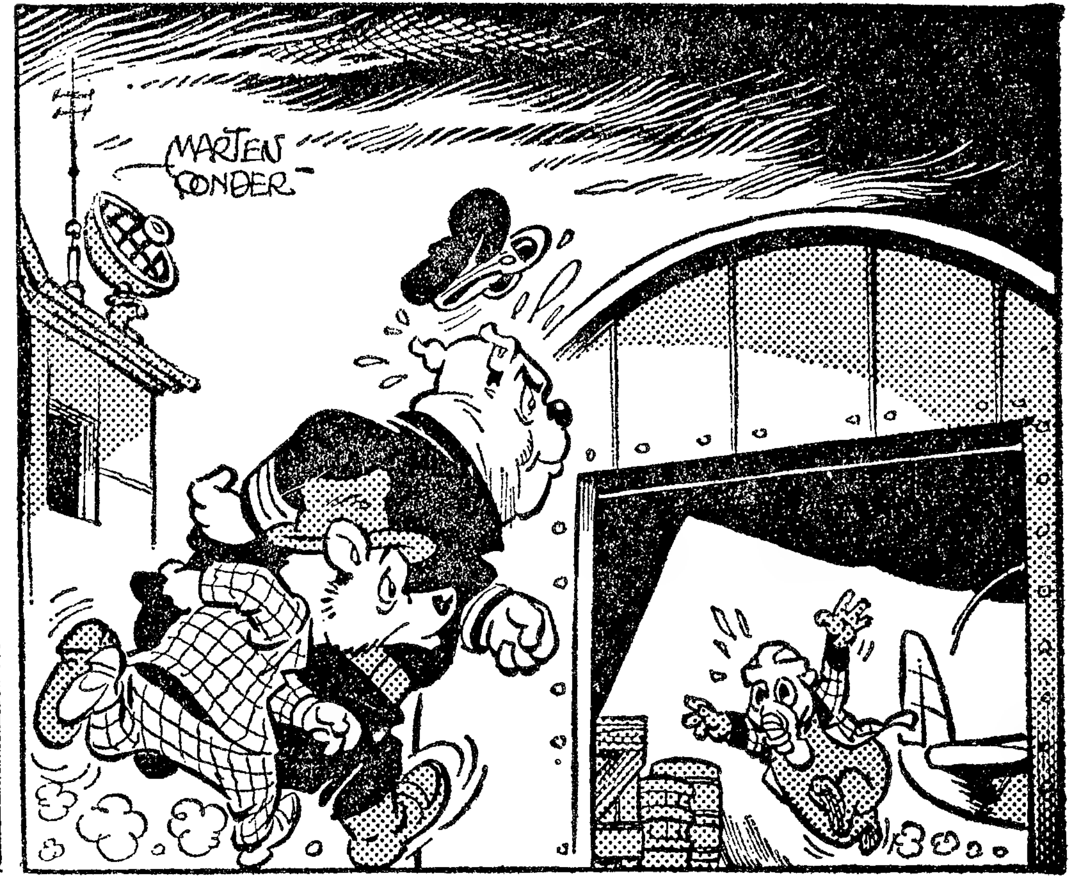
„Praw", sprak de geleerde aan de voet van zijn uitzichttoren, „het dunkt mij dat der zoutentezamenstelling een andere benadering behoeft. Dezer menging grijpt der samenhoud des metselwerks aan, En ook van mijn hoed. Noteert u dat, mijnheer Pieps."

Doch de monteur Avegaar had zijn werk gedaan en dook nu in een scherpe boog omlaag naar het vliegveld.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6129

De monteur Avegaar maakte een gedurfde landing. Het was duidelijk, dat de giftige dampen van de wolk hem hadden aangetast, want het toestel kwam zo dicht bij de hangar op de grond, dat hij het pas in het gebouw tot stilstand kon brengen.

Met verdraaide ogen klom de piloot uit het toestel en bleef slap tegen de romp hangen. Van achter enige kisten klonk nu enig geschuifel en een opmerkzaam lezertje kan daar een gedaante waarnemen, die zich met een valhelm en een gasmasker op het ergste heeft voorbereid. Het was heer Bommel, die begreep dat de monteur er niet goed aan toe was. Een ogenblik verkeerde hij in hevige tweestrijd.

Hulp bieden of er onbemerkt vandoor gaan, zo vroeg hij zich af. Maar een heer blijft een heer, ook in zulke omstandigheden, hij snelde dan ook het veld op, terwijl hij het rubberen ventiel uit zijn mond rukte.

„Monteul is flauw gefaljen!” riep hij. „Hjelp! ’m Vllugsj!”

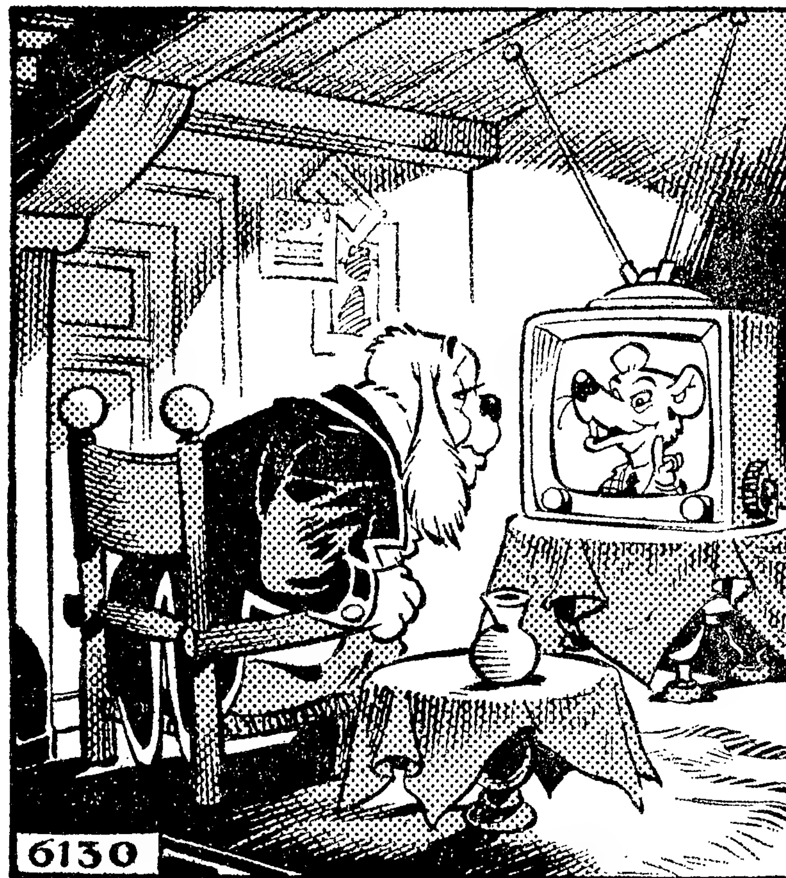
Gelukkig was commissaris Bas reeds onderweg. Hij had de moeilijke landing gezien en hij meende natuurlijk, dat het heer Ollie was, die door de gassen bevangen was geraakt. Daarom troffen diens woorden hem zeer.

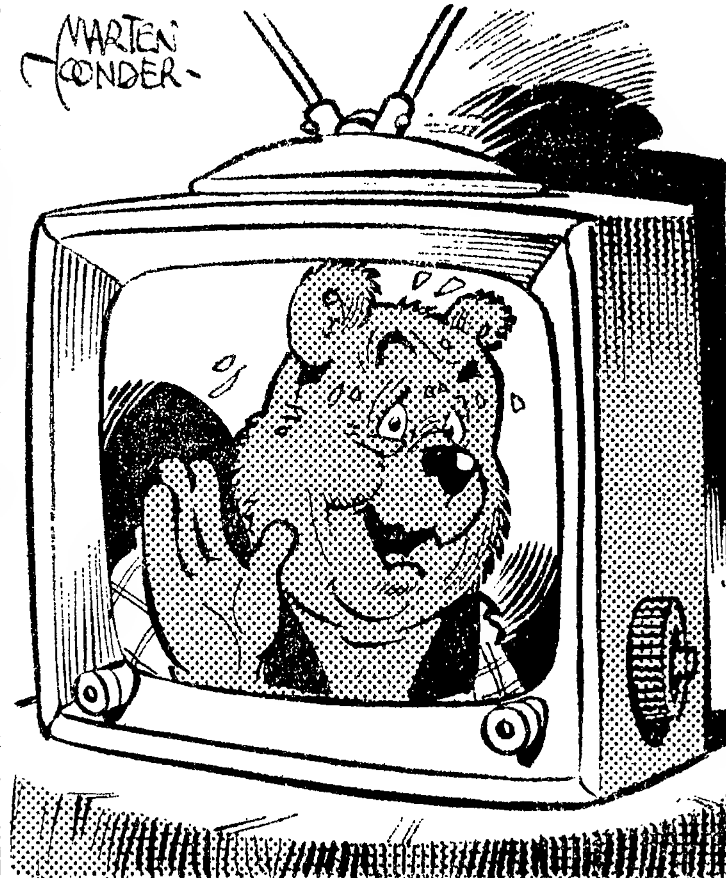
„Dat is sterk!”, sprak hij hijgend tot de naast hem dravende journalist Argus. „De stakker is net aan de dood ontsnapt en nu zijn zijn eerste gedachten voor Avegaar!”

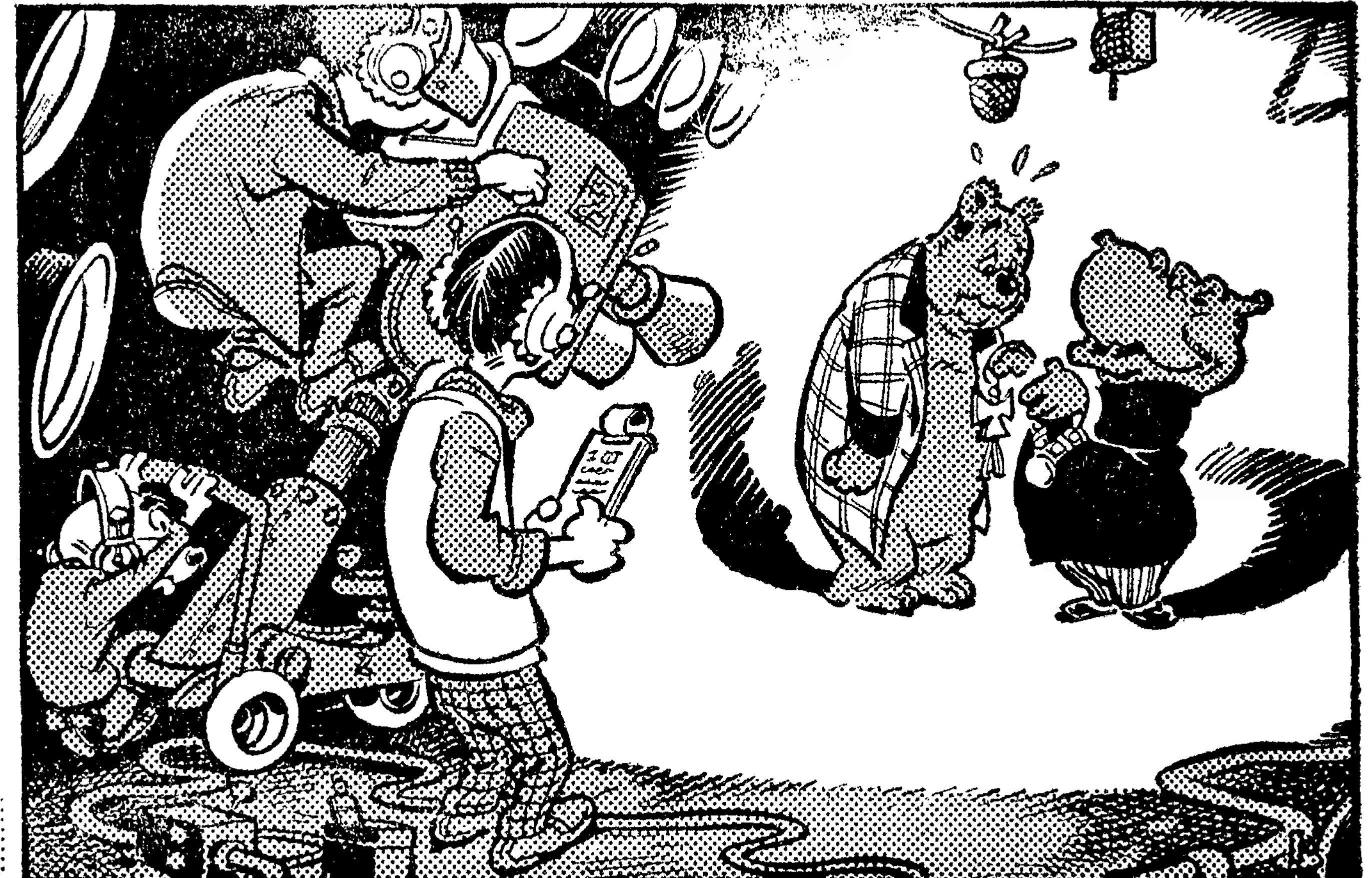
„Heel sterk”, gaf de verslaggever toe, die Bommel is een Held!”

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6130

Niet lang na de vorige gebeurtenissen verscheen het gelaat van de heer Argus op de televisieschermen van Rommeldam.

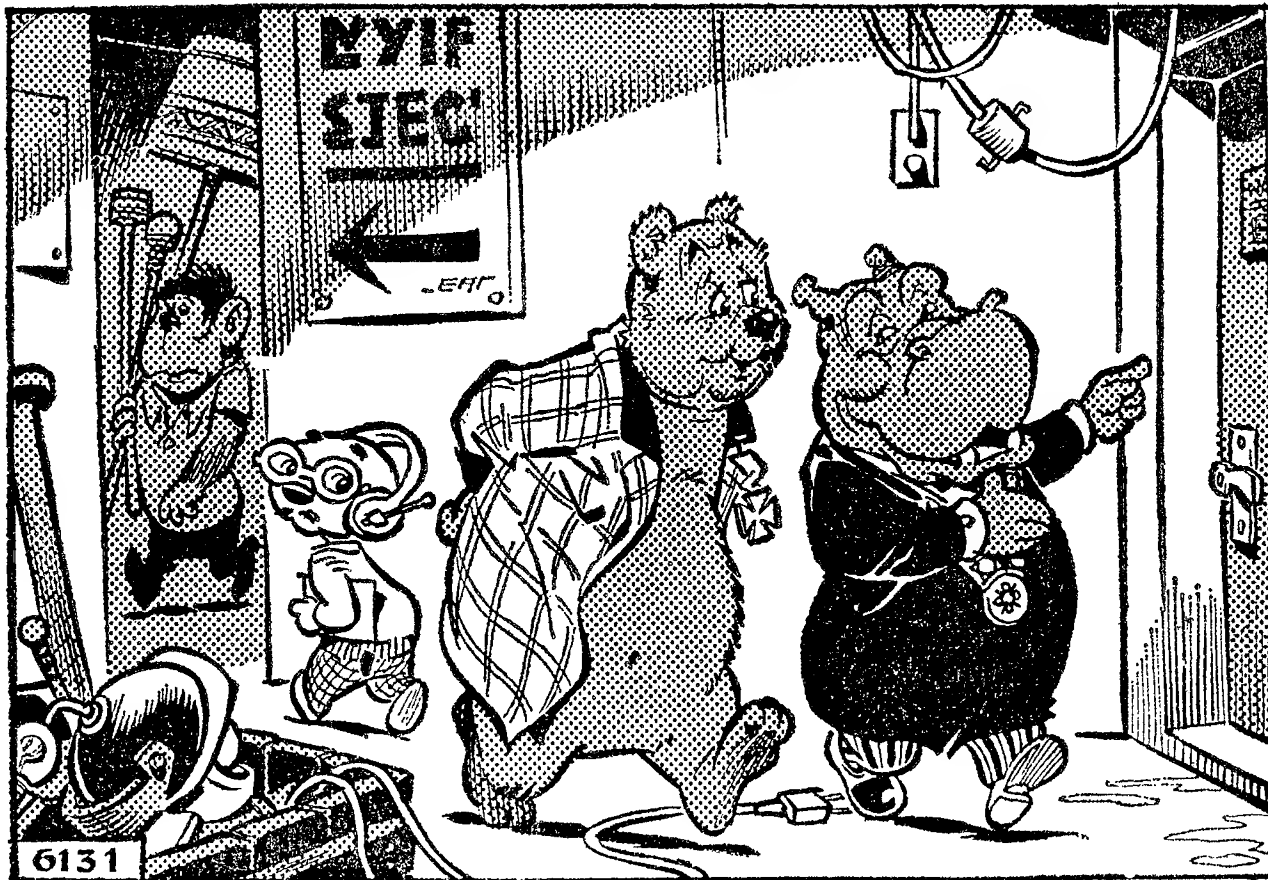
„We kunnen weer gerust zijn", sprak de verslaggever. „Het gevaar is geweken en de vergiftigde wolk die wij u in een vorige uitzending hebben laten zien is neergeslagen. Met gevaar voor eigen leven heeft de heer Olivier B. Bommel een vliegtuig tot boven de wolkenmassa gestuwd om die met speciale zouten te bespuiten.

Gelukkig is de held behouden teruggekeerd. Zijn eerste gedachten waren voor een eenvoudige monteur, die door aandoening overmeesterd flauw is gevallen toen de held zijn hangar binnenreed. Meneer Bommel, wat waren uw gedachten, toen u door de giftige dampen vloog?"

Nu werd het door zweet beparelde gelaat van heer Ollie levensgroot op de beeldbuizen zichtbaar. Vreemde trekkingen voeren hem door de wangen toen hij moeilijk sprak: „Die d-dampen?... O... eh... d-die heb ik niet ge-gezien. Ik be-bedoel: ik k-kan eigenlijk n-niet tegen luchtjes. Ik heb ze wel gezien, natuurlijk. Maar meer in de verte. Daarom heb ik een gasmasker opgezet, als u begrijpt, wat ik bedoel. Ik dacht, met mijn tere gezondheid kan ik niet voorzichtig genoeg zijn, dacht ik. En daarom ..."

Hij zweeg, door allerlei gevoelens overmand, en terwijl de camera achteruit reed, trad burgemeester Dickerdack op de bescheiden ingezakte held toe. „Bommel, je bent een kraan!, sprak de magistraat. Het is mij een eer, je de gouden medaille van de stad op te spelden!"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6131

Nadat heer Ollie een medaille had ontvangen was de televisie-uitzending ten einde.

Dat pakt aan, hé? vroeg de burgemeester, terwijl hij een medelevende blik op de held wierp. Kom mee, oude reus, dan zal ik je naar een gelegenheid brengen waar je je kunt verfrissen.

Graag, mompelde heer Bommel.

Je verbaast me vaak, hernam de magistraat. Soms denk ik: die Bommel is toch eigenlijk maar veel geschreeuw en weinig wol. En vlak daarop laat je me staan kijken door je durf en je aanpak. Werkelijk, je bent een voorbeeld voor de hele stad!

Ach, hernam heer Ollie, een weinig oplevend, het is eigenlijk niets bijzonders wat ik gedaan heb. Iedereen had het kunnen doen, als u begrijpt wat ik bedoel.....

En dat bedoel ik nu juist, riep de heer Dickerdack uit. Prachtig, die bescheidenheid. Kijk, hier is een kleedkamer. Knap je maar lekker op!

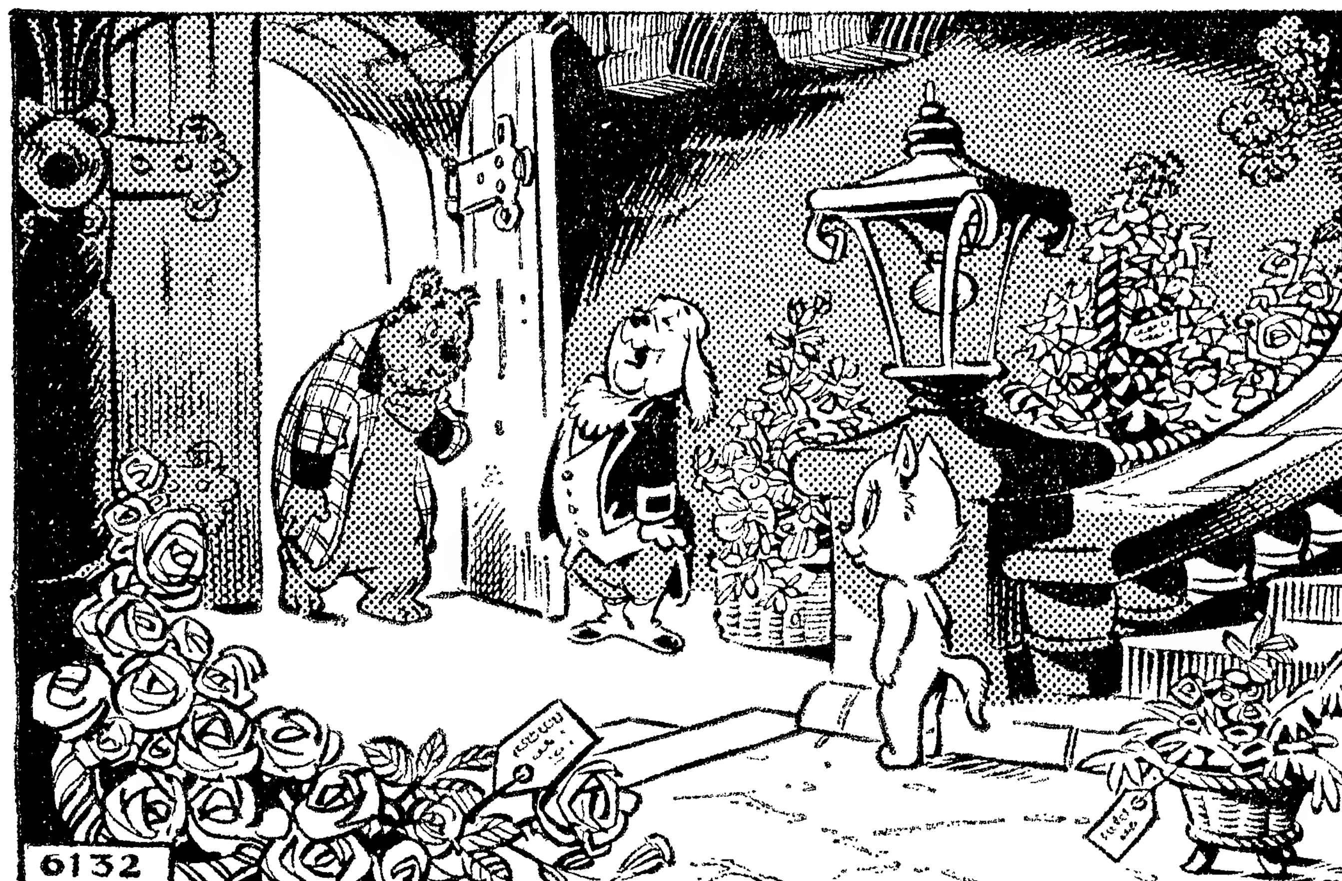
Nu, dat deed heer Bommel. Hij draaide de kraan open en dompelde zijn bepareld gelaat in het koele water dat hem danig opfriste.

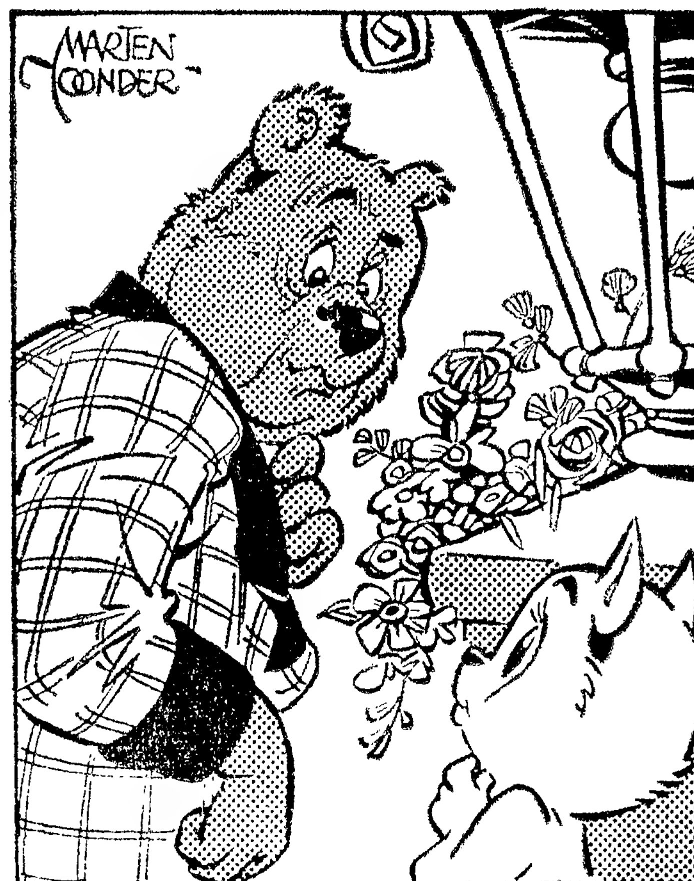
Misschien ben ik toch wel een bijzonder iemand, dacht hij al fladderend. Het is onmogelijk, dat iedereen zich zo vergist en een medaille geven ze toch niet aan de eerste de beste. Wellicht zie ik het allemaal te bescheiden...

Hij richtte zich op om zich te drogen en toen viel zijn oog op de spiegel. Vanuit het glas staarde een dwergachtige gedaante hem aan en slechts de gouden onderscheiding verried, dat het zijn eigen spiegelbeeld was.

Hoe vreselijk is dit, stamelde hij, terwijl hij vol ontzetting achteruit deinsde. Ik b-ben n-nog kleiner geworden dan ik al was! Denk aan je maat, zei die heks. En daar heb je het nu! Mijn maat is aan het krimpen!

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De hall van slot Bommelstein was geheel met bloemen versierd en toen de held in gebogen houding binnentrad wolkten zoete geuren hem tegemoet.

Welkom, heer Olivier, sprak Joost feestelijk. Ik ben zo vrij geweest de ruikers hier neer te zetten, want ik had door het aanhoudende geschel geen tijd om ze een passende plaats te geven. Er is zelfs een lelie van de markies de Canteclaer bij, met uw welnemen. Mag ik zo vrijmoedig zijn u mijn gelukwensen aan te bieden?

De mijne ook!, riep Tom Poes vanaf de achtergrond.

Heer Bommel wierp een schichtige blik op de feestboeketten en er voeren zenuwtrekkingen over zijn gelaat toen hij zijn holle ogen van de een naar de ander liet dwalen.

D-dank je wel, zei hij met doffe stem. Mooie bloemen, ja. Denk aan je maat. Dat zei die eh... nu ja, die oude dame. Hang de spiegels op zolder, Joost. Ik kan er niet meer tegen.

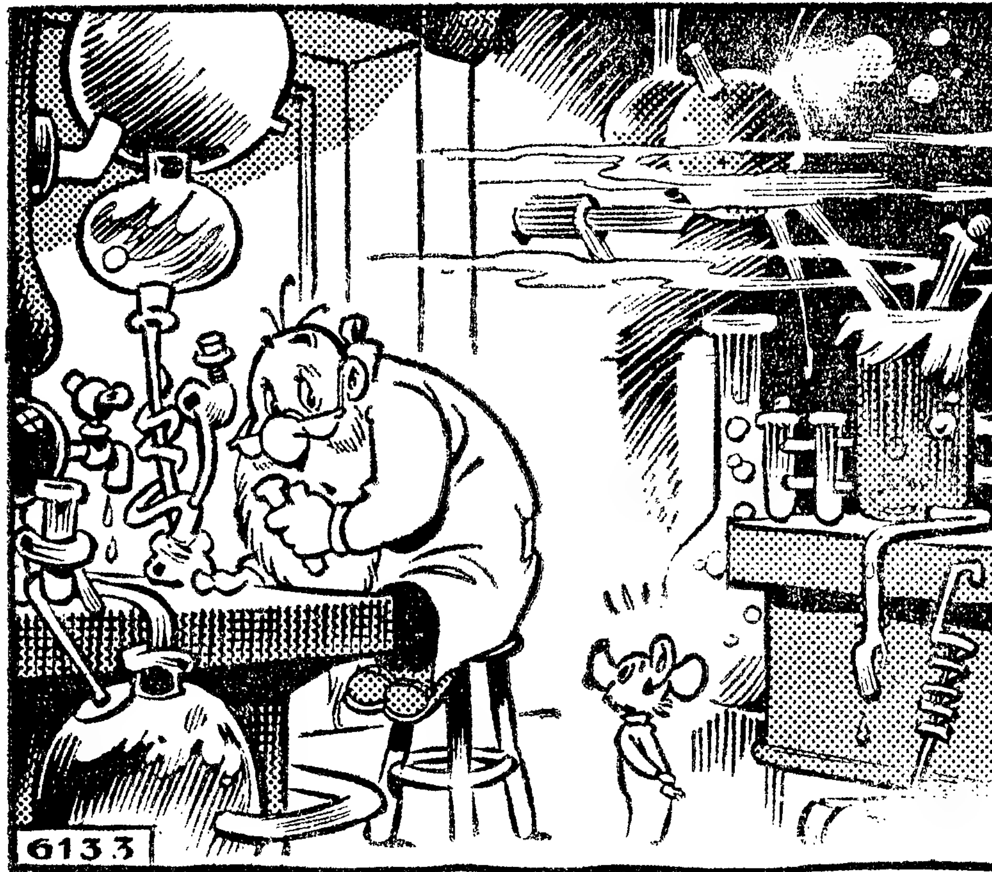
Tom Poes keek hem verbaasd aan en hij voelde twijfel bij zich opkomen.

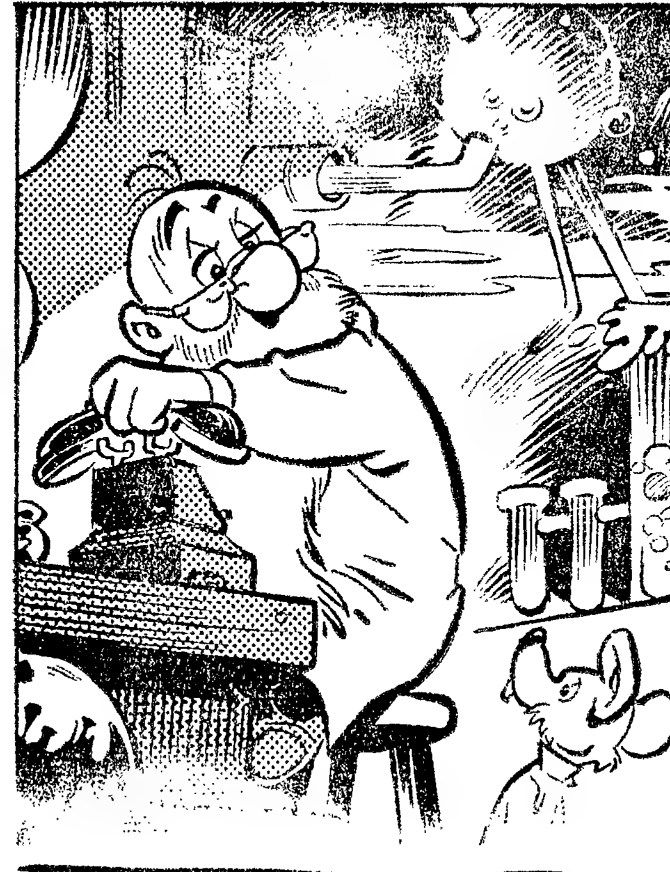
Dit is niets voor heer Ollie, dacht hij. Zo praat hij niet als hij een held is.

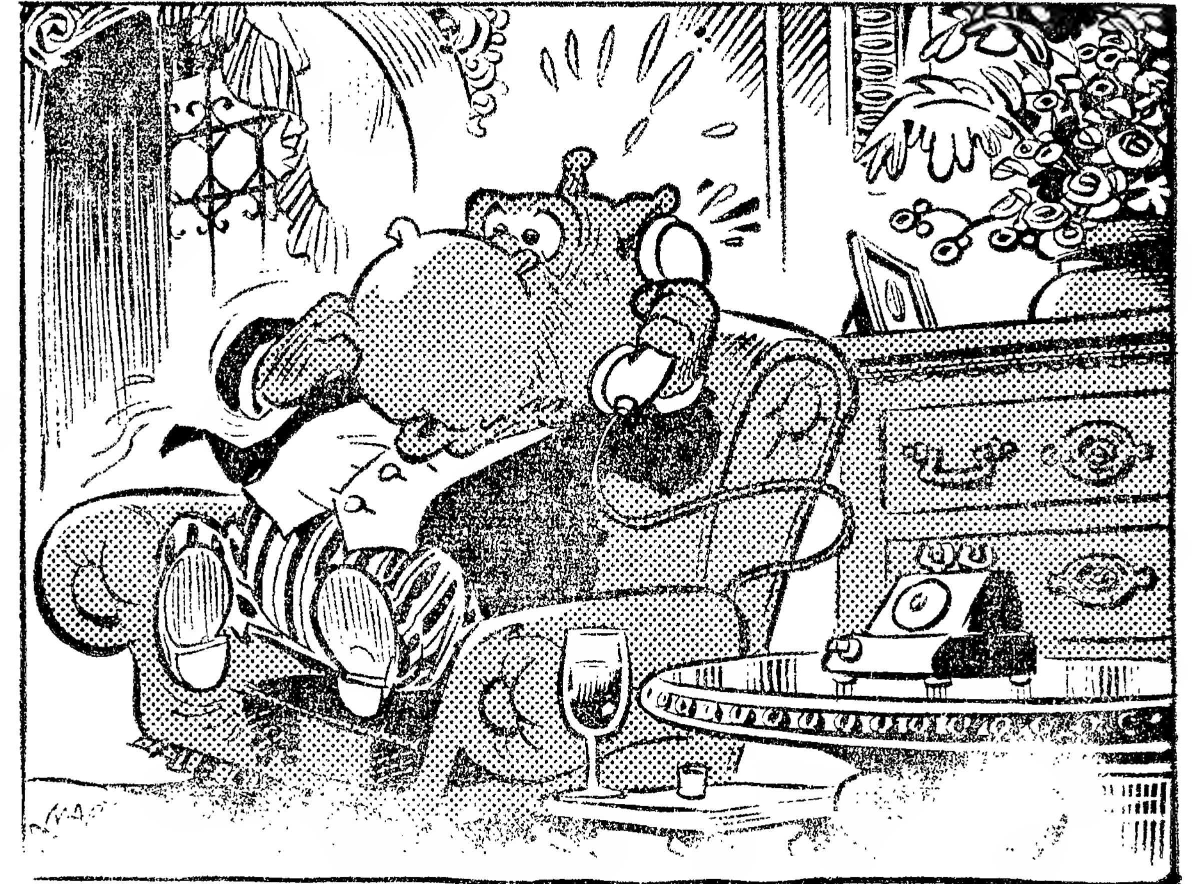
Hij was niet de enige, die twijfelde. De monteur Avegaar had zich meteen naar het politiebureau gespoed toen hij zich weer gezond voelde; maar daar werd hem spoedig de mond gesnoerd.

Je moest je schamen! riep commissaris Bas, die hem persoonlijk de deur wees. Laat ik dergelijke praatjes over Bommel niet weer horen, want dat zou je duur te staan komen, lummel!

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6133

De volgende morgen kon men professor Prlwytzkofski reeds vroeg op zijn laboratorium aantreffen. Bezorgde rimpels speelden over zijn gewelfd voorhoofd en de hand waarin hij een reageerbuisje hield trilde.

Praw, sprak hij. Wij zijn ja nog niet klaar met der Wolk, mijnheer Pieps! Hij is bestrooierd en nedergeslagen, maar er vormt zich bereids een andere aan der Oostkimme!

Ik heb het gezien!, zei de assistent somber. Het is niet gewoon! Wat zou er achter zitten?

Dat vraag ik mij ook af, hernam de hoogleraar. Der Tezamenstelling dezes Wolkenfenomeens is gans eigenaardig! Het moet een verfaren zijn, want natuurkundig is het niet. Ik zal tot mijn spijt wederom der Burgermeester moeten ontrusten!

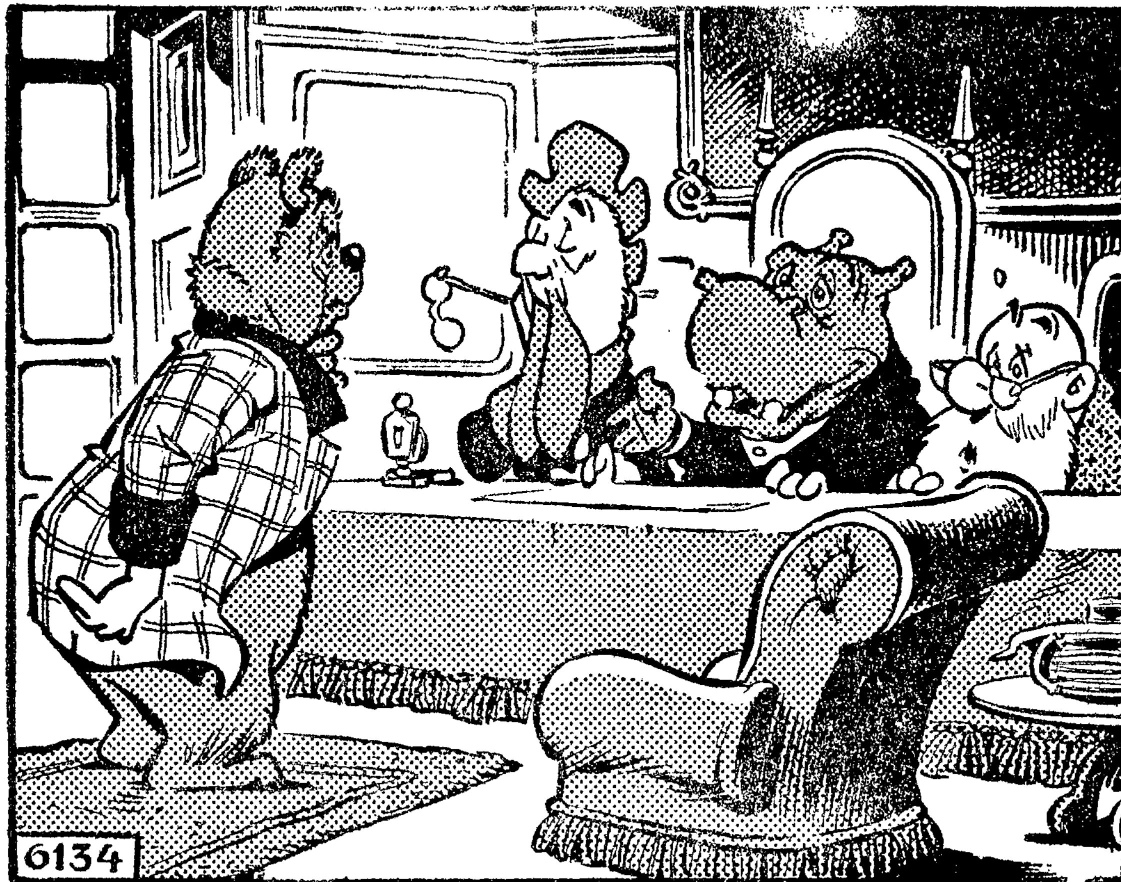
Met deze woorden trok hij een telefoontoestel naar zich toe en al spoedig had hij de heer Dickerdack aan de lijn. Het valt te begrijpen dat deze vreemd opkeek.

Wat?!, riep hij geschokt. Een nieuwe wolk? Hoe kan dat? Bommel heeft toch....

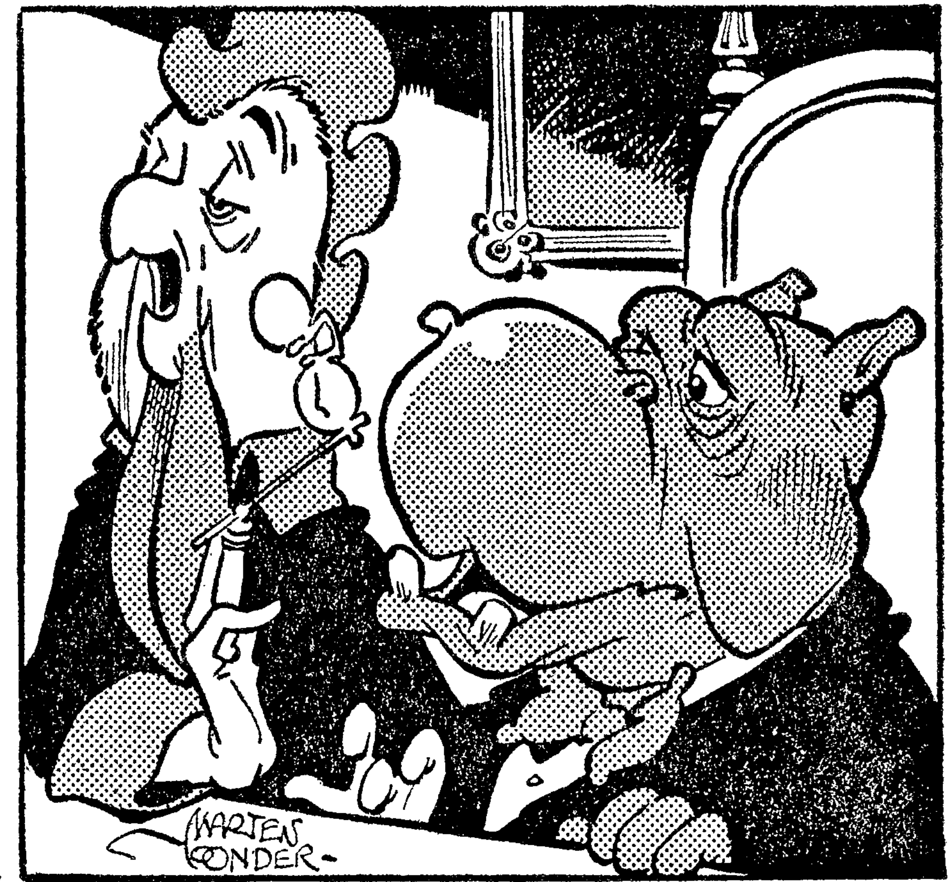
Hij luisterde enige tijd sprakeloos naar de krakende stem, die uit de hoorn klonk en hij verbleekte meer en meer.

Ik vermoedde het al, zei hij ten slotte toonloos. Hier is een vijand aan het werk, die het op onze goede stad voorzien heeft. Een onzichtbare vijand, die zelfs niet voor gifgassen terugschrikt. Het is vreselijk, professor! Met het bespuiten van zo'n wolk schieten we niet op, zolang we niet weten wie er achter zit. Net als u zegt. Ja, ja, ik zal me beraden...

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6134

Terwijl in het oosten opnieuw een loodkleurige wolkenmassa het zomerlandschap verduisterde zat de burgemeester niet stil. Hij stelde een commissie samen uit wetenschap en burgerij en ontbood heer Bommel op het stadhuis.

We hebben je weer nodig, sprak hij, toen deze wat schichtig binnentrad. De stad is meer in nood, dan ik vermoedde. Neem een sigaartje, Je moet ons helpen, dat had je natuurlijk al begrepen!

Ik eh... ik voel me niet zo goed..., begon heer Ollie. Doch de magistraat viel hem in de rede.

Natuurlijk, zei hij. Ik wist dat we op je konden rekenen. De kwestie is deze. Die wolk van gisteren, je weet wel. Die hangt er weer. Niet dezelfde natuurlijk, maar een andere. Er moet iets of iemand aan het werk zijn, die het op onze stad voorzien heeft....

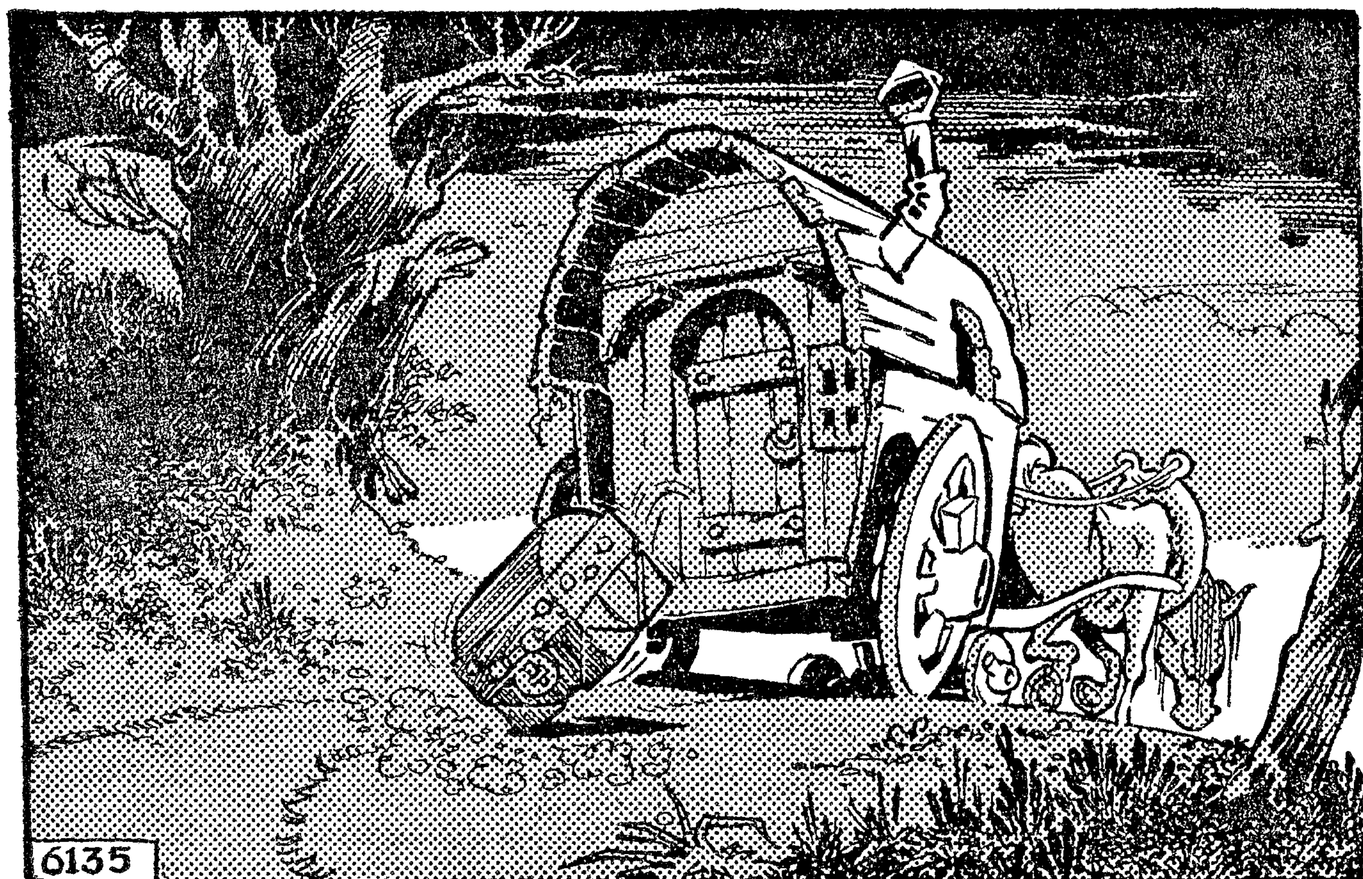
Het is een verfaren! riep professor Prlwytzkofski uit. Een kunstmatige tezamenstelling van allerhande ongemilderde gasstolperingen!

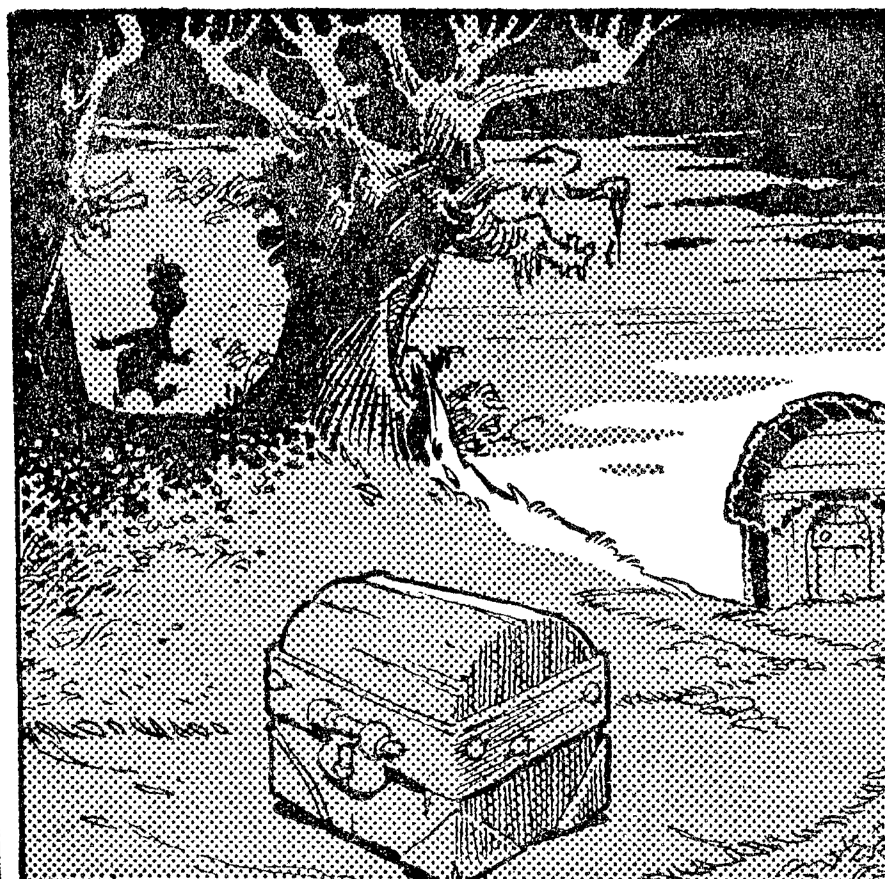
Laten we geen wetenschappelijke taal gebruiken, stelde de markies voor. Dat verwart deze eh... Bommel. Het gaat er om, dat we gaarne zouden weten wie of wat bezig is de gemeente Rommeldam te vergassen.

Is hier sprake van onlusten door het grauw? Zijn het onbeschaafde indringers? Of is het ander losgebroken rapalje? Kijk, het is nu net een kolfje naar uw hand om dat te onderzoeken, amice!

Juist! riep de burgemeester uit. We rekenen op je, Bommel! Doe je plicht!

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6135

Gelukkig was het landschap ten oosten van Rommeldam niet dicht bewoond. Het bestond uit lage, onvruchtbare heuvels die hier en daar met heide begroeid waren en die zich uitstrekten tot aan het Donkere Bomenbos. In normale tijden werd deze streek wel bezocht door vakantiegangers, doch nu de wolken er zo laag hingen en de wetenschap wees op giftige dampen waren er weinig levende wezens te bekennen. Slechts onbehuisde zwervers en een enkele reiziger op doortocht zag men soms hoestend en schuw door het sombere landschap trekken, zich reppend om onder het zwerk vandaan te komen.

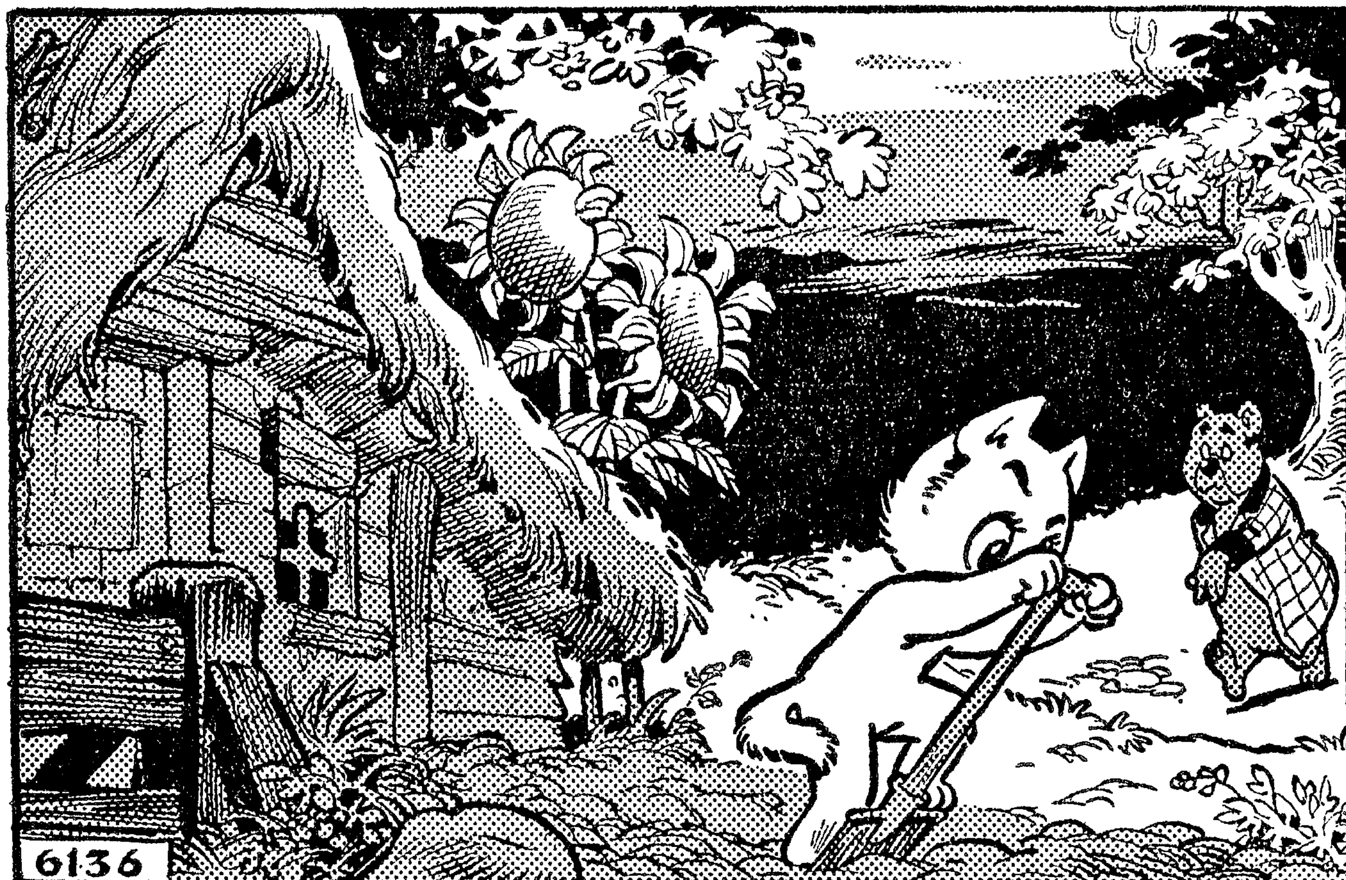
Zo ziet men hier een woonwagen over de bobbelige vlakte gaan, op weg naar de verte, waar weer wat zonlicht zichtbaar is.

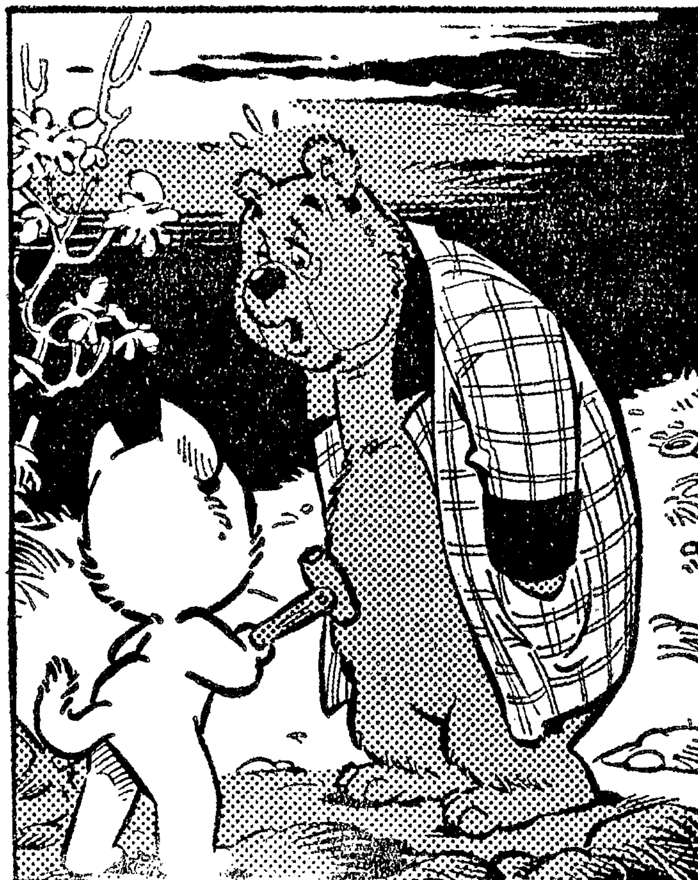
Het was een oud, bouwvallig voertuig, dat toebehoorde aan een zekere Luis Lasido. Maar deze heer zal oplettende lezertjes niet interesseren, omdat hij op de bok, achter het rochelende paard niet eens zichtbaar is. De enige reden waarom ik deze figuur naar voren breng is de kist die hij zorgeloos op zijn treeplank vervoerde. Die viel namelijk door het schommelen en schokken van de wagen op de weg en bleef daar liggen omdat de eigenaar in een benauwde slaap gevallen was. Gedurende enige tijd lag hij daar als een rode vlek in het landschap, doch toen werd hij opgemerkt door een toevallig passerende trekker, Wammes Waggel van naam.

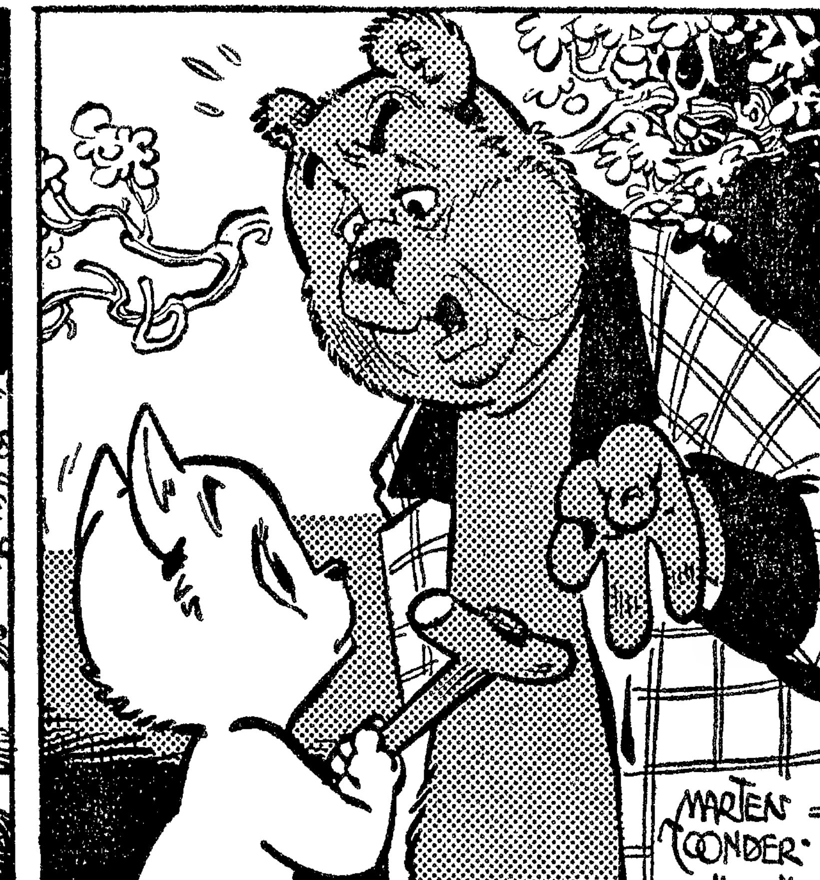
„Da's een mooie doos!" sprak deze, verrast de pas inhoudend. „Daar zit vast iets mals in, wedden?"

Het verloop van deze geschiedenis zal ons leren of hij gelijk had.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Tom Poes was bezig de grond voor zijn huisje om te spitten. Zo nu en dan wierp hij een blik op de zware wolkenmassa die onbeweeglijk in de stille lucht hing, maar hij liet zich toch niet van zijn werk afleiden. Dat werd echter anders toen heer Bommel de weg af kwam sloffen en hem aansprak.

„Ach ja, die jeugd, die jeugd", zei hij met matte stem. „Dat doet maar alsof er geen vuiltje aan de lucht is."

Wat moet ik dan doen?" vroeg Tom Poes. „Dat vuiltje is al eens opgeruimd, en het heeft niets geholpen!"

„Hoe kan je zo praten?" riep heer Ollie smartelijk uit. „Laat je dan alles aan ouderen en wijzeren over? Als volwassene moet men weten wat er achter zo'n wolk zit, dat is toch duidelijk?"

„Wat zit er dan achter?" vroeg Tom Poes.

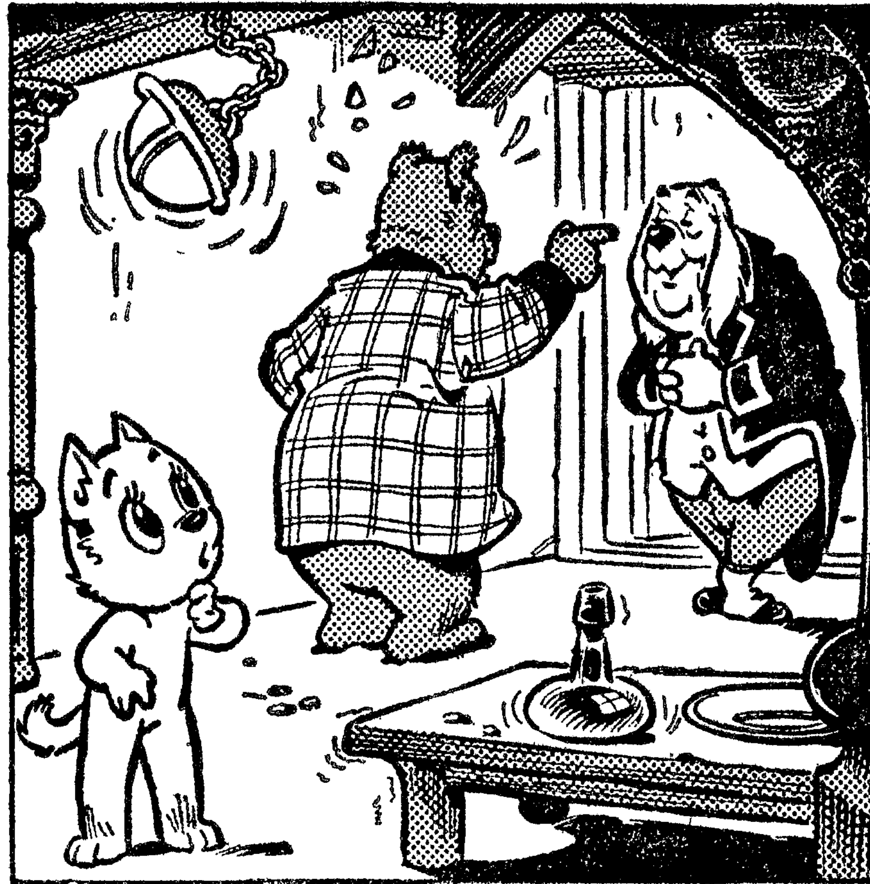
„Dat moet ik nu juist uit gaan zoeken", zei heer Bommel zuchtend. Hij zakte wat ineen en keek schichtig naar het zwerk. „Wie heeft het op Rommeldam voorzien?" hernam hij op gesmoorde toon. „Is het een onzichtbare vijand of is het iets anders? Een kwade reus of zo? Of grauwe dwergen?, als je begrijpt wat ik bedoel! Ach, het is heel moeilijk om een held te zijn, jonge vriend. Men moet zulke dingen gaan bestrijden. Maar nu had ik gedacht, als jij nu eens meeging? Het is leerzaam en bovendien ben ik er bij om je te beschermen. Er kan je dus niets gebeuren!"

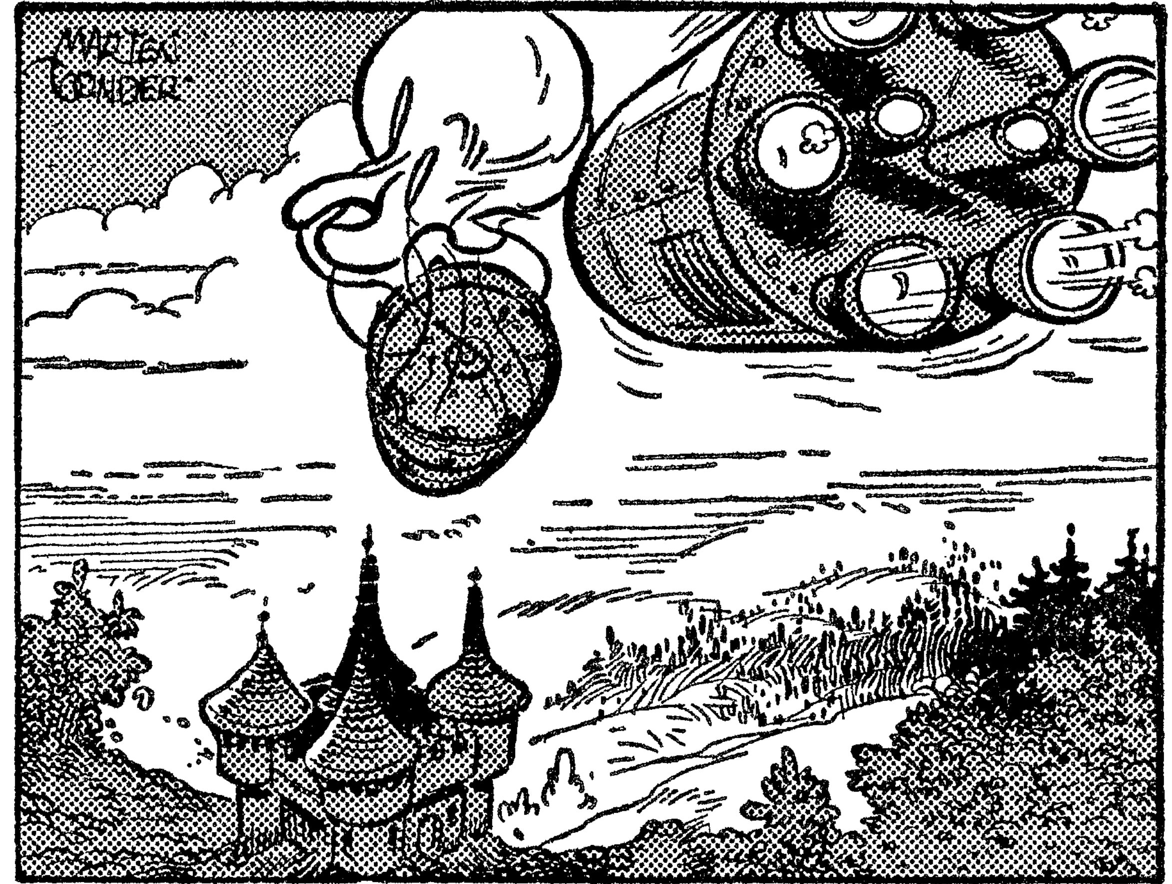
„Maar mijn tuin dan?" vroeg Tom Poes.

„Die kan wachten", besloot heer Ollie! „Dat is dus afgesproken. Volg me jonge vriend, dan gaan we alles voor onze tocht in gereedheid brengen."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Tom Poes sloot zijn huisje af en liep met heer Ollie mee om alles voor de tocht in gereedheid te gaan brengen.

„Het lijkt me niet zo gemakkelijk”, zei hij. „Waarom sturen ze de politie er niet op af?”

„Ach die”, zei heer Bommel. „Die heeft het druk met andere dingen en die is niet zo goed uitgerust om reuzen of draken te gaan bestrijden. Daarom sturen ze liever de een of andere held. Het is niet zo gemakkelijk om dat te zijn, hoor! Het is natuurlijk leuk om een medaille te krijgen en in de kranten te staan. Maar men is steeds in de weer om met een zwakke gezondheid vreselijke gevaren te trotseren, zeg nu zelf!”

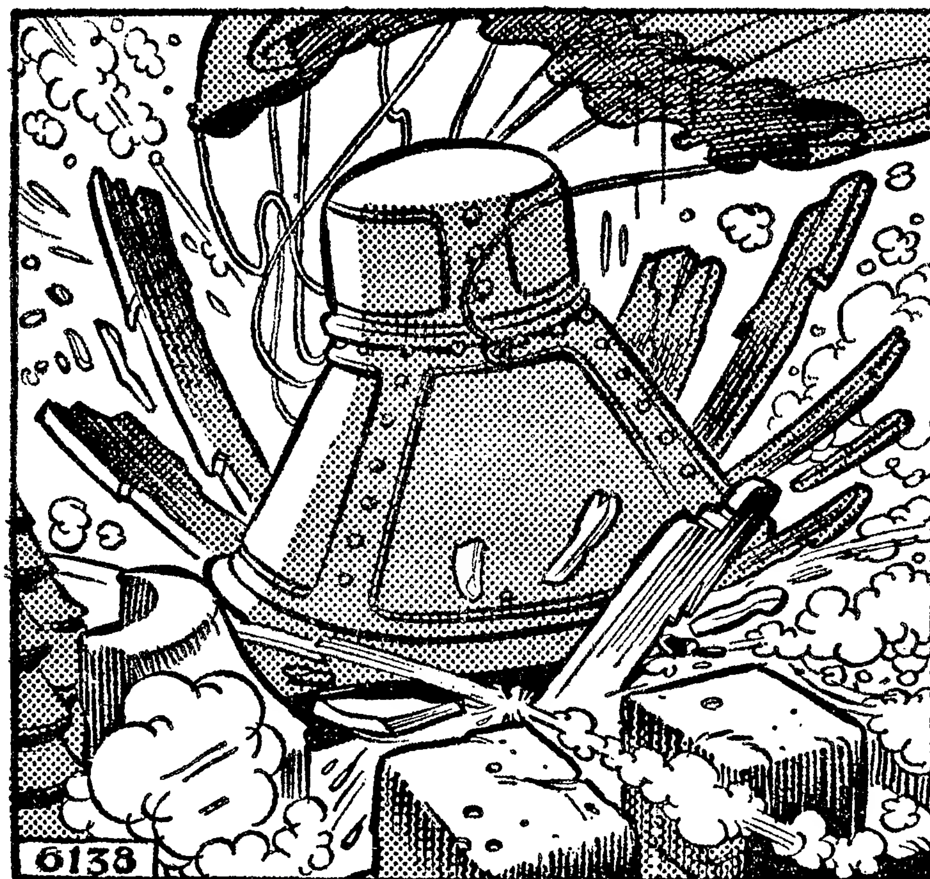
Ze waren intussen slot Bommelstein binnengekomen en heer Ollie staakte zijn geklaag om orders te kunnen geven aan de bediende Joost.

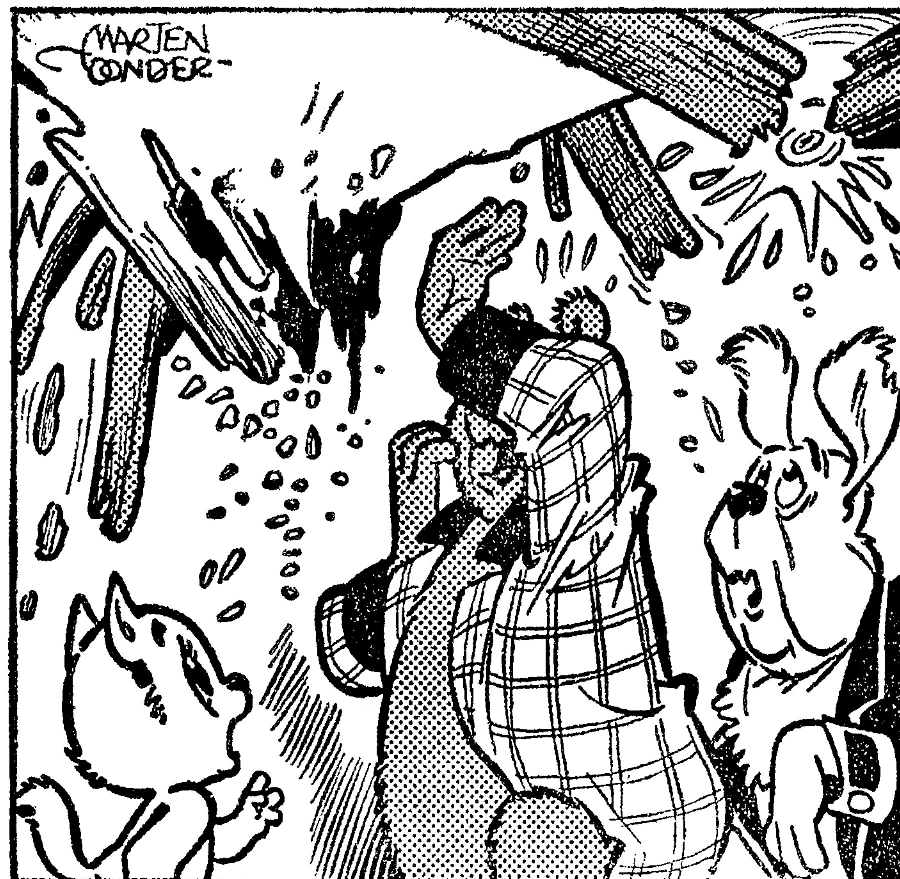
„We hebben een flink valies nodig”, hoorde Tom Poes hem zeggen. „Pak er een tandenborstel in, en een paar gestoomde jassen en pleisters en verband. En een pak havermout natuurlijk, en een zakmes en een paar gasmaskers en een potje honing...” Doch Tom Poes luisterde niet langer. Ver boven zich hoorde hij een gezoem dat snel aanzwol en dat ten slotte de wanden van het oude gebouw deed trillen.

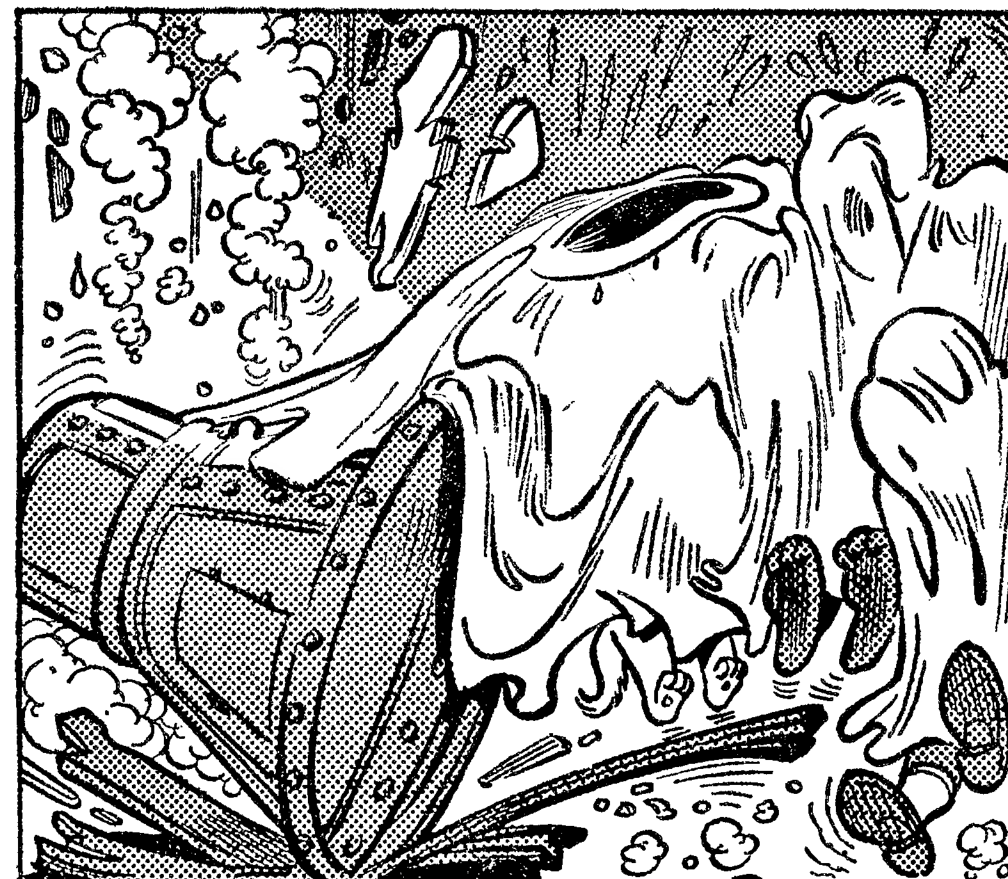
„Daar komt iets aan!”, riep hij. „Een raket of zo!” Nu, daar had hij gelijk in. Boven het dak schoot een grijs voorwerp uit de wolken waarvan de voorkant zich met donderende klap losmaakte. Nu ontvouwde zich een parachute, en terwijl de buis in een belendend veldje naar beneden stortte, zweefde de punt aan het valscherm sierlijk naar beneden, recht op Bommelstein af....

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6138

Het metalen voorwerp dat zo plotseling uit de wolken te voorschijn was gekomen, was te zwaar voor de parachute. Slingerend zakte het naar beneden, en terwijl het valscherm in flarden scheurde, belandde het dreunend op het dak van Bommelstein. Het oude slot was weliswaar sterk gebouwd, met eiken balken en steunberen, maar deze klap was toch te veel voor het houtwerk dat dan ook splinterend uit elkander vloog.

„Wat gebeurt er toch?", riep heer Bommel, die gelijkvloers toebereidselen voor zijn tocht aan het treffen was.

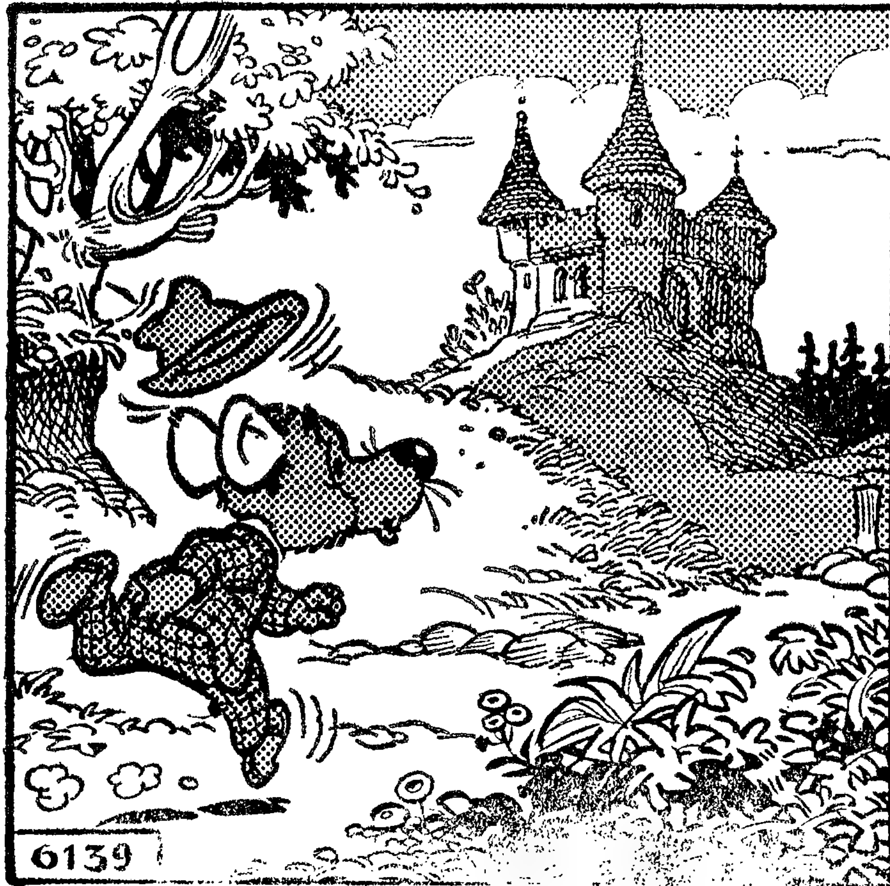
„Het dak stort in, met uw welnemen", zei de bediende Joost. Zijn stem ging echter verloren in het aanzwellend geraas van een zwaar voorwerp, dat door verschillende verdiepingen heen op weg was naar beneden. En voordat iemand iets had kunnen doen om het tegen te houden, kwam het door de zoldering heen op de eiken vloer terecht. De parachute wolkte er doelloos achter aan, de omstanders als onder een lijkwade bedekkend.

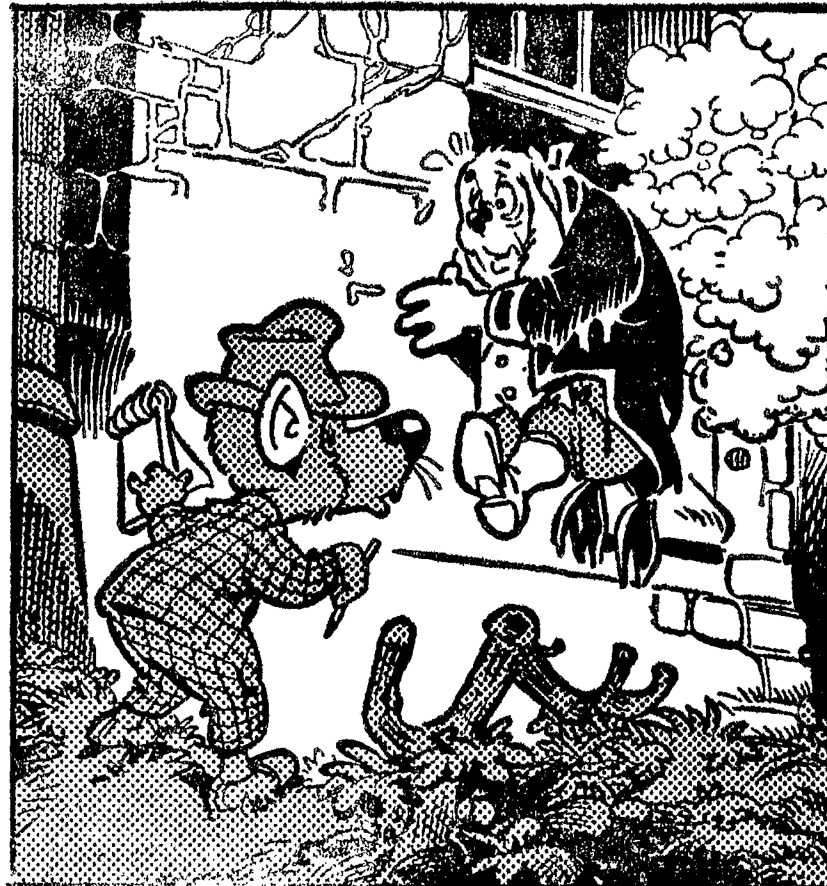
„Help!", riep heer Ollie met gesmoorde stem door de zijde. „D-doe iets, T-tom P-poes! Men v-valt mij aan!"

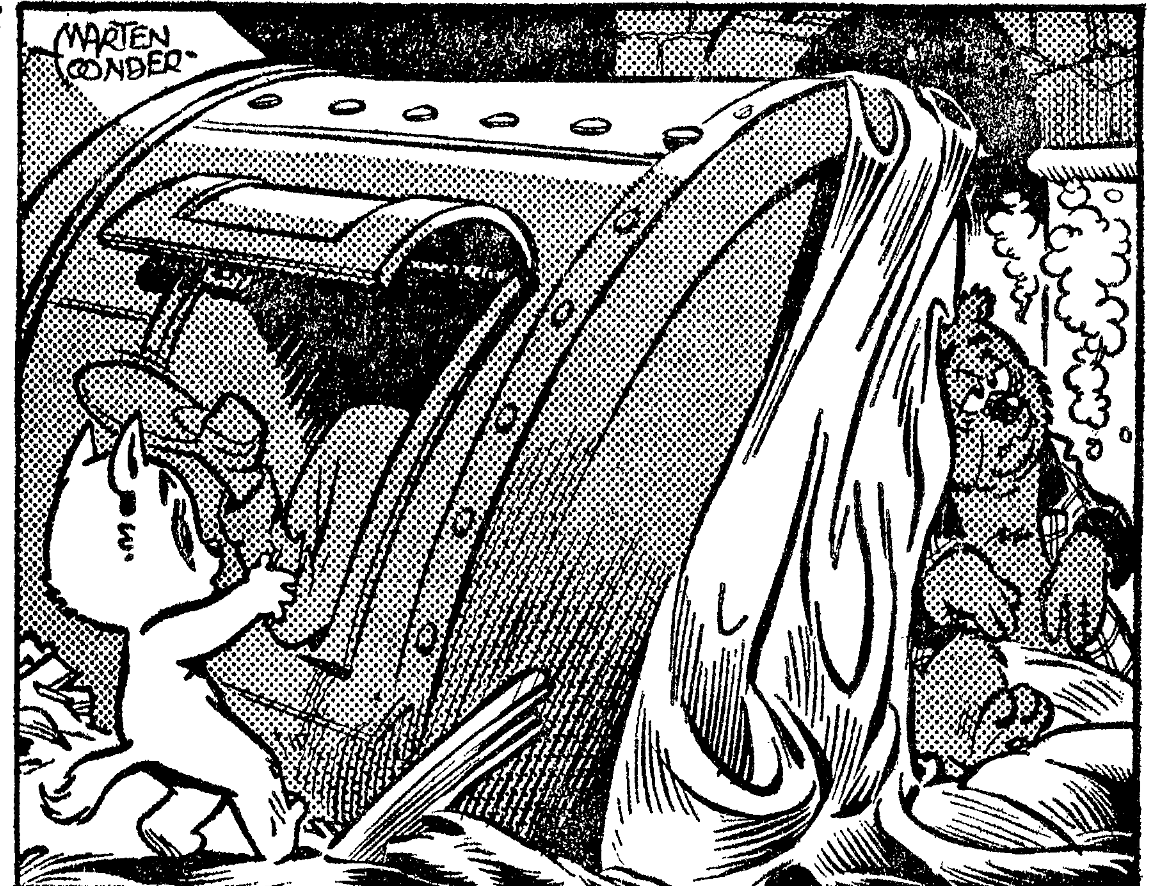
„Mij ook!, alsumijtoestaat!", jammerde Joost. „Mij ook!"

Maar Tom Poes had het te druk met zichzelf om aandacht aan het hulpgeroep te schenken.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De gebeurtenissen boven slot Bommelstein waren niet onopgemerkt gebleven. De journalist Argus die in de omtrek ronddoolde had de dreun gehoord en nu schoot hij toe om nieuws te gaan garen.

„Een granaat! ", prevelde hij onder het voortsnellen. „De vijand wil Bommel onder druk zetten, maar de muren staan gelukkig nog overeind. Er is dus een kans, dat ik iemand levend aantref."

Hij had gelijk: dat bleek toen hij het oude gebouw bereikt had. Want nauwelijks had hij zijn notitieboekje getrokken of er werd een raam geopend en de geheel verwilderde gedaante van de huisknecht kwam naar buiten klimmen.

„Help!", riep deze met dunne stem, „'n aanslag.. m-met uw g-goedvinden!"

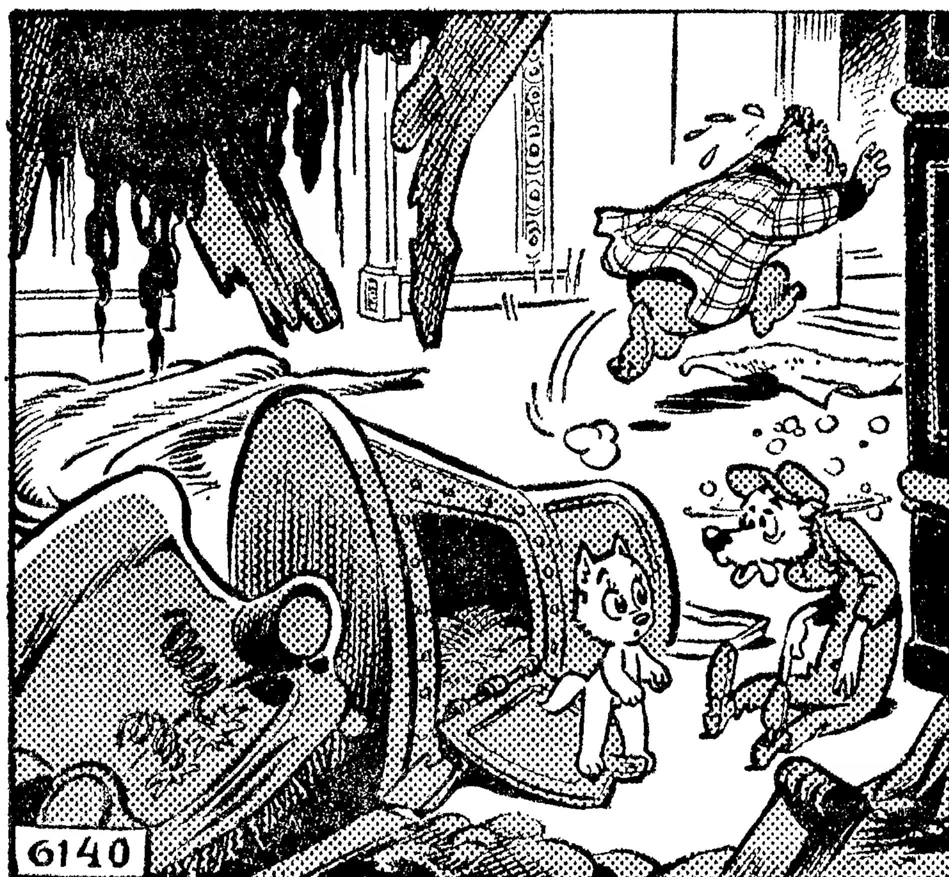
„Juist", sprak de reporter, ijverig schrijvend. „Wat gebeurde er precies? Wat waren uw indrukken?"

„Een... een v-valnet?", stamelde de bediende verscheurd. „'t Viel door het d-dak in de logeerkamer... en toen door het plafond op de pas gewreven vloer, zodat ik er onder raakte..."

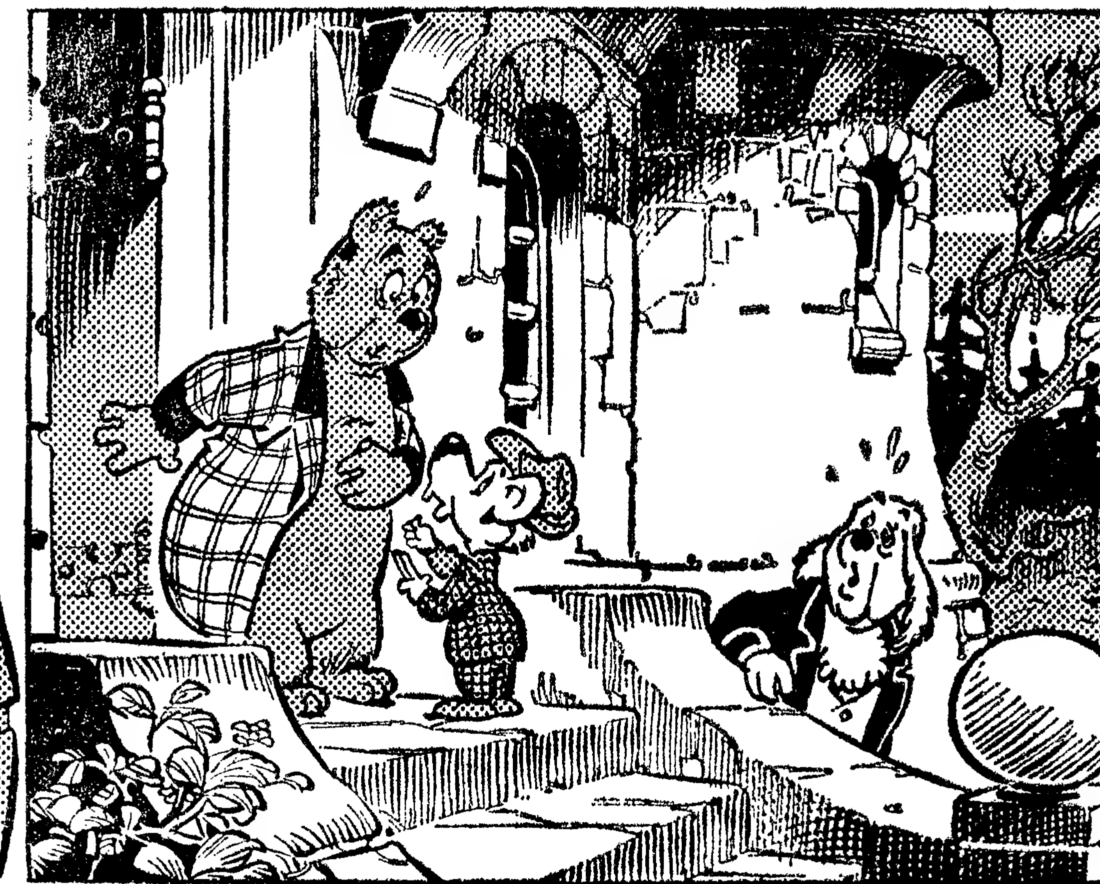
„Een ogenblikje", onderbrak de ander. „Hoe is het met de heer Bommel? Is hij al met het onderzoek begonnen?"

Joost haalde huiverend de schouders op en mompelde met zwakke stem: „'k Weet 't niet. 'k Durfde niet kijken. 't Huis stortte in... Net toen ik de aspirine wilde gaan verpakken. U moet mij verschonen, wanneer 'k zo v-vrij m-mag z-zijn..."

Na deze woorden zakte hij met draaiende ogen op het gazon en de journalist sloop voorzichtig naar de voordeur om aan te bellen. Er werd echter niet opengedaan. Heer Bommel was bezig zijn gedachten te verzamelen en Tom Poes had een deurtje in de capsule gevonden...

Tom Poes had een deurtje in de capsule gevonden en toen hij dat voorzichtig had geopend, zag hij dat er zich iemand in het inwendige bevond. Met veel moeite trok hij de onbekende bij de benen uit zijn benauwde verblijfplaats en zette hem tegen een muur.

„Wie ben jij?" vroeg hij. „Een piloot van de vijand zeker!"

„N-nee", stamelde de onbekende. Hij haalde diep adem en hernam toen met zwakke stem: „Mijn naam is Avegaar. Ik ben de monteur die de wolk bestoven heeft, en ik wilde de vijand gaan verkennen. Die Bommel is waardeloos, vandaar. Daarom heb ik van wat onderdelen, die ik op het vliegveld vond, een observatieraket gebouwd. Door de haast is die een beetje onbestuurbaar uitgevallen en nu ben ik verkeerd terechtgekomen..."

„Heb jij de wolk bestoven?" herhaalde Tom Poes ongelovig. „Dat heeft heer Ollie toch gedaan?" Nu stond de monteur op en er verscheen een wild lichtje in zijn ogen.

„Schei uit over die Ollie!" riep hij met overslaande stem. „Die blubberkoek kan niet eens zijn eigen jas vastknopen. Ik heb het vuile werk gedaan en hij wordt gevierd als een held! Maar die held ben ik, al ben ik dan ook verkeerd terechtgekomen!"

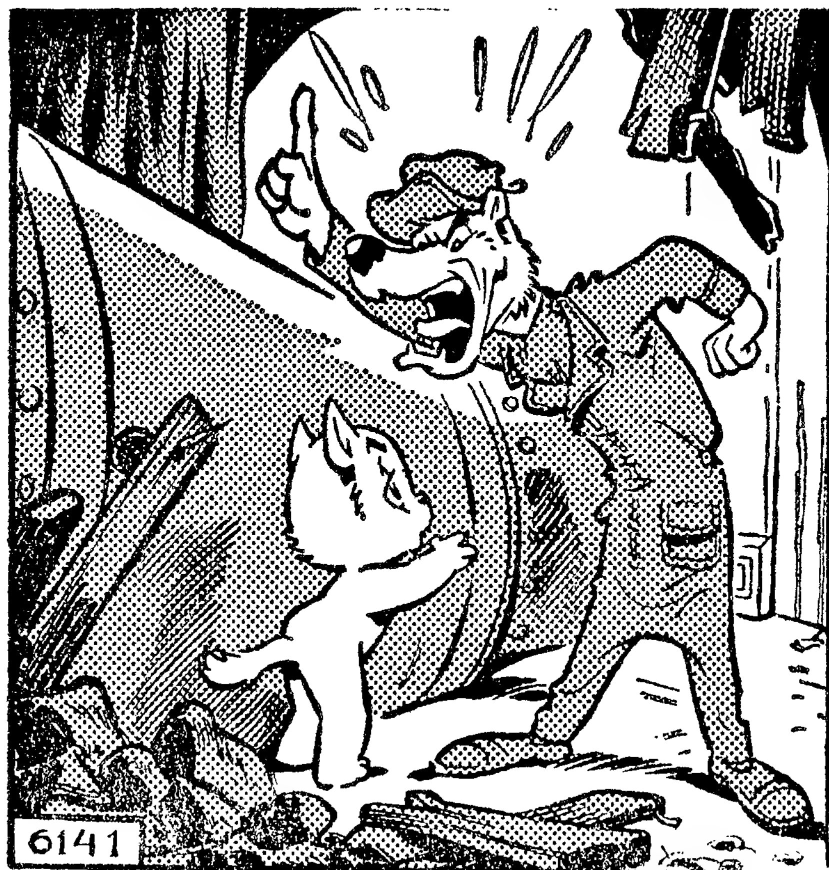
Dat was een lelijke beschuldiging, maar gelukkig hoorde heer Bommel hem niet. Omdat hij zich de kamer had uitgerept om frisse lucht te happen. Zodoende bevond hij zich na het openen van de voordeur oog in oog met de journalist Argus, die daar nog steeds stond te bellen.

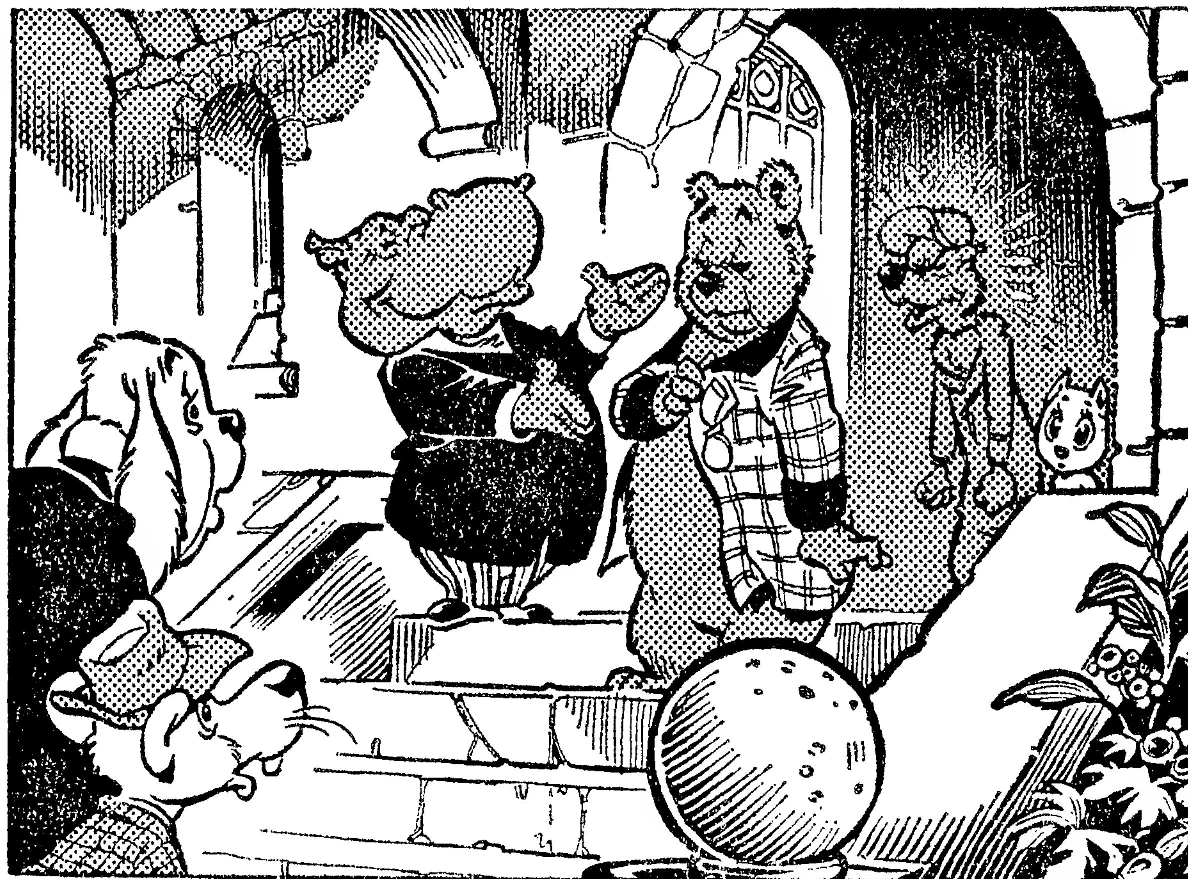
„Daar bent u dus", sprak deze. Gezond en wel. Gelukkig. Is het waar dat de vijand een verzwaard vangnet naar u geworpen heeft om u onschadelijk te maken?"

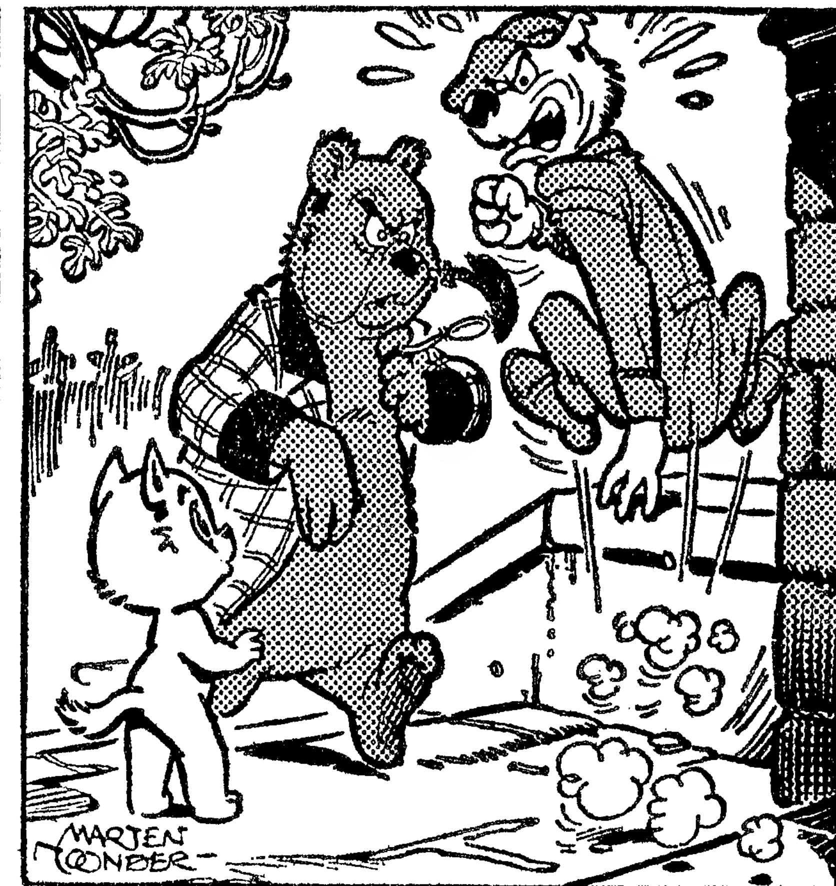
Heer Ollie knikte verwezen, doch daar had de scherpe nieuwsgaarder reeds genoeg aan.

„Het is te begrijpen", mompelde hij schrijvend. „Als held loopt men nu eenmaal kwade kansen."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De monteur Avegaar was de schok geheel te boven gekomen en nu stond hij met vlammende ogen voor Tom Poes.

„En toch zal ik bewijzen, dat ik een held ben!'', riep hij met hatende stem. „Die Bommel is een slijmdraad die omhoog gestoken wordt omdat hij centen heeft. Daar kom ik, als gewone jongen, niet tussen! Maar ik zal hem!"

Na deze woorden stampte hij het vertrek uit, naar de uitgang. Deze werd echter versperd door de gedaante van heer Ollie, die wat verzakt op een stoeptrede stond. Burgemeester Dickerdack had zich naar de plaats van de aanslag gerept om de held een nieuwe medaille op te spelden en daar staarde deze nu verwezen naar.

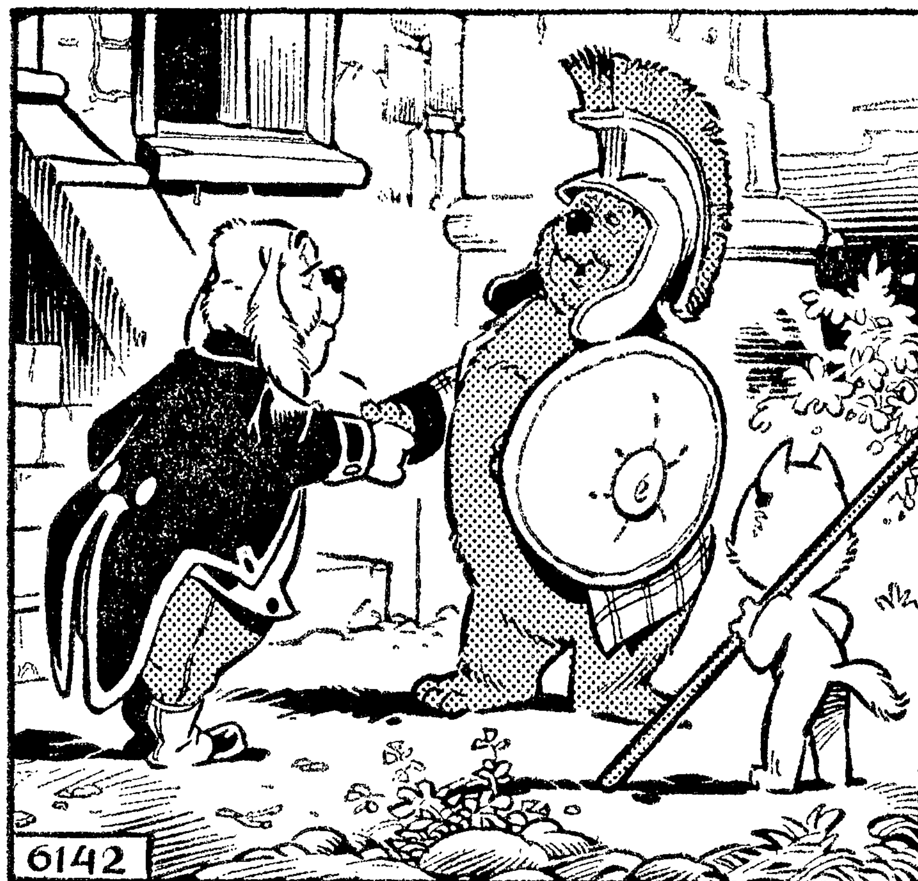
„De stad is trots op je!'', riep de magistraat geroerd uit. „Nauwelijks heeft de vijand een vreselijke aanslag op je gepleegd, of je trekt er op uit om hem onschadelijk te maken. Goed zo! Namens de gemeente wens ik je succes. Onze gedachten zullen bij je zijn op je dappere eenzame tocht!"

„Bah!'', gromde de monteur onder de adem. „Ik zal ze eens wat laten zien, de flapbollen!"

Hij sprong tandenknersend over de stoepleuning, juist op het moment, dat heer Bommel zich omdraaide om naar binnen te gaan. De held merkte hem echter niet op.

„Nu weet ik dus, wat er gebeurd is", prevelde hij met droge lippen. „Men heeft een valnet door mijn dak laten ontploffen. Hoe vreselijk is dit alles! Maar er is geen weg terug voor een heer met een kraaiepoot..."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN — 6142

Na de aanslag die op hem was gepleegd, begreep heer Bommel dat hij zijn bagage moeet wijzigen. In plaats van een tandenborstel en een pyjama nam hij een helm en een schild mee, en het zakmes verving hij door een speer, die hij Tom Poes te dragen gaf.

„Wij staan hier voor een verschrikkelijke vijand", sprak hij. „Een reus, die vergiftigde dampen uitblaast en die vangnetten in mijn slot laat ontploffen, is alleen onschadelijk te maken met krachtige wapens. Het is daarom maar goed, dat ik een mooie verzameling antiek heb, als jullie begrijpen wat ik bedoel. Komaan, jonge vriend, volg me!"

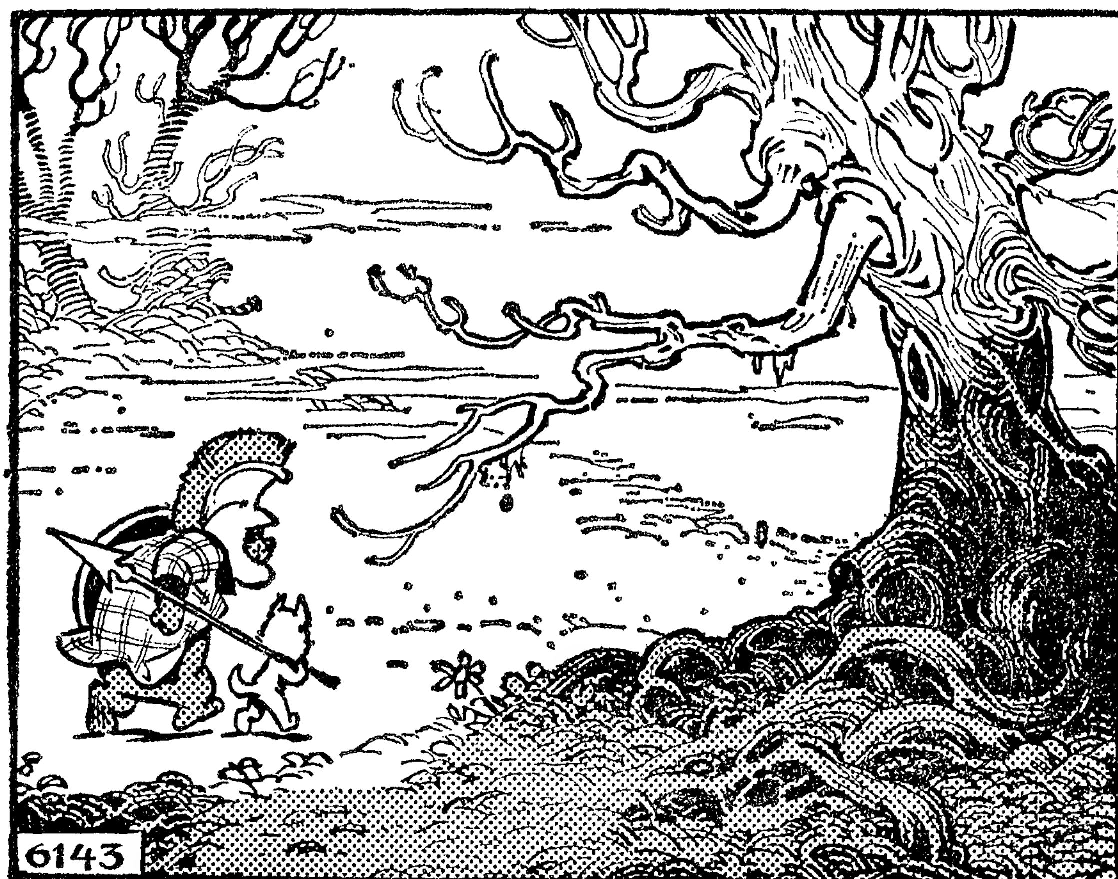
Hij nam daarop afscheid van de bediende Joost en begaf zich op weg naar het oosten. Daar hing de loodkleurige wolk in de broeierige zomerlucht, een duistere schaduw over het landschap werpend. Er was geen windje dat koelte bracht, en er werd geen vogelgefluit gehoord, zodat het geluid van hun voetstappen het enige was dat de stilte verbrak. Geen wonder dan ook dat heer Ollie al spoedig zijn fiere houding verloor. Gebogen slofte hij voort terwijl de zweetdruppels onder zijn helm uit parelden en het schild hem als een loden last aan de arm trok.

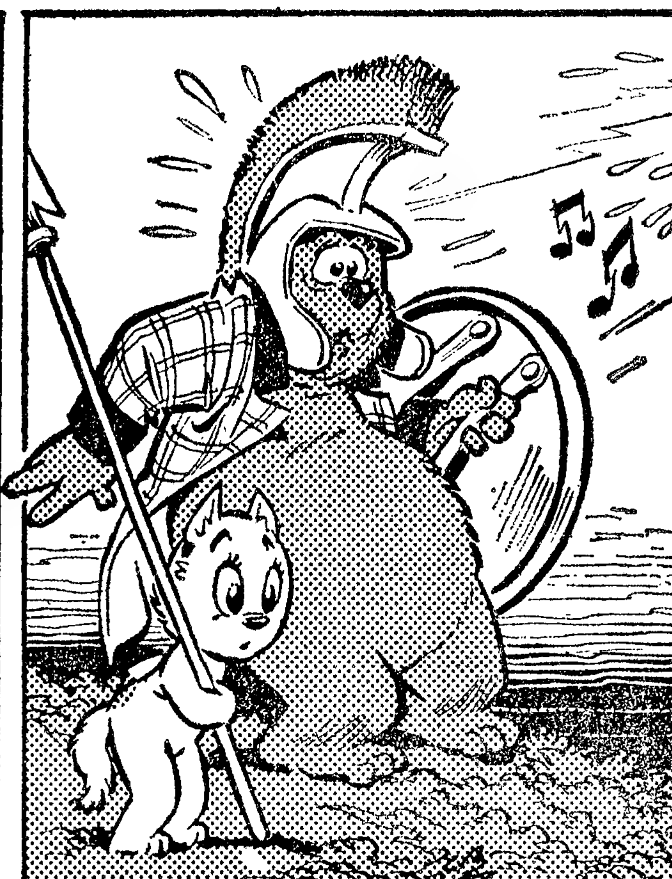
„Benauwd!" mompelde hij toonloos. „Het is hier benauwd. Ik ben bang, dat ik last van mijn gestel krijg."

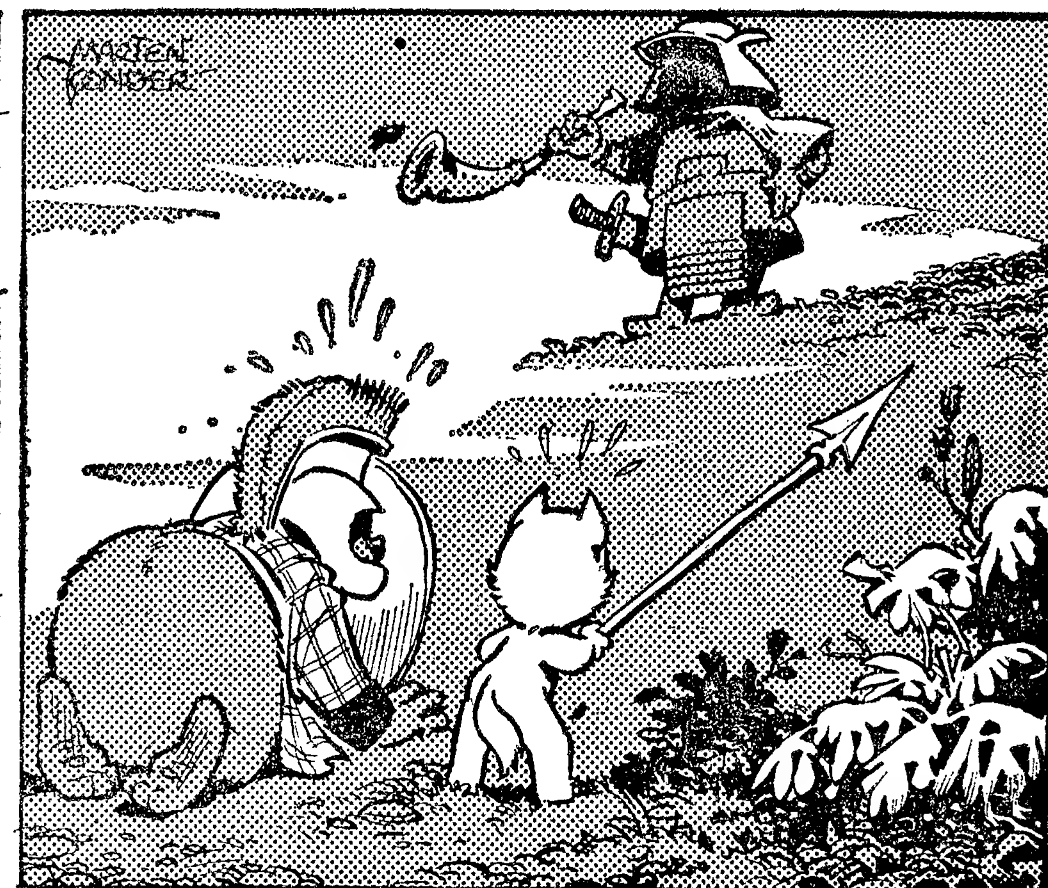
„Het zal door die wolk komen", zei Tom Poes. „De professor beweert dat die slecht voor de gezondheid is. Maar u moet niet te veel zorgen maken, heer Ollie. Er is geen aanslag op u gepleegd; dat was een ongelukje van de monteur Avegaar. Hij had een raket verkeerd gericht. Hm, misschien is het geen gek idee om een beetje te gaan rusten. Het begint al donker te worden."

Heer Bommel ging maar al te graag op dit voorstel in; doch het was hem onmogelijk om zich te ontspannen. Tom Poes sliep reeds lang toen hij nog schichtig en met zenuwtrekkingen om het oog zijn medailles zat te bevingeren.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De volgende morgen zette heer Bommel de helm reeds vroeg weer op het hoofd; daarna nam hij zijn schild op en wekte Tom Poes.

„Komaan, jonge vriend”, sprak hij. „We gaan verder. Van rusten komt toch niets, met al die gevaren om ons heen....”

„Ik sliep anders lekker”, zei Tom Poes, terwijl hij de lans opraapte. „Te midden van die gifdampen kan een heer niet tot rust komen”, hernam heer Ollie. „Mijn hoofd klopt en mijn ogen bonzen en ik heb een héél lelijke smaak in de mond. Er hangt hier een vreselijke misstand, dat voel ik — en het is mijn plicht om daar een einde aan te maken, met of zonder kraaiepoot....”

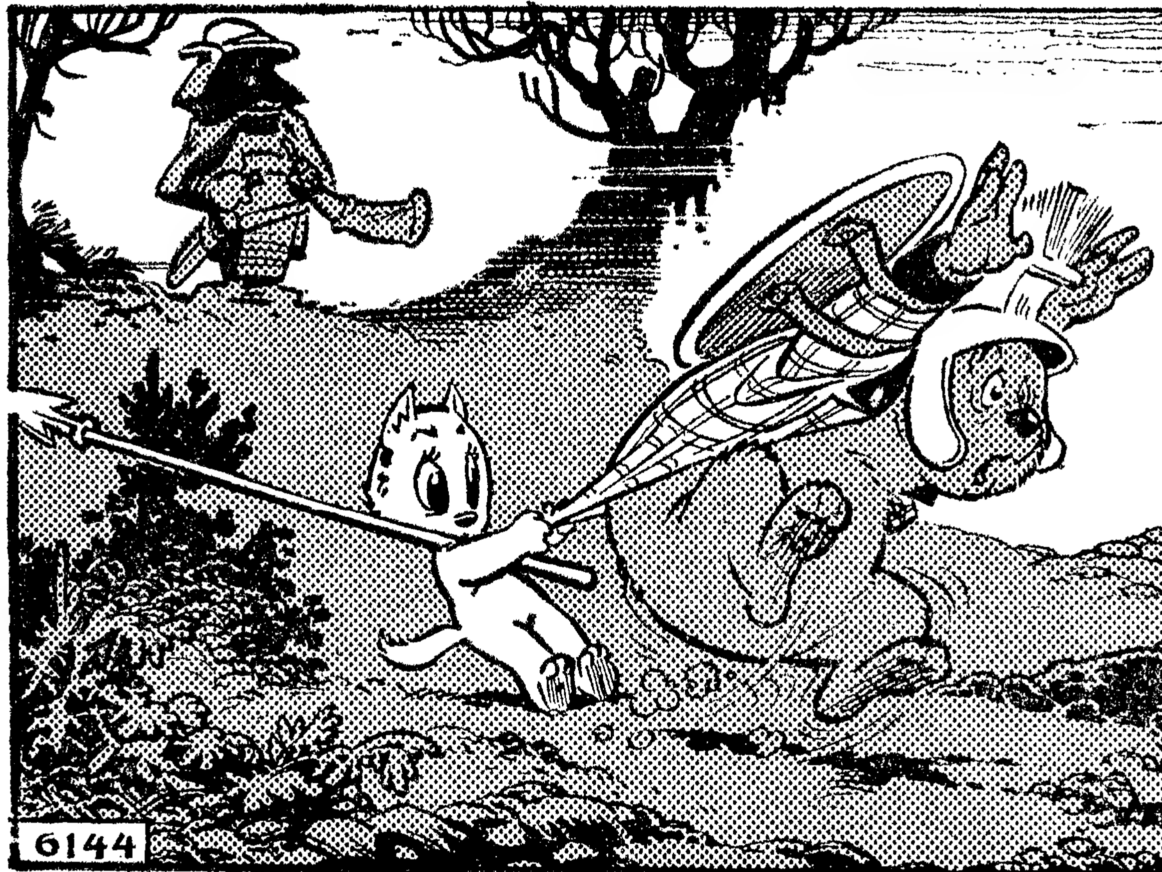
„Wat is er toch met die kraaiepoot?”, vroeg Tom Poes.

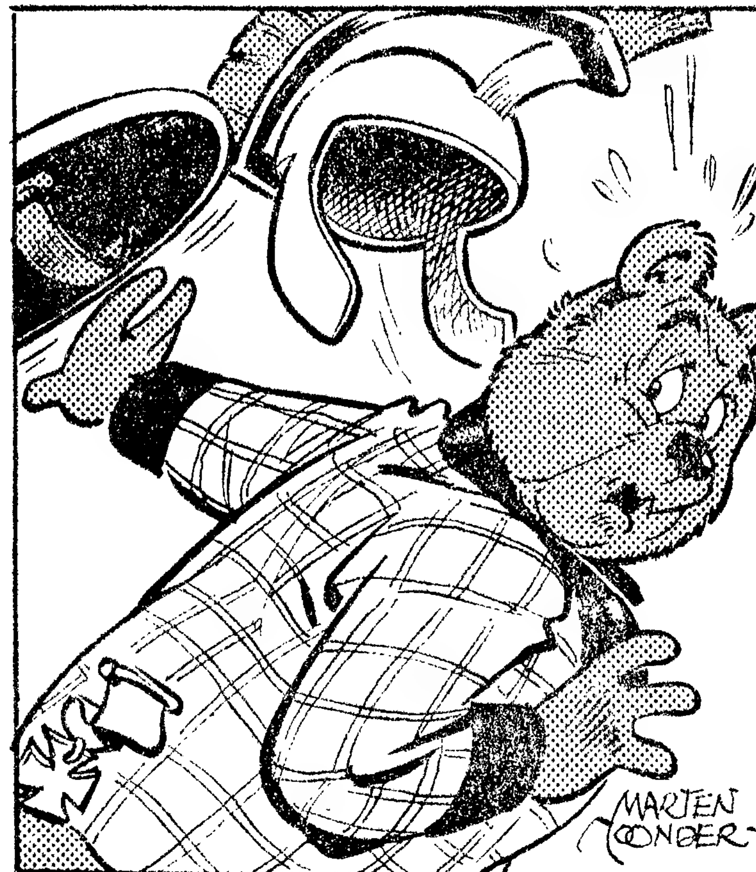
„Oh... eh... die?”, zei heer Bommel opschrikkend. „Dat is niets, jonge vriend. Dat is maar bij wijze van spreken. Je moet trouwens niet zo veel praten, want dan kunnen we nadersluipende vijanden niet horen!” Tom Poes gehoorzaamde, en in een drukkend zwijgen vervolgden ze hun tocht door het akelige landschap. De bomen stonden grauw om hen heen, gore wolkenslierten benevelden de opkomende zon en een doodse stilte omringde de reizigers.

Maar plotseling werd deze verbroken door een loeiende klagende roep die vanachter een heuvel opklonk.

„D-daar z-zijn ze-ze!”, stamelde heer Ollie, hevig geschrokken. „D-dekken! T-tom P-poes!”

Zo sprekende liet hij zich op de grond vallen, terwijl hij bescherming zocht achter zijn schild. Het was maar net op tijd, want nu verscheen er een vreemde gedaante op de heuvelrug, die hen uit de schaduw van zijn helm dreigend aanstaarde......

Heer Bommel staarde met uitpuilende ogen naar de akelige gedaante, die onbewegelijk op d heuvel stond. „D-de vijand!", mompelde hij, terwijl een dodelijke bleekheid zijn trekken overtoog. „Het is zo v-ver!"

Met deze woorden pakte hij het trillende schild op en sprong overeind om het op een lopen te zetten. Tom Poes hield hem echter tegen door aan zijn jaspand te gaan hangen.

„Niet vluchten, heer Ollie!", riep hij. „Dat kunt u niet doen! Wat zullen ze thuis zeggen van zo'n held?"

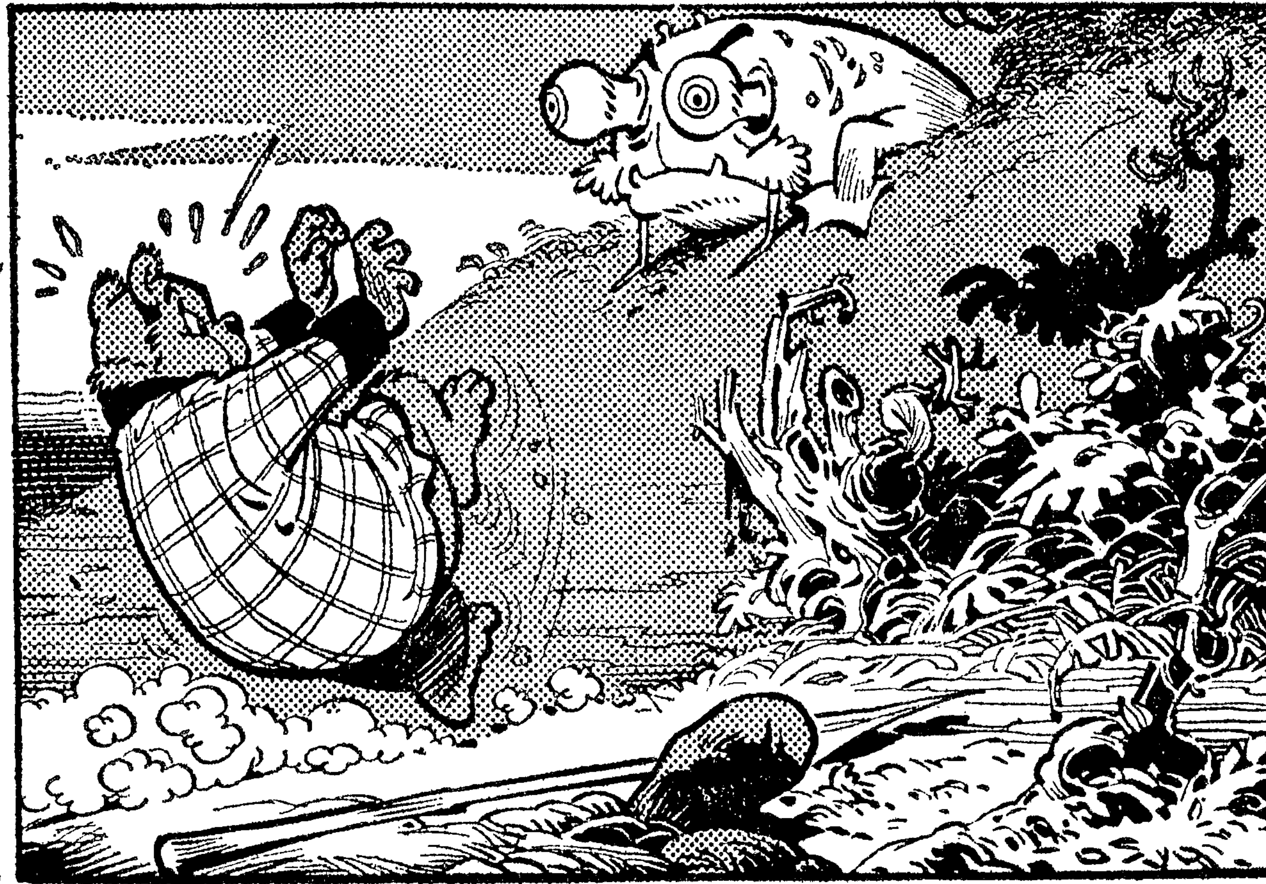
„L-laat l-los!", schreeuwde heer Bommel overspannen. „Ik ikkik b-ben g-geen held! Het komt van de kraaiepoot en het is allemaal niet waar en ik b-ben b-bang!"

Zo roepende rukte hij zich de helm van het hoofd en de medailles van zijn jas en terwijl hij ook zijn schild wegwierp om beter te kunnen lopen wierp hij een verwilderde blik achterom op de vreeswekkende gedaante. Deze kwam met logge stappen de heuvel afdalen. Met een hoekige beweging bracht hij de kromme hoorn, die hij meevoerde omhoog — en op het moment dat heer Ollie weg wilde rennen blies hij er op met grote kracht. Er kwam een klaaglijk, loeiend geluid uit, dat de luisteraars door merg en been ging en dat de held zozeer in de knieën sloeg, dat de lust tot vluchten hem verging.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6145

De vreeswekkende gedaante was naast de weggeworpen wapenrusting van heer Ollie blijven staan en blies met grote kracht op de kromme hoorn die hij meevoerde.

Een loeiende klaaglijke toon echode over het sombere landschap, zodat heer Bommel een ogenblik door zijn knieën knikte. Doch de angst gaf hem reuzenkrachten en met een kreet vluchtte hij de volgende heuvel op, terwijl hij Tom Poes voor zich uit dreef. Ver kwam hij echter niet. Op de top van de glooiing werd hij een afschuwelijk monster gewaar, dat hem met uittredende ogen bestaarde...

„H-help!", piepte heer Ollie, zijn vaart inhoudend. „T-tom P-poes! W-waar ben je? D-doe toch iets!"

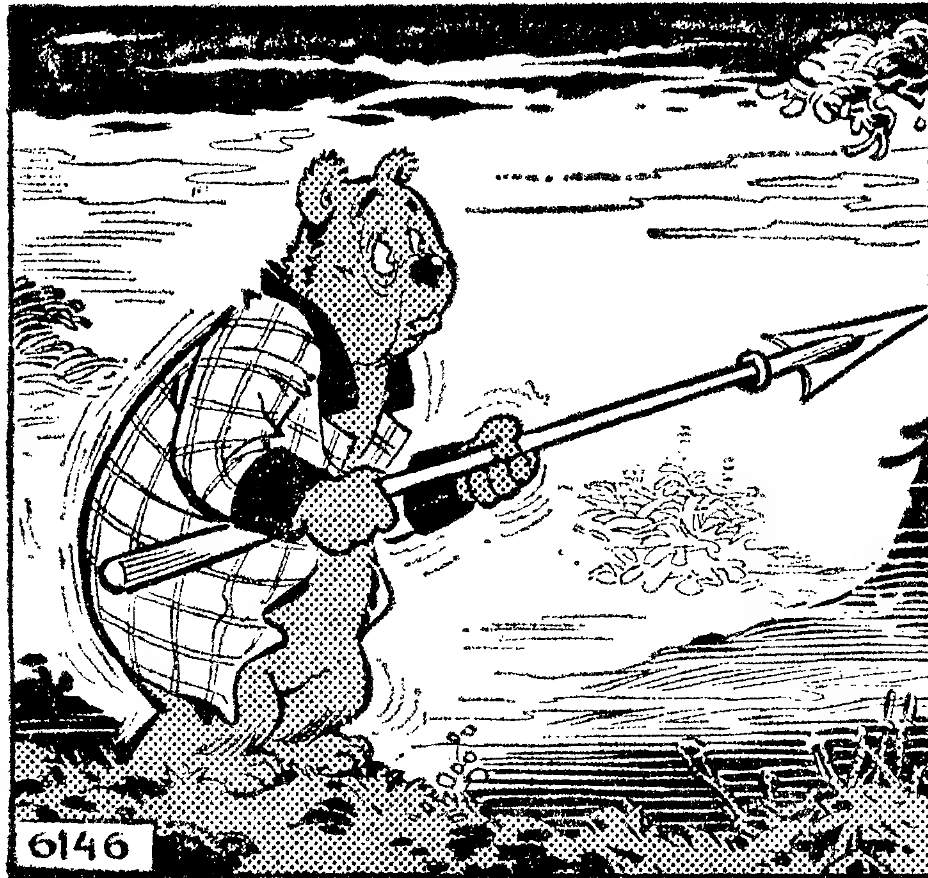
„Vluchten helpt niet!", riep nu een doffe stem achter hem. „Jullie zijn omsingeld!"

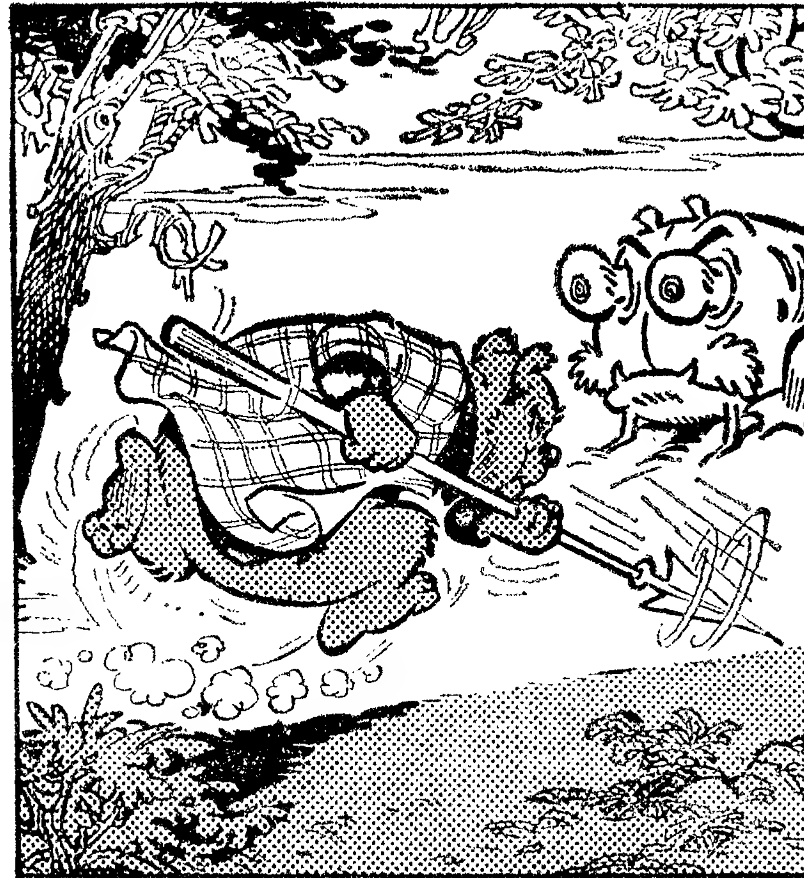
De held begreep, dat de hoornblazer hem gevolg was, en dat hij nu geheel alleen tegenover een vreselijke overmacht stond. Want Tom Poes was zijn eigen weg gegaan, omdat zijn nieuwsgierigheid nu eenmaal altijd groter was dan zijn angst. Hij had dan ook zijn lans weggeworpen en had langs enkele dorre struiken een ander heuveltje beklommen. Zodoende bevond hij zich nu plotseling tegenover een lage schoorsteen, die uit de grond opstak en dikke, zwarte rookwolken uitbraakte.

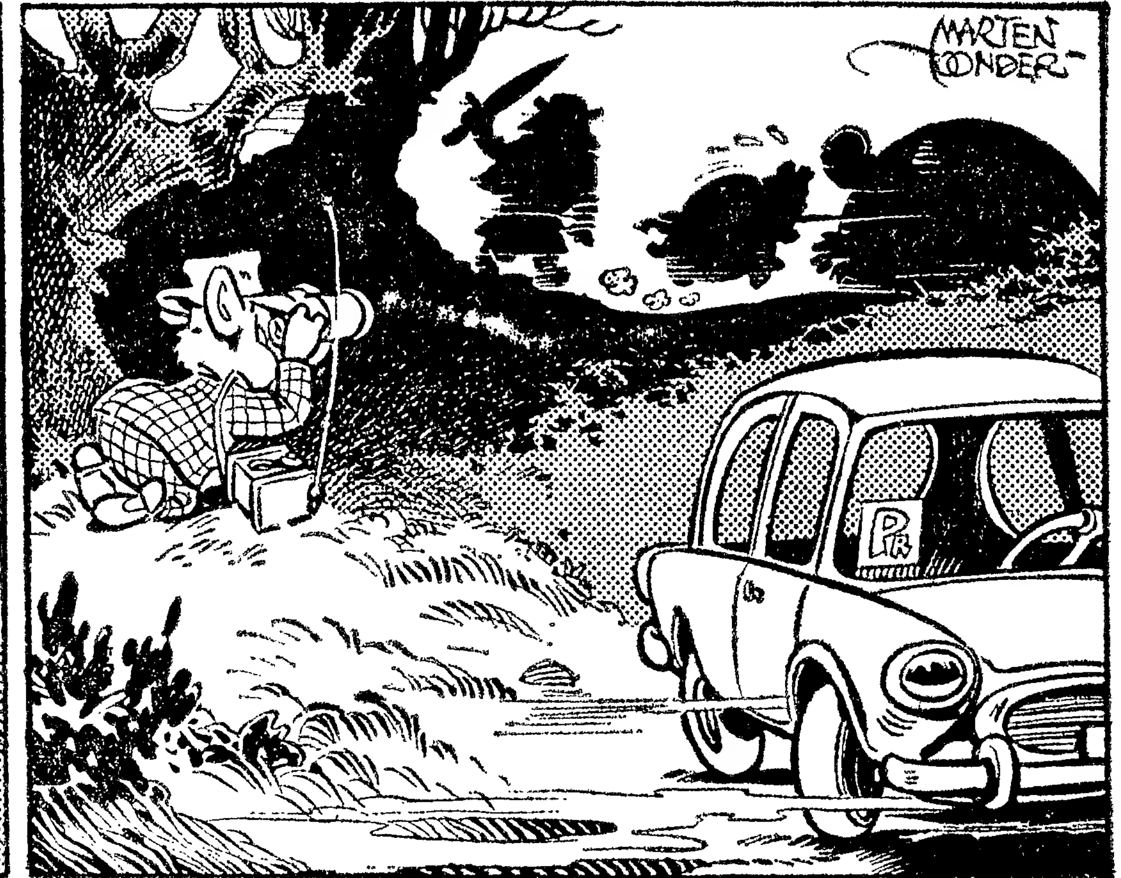
Dat is vreemd!", dacht Tom Poes. „Die viezigheid gaat recht de lucht in! Hm, het zou best kunnen zijn, dat ik hier de oorzaak van de vergifwolk heb gevonden!"

Door deze ontdekking was hij zo verrast, dat hij maar weinig aandacht aan het hulpgeroep achter zich besteedde.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6146

Heer Bommel was enige ogenblikken geheel verlamd van schrik. Achter zich hoorde hij de logge voetstappen van de akelige hoornblazer naderen, voor hem loerde het monster en Tom Poes was nergens te bekennen.

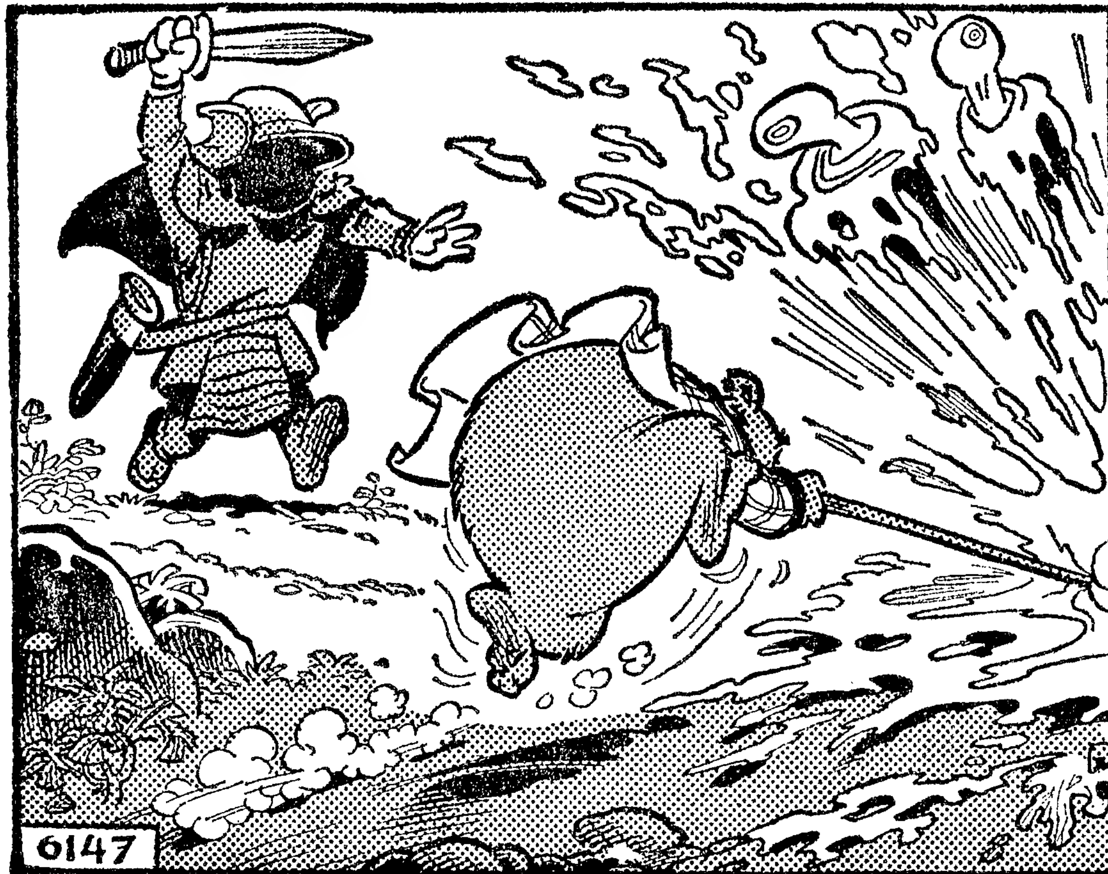
„Dit is dus het einde van mijn jonge leven", sprak hij tot zichzelf. „Wat baat mij nu mijn kraaiepoot? Ach, ik heb niet op mijn maat gelet, dat is het...."

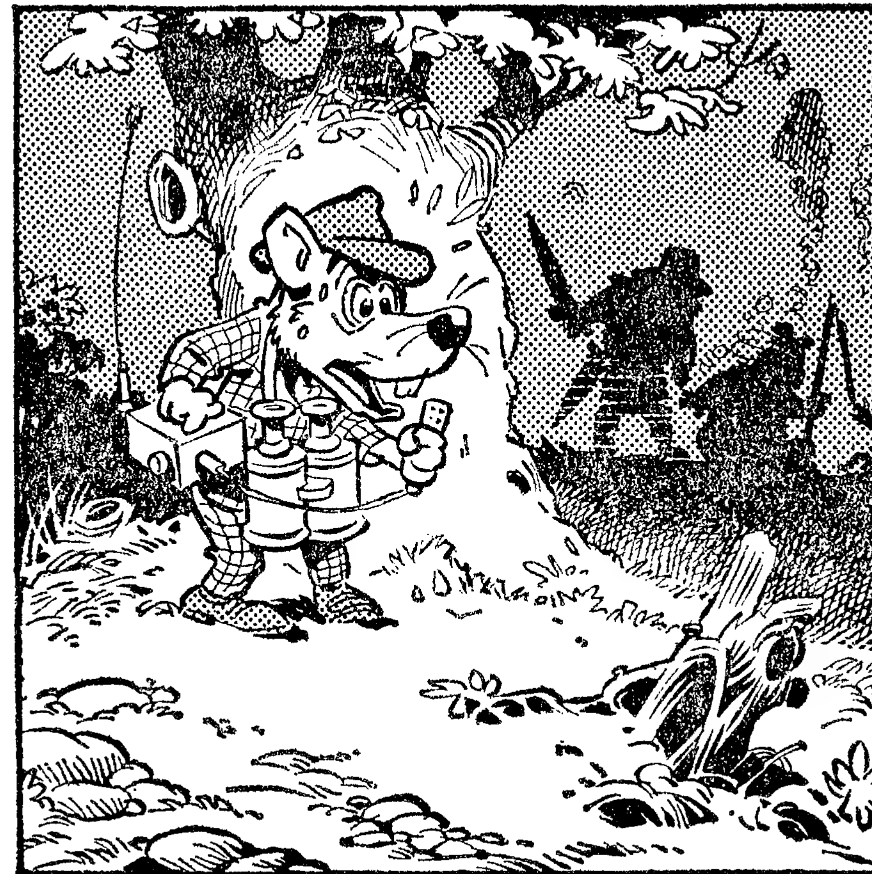
Toen viel echter zijn blik op de lans, die Tom Poes daar had achtergelaten en een vreemde verandering voltrok zich aan zijn wezen.

„Ach wat, kraaiepoot!", riep hij uit. „Een heer kent zijn eigen kracht niet! Dat zei mijn goede vader altijd, en daar houd ik mij aan!" Met deze woorden raapte hij het wapentuig op, richtte het met bevende hand op het monster, dat hem met bolle ogen aankeek en stormde er op af. Deze daad bleef niet onopgemerkt. Op een heuveltje in de nabijheid zat de verslaggever Argus door een kijker te loeren. Een goede nieuwsgaarder is nu eenmaal altijd in de buurt waar gevaren dreigen, en een handige walkie-talkie stelt hem in staat om zijn bevindingen aan de wereld mede te delen.

„De held valt aan!", riep hij op bewogen toon. „Voor hem dreigt een wezen uit de oerwereld en achter hem nadert een reus... m-met een ge-getrokken zwaard... Een vrvrisselijk gezeecht... ik eh... wwat gagaat er nu ge-gebeuren....?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Heer Bommel had geen oog meer voor zijn omgeving. Zijn starre blikken hingen aan de bolle ogen van het monster en terwijl zijn knieën hem beverig doch met grote snelheid voorwaarts dreven richtte hij zijn lans. De punt prikte in de neus van het ondier — en de gevolgen waren vreselijk. Er klonk een geweldige knal en een sterke luchtdruk blies de held van de voeten, zodat hij in een zittende houding voor de voeten van de reus terecht kwam.

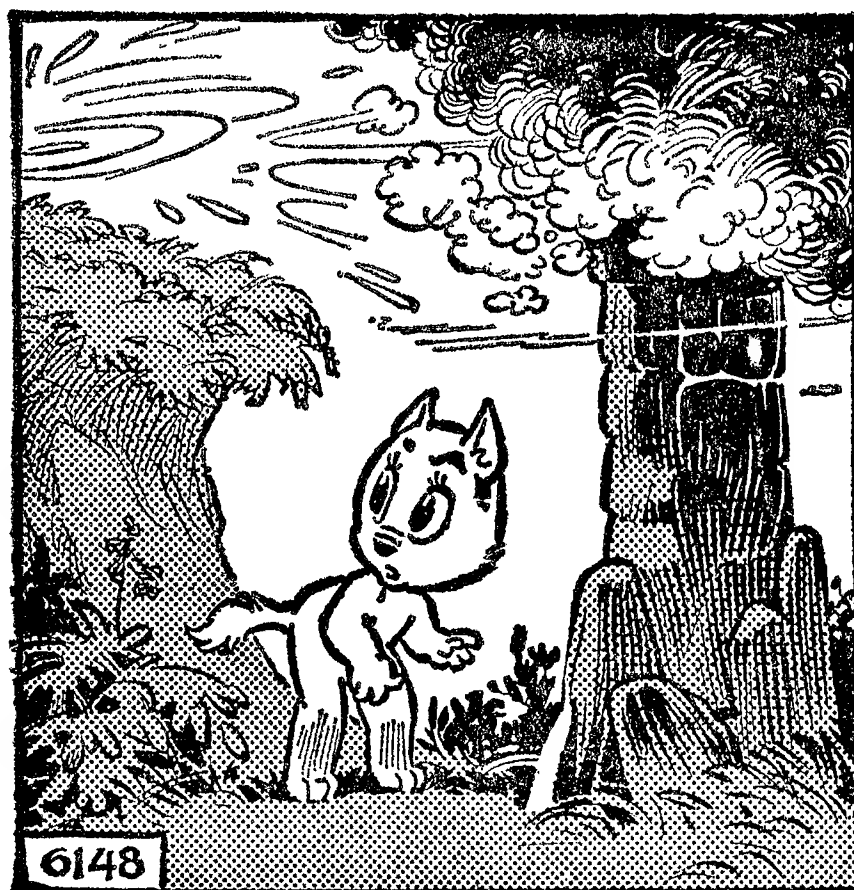
Voor de journalist Argus was dit alles te veel geweest. Hij greep zijn apparatuur en terwijl hij zich achter een boom terugtrok, besloot hij zijn uitzending.

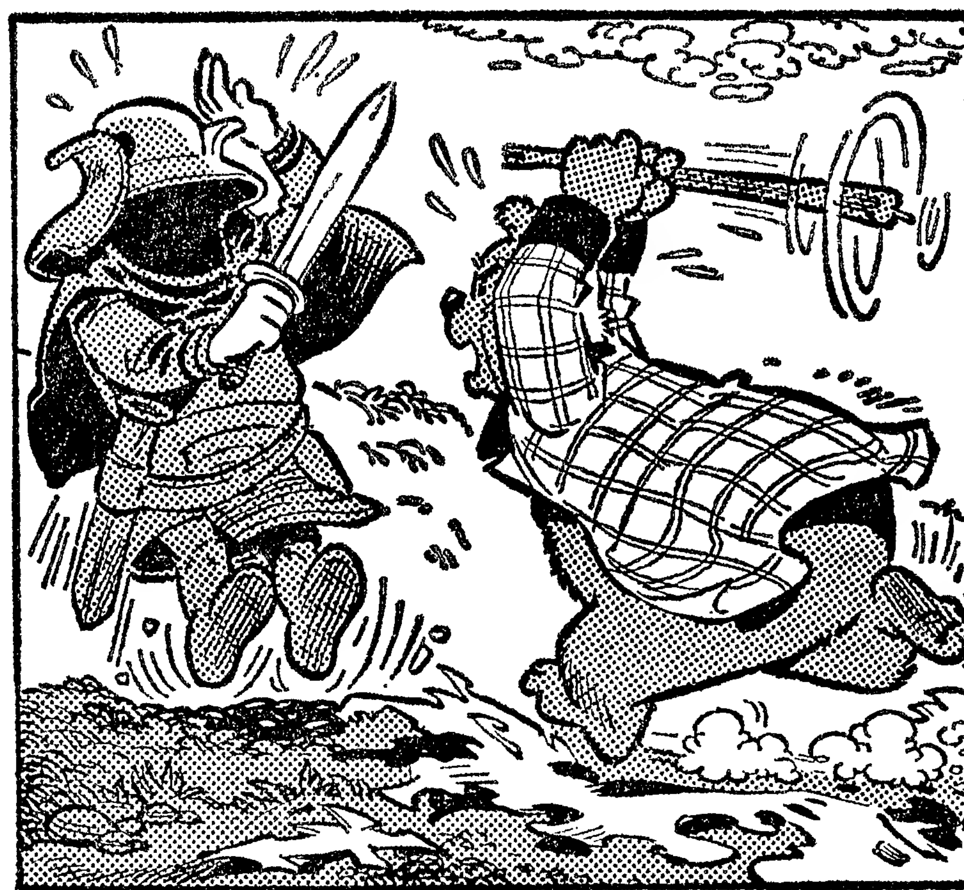
„W-wordt gegesschoten", stamelde hij. „Gevecht in volle gang.. k-komt dichdichterbij! Is hier n-niet langer veilig.." Na deze woorden rende hij in gebogen houding naar zijn autootje toe, en sprong erin. Dat was natuurlijk jammer voor zijn luisteraars, want die kwamen nu niet te weten hoe de strijd verder verliep.

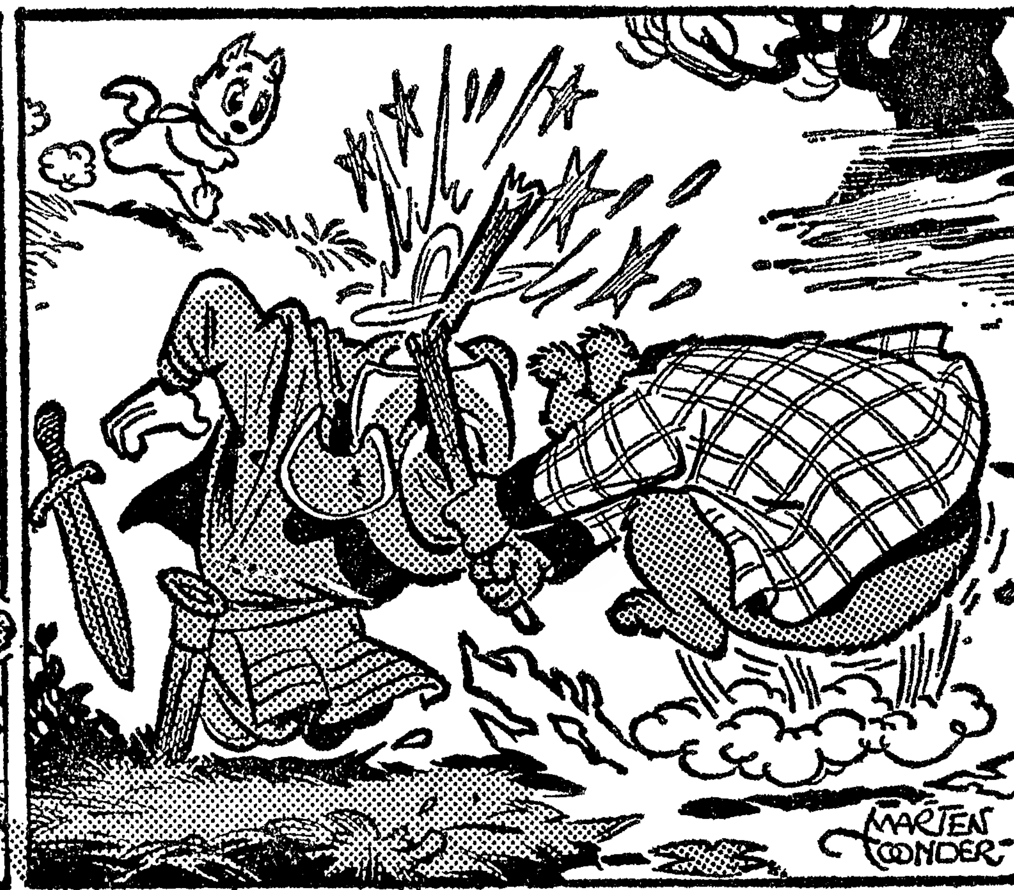
Toevallig trad er echter op dat moment een soort stilstand in. Heer Ollie zat hijgend tussen grote vellen plastic en vroeg zich af waar het monster gebleven was.

„D'r is iets ontploft..", prevelde hij. „'n Bom! En de draak is w-weg! „Hoe kan dat?"

„Jouw schuld", zei de krijgsman met doffe stem achter hem. „Dat heb jij gedaan!" Zo sprekende liet hij bedroefd het hoofd hangen en ook het zwaard dat hij boven het hoofd van de held had gedrild zakte naar beneden. Dit alles zag Argus echter niet. Hij was snel weggereden.

Het gevecht van heer Bommel met het monster had maar kort geduurd. Zo kwam het dan ook, dat Tom Poes nog steeds bij de hevig dampende schoorsteen stond toen de knal van de ontploffing weerklonk.

„Heer Ollie!", dacht hij, terwijl hij opschrok. „Ik had hem niet zolang alleen moeten laten! Die rare hoornblazer was misschien toch gevaarlijk!"

Daar leek het inderdaad op. Want nu klonk er van de andere kant van de heuvel een hees geroep, onderbroken door onsamenhangende kreten.

Ze waren afkomstig van heer Bommel, die zich van de schok hersteld had en die de overblijfselen van de lans wild boven het hoofd zwaaide.

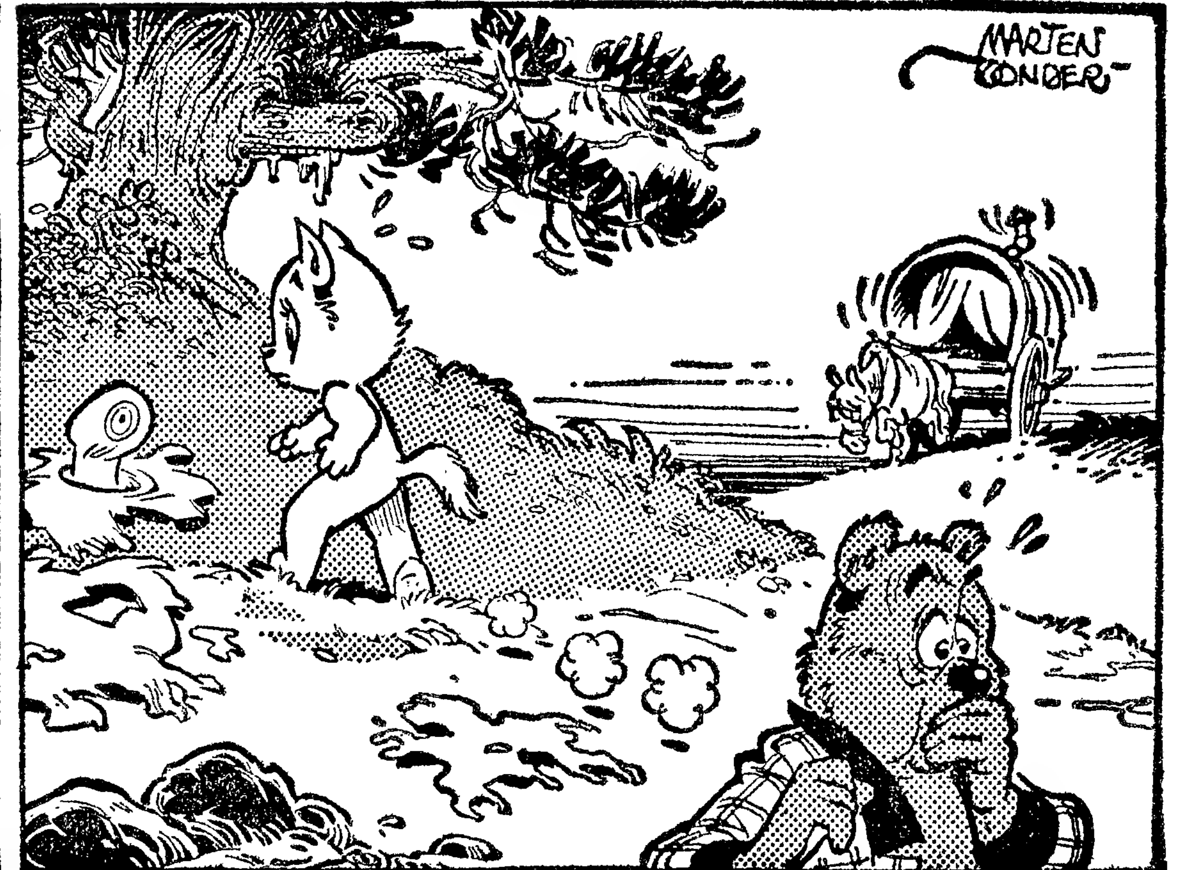
„Zo!", schreeuwde hij. „En nu jij! Lafaard! Toeteren kan je, hè? Wat moet je? Kom maar op! De kracht van een heer is verschrikkelijk!" Zo tierende stormde hij op de achteruitdeinzende krijgsman af. En juist op het moment, dat Tom Poes over de heuvel heen naderbij holde liet hij het houtwerk met grote kracht op de helm van de engerd neerdalen. Het gaf een hol, dreunend geluid, dat akelig was om aan te horen, doch het was duidelijk, dat de ellendeling buiten gevecht gesteld was.

„Gelukkig", dacht Tom Poes. „Maar wat zijn dat voor gekke stukken rubber waar heer Ollie op staat?" „Of is het plastic?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Toen Tom Poes buiten adem aan de voet van de heuvel kwam, was het gevecht reeds afgelopen. Van het monster was geen spoor meer te bekennen en de reusachtige krijgsman zat met een ingeslagen helm in de heideplanten.

„Dat is dat", sprak heer Bommel. Hij stond losjes op de overblijfselen van zijn speer geleund en veegde zijn doorweekte trekken af. De strijd had hem sterk aangegrepen, maar het was duidelijk, dat zijn zelfvertrouwen teruggekeerd was.

„Zo zie je", hernam hij. „Een heer heeft geen kraaiepoot nodig. Hij is van zichzelf al een held! Stel je voor, jonge vriend; met één lans heb ik een monster en een reus geveld, terwijl jij gevlucht was!"

„Hm", zei Tom Poes. „Een reus?" Met deze woorden trok hij het hoofddeksel van de verslagen krijgsman af zodat diens onbeduidend gelaat plotseling aan het daglicht trad.

„W-Wammes Waggel!", stamelde heer Ollie, terwijl hij verblekend door de knieën zakte. „W-waarom.. Hoe k-kan eh... W-wat d-deed..."

De aangesprokene onderbrak hem echter.

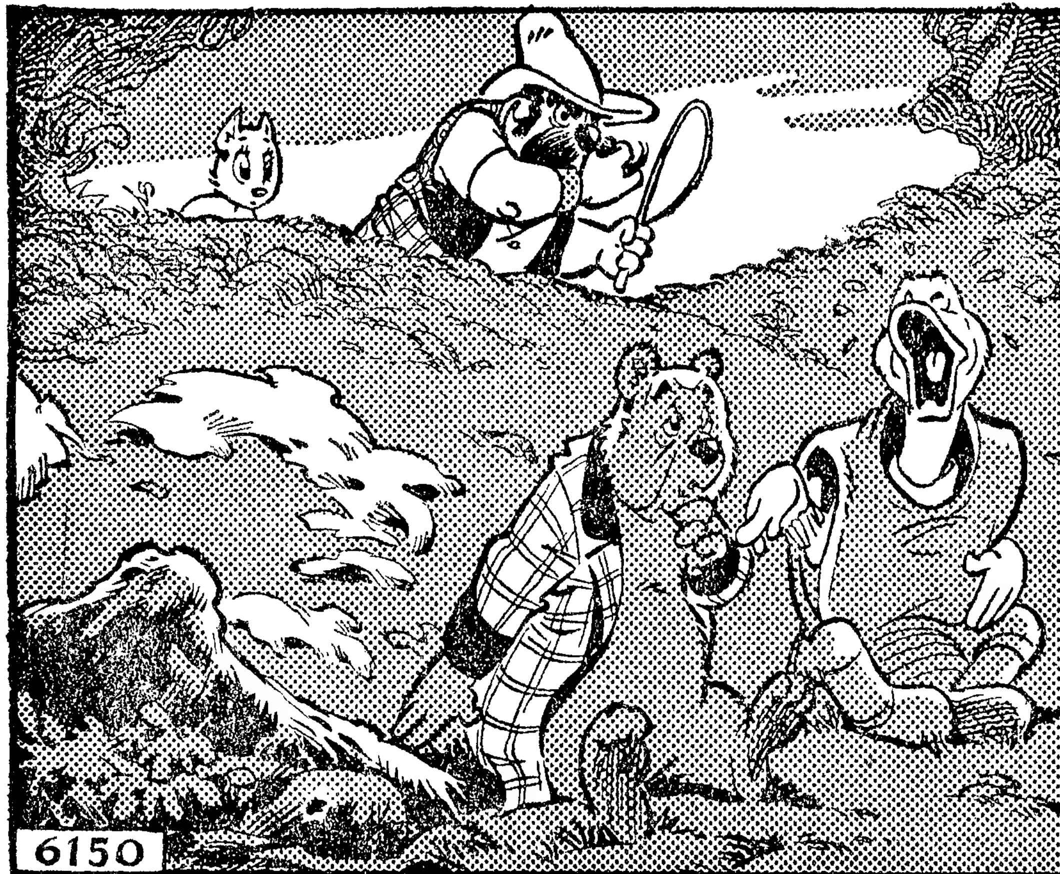
„Boehoeeeeoe!", riep hij schreiend uit. „Je hebt alles bedorven!! Kapot maken, he? Dat kan je — eerst mijn draak en nou mij... Als je maar weet, dat ik het niks enig vindt."

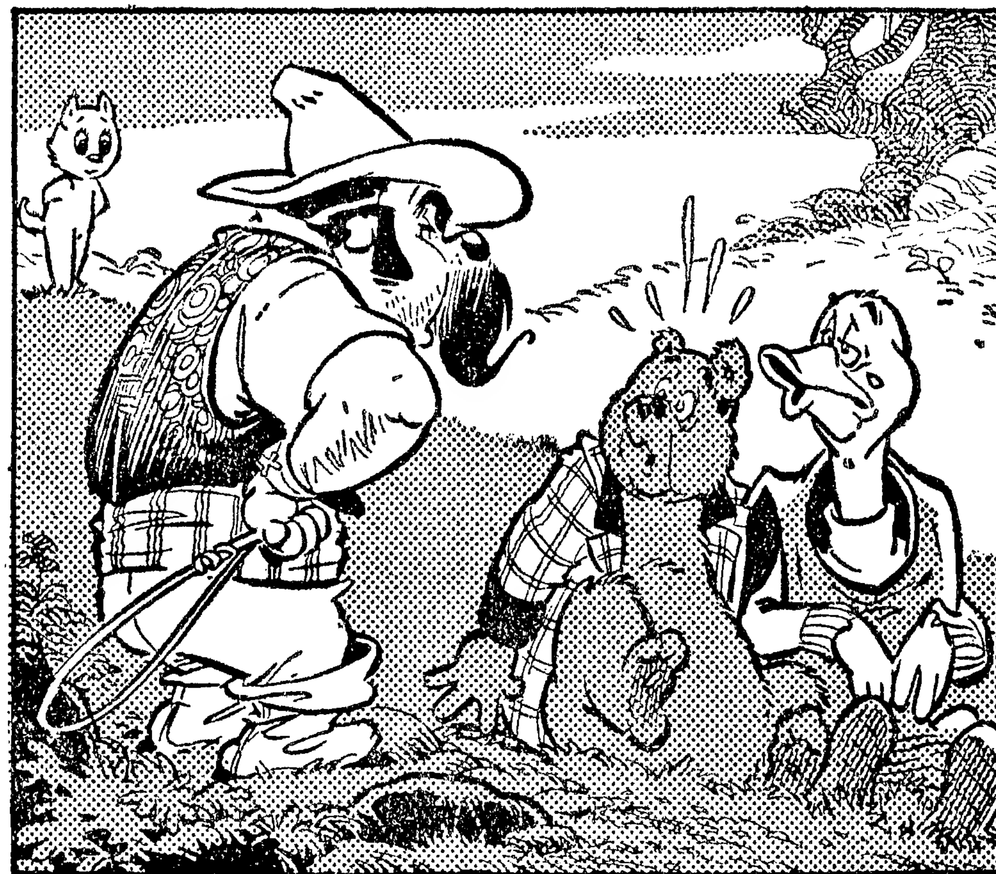
Heer Bommel schrompelde ineen en Tom Poes klom onderzoekend de helling op, die door dunne flarden bedekt was.

„Dat monster was van rubber", mompelde hij. „En heer Ollie heeft niets overwonnen. Hij heeft alleen maar een ballon lekgeprikt en Wammes een klap gegeven. Nu blijft alleen nog de vraag waar die spullen vandaan kwamen..."

Op dat moment trok een vreemd gepiep zijn aandacht, en toen hij opkeek zag hij een oude woonwagen langzaam naderen.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6150

Heer Bommel was naast de huilende Wammes Waggel op de grond gezonken.

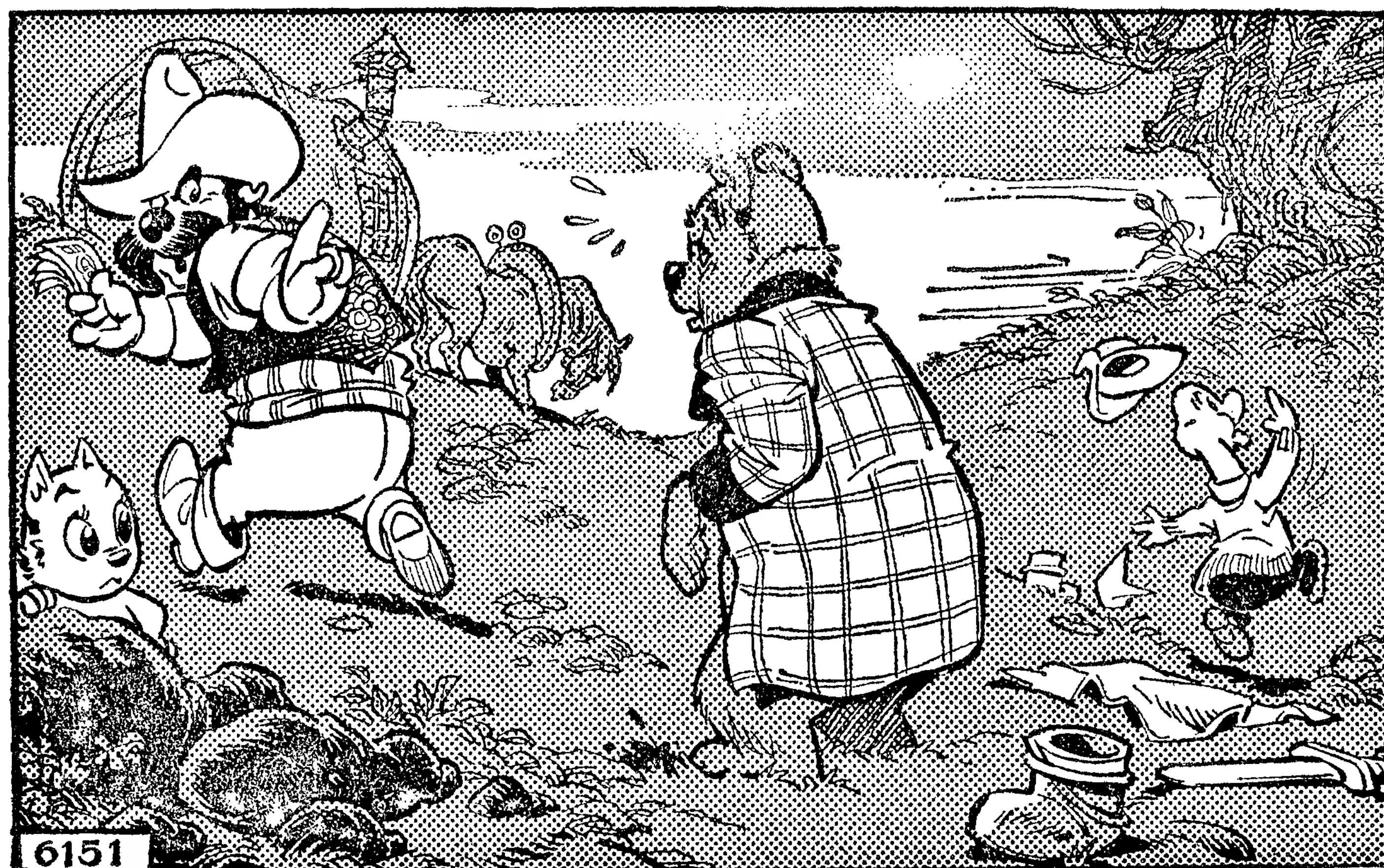
„Hoe vreselijk", prevelde hij stil voor zich heen. „Nu dacht ik een monster en een reus verslagen te hebben — en het waren Wammes en een ballon! Kan men dan nooit een held zijn wanneer men een kraaiepoot van een heks gekregen heeft?" Hij zuchte diep en wierp een uitgedoofde blik op het uitspansel, dat donker en dreigend over het landschap hing. Gore nevelslierten wolkten om de heuvels en gaven een kwalijke geur af die zijn ademhaling bemoeilijkte.

„En de vijand is nog altijd bezig!", riep hij bitter uit. „Ik heb mijn tijd verknoeid."

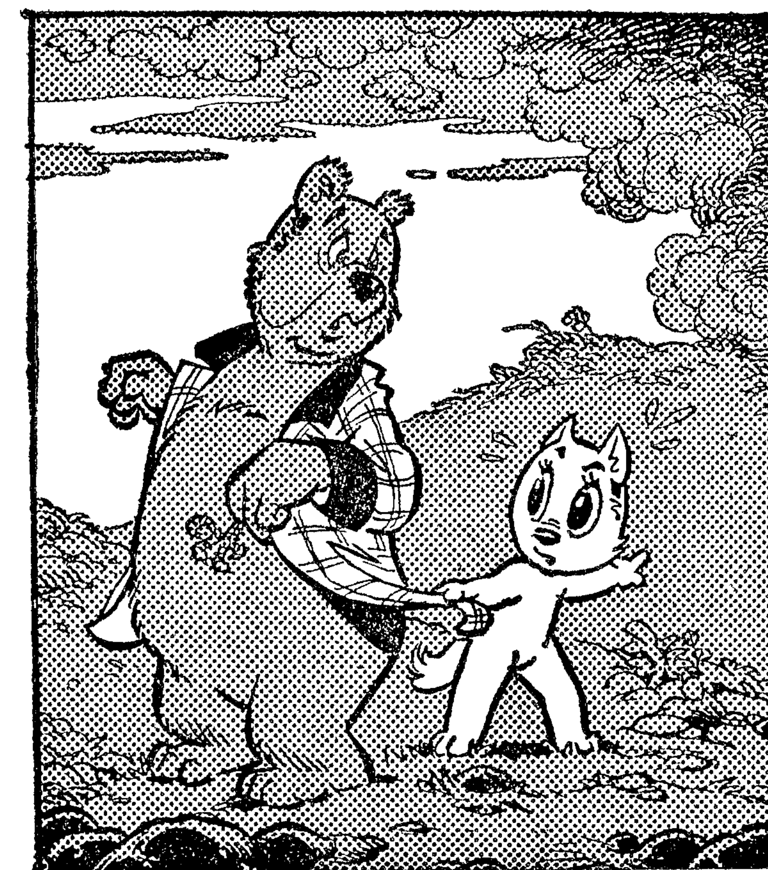
Op dat moment werd hij in zijn sombere gepeinzen gestoord door een vreemdeling die met zware passen naderde.

„Goede ochtend gewenst", sprak de ze met zware stem. „Mijn naam is Luis Lasido; de beroemde vermaakskunstenaar op het terrein van kermissen en aanverwanten. Ik heb een kist verloren en ik zoek. Uw verblijfsplaats werd mij gewezen door ginds ventje, dat mij zegde dat één uwer hem gevonden moet hebben. Een kist vol amusementsartikelen! En kijk, de senor daar heeft zich bekleed met mijn Nippons gevechtskostuum! Hij heeft het gefrommeld en gedeukt! Wee mij! Wie gaat mij de onbetaalbare schade vergoeden?" Heer Ollie trok haastig zijn portefeuille.

„Hier!", zei hij zenuwachtig, terwijl hij een handvol bankbiljetten overreikte. „We praten er niet meer over, heer Lasido! Hoe Wammes aan uw kist gekomen is, weet ik niet. Maar wat hier gebeurd is mag nooit uitlekken!"

De heer Lasido telde snel de bankbiljetten die heer Bommel hem gegeven had en een brede glimlach verhelderde zijn gelaat.

„Dit is een genoegzame beloning voor mijn voortreffelijke kist vermaaksartikelen!", riep hij uit, terwijl hij zich omwendde. „Geen haar op mijn hoofd zal vertellen dat de hooggeplaatste heren zich aan mijn eigendommen vergrepen hebben. U mag de kist houden – en ik wens u vriendelijk toe, dat u er luim uit mag putten!"

Zo sprekende liep hij naar zijn woonwagen en verdween uit het gezicht, bekommerd nagestaard door heer Bommel. Wammes Waggel had daar echter geen tijd voor.

„Nou is die doos echt van mij, he?", riep hij uit. „Enig hoor! Ik dacht al, waar komt dat ding toch vandaan, zo op de hei? Er zit reuze veel in, hoor! Gaan jullie mee, luitjes? Dan gaan we ons verkleden. Kunnen we lol hebben!"

Zo sprekende ontdeed hij zich van zijn krijgsmansoverblijfselen en huppelde de heuvel af naar de kist.

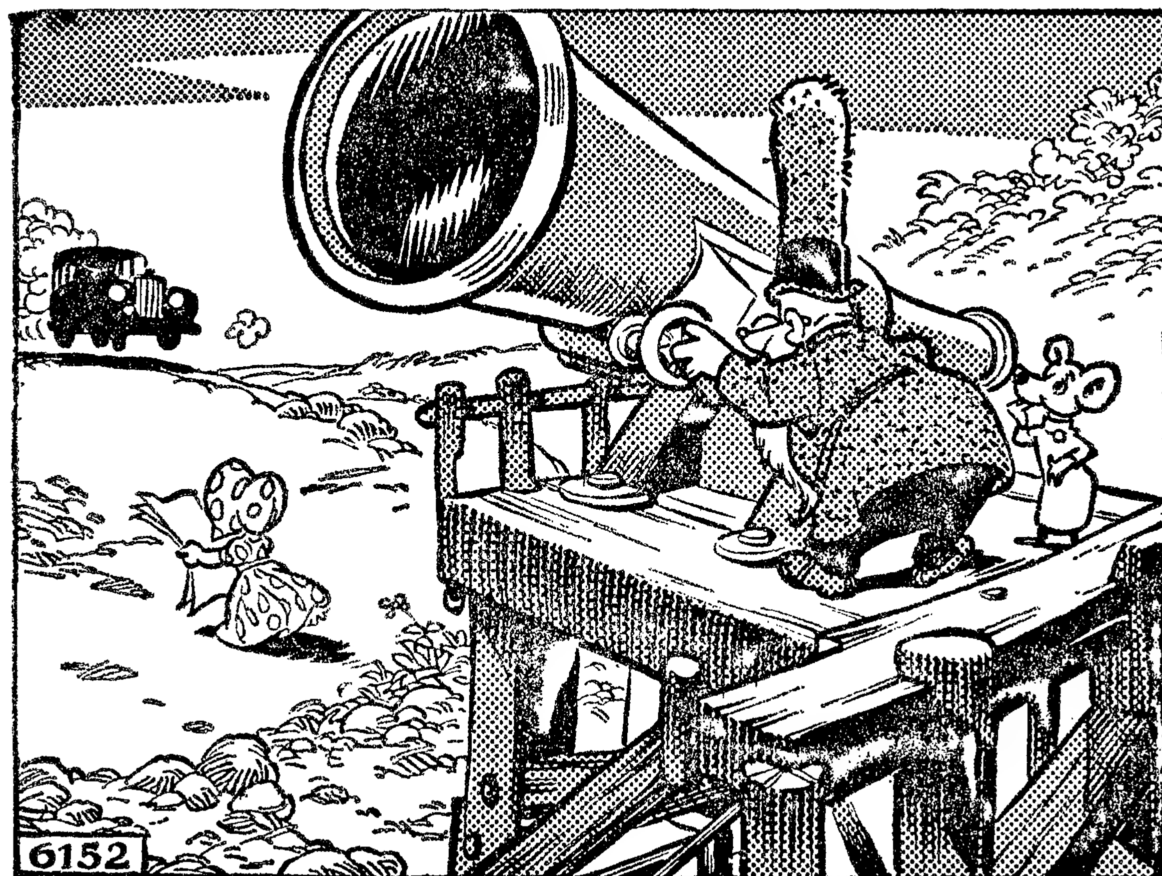
Er was echter niemand die met hem mee ging. Heer Ollie had het kraaiepootje uit zijn zak gehaald en keek er droevig naar.

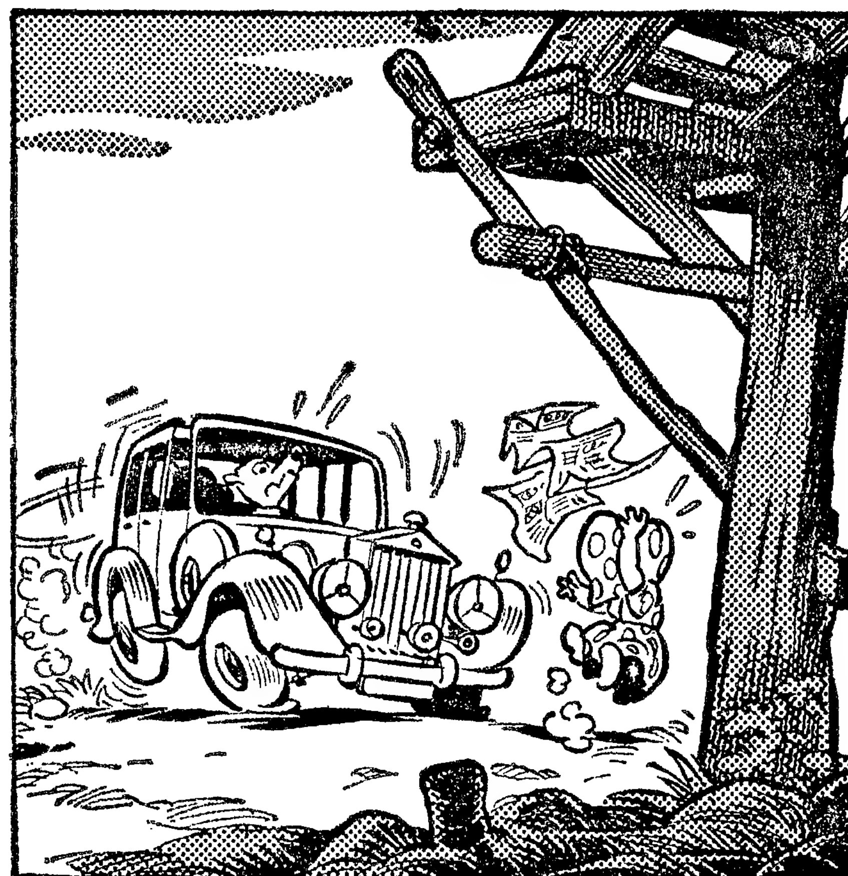
„Het is heel bitter", mompelde hij. „Nu heb ik mij werkelijk als een held gedragen en nu was het allemaal kermis-scherts. En de wolk hangt er nog en de kwade dampen tasten mijn gestel aan en ik weet niet wat ik beginnen moet. De vijand is er nog steeds, als iemand begrijpt wat ik bedoel...."

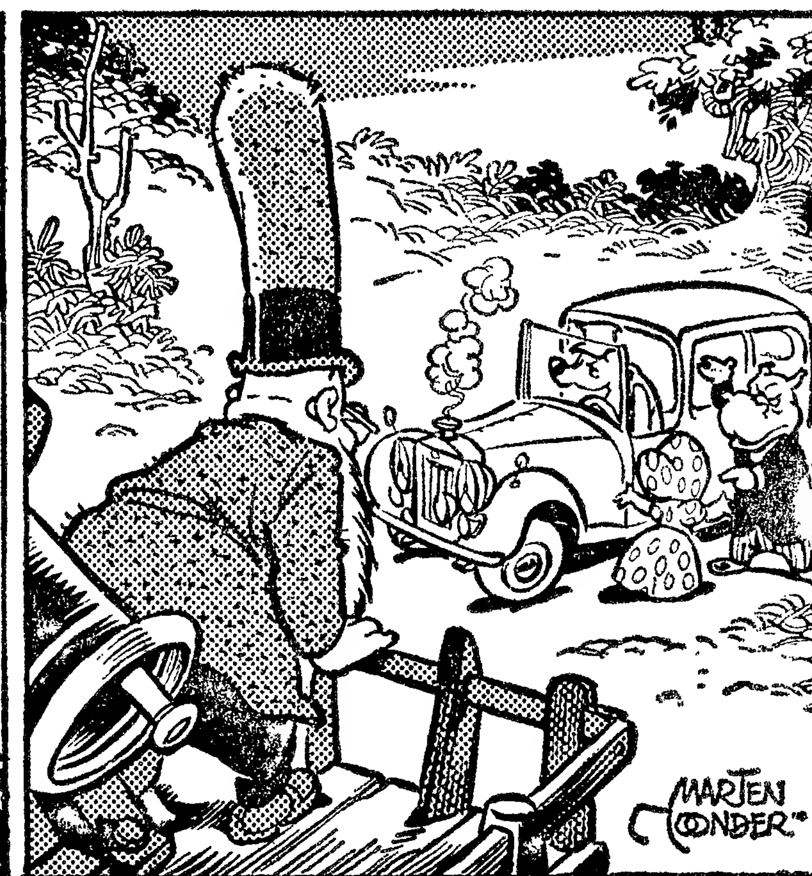
„Ja, daar gaat het juist om", zei Tom Poes, hem aan de jas trekkend.

„Terwijl u met de reus en de draak bezig was, heb ik ontdekt waar die vergiftige dampen vandaan komen. Hier achter de heuvel is een rare schoorsteen, die uit de grond steekt. Die wolken kunnen gestopt worden, heer Ollie! Kom maar mee."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6152

Aan de oostgrens van de gemeente Rommeldam was een nieuwe uitzichttoren opgetrokken. Op de top daarvan waren professor Prlwytzkofski en zijn assistent Alexander Pieps bezig met het waarnemen van de loodkleurige wolk die dreigend op de kim hing. De geleerden waren daar zo druk mee bezig, dat ze geen aandacht aan hun directe omgeving schonken. Daardoor ontging het hun, dat er aan de voet van de toren een verkeersongeval dreigde.

Juffrouw Doddel was vol aandacht de krant aan het lezen, terwijl er met grote snelheid een auto naderde. En omdat ze juist de weg overstak had er heel gemakkelijk een aanrijding kunnen plaatsvinden, wanneer de chauffeur van het voertuig niet tijdig geremd had.

„Schaam je je niet?", riep het vrouwtje driftig uit. „Dat vliegt maar als een dolleman langs de weg zonder uit te kijken! De politie moest je je rijbewijs afnemen, akeligerd!"

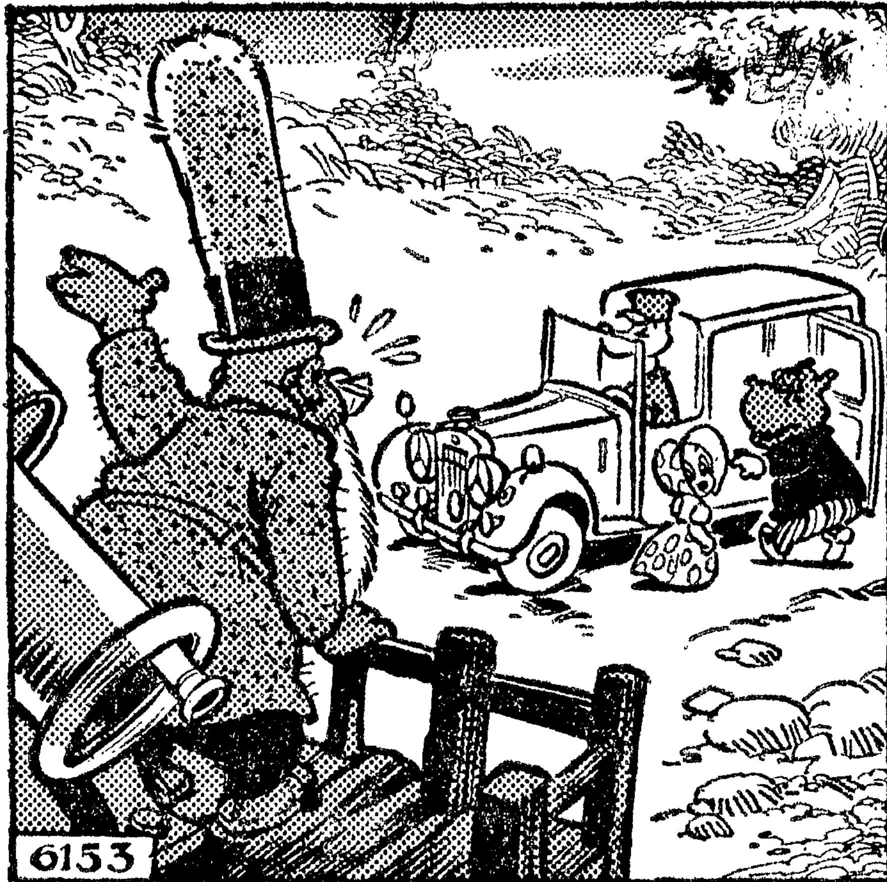
Nu werd het portier geopend en de zware gedaante van de heer Dickerdack klom naar buiten.

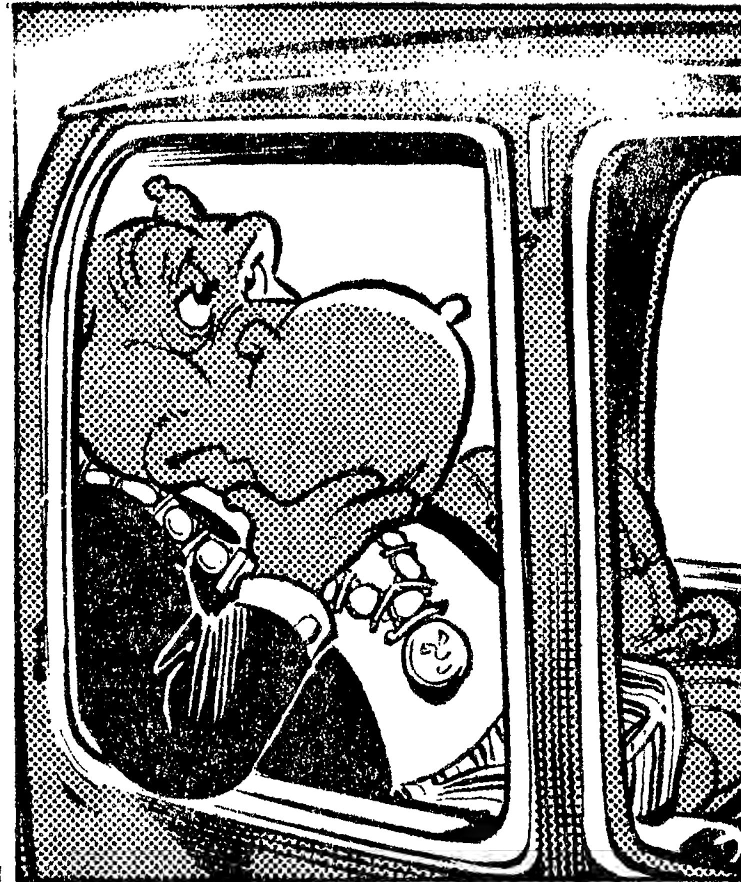
„Kalm mevrouw", sprak hij. „Weet u wie ik ben? Ik ben de burgemeester en ik heb een overladen agenda. Ik ben onderweg om een nieuwe fabriek te openen. U moet zélf beter uitkijken!"

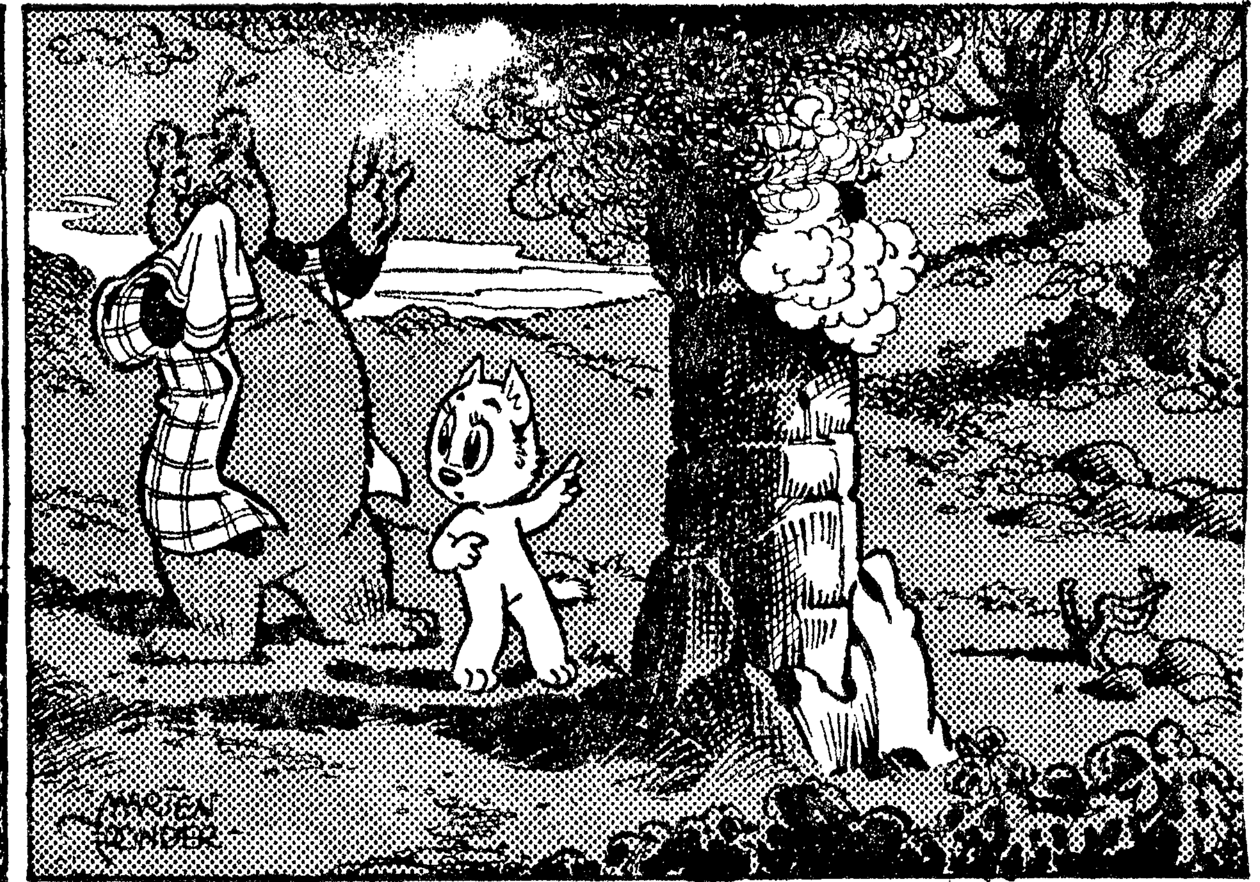
„Poeh!", zei juffrouw Doddel. „Ik ben de buurvrouw van Ollie B. Bommel en ik las juist dat artikel over hem in de krant. Hij is bezig tegen reuzen en monsters te vechten; dat is heel wat anders dan fabriekjes openen terwijl de stad door gedrochten bedreigd wordt."

Haar verontwaardigde stem drong nu ook door tot de geleerden die daarboven bezig waren, en de hoogleraar boog zich belangstellend over zijn balustrade.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Professor Prlwytzkofski boog zich over de balustrade van zijn uitzichttoren.

„Praw!", riep hij met doordringende stem. „Der tijdingsnaricht over der Boml heb ik ook gelezen. Der held bestrijdt reuzen en monsters. Ja, ja! Maar hij kan mij wat maken. Der donderwederse wolkenongevoeg hangt nog steeds aan der Zwerk — en het nadert zich!"

„U hoort het, mevrouw", zei de burgemeester, terwijl hij nerveus in zijn auto stapte. „Rijden, Karel; we zijn al laat voor die opening!" De chauffeur gehoorzaamde en de heer Dickerdack liet zich met een zucht achterover in de kussens zinken.

„Bliksemse toestanden", mompelde hij zorgelijk. „Die Bommel vecht daar tegen allerlei gespuis, dat sterker is dan hij. Die wolk bederft tenminste nog steeds de atmosfeer. En ik, ik moet een nieuw bedrijf openen! Ach ja, het leven gaat voort en ik kan alleen maar hopen, dat Bommel het klaarspeelt."

Dat hoopte heer Ollie ook. Hij was Tom Poes gevolgd naar de andere kant van de heuvel en daar stond hij nu met glazige ogen naar een vreemde schoorsteen te staren.

Dikke rookwolken stegen eruit omhoog naar de zwarte wolkenmassa die de hemel aan het oog onttrok en kwalijke dampen sloegen hem op de gevoelige neus.

„Djit isj vleselijk, Tjom Poesj", sprak hij door zijn zakdoek. „Dit kjan ik njiet vejdjagen! Waaj kjomt die sjmook vandaan?"

„Uit de aarde", zei Tom Poes. „Misschien heeft een schurkachtig iemand hier een verbinding met een ondergrondse vulkaan gemaakt!"

„Waajom zjou hijj djat gedaan hebben?" vroeg heer Ollie zich met tranende ogen af. „Weet je zekej, dat hiejondej geen vjeselijk monstej woont? De djaak.... hoeheetie?"

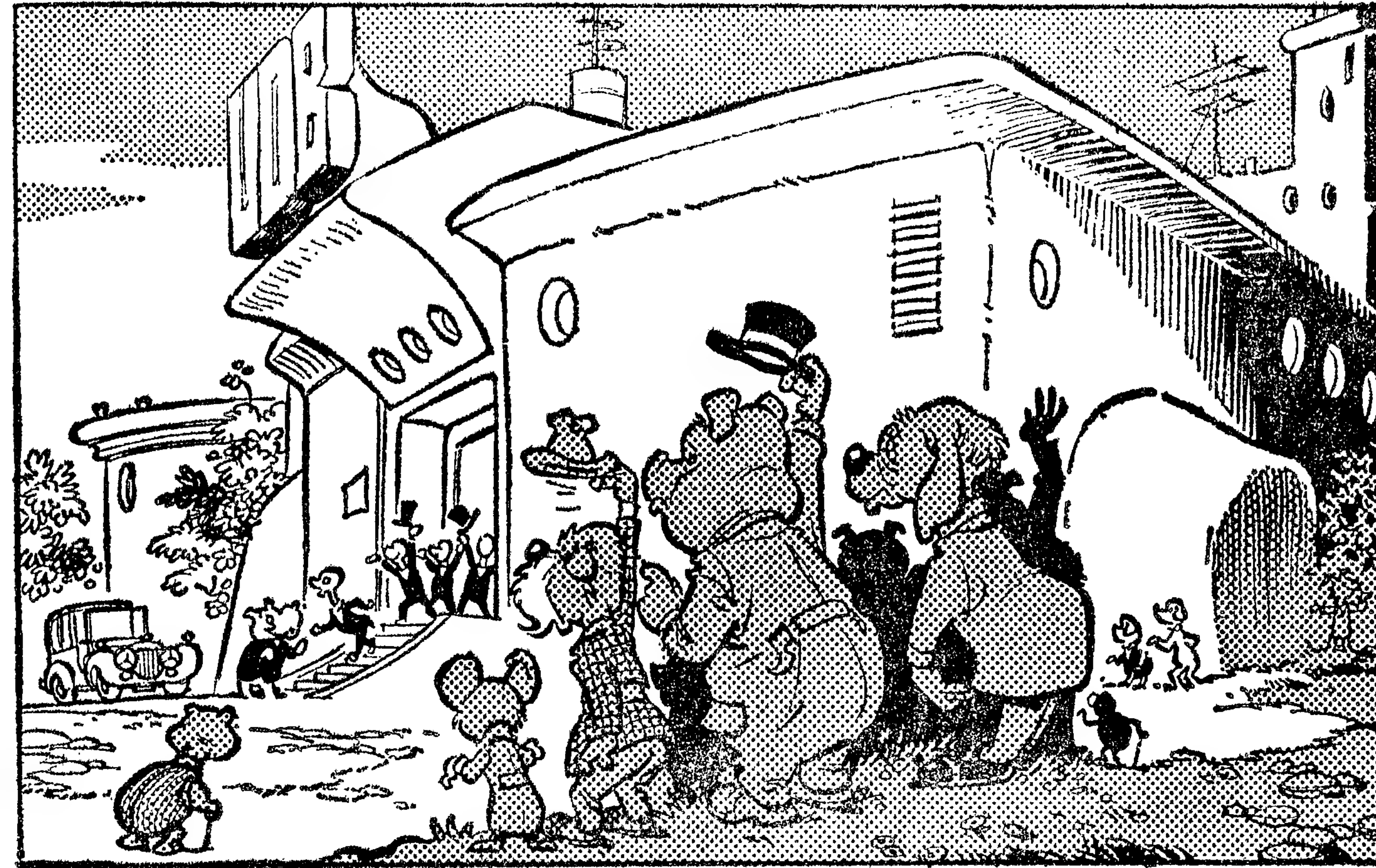
Een ogenblik liet hij peinzend de neusdoek zakken en toen verscheen er een angstige trek op zijn vertrokken gelaat.

„De draak Slijpnier!" riep hij uit.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6154

Tom Poes keek fronsend naar de rookwolken die er uit de schoorsteen opstegen en toen begon hij snel bladeren en takken aan te dragen.

„Vlug, heer Ollie", zei hij. „Help me. We moeten die pijp dichtstoppen, want die is de oorzaak van die vergiftigde dampen. We moeten er zo vlug mogelijk een einde aan maken — en of de draak Slijpnier er onder zit of iets anders merken we dan later wel."

Heer Bommel gehoorzaamde kreunend; en nadat ze genoeg lover en aardkluiten hadden aangedragen klom Tom Poes de schoorsteen in en begon die dicht te stoppen.

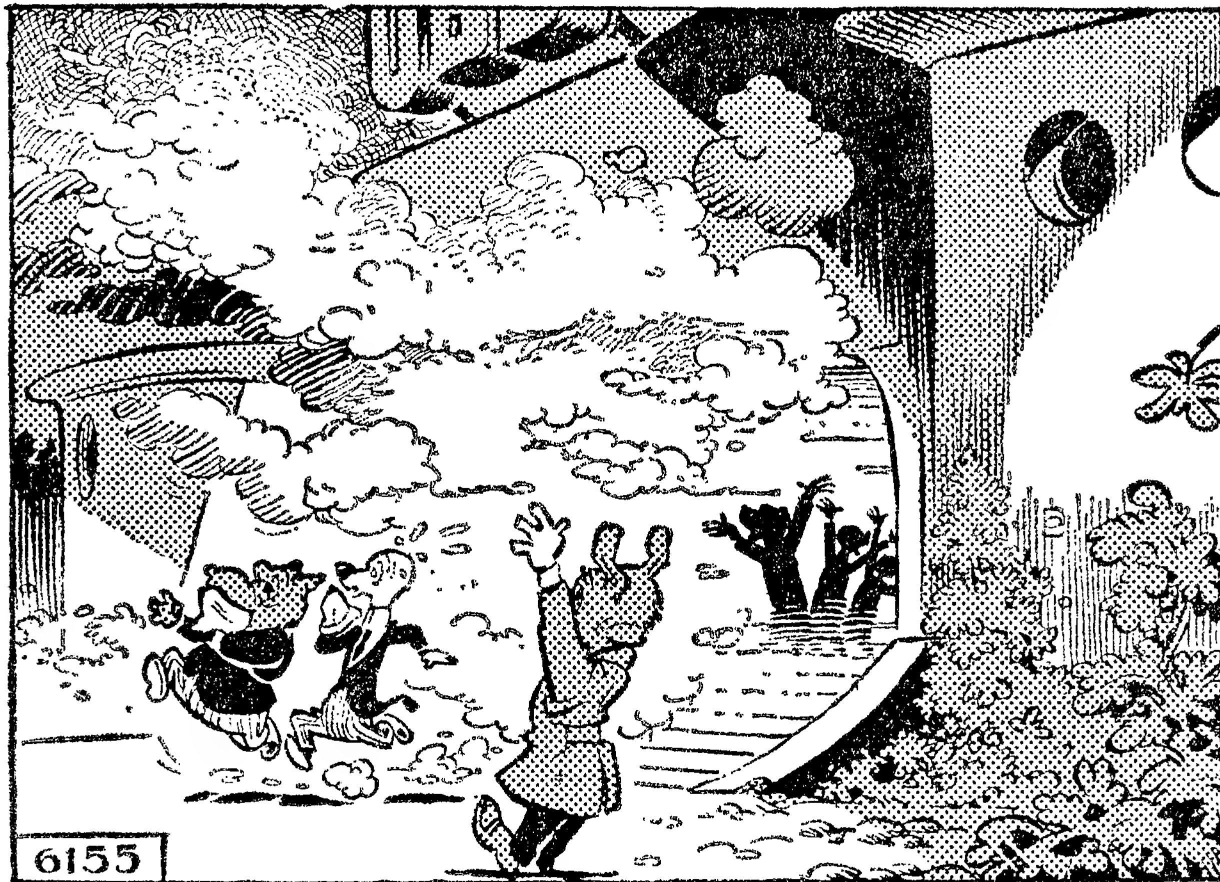
Burgemeester Dickerdack was intussen aangekomen bij het nieuwe bedrijf, dat hij moest openen, en met een gedwongen glimlach stapte hij uit zijn limousine.

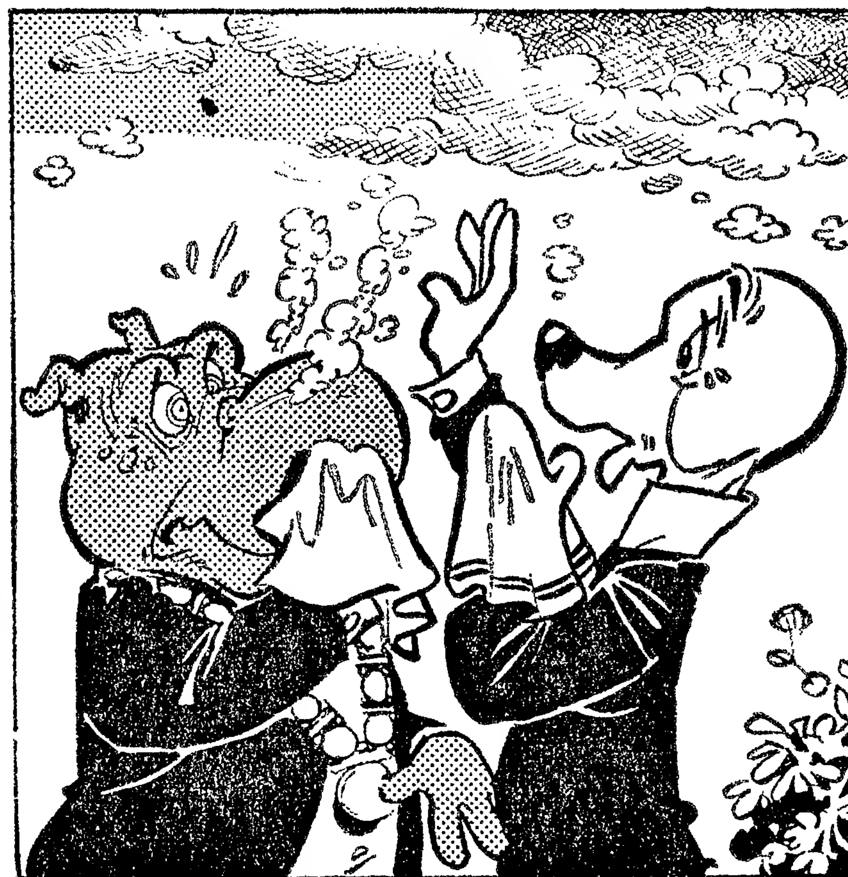
„Mag ik u voorgaan?", vroeg de directeur van de onderneming, een zekere heer Gladjager. „Onze fabriek is het nieuwste van het nieuwste, dat zult u zien. We hebben kosten noch moeite gespaard om alles model te maken. We liggen buiten de stad om niemand overlast aan te doen en onze afval-afvoerleiding is een voorbeeld voor de hele wereld. We hebben dan ook al heel wat bezoek gehad, zelfs van over de grenzen, om het te bestuderen. Alles wit en schoon, met gezuiverde lucht en muziek bij het werk. Komt u binnen, burgemeester!"

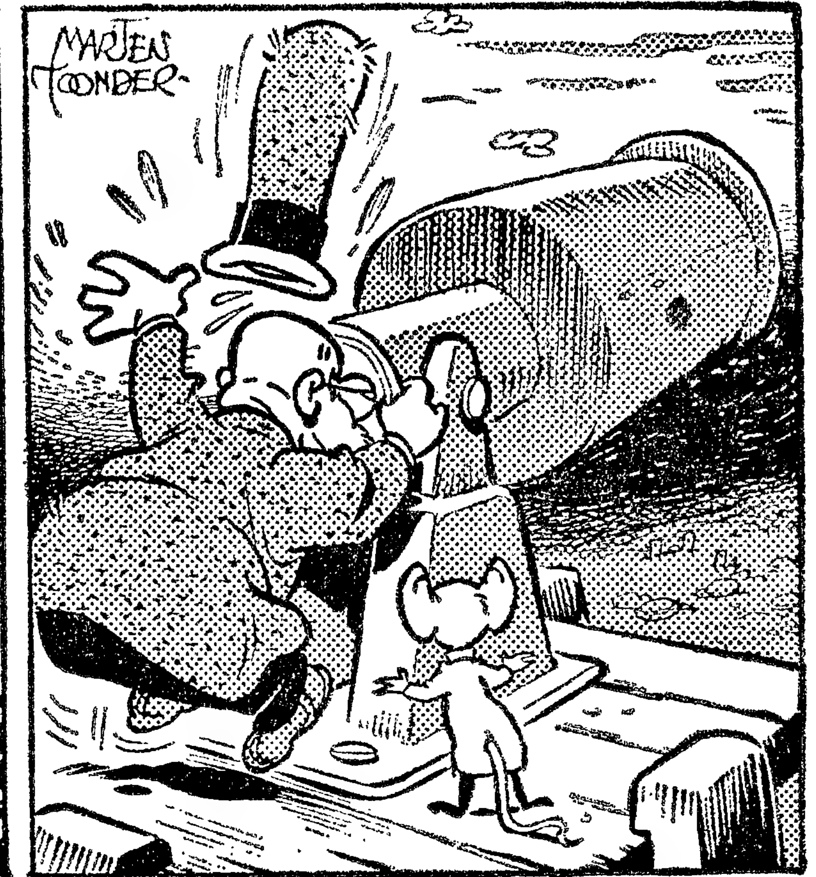
De magistraat beklom de trappen en keek belangstellend om zich heen.

„Witte schone, gezuiverde lucht", herhaalde hij, toen zijn blik op een vaal wolksliertje viel dat uit het inwendige van het gebouw naar buiten dreef. „Hm, wat is dat dan?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Het rooksliertje dat uit de modelfabriek naar buiten dreef wekte de ontstemming van de directeur op.

„Dat moet een storinkje in de afval-afvoer zijn", sprak hij fronsend. „Een beginnersfoutje, u weet hoe dat gaat..."

Verder kwam hij niet, want nu sloeg hen zulk een geweldige wolk tegemoet, dat het inwendige van de zindelijke onderneming geheel in de gore mist verdween.

De burgemeester zag er dan ook van af om het gebouw verder te bezichtigen. Hij klemde zijn zakdoek voor de neus en draafde reutelend het gebouw uit, gevolgd door de directeur.

„Mijn verontschuldigingen!" riep deze piepend uit. „Er moet een klein mankement in de afvoerleiding geslopen zijn..."

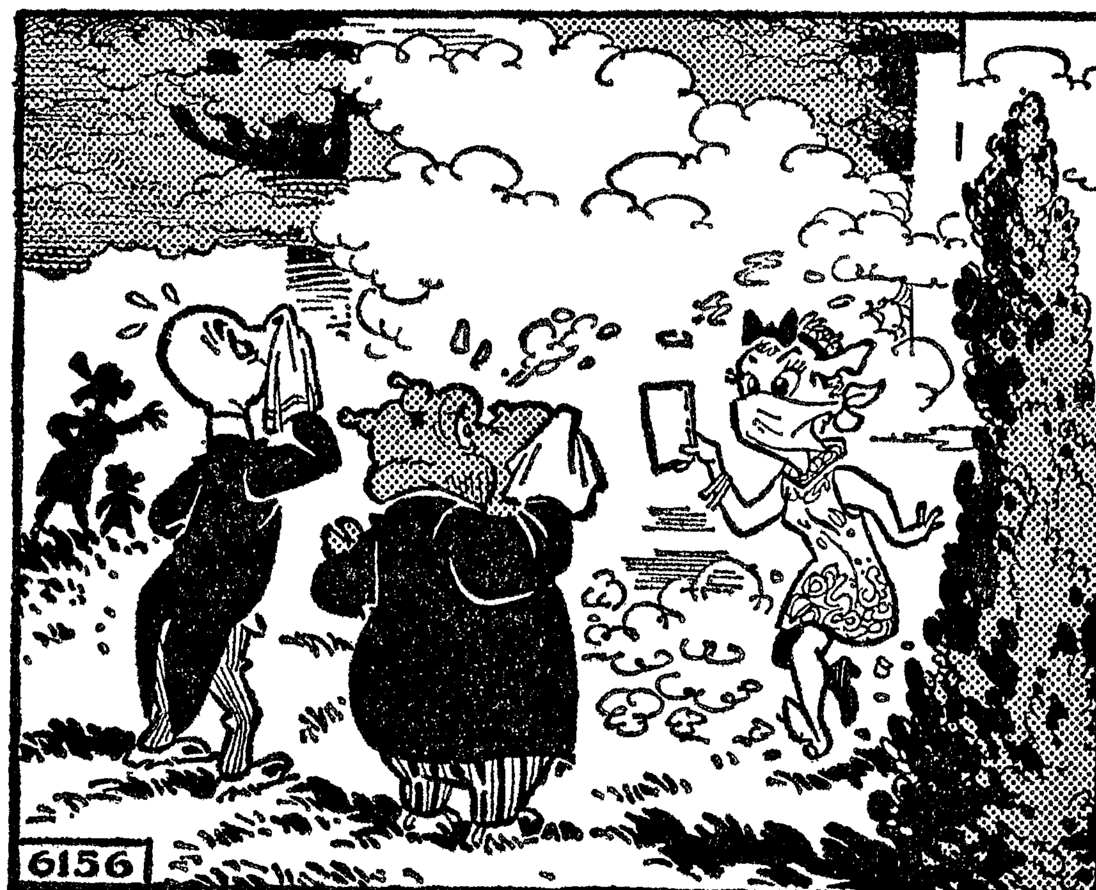
De magistraat hield de pas in, want ze waren nu op het gazon aangekomen — en omdat de rookkolom bij de ingang recht naar het zwerk steeg kon hij weer enige adem krijgen.

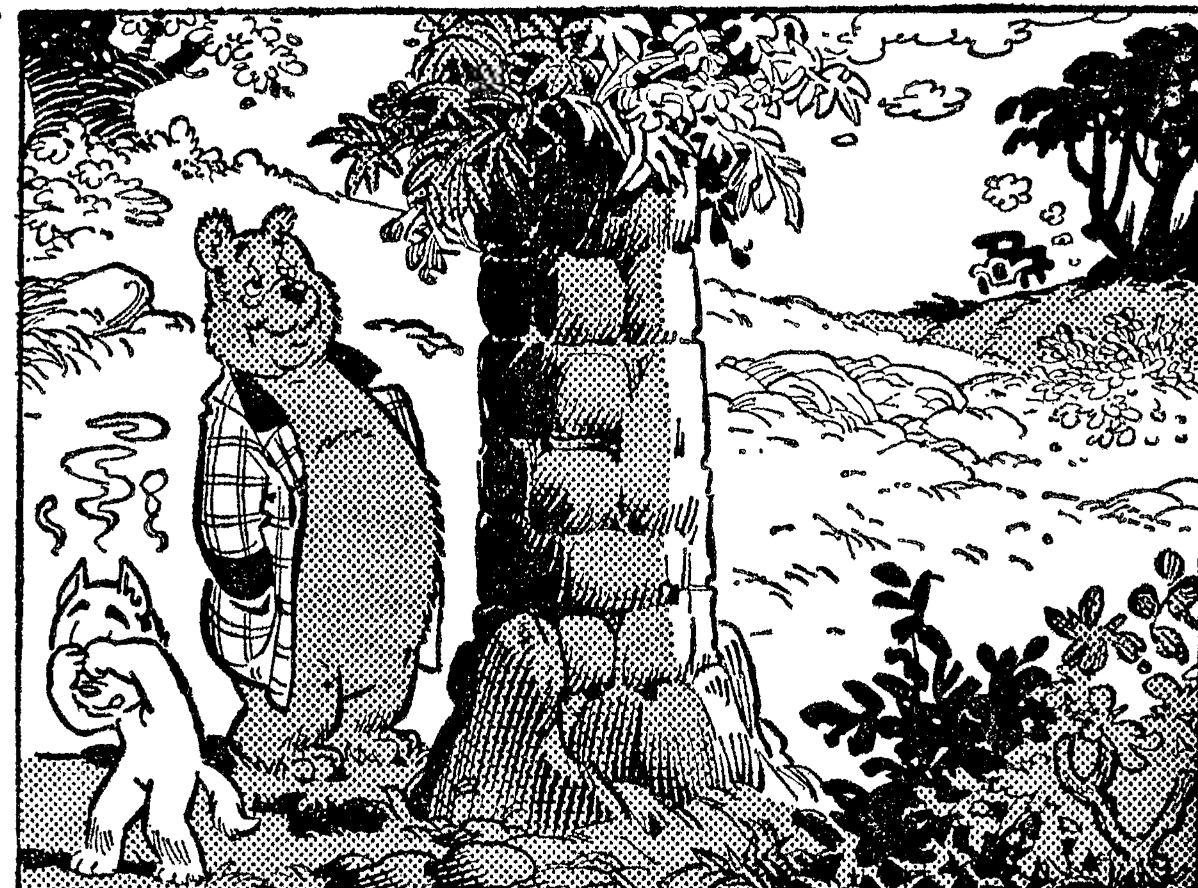
„Het is een schandaal", hijgde hij. „Mijn luchtpijp is aangetast! Ik kan niet toestaan dat iemand zulke gifgassen produceert.

„Maar we produceren geen gifgassen, edelachtbare", wierp de heer Gladjager tegen. „Integendeel, we maken witwassende zepen en edele reukwerken! Dit zijn de afvalgassen en die hebben we door een vernuftig systeem zo ver weggeleid, dat niemand er last van heeft. Maar er schijnt ergens een foutje te zijn. Het is zo verholpen, burgemeester, werkelijk! Ik zal onmiddellijk de eerste monteur inschakelen!"

Professor Prlwytzkofski, die aan de rand van de stad op zijn uitzichttoren stond had geen last van de vieze dampen; integendeel. Tot zijn verrassing zag hij de lucht aan de horizon opklaren en hij maakte een luchtsprong van vreugde.

„Achting, meneer Pieps!", riep hij uit. „Der wolkenongevoeg verspreidert zich! Grootaardig! Dezer gevaar is afgewend!"

Op het gazon voor de fabriek stonden directeur Gladjager en de burgemeester met stokkende ademhaling naar de rookkolommen te staren. Het eens zo frisse gebouw was door de walm gedeeltelijk aan het oog onttrokken en van de werknemers was niets te bespeuren dan een gierend gehoest. Dit veranderde echter, toen de directiesecretaresse uit de dampen naar buiten kwam draven.

„Ik heb een telefoontje voor de burgemeester aangenomen", riep het flinke meisje door haar zakdoek heen. „Een zekere professor Priskofski zegt dat de wolk verdwenen is. De held Bommel heeft het gevaar afgewend, zegt hij."

„Mooi, Truus, dank je", riep de directeur. „Maar we hebben nu andere zorgen, kind. Help me om de eerste monteur te vinden. Er is een fout in onze afval-afvoer; en die moet vlug gevonden worden, anders wordt de stad vergiftigd!"

Met deze woorden snelde hij zijn fabriek binnen, waar hij in de smook verdween.

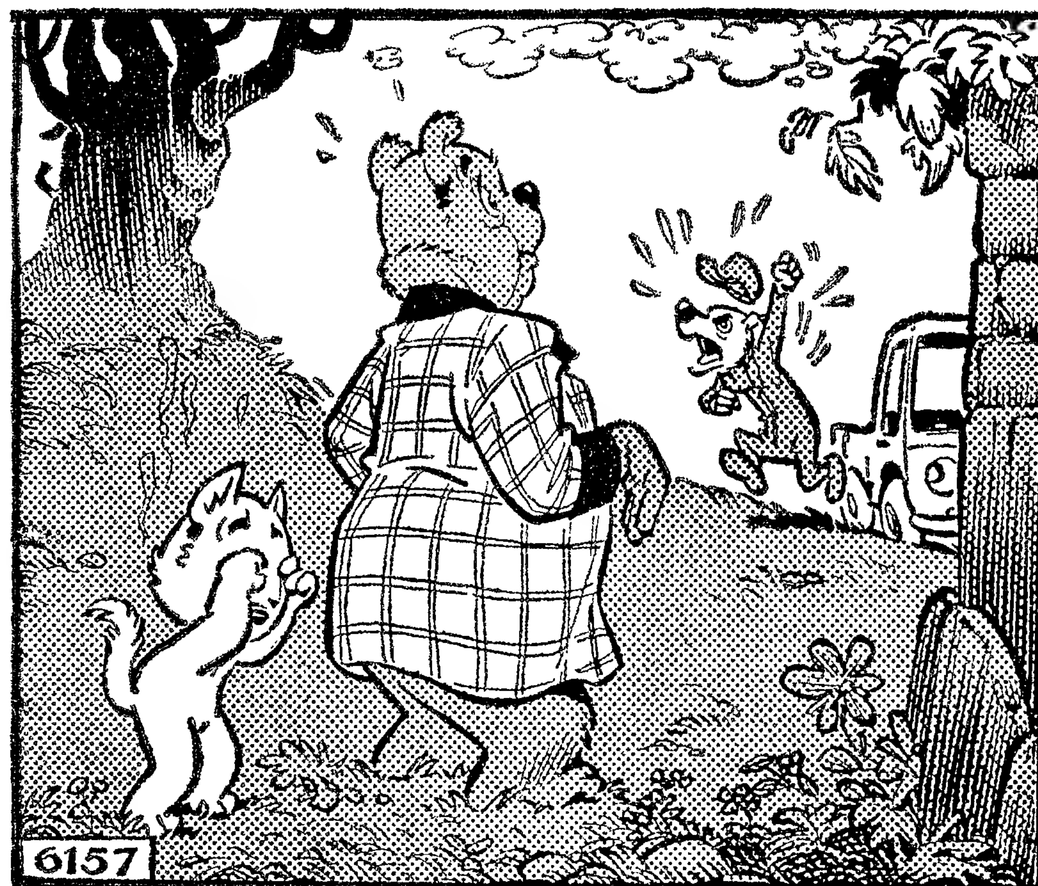
Intussen was, ver van daar, de vergiftigde wolkenmassa opgetrokken zodat de blauwe hemel zich weer ongerept over het landschap koepelde.

Heer Bommel snoof diep de frisse lucht in en een glimlach verhelderde zijn vervallen trekken.

„Het is toch mooi waartoe een heer in staat is", sprak hij geroerd. „De helse smook is teruggedrongen in de ingewanden der aarde, als je begrijpt wat ik bedoel — en we kunnen als tevreden helden naar huis gaan. Wat jij, jonge vriend?"

Tom Poes antwoordde niet direct, want hij was een beetje door de ingeademde rook bevangen. In de stilte werd nu echter een ander geluid hoorbaar: het geronk van een naderende auto.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Het geluid van de naderende auto werd sterker, totdat het overging in het gepiep van remmen.

Heer Bommel keerde zich verrast om.

„Men is er vlug bij om een held te huldigen!", sprak hij tot zichzelf. „Nu, dit keer komt die hulde mij toe, kraaiepoot of niet!"

Zo sprekende trok hij zijn jas recht en wachtte bescheiden totdat de bezoeker hem genaderd was.

„Wie heeft die schoorsteen verstopt?", riep deze met overslaande stem.

„Ik", zei heer Ollie eenvoudig. „Dat is te zeggen: wij! De jonge vriend heeft me flink geholpen, dat mag wel eens gezegd worden!

Hij zweeg verrast, want nu herkende hij de monteur Avegaar, die hem enige tijd geleden heel onaardig behandeld had.

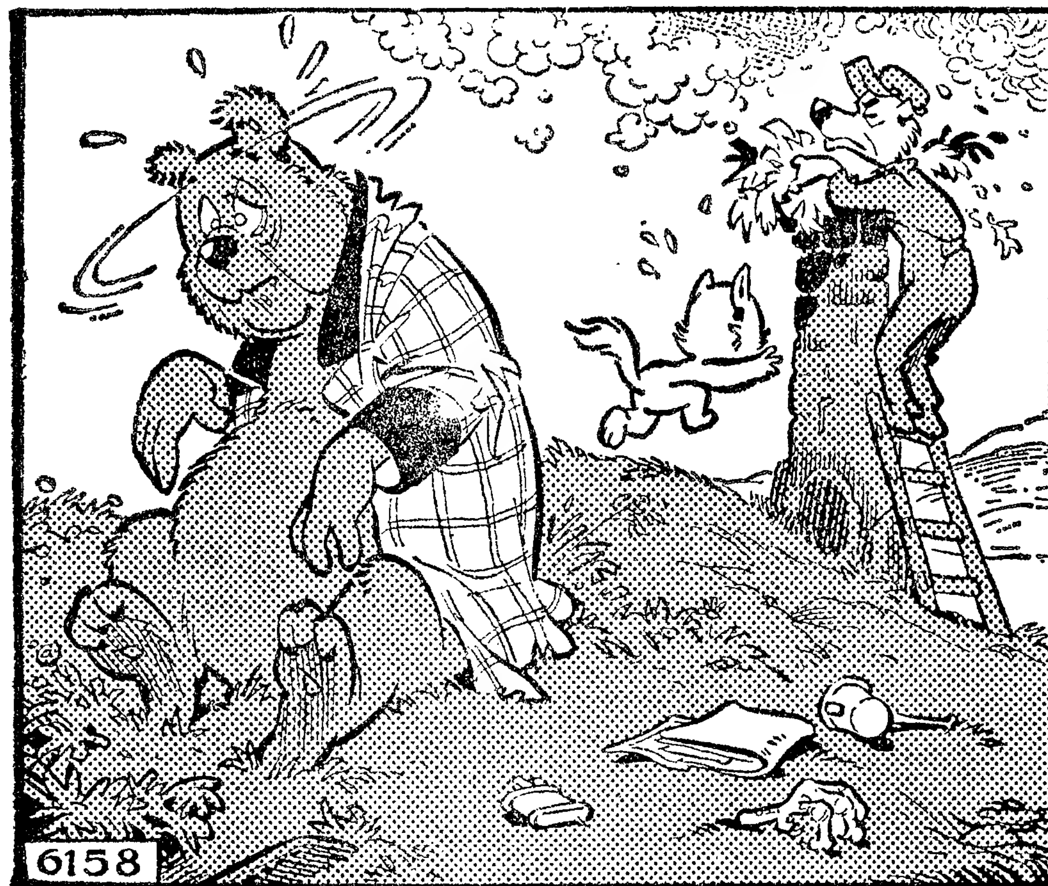
„Ik zie dat u tot andere gedachten gekomen bent", hernam hij. „Welnu, ik draag u geen kwaad hart toe..."

„Maar ik jou wel!", schreeuwde de ander met overslaande stem. „Broddelaar Knoeier!"

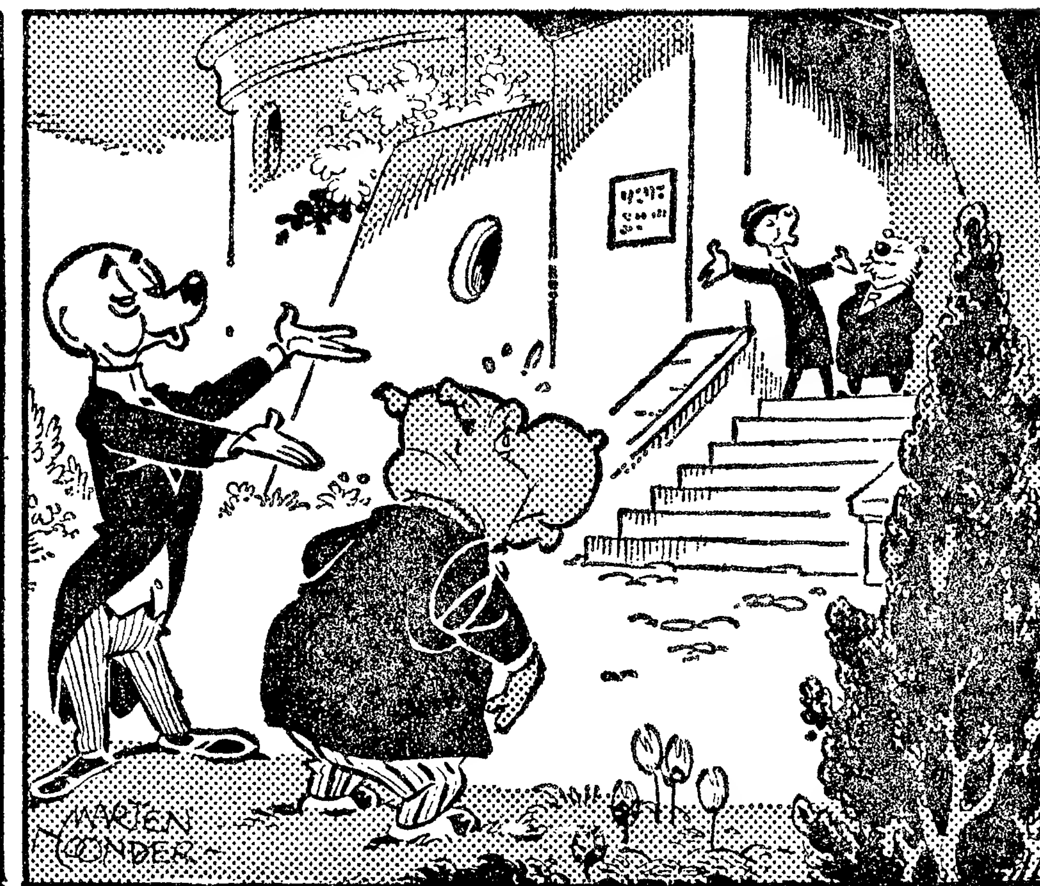
Met deze woorden vatte hij de onthutste heer bij het jasje en begon hem zo krachtig te schudden dat horen en zien de ongelukkige verging.

Terwijl zijn bezittingen hem uit de zakken vlogen en zijn ogen door hun kassen rolden, raakte hij de draad van zijn gedachten geheel kwijt.

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Toen de monteur Avegaar zijn woede gekoeld had liet hij heer Ollie los, zodat deze met een plof op de grond belandde. Daarop keerde hij de ongelukkige de rug toe om een ladder uit zijn auto te halen en die tegen de schoorsteen te plaatsen.

„Wat ga je doen?", riep Tom Poes, die het gebeurde ontsteld gevolgd had. „Laat die bladeren zitten, want er komen giftige dampen uit de opening!

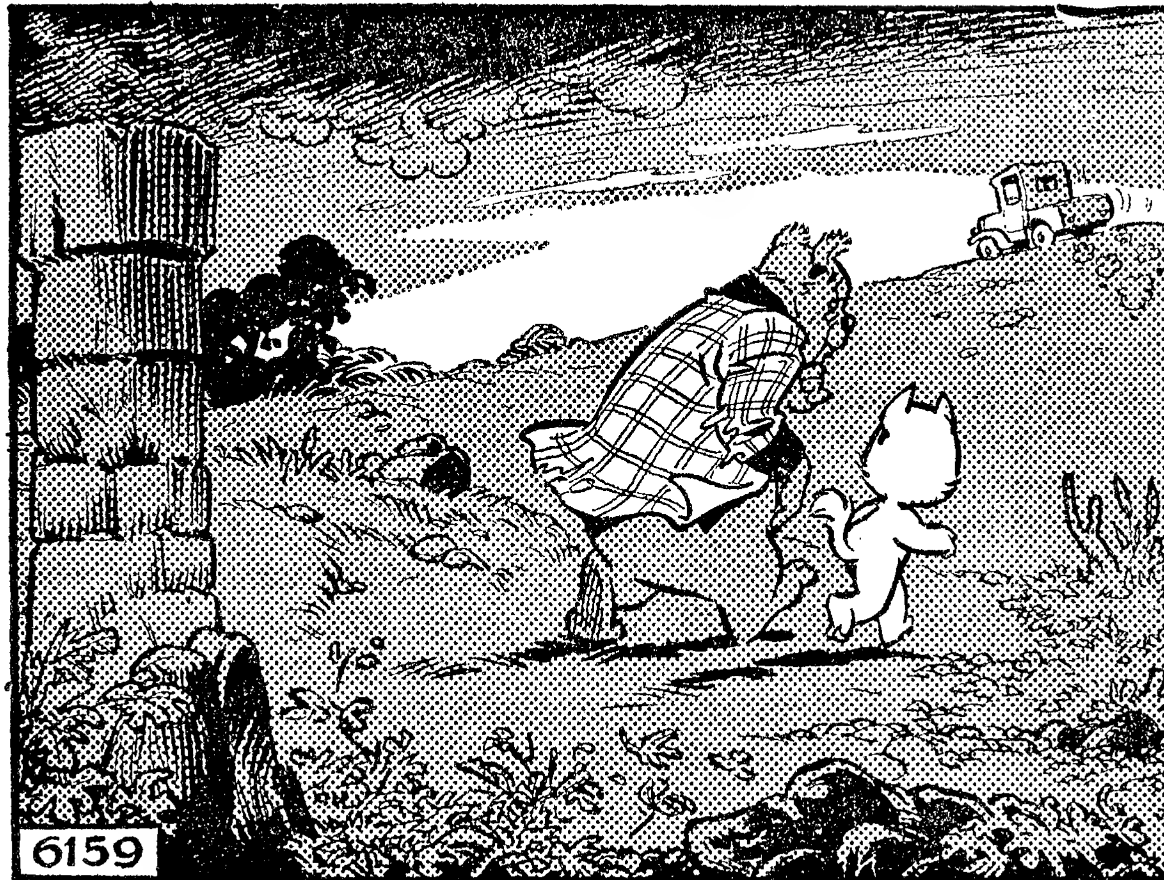
„Natuurlijk!", zei de monteur schamper. „Dat is de reden, dat die schoorsteen zo ver van de stad af is gebouwd. Dit is de afvoer van de bedrijfsafval. Maar nu deze sukkel de zaak verstopt heeft wordt de stad vergast, en dat nog wel nu de burgemeester de tent wil openen. Ga weg, je hindert me; ik moet opschieten!"

Na deze woorden begon hij de aardkluiten en het lommer met handenvol uit de schoorsteen te trekken en al spoedig walmden de zwarte dampen weer lustig omhoog.

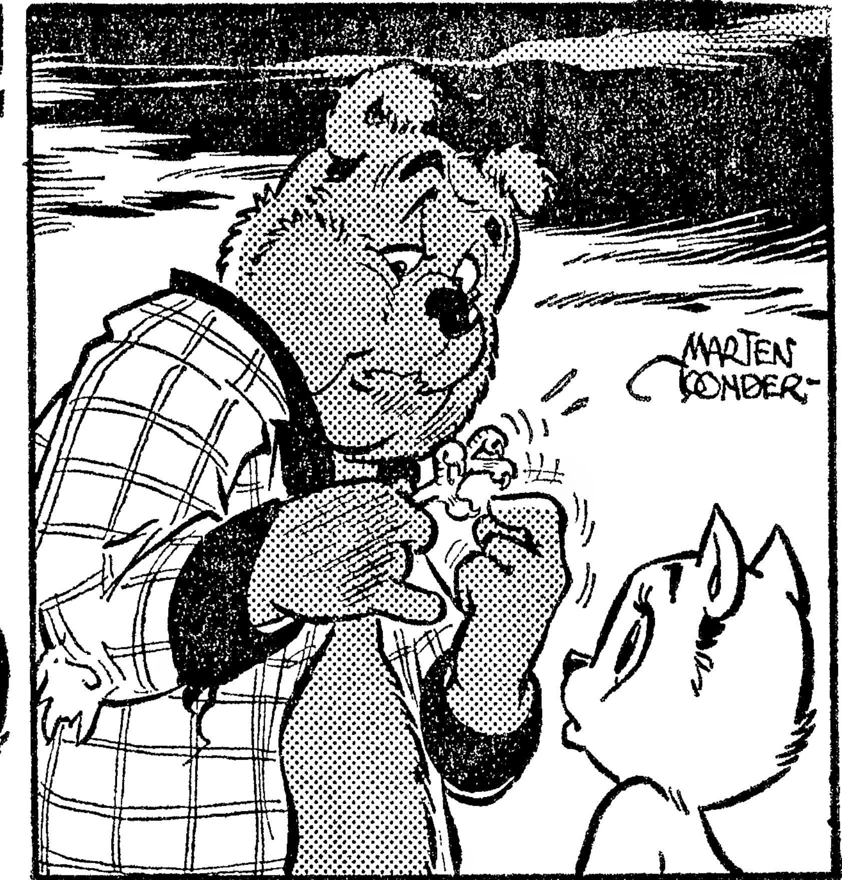
Bij de fabriek was er al spoedig geen wolkje meer te bekennen en de directeur ademde verlicht op.

„Ziet u wel?", vroeg hij. „Het was slechts een klein mankement aan de afvoerleiding. In het begin kan zoiets natuurlijk wel eens voorkomen. Maar ik verzeker u, dat het rookkanaal tot ver buiten de stad is geleid, zodat de burgerij geen last van de smook zal hebben. Mag ik u nu verzoeken het bedrijf te openen?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

De monteur Avegaar was al spoedig met zijn werk klaar, zodat de schoorsteen ongestoord vuile dampen in het zwerk kon blazen. Heer Bommel keek er droevig naar. Toen zocht hij, met behulp van Tom Poes, zijn eigendommen bij elkander en verliet terneergeslagen het terrein van zijn rampspoed.

„Ach, hoe vreselijk is dit alles", prevelde hij met bevende mond. „Wanneer ik niets doe, word ik als een held gevierd. Maar als ik iets doe, dat de moeite waard is, word ik uitgeschud en slecht behandeld. Dit is geen leven! Hoe kom ik er van af, jonge vriend?"

„Hm", zei Tom Poes. Hij haalde een kraaiepoot van achter zijn rug tevoorschijn en stak die omhoog.

„Heeft dit er soms iets mee te maken?", vroeg hij. „Ik vond het ding op de grond tussen de inhoud van uw zakken. Echt een hekseding als u mij vraagt."

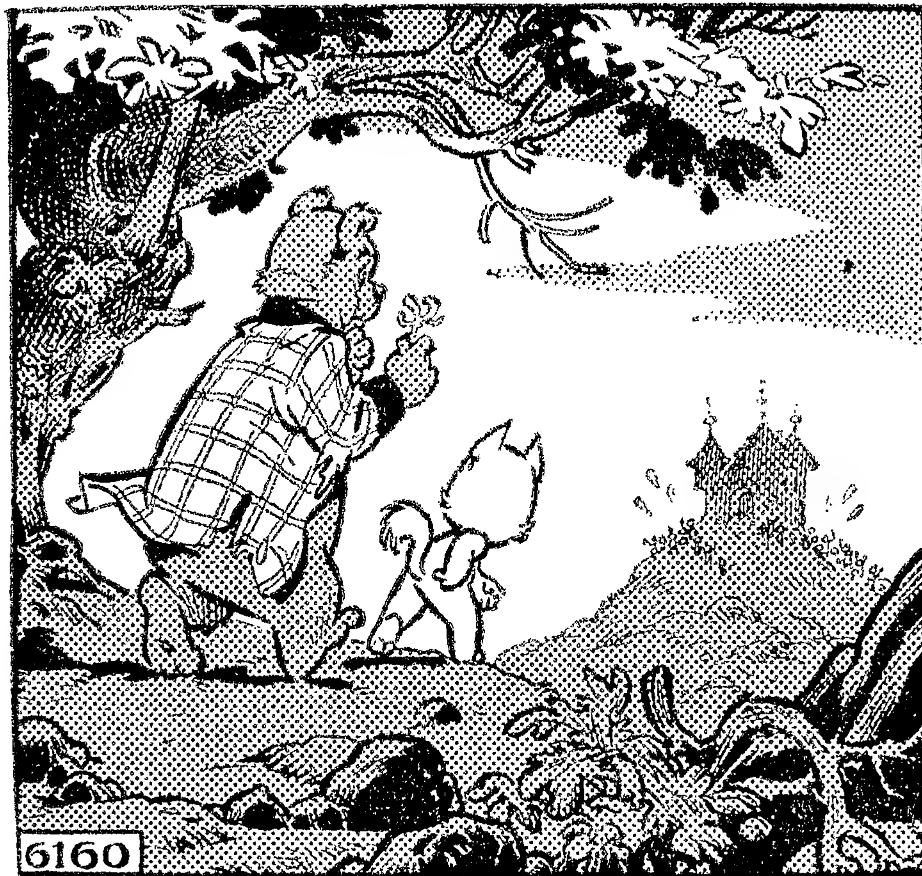
Heer Ollie vatte het akelige voorwerp met bevende vingers aan en een zenuwtrek trok om zijn oog.

„Mijn k-kraaiepoot...", mompelde hij. „Een hekseding, ja. Maar het werkt.... Als ik het bij me heb krijg ik de eer van dingen die ik niet gedaan heb. Denk aan je maat, zei de heks tegen me. Daar heb ik me niet aan gehouden. Als ik nu in de spiegel kijk heb ik maar een heel klein maatje — als je begrijpt wat ik bedoel. En dat is de schuld van alles!"

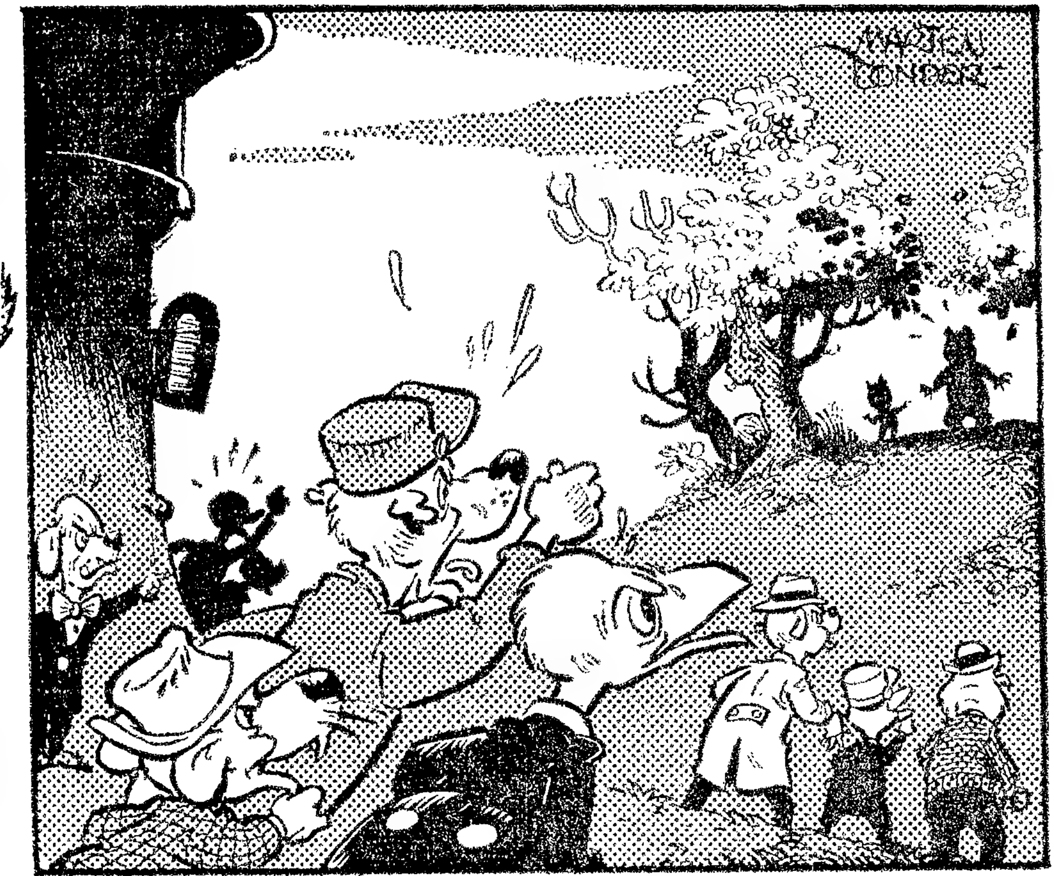
„Juist", zei Tom Poes die er niet alles van begrepen had. „Ik zou dat ding maar weggooien, heer Ollie."

„Jij hebt makkelijk praten", hernam heer Bommel, die een hevige tweestrijd voerde. „Als ik hem houd kan ik tenminste een held blijven. Maar als ik hem weggooi... Ach, wat moet er dan van mij terechtkomen?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

In gedrukt stilzwijgen liepen Tom Poes en heer Bommel naar huis. De laatste bewoog de kraaiepoot voor zijn ogen heen en weer en menige bange zucht ontsnapte aan zijn borst.

„Wat te doen?", vroeg hij zich af. „Houden? Dan krijg ik de eer van dingen die ik niet gedaan heb..."

„Kijk eens, heer Ollie!", zei Tom Poes. „Er staat een hele menigte om Bommelstein heen!"

„Wat zou die willen?", vroeg heer Bommel een ongeruste blik op zijn slot werpend.

„Dat ligt aan uw kraaiepoot, denk ik", zei Tom Poes. „Als u dat ding houdt is er een kans, dat ze u gaan toejuichen. Als held, u weet wel. Maar als u hem weggooit...."

Hij zweeg en haalde veelbetekenend de schouders op. Nu maakten heer Ollie's zenuwtrekkingen plaats voor een vastberaden uitdrukking.

„Dan krijg ik niet de eer voor dingen die ik niet gedaan heb", prevelde hij. „Het is gek, maar op het ogenblik heb ik helemaal geen zin in toejuichingen."

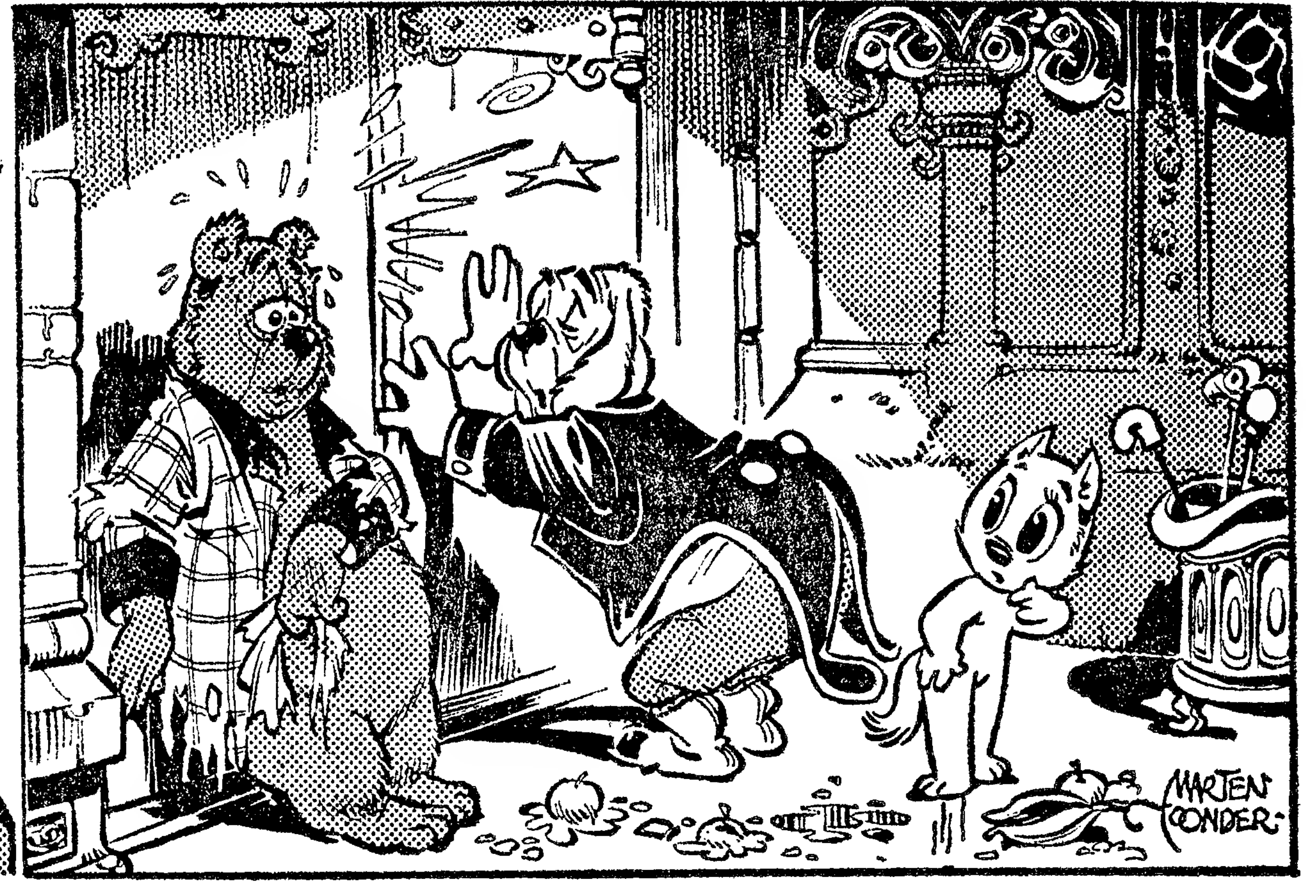
Met deze woorden wierp hij het voorwerp krachtig over de schouder, zodat het ergens in de struiken belandde. Daarna vervolgde hij wat onzeker zijn weg achter Tom Poes aan totdat de menigte om Bommelstein duidelijk zichtbaar werd.

Het was duidelijk dat de stemming van deze groep onvriendelijk was. Een dof gemor en boze uitroepen werden gehoord toen de kasteelheer op een heuveltop verscheen — en boven het rumoer uit was de schelle stem van de monteur Avegaar waarneembaar, die „Oplichter" schreeuwde.....

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6161

Toen heer Bommel zijn huis naderde nam de onlust van de menigte toe, zodat het moeite kostte om de voordeur te bereiken.

De markies de Canteclaer, die op enige afstand passeerde sloeg de woelingen door zijn lorgnon gade en een schampere glimlach krulde om zijn mondhoeken.

„Fi donc", prevelde hij. „Het grauw verwelkomt zijn held met schimpscheuten en gelal. Gisteren wilde men hem tot ereburger verheffen en vandaag werpt men hem op de mestvaalt. Hoe stuitend en plat zijn de gebruiken van het janhagel toch!"

Hij versnelde zijn pas om uit de buurt van het lawaai te komen, en terwijl hij het hoofd schudde stak hij waarschuwend de vinger op.

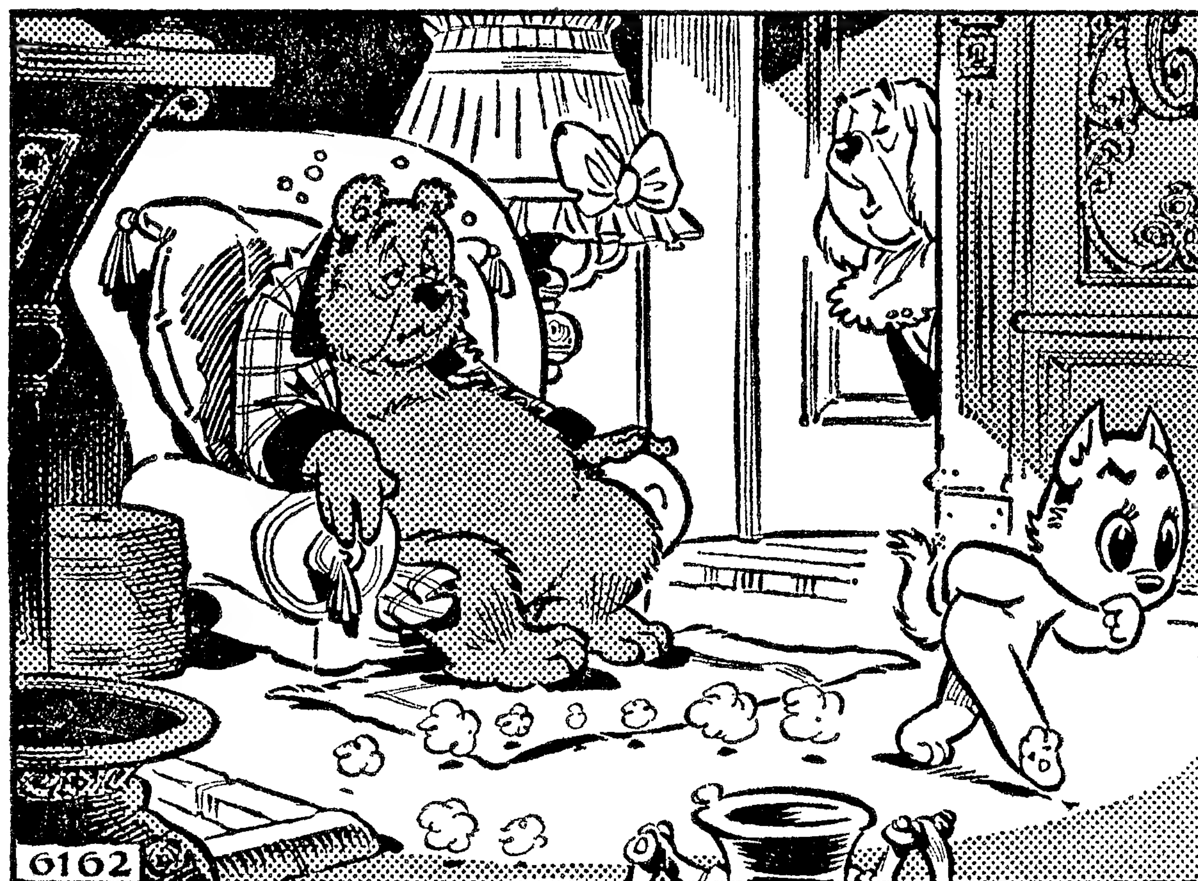
„Laat dit een les zijn", zo sprak hij. „Wees niet te snel met het verlenen van eerbewijzen aan iemand uit de heffe des volks."

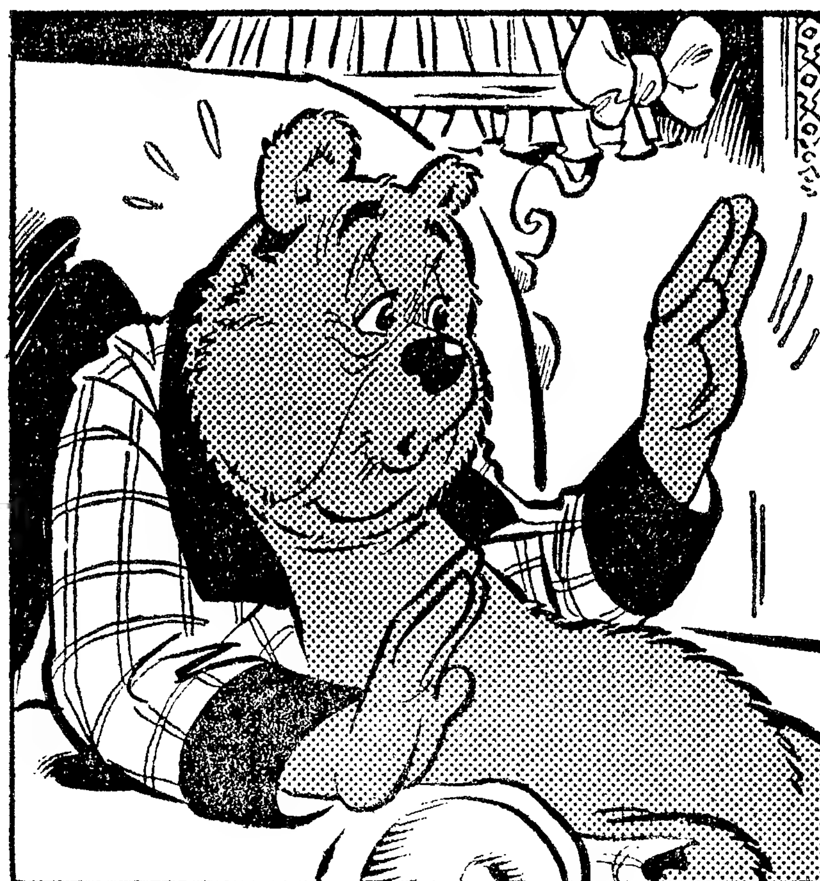
Intussen was ook heer Ollie er in geslaagd om uit de buurt van de opdringende massa te geraken. Hijgend en met gescheurde jas wankelde hij Bommelstein binnen. Een regen van tomaten en ander overrijp fruit volgde hem de hal in, doch gelukkig werd de deur haastig gesloten door de bediende Joost.

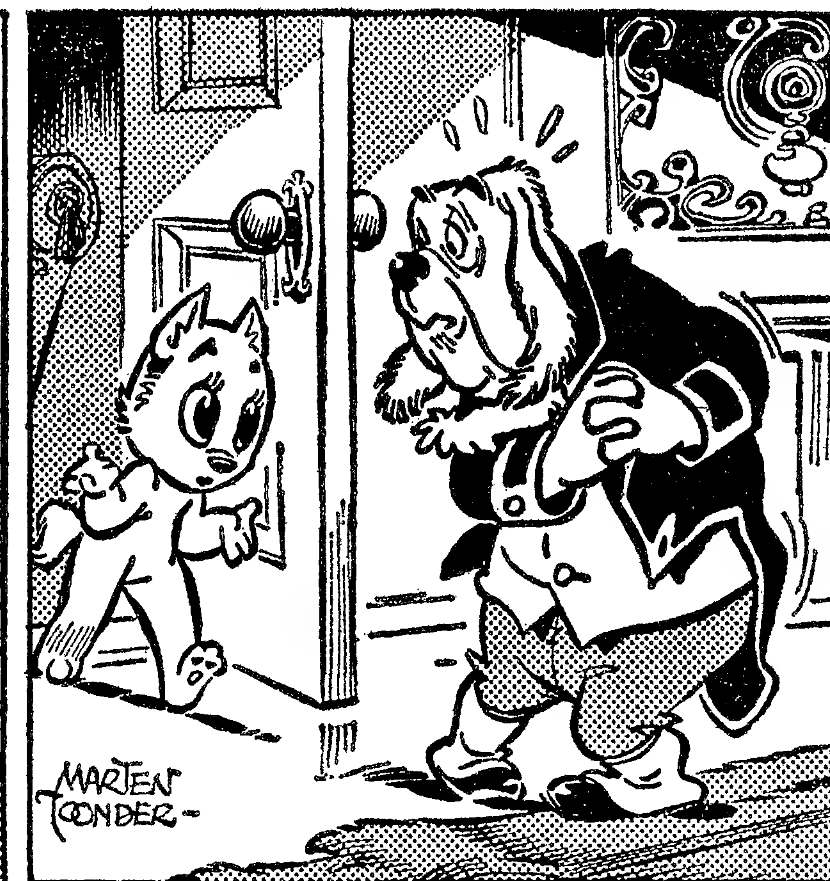
,,Welkom thuis, heer Olivier", sprak de trouwe knecht. „Ik hoop, dat u een goede reis gehad hebt?"

„N-nee", zei heer Bommel met rauwe stem. „'t Was meer dan een heer van mijn stand verdragen kan.... Ik-ik v-voel me lang niet goed. Mijn gestel heeft ernstig geleden, en ik geloof niet dat ik hier bovenop zal komen...."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Tegen het vallen van de avond keerde de rust om Bommelstein terug. De verontwaardigde menigte ging naar huis om te eten en het geroep maakte plaats voor het fluiten van de najaarswind in de schoorsteen.

Heer Bommel zat verzakt in zijn leunstoel voor het uitgedoofde haardvuur, terwijl Tom Poes, die vergeefs geprobeerd had hem een beetje op te monteren, onrustig door het verstilde vertrek ijsbeerde.

„Excuseer, heer Olivier", sprak Joost, zijn hoofd naar binnen stekend. „De maaltijd is gereed, met uw welnemen."

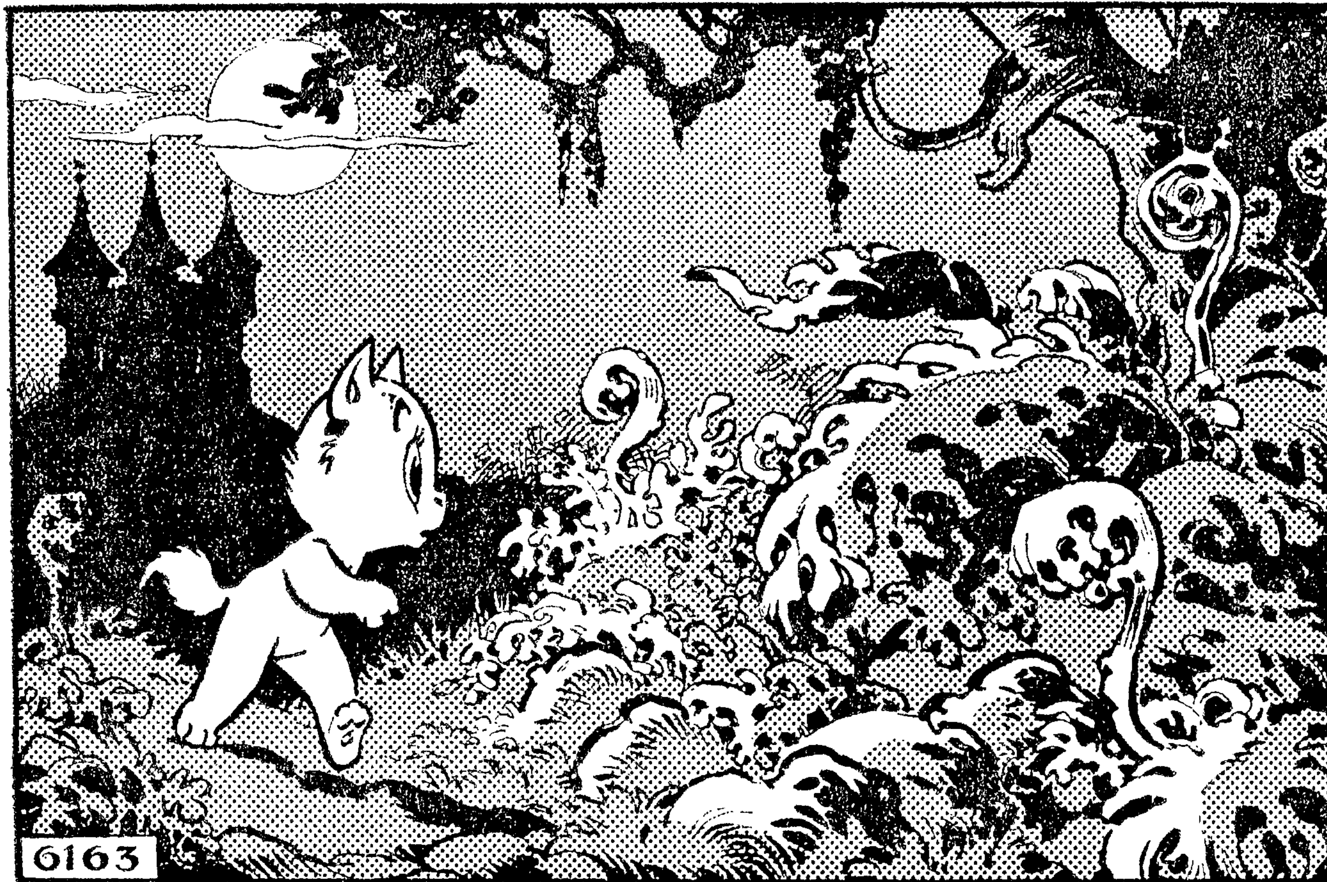
Er verscheen een trek van walging op heer Ollies uitgedoofde gelaat. „Laat maar'', prevelde hij. „Ik heb geen trek, bedoel ik. Een goede maaltijd is prettig als men een geslaagd avontuur af kan ronden. Maar hier is geen afronding. Alleen maar scherpe kanten, als je begrijpt wat ik bedoel. Dat komt ervan wanneer men zijn maat niet in de gaten houdt. Zorg, dat alle spiegels uit het huis verwijderd worden, Joost!"

De trouwe bediende trok zich beteuterd terug. Hij had natuurlijk zo zijn eigen mening over het gebeurde, maar hij had moeite deze laatste woorden te verwerken.

„Spiegels", zei hij tegen Tom Poes, die hem de kamer uit volgde. „Ik begrijp, dat het moeilijk voor heer Olivier is, jonge heer. In plaats van heldendaden heeft hij heel betreurenswaardige dingen gedaan. Maar wat hebben spiegels daarmee te maken? En een eenvoudig doch voedzaam maal wil er toch altijd wel in, als u mij toestaat!"

„Ja", zei Tom Poes. „Ik weet het ook niet. Er is niets met hem te beginnen!"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Het was al laat toen Tom Poes naar huis ging. De maan stond bleek in de lucht en een kil briesje suizelde door de verdorrende varens die het pad omzoomden.

„Het is moeilijk", dacht hij. „Heer Bommel kan er niet tegen om een mislukte held te zijn; maar ik weet echt niet hoe ik hem daaroverheen moet helpen. Door die kraaiepoot heeft hij zichzelf in de narigheid gebracht..." Hij stond verrast stil, want op dat moment begonnen de planten sterker te ritselen en te zwaaien en onverwacht trad Kwetal nu in het maanlicht, met heer Ollie's bril in de hand.

„Hallo!", zei Tom Poes. „Wat ga je met dat ding doen?"

„Terugbrengen", verklaarde het ventje. „Ik kan er niet mee huskelen. Die kwillibrus is niks geworden, want het vergroten van kleine dingen heeft geen zin. Ze blijven even klein en ze lijken alleen maar groter. Ik begrijp niet dat iemand met een denkraam als Bommel dit sillicaat nodig heeft."

„Hm", zei Tom Poes. „Het ziet er naar uit, dat hij er binnenkort niet meer zonder kan. Het is niet zo goed met hem."

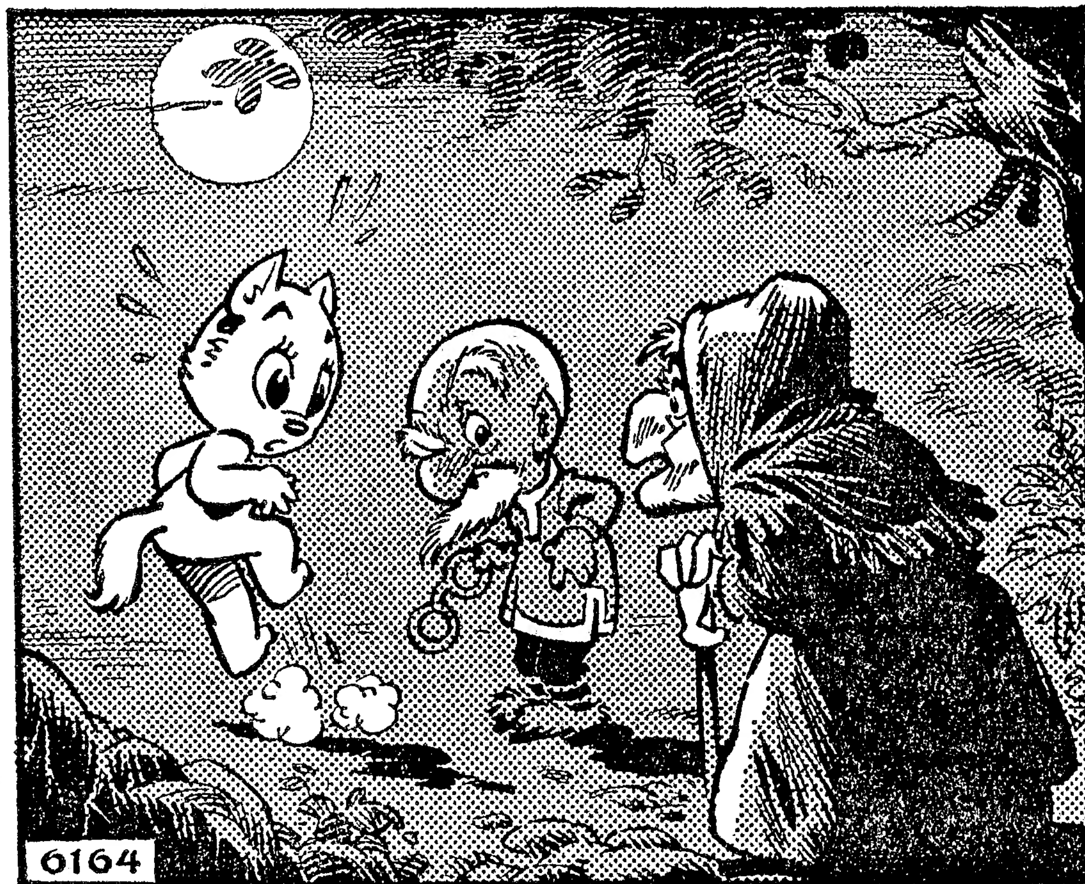
Kwetal schudde meewarig het hoofd.

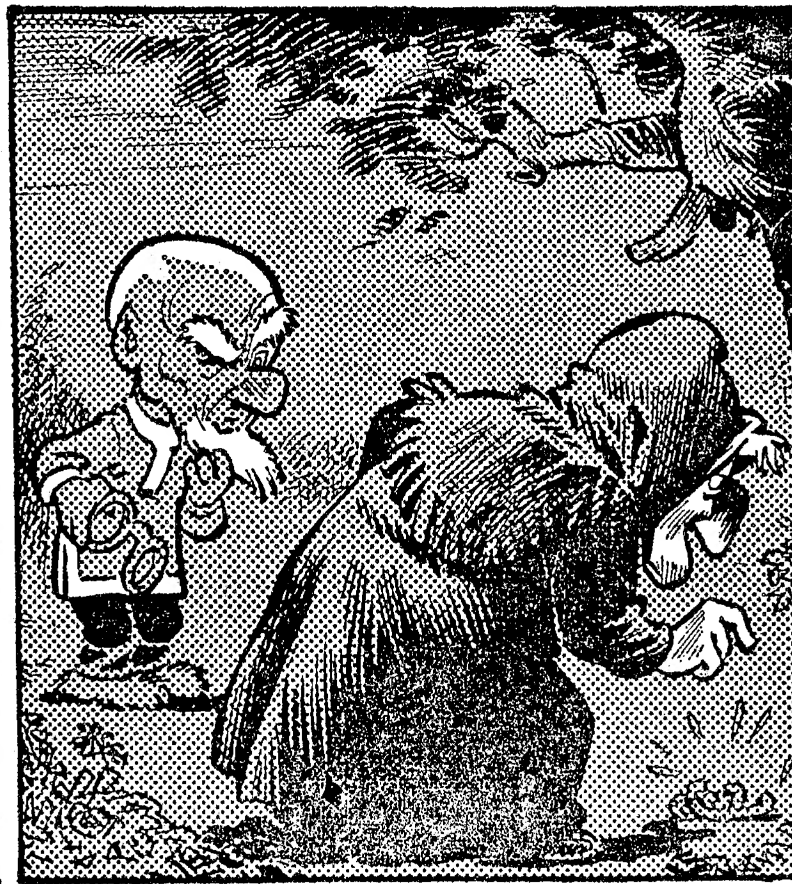
„Dat is erg", klaagde hij. „Maar ik zal hem waarschuwen. Dit ding is bedrog, want alles heeft zijn maat."

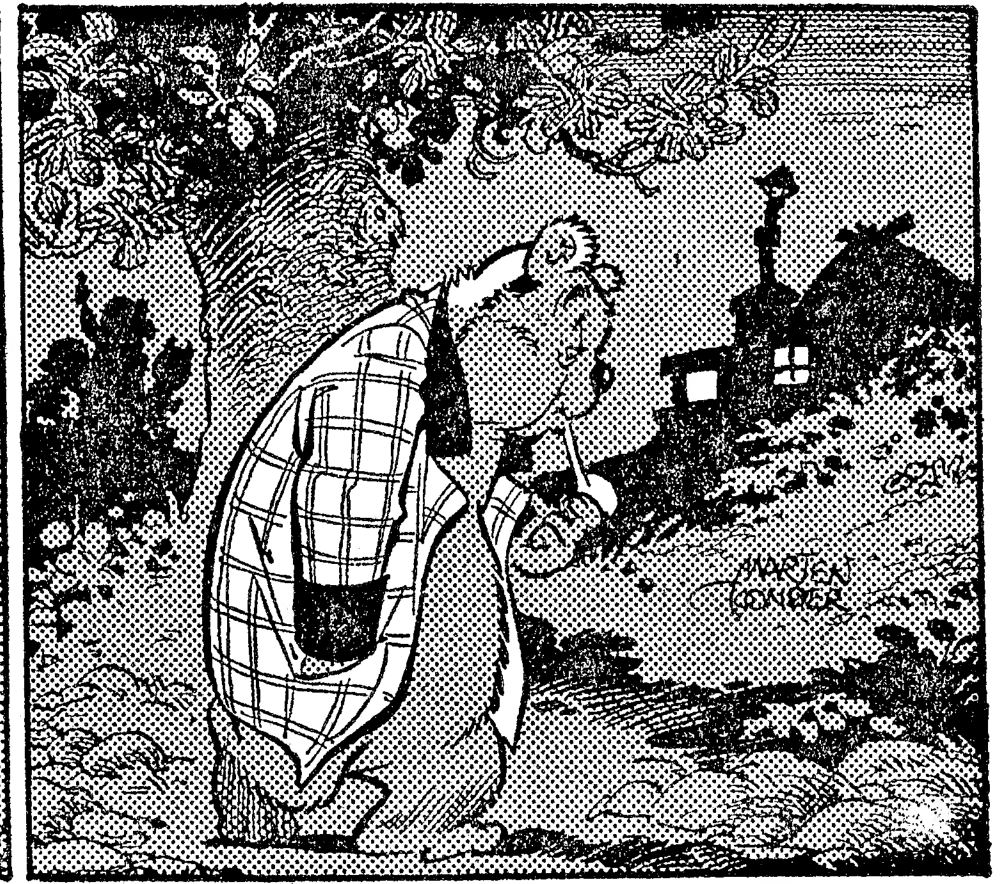
Deze laatste woorden trokken de opmerkzaamheid van een bejaarde dame, die op een belendend pad passeerde. Ze richtte een gele blik op het pratende tweetal en stapte toen door de rottende planten naar hen toe.

„Alles heeft zijn maat", mummelde ze. „Daar moet men goed aan denken."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN 6164

„Wat scheelt Bommel?", vroeg Kwetal bezorgd.

Tom Poes wilde hem juist gaan uitleggen, dat heer Ollie sukkelde aan de gevolgen van een kraaiepoot, toen er een onaangenaam oud vrouwtje uit de varens trad.

„Hillegien!", riep Kwetal uit. „Zit je niet op de driesprong?"

„Vanavond niet", zei de oude. „Ik zoek naar iets dat van mij is geweest. Ik heb het verkocht, maar het is weggegooid en nu wil ik het terug hebben. Weggeworpen dingen waar kracht in zit zijn gevaarlijk."

„Wat is dat dan voor een ding?", vroeg het ventje nieuwsgierig. In plaats van te antwoorden boog het oude mens zich snuffelend naar de grond en raapte na enig gescharrel een dor, krom voorwerp op.

„Dit is het", legde ze uit. „Mijn kraaiepoot. Vreemd, dat iemand die heeft weggegooid. Hij geeft eer van dingen, die men niet gedaan heeft.

Dat is toch erg in trek, vandaag de dag!"

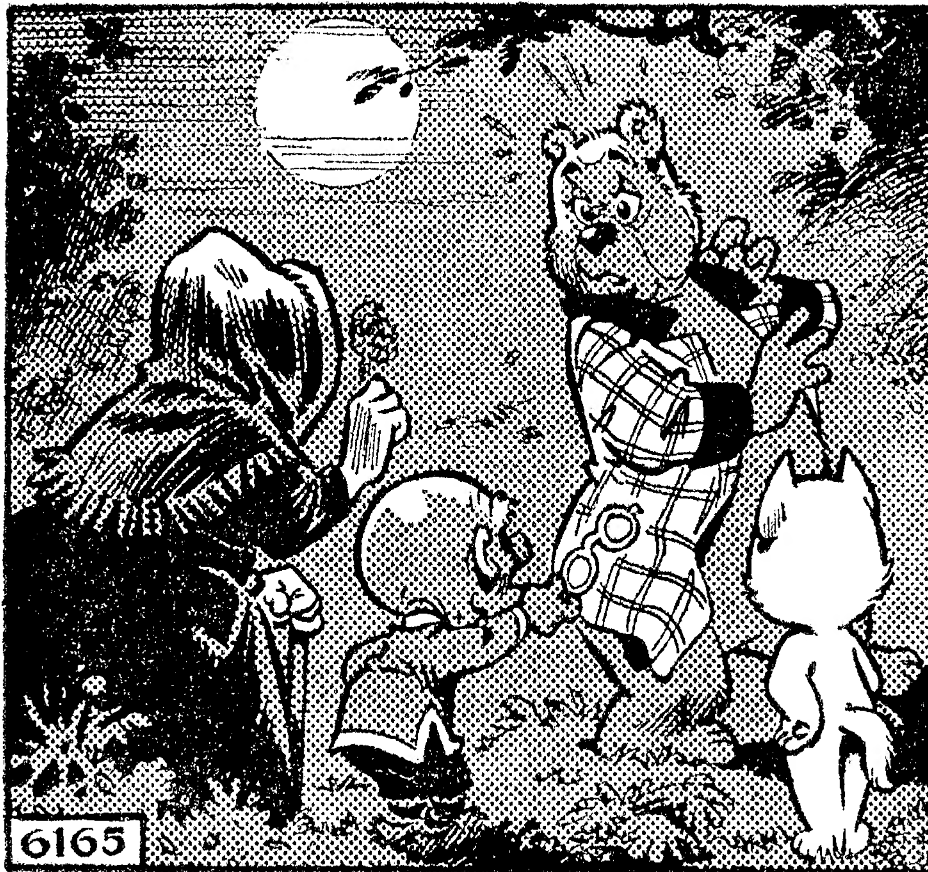
„Ja, vreemd", gaf Kwetal toe. „Wie dat gedaan heeft, moet een geestelijke reus zijn: iemand met een geweldig denkraam."

Zo sprekende volgde hij de heks, die tevreden naar het kerkhof terugkeerde. En Tom Poes liep er achter aan omdat hij meer wilde weten over het akelige voorwerpje.

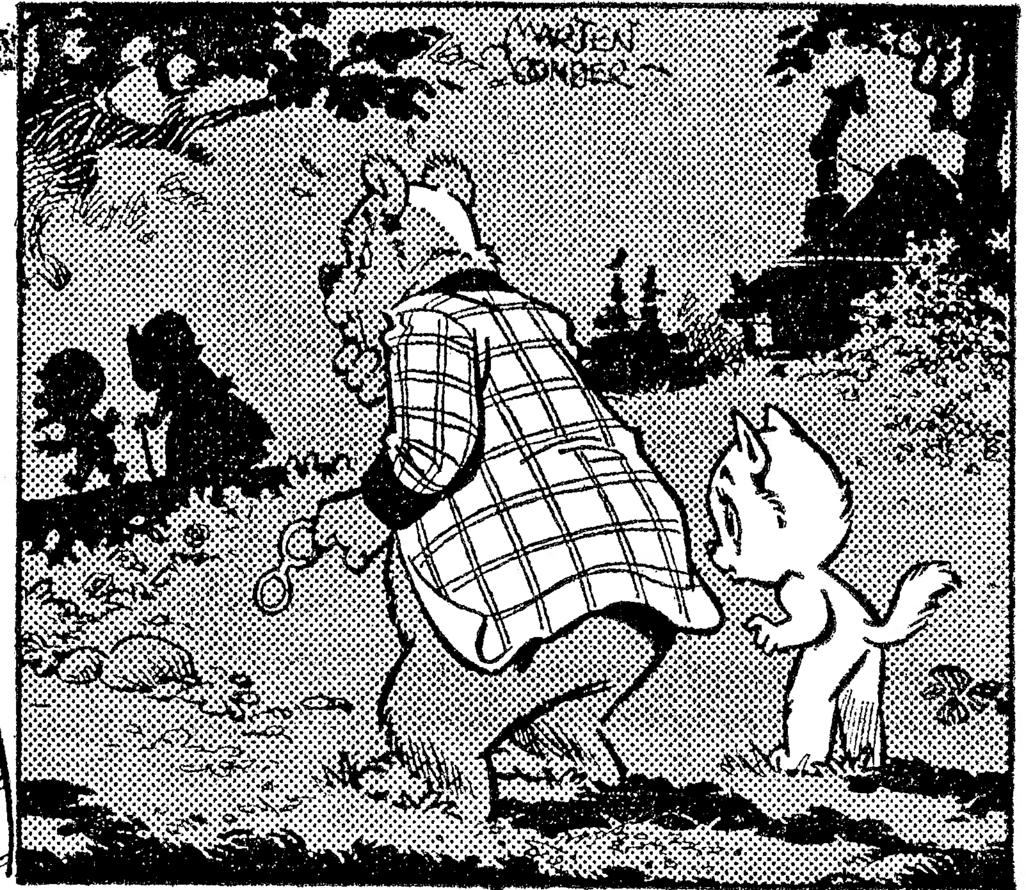
De voormalige eigenaar ervan liep intussen in een moedeloze houding niet ver vandaar tussen de bomen door.

„Het is donker", sprak hij tot zichzelf. „De enige tijd van de dag dat ik mij vertreden kan zonder dat ik gezien word. Ach, het is vreselijk om een held geweest te zijn door een oude kraaiepoot..."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Heer Bommel liep tobberig te wandelen in het maanlicht. Hij had gewacht totdat alles donker en stil was omdat hij volstrekt niet gezien wilde worden. Daarom was het dan ook een hele schok voor hem toen hij plotseling een groepje wandelaars tegenkwam.

„Hier is uw sillicaat terug", sprak een van hen, in wie hij tot zijn verrassing Kwetal herkende. „Het is niet goed..."

„Is dit van jou ventje?", kraste de heks, die in zijn gezelschap was, en ze stak een oude verdorde kraaiepoot omhoog.

„J-ja", stamelde heer Ollie verward. „Dat is te zeggen, ik heb hem een beetje weggegooid. Ik heb hem niet meer nodig, bedoel ik."

„Hier is uw sillicaat terug", herhaalde Kwetal, terwijl hij heer Bommel de bril in de hand drukte. „Maar gebruik hem niet. Hij vergroot kleine dingen, die toch klein blijven."

„En dat heb jij niet nodig", vulde het oude mens aan. „Alles heeft zijn maat. En als jij deze poot hebt weggegooid, ken je je maat kereltje. Want daar is heldenmoed voor nodig."

Heer Bommel had zonder veel begrip getracht het gesprokene te verwerken, doch bij de laatste woorden kwam er een verandering in zijn afgezakte trekken.

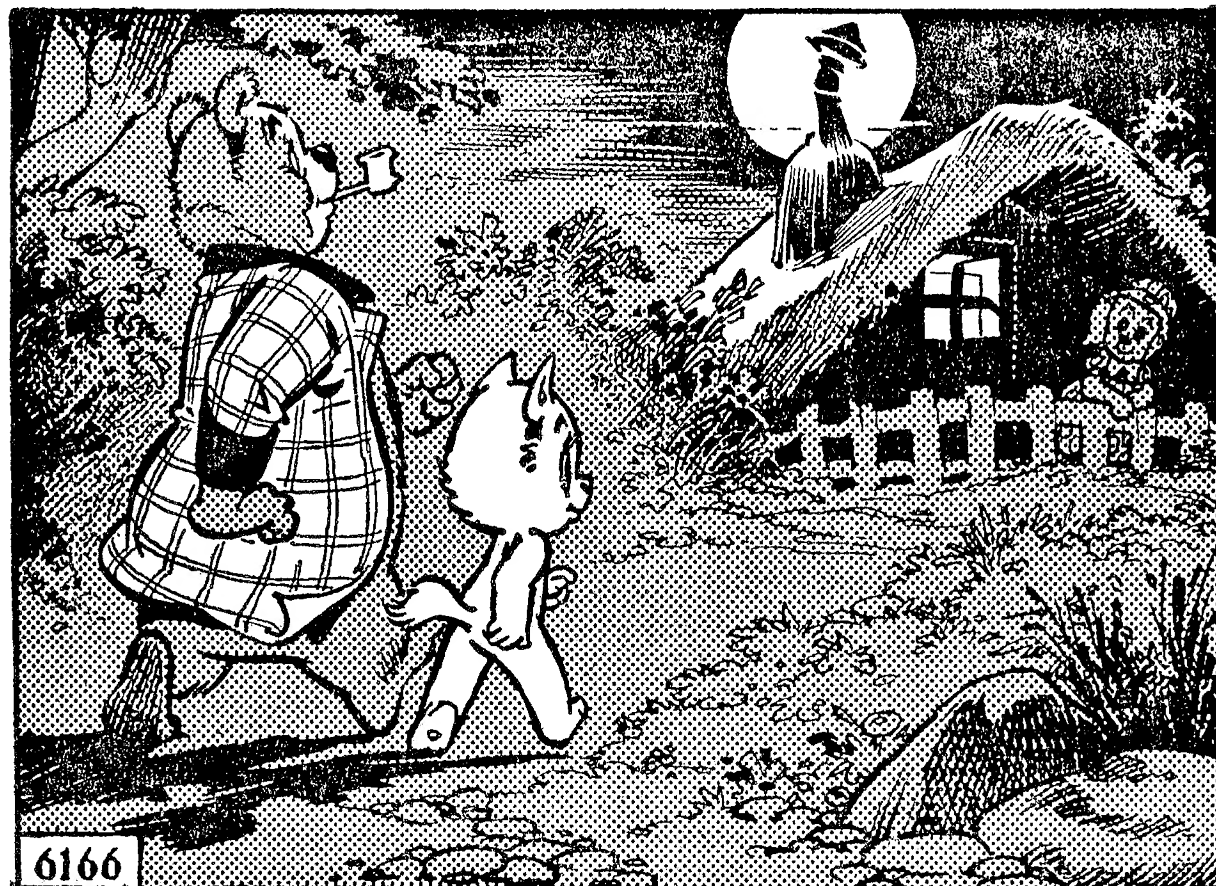
„Heldenmoed", prevelde hij. „Zei u heldenmoed?"

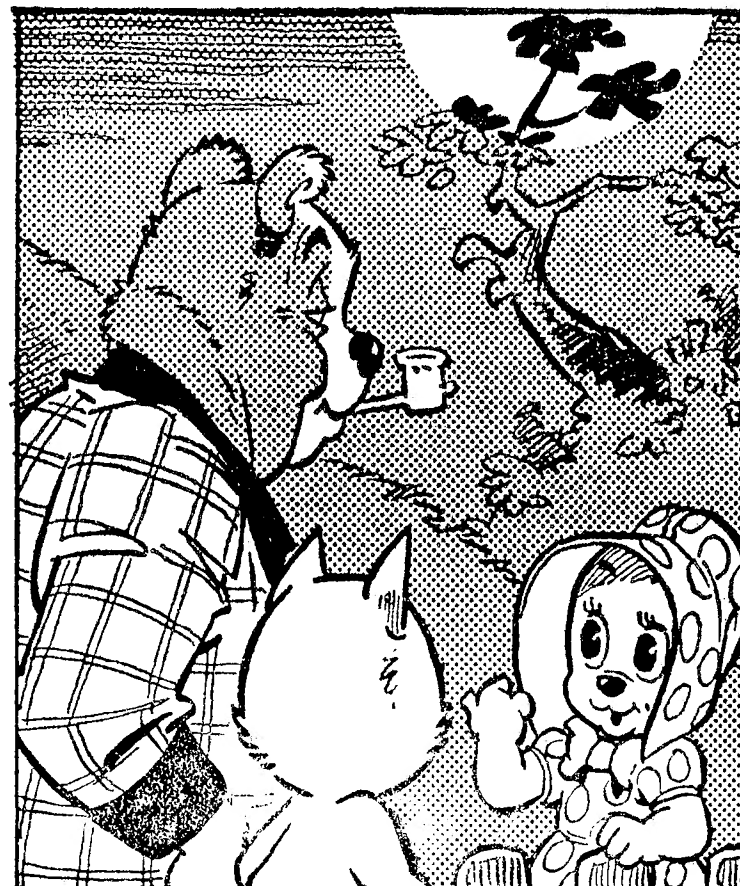
„Dat zei ik", gaf de oude grijnzend toe. „Jij hebt je lesje geleerd." Na deze woorden wendde ze zich om en vervolgde haar weg naar het kerkhof gevolgd door Kwetal.

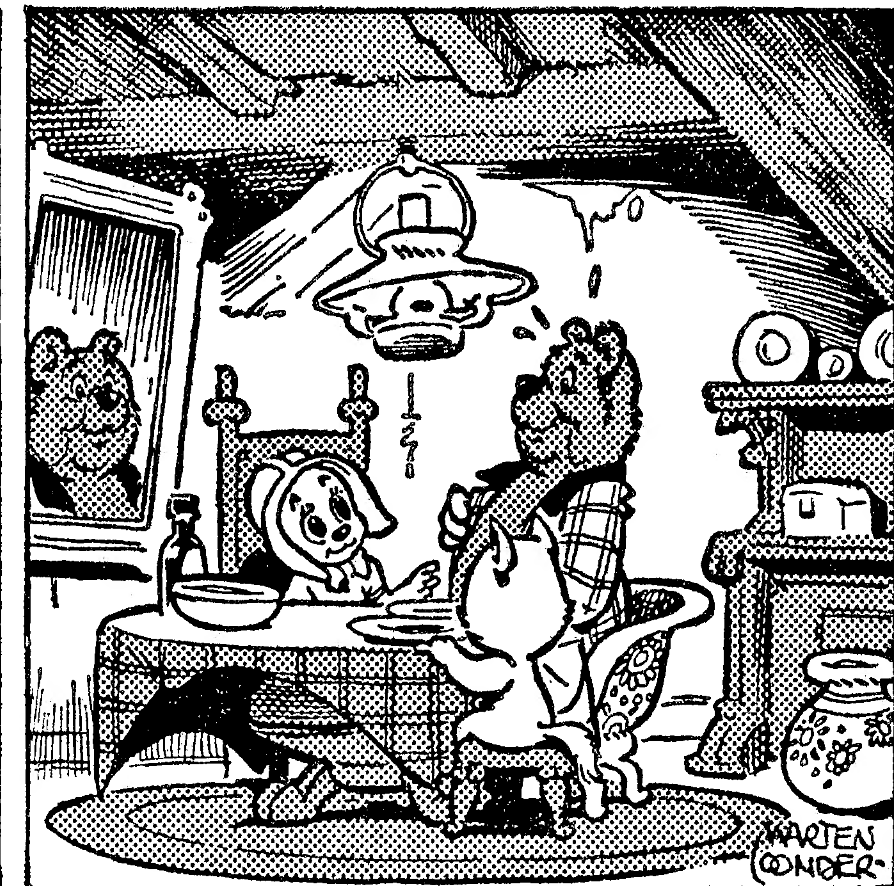
„Hoorde je wat ze zei?", vroeg Heer Bommel, die het groepje oplevend naoogde. „Een heel verstandige oude dame, jonge vriend, werkelijk! Zoiets hoort men maar zelden, als heer zijnde. Ik hoop, dat je goed hebt geluisterd, Tom Poes."

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

6166

Er had zich een grote verandering voltrokken in heer Bommel's wezen. Hij rechtte zijn rug en stak met een glimlach zijn pijp op.

„Ik wist wel, dat er toch een goed einde aan dit ongelukkige avontuur zou komen", sprak hij. „Niet iedereen zal begrijpen, dat de ware heldendaden in stilte en eenzaamheid bedreven worden. Maar het is genoeg als ik het zelf begrijp, wat jij? Komaan, laten we een klein eindje omlopen; het is nog vroeg in de avond."

Met deze woorden stevende hij met ferme wandelpas op het huisje van zijn buurvrouw aan. Het toeval wilde, dat juffrouw Doddel net bij haar hekje een luchtje stond te scheppen.

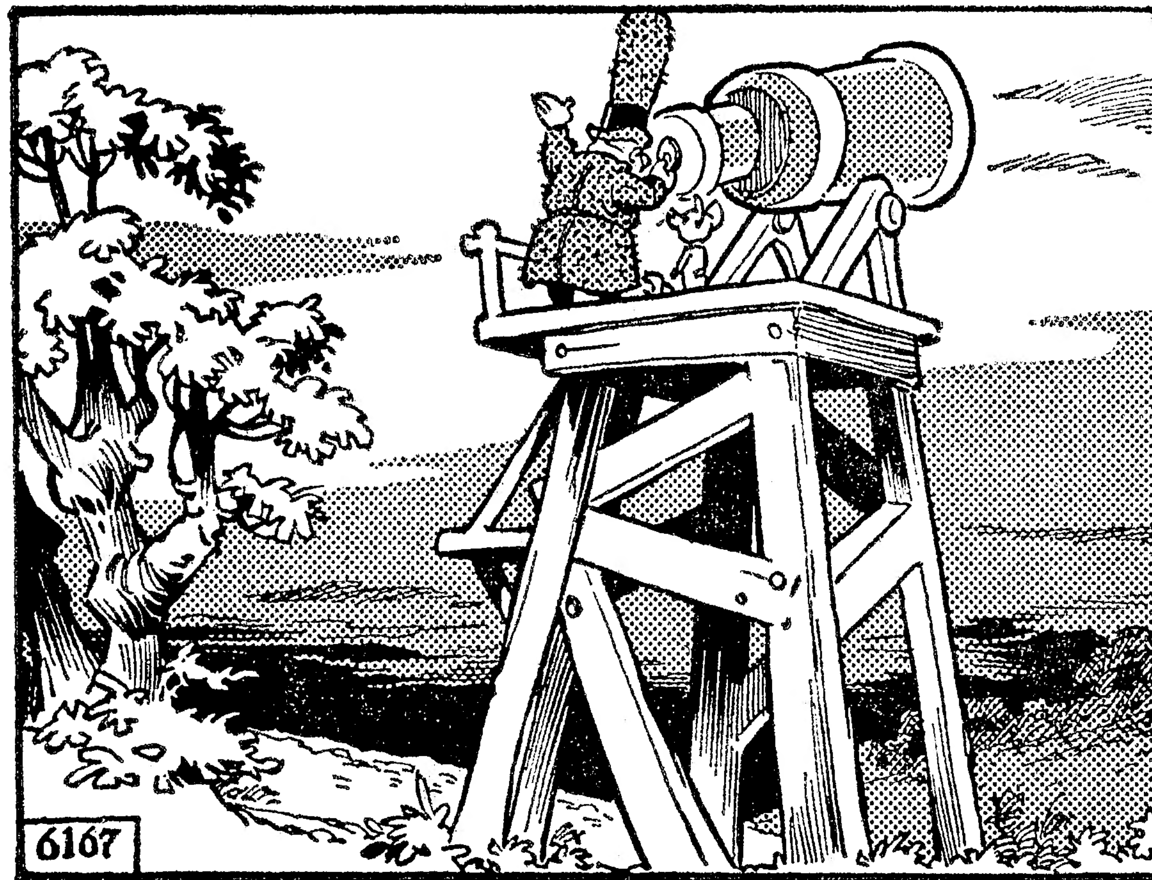
„Gelukkig dat je weer terug bent, Ollie!", riep ze reeds in de verte. „Ik heb erg in de zorg over je gezeten. Kom binnen; ik heb nog een flesje rood staan. En er is nog wat boerenkool over, als je soms honger hebt."

Dat liet heer Ollie zich geen twee keer zeggen, want vreemd genoeg begon zijn maag nu weer te knorren. Hij trad opgeruimd binnen, en na een besmuikte blik in de spiegel nam hij er fier tegenover plaats.

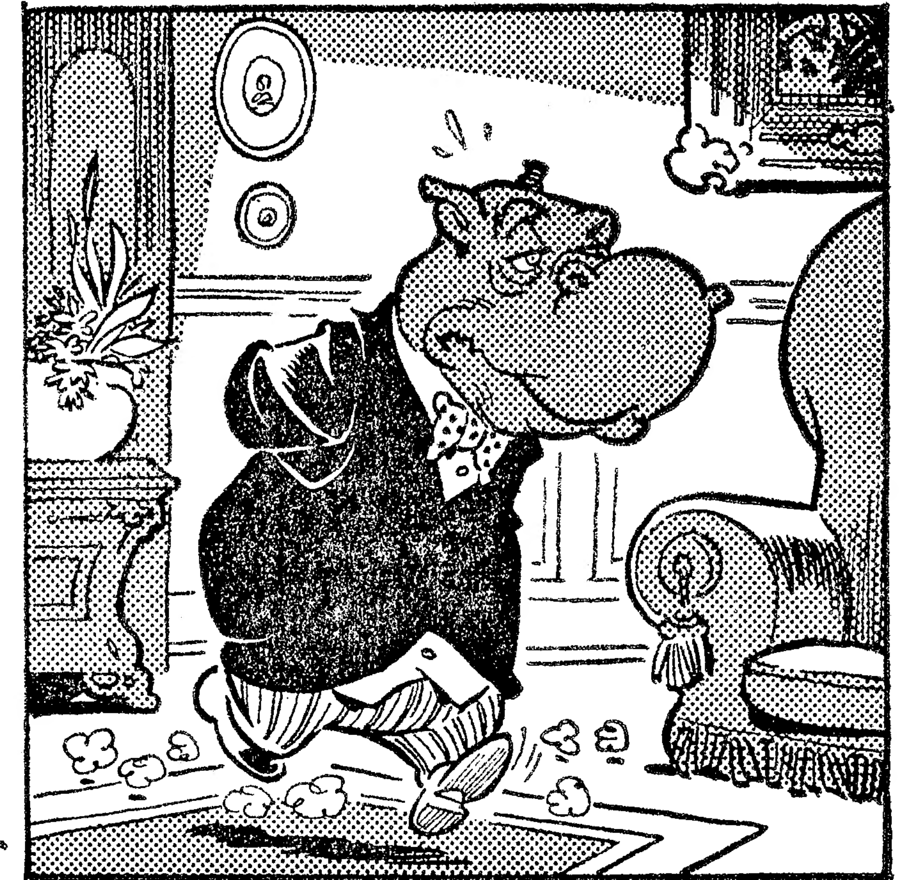
„Mannen is een raar goedje", zei het vrouwtje, nadat ze de tafel had gedekt. „Altijd zijn ze bezig om flinke dingen te doen met reuzen en draken en zo. Nu, voor mij hoeft het niet, hoor! En jij zeker niet. Ik weet heus wel hoe flink je bent! Neem maar een flinke schep, er is genoeg." Heer Bommel glimlachte en bekeek zichzelf met voldoening in het spiegelglas.

„U hebt gelijk", zei hij eenvoudig. „Het komt, omdat ik mijn maat weet, mevrouw. En ik moet u zeggen, dat dit de gezelligste maaltijd is, die ik in tijden genoten heb, wat jij, jonge vriend?"

HEER BOMMEL EN ZIJN HELDENDADEN

Voor heer Bommel was dit avontuur dus goed afgelopen, en voor professor Prlwytzkofski ook.

De geleerde stond de volgende morgen bij het krieken van de dag op zijn uitkijktoren en bespiedde door zijn verrekijker de donkere wolk die aan de oosterkim opsteeg. Doch vreemd genoeg verontrustte het verschijnsel hem thans niet.

„U kunt gans gerust zijn, mijnheer Pieps", sprak hij tot zijn assistent. „Voor der wolkenfenomeen is ja een wetenschappelijker verklaring daargesteld. Wat wij daar voor ons zien bestaat hoofdzakelijk uit monoxyden van allerhand koolsoorten, vermengd met alkanolen en alcoholaten."

„U praat daar makkelijk over", riep de assistent bitter uit. „Maar mijn witte jas dan? En nu spreek ik nog niet eens over de aantasting van mijn longblaasjes!"

„Nah!", zei de hoogleraar glimlachend, „Dat is toch mijn terrein niet? De hoofdzaak is, dat der verschijnsel wetenschappelijk vast ligt; en daar ben ik gans rustig op."

Toch was de heer Pieps niet de enige die zich nog zorgen maakte. Ook burgemeester Dickerdack ijsbeerde menigmaal slapeloos door zijn kamer na het middagmaal.

„Ik weet het niet", mompelde hij dan. „Misschien was de daad van Bommel zo gek nog niet. Wat heeft de stad er aan dat de afval-afvoer van die donderse fabriek zo ver weg ligt? Als de wind verkeerd is zitten we met de kwalen!"